

Talousarvio 2023

Taloussuunnitelma 2023-2026

Kaupunginhallituksen esitys 28.11.2022

Sisällysluettelo

1	Toimintaympäristö.....	4
1.1	Väestö	4
1.2	Työpaikat ja työllisyys	5
1.3	Hyvinvointi, terveys ja osallisuus.....	8
1.4	Ilmastotavoitteet ja toimenpiteet.....	13
2	Taloudelliset lähtökohdat	17
2.1	Talouden kehitysnäkymät	17
2.2	Kuntatalous.....	19
2.3	Kaupungin talous	21
3	Kaupungin organisaatio	23
4	Konsernistrategia	24
5	Talousarvion perustelut.....	26
5.1	Vuoden 2023 talousarvion ja vuosien 2023-2026 taloussuunnitelman linjaukset.....	26
5.2	Tuloperusteet.....	31
5.3	Menoperusteet.....	37
5.4	Henkilöstöpolitiikka	40
6	Talousarvion sitovuus, toimintavaltuudet ja määräykset.....	43
6.1	Sitovuusmääräykset.....	43
6.2	Talousarviossa annettavat toimintavaltuudet vuodelle 2023.....	46
6.3	Muut määräykset	50
7	Peruskaupunki	51
7.1	Käyttötalous	51
7.1.1	Kaupunginvaltuusto	51
7.1.2	Tarkastuslautakunta	52
7.1.3	Kaupunginhallitus	53
7.1.4	Osallisuus- ja vetovoimalautakunta.....	71
7.1.5	Hyvinvoinnin toimiala	75
7.1.6	Kaupunkiympäristön toimiala	94
7.3	Investointiosa.....	109
8	Joensuun Vesi	119
9	Rahastot	121
10	Konserni ja konserniyhtiöt	122

11	Tulos- ja rahoituslaskelmat.....	129
11.1	Tuloslaskelma	129
11.2	Rahoituslaskelma	133

Liitteet

Liite 1	Yhteenvetotaulukot muutoksista tulosalueittain
Liite 2	Yhteenvetotaulukot - tuloslaskelmat toimielimittäin ja investointiosa yhteenveto
Liite 3	Vuoden 2023 valtionosuudet
Liite 4	Tilakeskuksen tulosbudjetti, toimitiloja koskevat toimenpiteet ja toimitilahankkeiden kuvaukset
Liite 5	Joensuun Vesi -liikelaitoksen talousarvio- ja taloussuunnitelmaesitys
Liite 6	Tulevaisuus- ja elinkeinorahaston tulos- ja rahoituslaskelma

1 Toimintaympäristö

1.1 Väestö

Joensuun väkiluku 31.12.2021 oli 77 261. Väestömäärä kasvoi vuoden 2021 aikana 326 henkilöllä (+ 0,4 %). Vuonna 2021 syntyi 613 lasta ja kuolleiden määrä oli 751. Nettomuutto oli maahanmuutto huomioiden 465.

Joensuun väestömäärä kasvoi 2010-luvulla vuosittain keskimäärin noin 400 henkilöllä, mutta väkiluvun kasvu on hidastunut 2020-luvulle tultaessa. Väestömäärä on kasvanut vuoden 2015 jälkeen vain positiivisen muuttoliikkeen johdosta: Kokonaisnettomuutto on ollut vuosina 2010-2021 keskimäärin 405 asukasta. Vuoden 2015 jälkeen syntyneitä on ollut vähemmän kuin kuolleita. Väestömäärän kasvu on kohdistunut erityisesti kantakaupungin alueelle, muilla alueilla väestömäärä on pääsääntöisesti laskenut.

Tilastokeskuksen lokakuun lopun väestötilaston mukaan kaupungin väestömäärä oli 77 462. Väestömäärä on kasvanut vuodenvaihteen tilanteeseen nähden 201 henkilöllä. Syntyneiden määrä oli 473, mikä oli 54 lasta edellisvuotta vähemmän. Kuolleita oli 688, 82 enemmän kuin viime vuonna. Nettomuutto maahanmuutto huomioiden oli lokakuun lopussa 399. Joensuun väkimäärä kasvaa tyyppillisesti elo-syyskuussa johtuen opiskelijoiden muuttoliikkeestä.

Kaupungin oman väestöennusteen mukaan väestömäärän ennustetaan kasvavan kuluvana vuonna noin 280 asukkaalla ja vuosina 2023-2026 keskimäärin reilulla 200 asukkaalla vuodessa. Kasvu kuitenkin hidastuu ja taloussuunnitelmakauden lopulla kasvu on jo lähes sata asukasta vähemmän kuin kuluvana vuonna.

	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Väkiluku	77 261	77 541	77 797	78 029	78 241	78 432
Muutos	326	280	256	232	212	191

Vuoden 2021 väkiluku toteutuneen mukainen, ennustevuodet väestöennusteen mukaisesti.

Syntyneiden määrä on vaihdellut 2010-luvun alusta lähtien vuositason 556-814 välillä. Viime vuosina syntyneiden lasten määrä on ollut laskusuunnassa, kuten koko maassa. Vuosina 2020 ja 2021 syntyvien lasten määrä kasvoi edellisvuoteen nähden, mutta vuonna 2022 näyttää taas syntyvän hieman alle 600 lasta. Väestöennusteissa on arvioitu, että syntyvien lasten määrä vakiintuisi noin 600 lapsen vuositason.

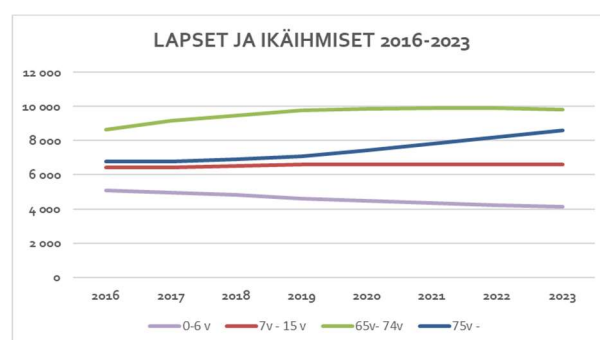
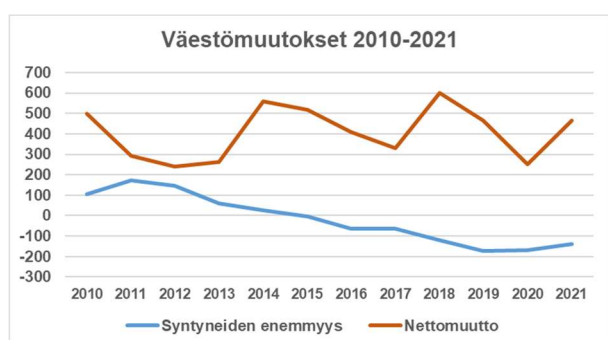
Syntyvyyden muutoksilla on merkittävä vaikutus varhaiskasvatusikäisten lasten määrään. Varhaiskasvatusikäisten lasten määrä laski vuonna 2020 yhteensä 108 lapsella edellisvuoteen nähden. Lasten määrän ennakoitiin laskevan vuosina 2021-2022 110 lapsella vuosittain, mutta vuonna 2021 lasten määrä väheni 154 lapsella. Uuden väestöennusteen mukaan taloussuunnitelmakauden aikana varhaiskasvatusikäisten lasten määrä vähenisi noin 170 lapsella vuoden 2022 lopun arvioidusta tilanteesta.

Kouluikäisten määrän ennustetaan vuodesta 2023 lähtien vähenevän. Vuonna 2021 kouluikäisiä oli 21 enemmän kuin edellisenä vuonna. Vuonna 2022 kouluikäisten määrään ei ennakoita muutoksia, mutta ennusteen mukaan kouluikäisten määrä vähenee vajaalla 350 lapsella taloussuunnitelmakauden aikana vuoden 2022 lopun arvioidusta tilanteesta. Vähentäminen kiihtyy ennustejakson loppua

kohden. Varhaiskasvatus- ja kouluikäisten lasten osuus kaupungin väestöstä oli vuonna 2021 14,2 %.

Työikäisten (16-64-vuotiaat) määrä on laskenut viime vuosina lievästi, mutta vuonna 2021 työikäisen väestön määrä kasvoi ennakoidusti 44 henkilöllä. Vuosina 2022-2026 työikäisten määrä kasvaa hie-
man siten, että vuonna 2026 työikäisiä on noin 160 henkilöä enemmän kuin vuoden 2021 lopussa.

Yli 65-vuotiaiden ikäryhmän koko kasvaa kokonaisuutena lähivuosina merkittävästi, mutta 65-74-vuotiaiden ikäryhmä pienenee. Vuonna 2026 65-74 –vuotiaita ennakoidaan olevan noin 260 henkilöä vähemmän kuin vuoden 2021 lopussa. Yli 75-vuotiaiden määrän kasvu kiihtyy ja vuonna 2026 yli 75-vuotiaita on väestöennusteen mukaan noin 1 930 henkilöä vuotta 2021 enemmän. 65-vuotta täyt-
täneiden osuus kaupungin väestöstä nousee nykyisestä noin 22,9 %:sta 24,7 %:iin vuoden 2026 loppuun mennessä.

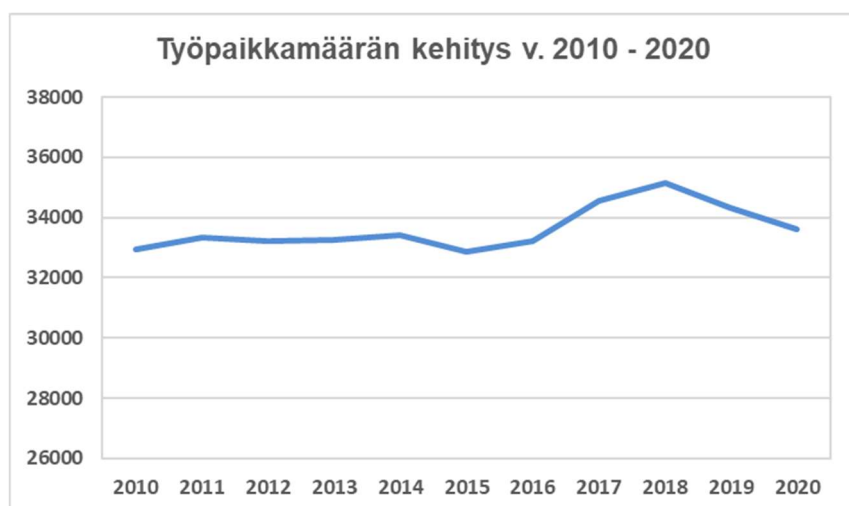
Lähde: tilastokeskus

Väestörakenteen muutokset vaikuttavat palvelujen kysyntään. Ikäihmisten määrän kasvu lisää tule-
vina vuosina sosiaali- ja terveyspalvelujen kysyntää. Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen to-
teutumisen myötä kustannusten nousu kohdistuu tältä osin vuonna 2023 toimintansa aloittaville hy-
vinvointialueille. Sote-uudistuksen jälkeen kuntatalouden jäljelle jäävistä kustannuksista suurin osa
syntyy varhaiskasvatuksen sekä koulutuksen järjestämisestä. Syntyvyyden lasku 2010-luvulla on
kääntänyt varhaiskasvatuksen ja koulutuksen laskennallisen palvelutarpeen laskuun. Jotta palvelu-
tarpeen pieneneminen toteutuisi menosäästönä, kunnissa on oltava valmiutta sopeuttaa palvelutuo-
tantaan palvelutarpeen muuttuessa. Myös Joensuussa lasten määrän väheneminen merkitsee pal-
velutarpeen vähenemistä taloussuunnitelmakaudella. Tilanne vaihtelee kuitenkin merkittävästi kau-
pungin osa-alueiden välillä – osalla alueista lasten määrä kasvaa, kun toisilla alueilla lasten määrä
vähenee nopeasti.

1.2 Työpaikat ja työllisyys

Joensuussa oli vuoden 2020 lopussa 33 597 työpaikkaa. Työpaikkojen määrä laski edellisvuoteen
nähdn 724 työpaikalla eli -2,1 %. Työpaikkamäärän kehitykseen vaikutti maailmanlaajuinen koro-
napandemia ja sen torjumiseksi tehdyt rajoitustoimenpiteet, joilla on ollut merkittäviä työllisyyttä kos-
kevia vaikutuksia.

Työpaikkamäärä kasvoi määrällisesti eniten koulutuksen (133), hallinto- ja tukipalvelutoiminnan
(284) sekä informaation ja viestinnän (155) toimialoilla. Vastaavasti eniten työpaikkamäärä väheni
teollisuudessa (-450) ja majoitus- ja ravitsemistoiminnassa (-249).

Lähde: tilastokeskus

Joensuun seudulla oli vuoden 2020 lopussa 47 696 työpaikkaa, yhteensä 705 työpaikkaa edellisvuotta vähemmän. Työpaikkojen määrä kasvoi vain Kontiolahdella ja Liperissä.

Joensuun työpaikoista 36,6 % sijoittuu julkisen hallinnon ja maanpuolustuksen toimialalle. Toimialan osuus on pysynyt vuosien 2015-2020 aikana suurin piirtein samalla tasolla, mutta työpaikkojen määrä on kasvanut. Teollisuuden työpaikkojen osuus on 12,2 % kaikista työpaikoista, osuus on laskenut hieman. Tukku- ja vähittäiskaupan, kuljetuksen ja varastoinnin sekä majoitus- ja ravitsemustoiminnan osuus on 18,5 % kaikista työpaikoista.

	2020	Osuus työpaikoista
(A) Maatalous, metsätalous ja kalatalous	564	1,7
(B, D-E) Kaivostoim; Sähkö-, kaasu- ja lämpö; Vesi-, viemäri- ja jätehuolto	351	1,0
(C) Teollisuus	4 108	12,2
(F) Rakentaminen	1 904	5,7
(G - I) Tukku- ja vähittäiskauppa; Kuljetus ja varastointi; Majoitus- ja ravitsemustoiminta	6 199	18,5
(J) Informaatio ja viestintä	1 207	3,6
(K) Rahoitus- ja vakuutustoiminta	450	1,3
(L) Kiinteistöalan toiminta	275	0,8
(M - N) Ammatill., tieteell. ja tekn. toiminta; Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	4 158	12,4
(O - Q) Julk. hall. ja maanpuolustus; pakoll. sos.vakuutus; Koulutus; Terveys- ja sos.palv.	12 312	36,6
(R -U) Muut palvelut	1 731	5,2
(X) Toimiala tuntematon	338	1,0
Yhteensä	33 597	100

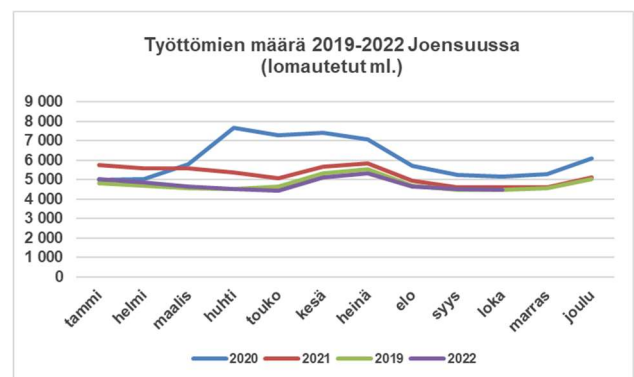
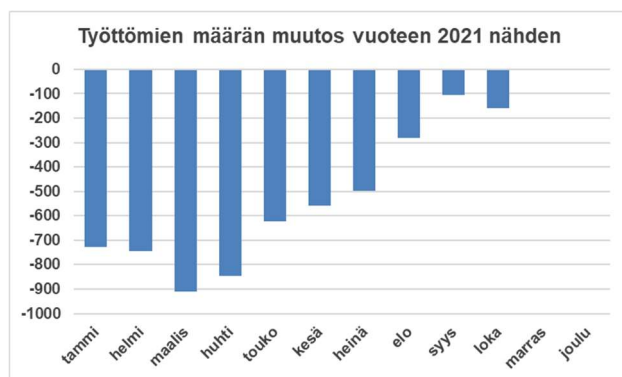
Lähde: tilastokeskus

Joensuun työpaikkakehitys oli ennen vuotta 2018 hyvä verrattuna suurten kaupunkien työpaikkamäärän suhteelliseen kehitykseen. Vuonna 2018 työpaikkamäärä kasvoi kuitenkin hitaammin kuin suurissa kaupungeissa keskimäärin ja vuonna 2019 suurten kaupunkien työpaikkamäärä kasvoi hieman, kun Joensuun työpaikkamäärä laski. Vuonna 2020 suurten kaupunkien työpaikkamäärä väheni keskimäärin 3,8 %, kun Joensuussa vähennys oli 2,1 %. Voidaan sanoa, että koronan vaikutus työpaikkojen vähennykseen ei ollut yhtä jyrkkä Joensuussa kuin suurissa kaupungeissa keskimäärin. Tämä näkyi myönteisesti myös kaupungin verotulojen kehityksessä koko maahan nähden. Tilastokeskuksen tilastotuotantoon liittyvän viiveen takia vuoden 2021 vastaavia lukuja ei ole vielä käytettävissä.

Pohjois-Karjalan Trendit –julkaisun mukaan maakunnan yritysten liikevaihdon kasvu jatkui vuoden 2022 alkupuoliskolla, vaikka kasvuvauhti hidastuikin. Tammi-kesäkuussa liikevaihdon kasvu oli 10,2 % ja liikevaihtoa kertyi 389 milj. euroa enemmän kuin vuoden 2021 ensimmäisellä puoliskolla. Liikevaihdon kasvuprosentiksi muodostui 10,2 %, kun koko maan kasvu oli selvästi suurempi eli 17,3 %. Joensuun seudun yritysten kasvu oli hitaampaa kuin maakunnassa keskimäärin, mutta silti 8,9 %. Vienti kasvoi 9 % ensimmäisellä vuosipuoliskolla, mikä jäi Pohjois-Karjalan 22 %:n kasvusta selvästi. Maailmantalouden tilanne onkin vaikuttanut merkittävästi Joensuun seudun vientiyrityksiin. Joensuun seudulla toimialoista eniten kasvoivat elintarviketeollisuus (22,5 %) ja puun sahaus (20,4 %).

Kaupungin työllisyystilanne parani vuoden 2016 loppupuolelta vuoden 2019 lopulle saakka. Vuonna 2017 keskimääräinen työttömyysaste oli 17,2 %, vuonna 2018 14,7 % ja vuonna 2019 13,4 %. Vuonna 2020 ja 2021 koronapandemia vaikutti merkittävästi myös työllisyystilanteeseen. Työllisyystilanne oli heikoimmillaan huhtikuussa 2020, jolloin työttömyysaste oli 21,6 %. Koko vuoden 2020 keskimääräinen työttömyysaste nousi 17,1 %:iin. Vuonna 2021 työllisyystilanne parani koko vuoden, keskimääräinen työttömyysaste oli 14,8 %. Vuonna 2022 kehitys on ollut edelleen myönteinen edellisvuoteen verrattuna ja työttömien määrä on laskenut vuoden 2019 tasolle. Työttömyyden paraneminen on kuitenkin hidastunut viime kuukausina. Joensuun työttömien työnhakijoiden määrä on tyyppillisesti laskenut syksyllä, mutta noussut lievästi loppuvuonna. Työttömien määrään vaikuttaa mm. oppilaitosten lukuvuosien päättyminen ja alkaminen.

Lokakuussa 2022 työttömyysaste oli 12,6 % ja työttömiä työnhakijoita oli 4 463. Miehiä työttömistä oli 60,2 % ja naisia 39,8 %. Pitkäaikaistyöttömiä oli 1 803 (40,4 % työttömistä) ja alle 25-vuotiaita 605 (13,6 % työttömistä). Työttömien työnhakijoiden määrä laski kaikissa ryhmissä vuoden 2021 lokakuusta vuoden 2022 lokakuuhun.

Lähde: Ely-keskuksen työllisyyskatsaukset

Koko maan keskimääräinen työttömyysaste oli lokakuussa 8,8 %, kun se vuotta aiemmin oli 9,8 %. Koko maan työllisyystilanne heikentyi koronapandemian seurauksena, mutta on parantunut vuosien 2021-2022 aikana Joensuun tilanteen tavoin.

1.3 Hyvinvointi, terveys ja osallisuus

Hyvinvoinnin edistämisen painotukset vuoteen 2025

Hyvinvoivat ja terveet kaupunkilaiset ylläpitävät kaupungin elinvoimaisuutta ja kestäväää taloutta. Päätöksenteossa ja toiminnassa tulisi kohdistaa erityistä huomiota kaupunkilaisten eriarvoisuuden kaventumiseen ja syrjäytymisen ehkäisyyn sekä kestäväään hyvinvointiin. Varhainen tuki ja ehkäisevä toiminta tukee parhaiten kaupunkilaisten fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen toimintakyvyn säilymistä ja vähentää raskaiden palveluiden tarvetta

Kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön tavoitteita ohjaa tieto asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden tilanteesta. Joensuun hyvinvointikertomus ja -suunnitelma 2021–2025 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 7.12.2020 § 121. Hyvinvointikertomuksessa kuvataan joensuulaisten hyvinvoinnin ja terveyden tilannetta ja suunnitelmassa asetetaan kaupunkilaisten hyvinvointia edistävät tavoitteet vuoteen 2025 saakka. Toimenpiteitä tavoitteisiin pääsemiseksi asetetaan vuosittain talousarvion ja toimintasuunnitelman yhteydessä. Toimenpiteitä arvioidaan vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä. Tavoitteiden toteutumista arvioidaan valtuustokauden lopussa.

Joensuun hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painotukset vuoteen 2025 mennessä ovat:

Tavoite	Vastuutaho kaupungilla
Kestävä talous ja elinvoima	
Maahanmuuttajataustaisten kuntalaisten määrä kasvaa vähintään 150 henkilöllä vuosittain.	Konsernipalvelut
Vuonna 2023 kaupunki on saanut Unicefin Lapsiystävällinen kunta -tunnustuksen.	Hyvinvoinnin toimiala
Vuoteen 2025 mennessä ikäihmisten kohtaamispaikkojen määrä kasvaa tai säilyy vähintään ennallaan. Kohtaamispaikoista tehty tiedotus-suunnitelma, joka toteutunut.	Hyvinvoinnin toimiala
Vähintään 2 järjestötapaamista/vuosi ja vähintään 60 järjestöä osallistuu. Laadittu kaupunki-järjestö yhteistoiminnan asiakirja, jossa kuvattu yhteistoiminnan rakenteita ja toimintoja. Kaupungin yhdistystoiminnan viestintää kehitetään yhdessä järjestöjen kanssa.	Hyvinvoinnin toimiala
Eriarvoisuuden kaventuminen ja syrjäytymisen ehkäisy	
Vuoteen 2025 mennessä vähintään 77 % 1-5-vuotiaista osallistuu varhaiskasvatukseen.	Hyvinvoinnin toimiala
Vuoteen 2025 mennessä 0-17-vuotiaista kodin ulkopuolelle on sijoitettu enintään 2 %.	Hyvinvoinnin toimiala
Vuoteen 2025 mennessä vähintään 83 % viidesluokkalaisista on lue- tun ymmärtämisessä ikäistensä tasolla tai ikäisiään parempia.	Hyvinvoinnin toimiala
Vuonna 2025 vähintään kerran viikossa kiusattujen 4. ja 5. luokan op- pilaiden osuus on enintään 4,5 %.	Hyvinvoinnin toimiala
Vuoteen 2025 mennessä 2-6-vuotiaista ylipainoisia on enintään 12 % tytöistä ja 22 % pojista.	Hyvinvoinnin toimiala
Suurimmalla osalla hammastarkastetuista ikäluokista on puhtaat hampaat ja terveet ikenet (eli CPI=0).	Hyvinvoinnin toimiala

Tavoite	Vastuutaho kaupungilla
Eriarvoisuuden kaventuminen ja syrjäytymisen ehkäisy	
Vuoteen 2025 mennessä 1. ja 2. vuoden ammatillisen oppilaitoksen päivittäin nuuskaa käyttävien miesopiskelijoiden osuus on enintään 15 %.	Hyvinvoinnin toimiala
Työttömyysaste laskee vuoden 2023 loppuun mennessä vähintään valtakunnalliselle tasolle. Huom ! Koronapandemian johdosta tavoitetta tarkistettu strategiaan siten, että tavoitetila vuonna 2025 valtakunnan keskiarvo	Konsernipalvelut
Vuoteen 2025 mennessä vähintään 200 myönnettyä EU:n vammaiskorttia ja vähintään 16 vammaiskorttikohdetta.	Konsernipalvelut
Kestävä hyvinvointi	
Tyytyväisyys juomaveden laatuun säilyy vähintään ennallaan.	Kaupunkiympäristön toimiala
Vuoteen 2024 mennessä jalankulun ja pyöräilyn yhteismäärä Pielisjoen ylittävien siltojen mittauspisteissä on yhteensä vähintään 2,7 miljoonaa.	Kaupunkiympäristön toimiala
Vuoteen 2024 mennessä joukkoliikenteen matkamäärä JOJO-alueella vuosittain vähintään 2,8 miljoonaa matkaa. Huom ! Koronapandemian johdosta tavoitetta tarkistettu strategiaan 2,6 miljoonaan matkaan vuonna 2025	Kaupunkiympäristön toimiala

Hyvinvointisuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden lisäksi kaupungin toimialoilla ja palveluissa on vuodelle 2023 myös muita toiminnallisia tavoitteita, jotka tukevat kaupunkilaisten hyvinvointia ja terveyttä. Toiminnallisten tavoitteiden toteutumista arvioidaan osavuosikatsauksissa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelut siirtyvät vuoden 2023 alusta Pohjois-Karjalan hyvinvointialueelle. Vuoden 2023 aikana hyvinvointialue ja kaupunki käynnistää yhdyspintatyöskentelyn vuonna 2022 luotujen yhteistyön rakenteiden mukaisesti joensuulaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.

Osallistuva budjetointi

Joensuun osallisuusohjelma 2021-2025 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 31.1.2022 § 8. Ohjelman päätavoitteena on olla osallisuuden ja kumppanuuden edelläkävijä. Ohjelman kolme kärkeä ovat:

- luomme asukkaille mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa
- edistämme järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikuttamismahdollisuuksia
- viestimme avoimesti ja monikanavaisesti.

Osallisuuteen vaikuttavat taustatekijät ovat moninaiset ja osallisuutta edistävissä työssä ovat mukana kaupungin eri toimialat, hyvinvointialue, kolmas ja neljäs sektori, yritykset, oppilaitokset sekä monet muut paikalliset ja valtiolliset toimijat. Asukkaiden todellisiin tarpeisiin vastaavien ja sitä kautta vaikuttavien palvelujen toteutumisen mahdollistamiseksi on olennaista, että asukasdemokratia on mukana kaupungin suunnittelussa. Osa kaupungin toiminnoista suunnitellaan jo nyt erilaisten asukas- ja käyttäjäyhdyispintojen kautta saatua tietoa hyödyntämällä ja tarkoituksena on, että toiminnasta tulee poikkileikkaavaa kaupungin kaikilla toimialoilla ja entistä useammissa palveluissa.

Yhdeksi asukkaiden osallistumisen ja vaikuttamisen toimenpiteeksi osallisuusohjelmaan on asetettu osallistuvan budjetoinnin Joensuun mallin käyttöönotto. Vuoden 2022 aikana erilaisia osallistuvan budjetoinnin kokeiluja toteutettiin yhteensä neljä. Vuoden 2023 aikana kartoitetaan ja kokeillaan edelleen erilaisia osallistuvan budjetoinnin kohteita osana kaupungin jatkuvaa toimintaa ja olemassa olevia palveluja yhdessä asukkaiden kanssa, jotta osallistuvasta budjetoinnista tulee aito vuorovaikutuskanava kaupungin toimintojen ja palveluiden kehittämiseen. Vuoden 2024 talousarvioon kirjataan kyseisenä vuonna toteutettavat osallistuvan budjetoinnin kohteet.

Kokeilujen perusteella on luotu toimintaperiaatteet osallistuvan budjetoinnin Joensuun mallille:

- Osallistuva budjetointi on toimintamalli, jossa joensuulaiset ovat mukana suunnittelemassa ja päättämässä talousarvioon kirjattujen kohteiden määrärahojen käytöstä. Osa kohteista voi toistua talousarviossa säännöllisesti ja osa olla kertaluonteisia kohteita.
- Osallistuvan budjetoinnin kohteet ovat asukkaiden arjen lähellä olevaa kaupungin toimintaa ja palveluita ja mahdollistavat asukkailla merkityksellisen tavan osallistua.
- Osallistuvan budjetoinnin kohteita on kaupungin eri alueilla ja kaikilla alueen asukkailla on mahdollisuus vaikuttaa kohteiden määrärahojen käyttöön.
- Osallistuvan budjetoinnin kohteista tiedotetaan monikanavaisesti, vuorovaikutteisesti ja osallistumisen helppous huomioidaan.
- Osallistuvassa budjetoinnissa tehdään jatkuvaa arviointia sen toimivuudesta ja tarkoituksenmukaisuudesta. Arvioinnin pohjalta toimintaperiaatteisiin on mahdollista tehdä muutoksia. Osallistuvan budjetoinnin mallin arvioinnista raportoidaan osallisuus- ja vetovoimalautakunnalle osavuosisikastausten yhteydessä.

Hyvinvointipalvelujen kokonaisuus

Kaupungilla on merkittävä rooli kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä; kaupungin järjestämistä palveluista esimerkiksi varhaiskasvatus- ja koulutuspalveluilla, liikunta- ja kulttuuripalveluilla sekä asumista, kaavoitusta, elinvoimaa ja liikennejärjestelyjä koskevilla ratkaisuilla on yhteys kuntalaisten hyvinvointiin ja terveyteen. Työllisyyden edistäminen on yksi merkittävimmistä niin yksittäisten ihmisten kuin perheidenkin hyvinvointia edistävistä kokonaisuuksista. Kaupungin järjestämisvastuulla olevien palveluiden ohella erityisesti Siun soten, jatkossa Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen järjestämät palvelut tukevat merkittävästi kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä. Lisäksi mm. järjestöjen ja kolmannen sektorin työ edistää osallisuutta, terveyttä ja hyvinvointia.

Kaupungin ja hyvinvointialueen järjestämät palvelut muodostavat julkisten hyvinvointipalvelujen ytimen, jota on perusteltua tarkastella kokonaisuutena. Molemmilla organisaatioilla on osana kokonaisuutta selkeät omat vastualueensa, toisaalta palveluilla on asiakasnäkökulmasta tarkasteltuna merkittäviä yhdyspintoja. Hyvinvointialueiden toiminnan käynnistyminen vuoden 2023 alussa tarkoittaa samalla uudenlaisten yhteistyörakenteiden ottamista käyttöön hyvinvointialueen ja Pohjois-Karjalan kuntien välille.

Roolitusten ja palveluketjujen näkökulmasta hyvinvointipalveluita voidaan tarkastella asiakaslähtöisesti elämäntapaajattelumalliin perustuen lasten ja nuorten, työikäisten ja ikäihmisten palvelukokonaisuuksittain. Tarvelähtöisesti palvelut voidaan jakaa ennaltaehkäiseviin ja yleisiin palveluihin, erityisiin palveluihin sekä raskaan tuen palveluihin.

Sosiaali- ja terveystalveluiden järjestämisen rahoitusvastuun muuttuessa joensuulaisten palveluiden käytöstä ja kustannuksista ei saatane vastaavalla tavalla enää tietoa. Nykyisen palvelurakenteen kustannukset kertovat kuitenkin tämän hetken tilanteesta ja kertovat kaupungin ja hyvinvointialueen roolia eri ikäryhmien palveluiden järjestämisessä. Hyvinvointipalveluiden kokonaisuuden kustannukset olivat vuonna 2021 yhteensä 421,4 milj. euroa. Tästä kaupungin hyvinvointipalvelujen osuus on noin 35,4 % ja hyvinvointialueelle siirtyvien palvelujen osuus 64,6 %. Lasten ja nuorten palvelujen osuus kokonaisuudesta on 42 % %, työikäisten 37 % ja ikäihmisten 21 %. Palvelujen luonteen mukaan tarkasteltaessa ennaltaehkäisevien ja yleisten palvelujen osuus on 45 %, erityis- palvelujen 14 % ja raskaiden palvelujen 41 %. Raskaat palvelut sisältävät tässä tarkastelussa erikoissairaanhoidon palvelut kokonaisuutena.

Kaupungilla on merkittävä rooli nyt ja hyvinvointialueiden toiminnan käynnistymisen myötä erityisesti lasten ja nuorten palvelujen järjestämisessä. Kaupungin järjestämistä hyvinvointipalveluista 87,1 % kohdistuu lapsiin ja nuoriin. Valtaosa (93 %) on ennaltaehkäiseviä ja yleisiä palveluita terveyden ja hyvinvoinnin edistämistehtävän näkökulmasta. Työikäisten ja ikäihmisten hyvinvointia tukeva palvelukokonaisuus muodostuu erityisesti liikunta- ja kulttuuripalveluista. Laajemmin tarkasteltuna hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä tukevat myös muut kaupungin järjestämät palvelut, kuten työllisyyden ja elinvoiman sekä kaupunkiympäristön palvelut. Osallistavan toimintatavan vahvistaminen kaikissa kaupungin palveluissa tukee myös hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä.

Vastaavasti tällä hetkellä Siun soten palveluista lasten ja nuorten palveluiden osuus on hiukan vajaa 17 %. Työikäisten palveluihin kohdentuu 51 % ja ikäihmisten palveluihin 31 % kustannuksista. Siun soten palveluista ennaltaehkäisevien ja yleisen palvelujen osuus on 18 % ja erityisten ja raskaiden palvelujen osuus 82 %.

Erityisesti kaupungin tuottamilla koko ikäryhmää tai kaikkia kuntalaisia koskevilla palveluilla on merkittävä ennaltaehkäisevä ote. Esimerkiksi varhaiskasvatuspalveluiden merkitys lasten hyvinvoinnin tukemisessa on suuri, mistä johtuen nimenomaisesti ennaltaehkäisevien palvelujen erottaminen ei ole tarkoituksenmukaista tai mahdollista. Laajasti katsoen kaikkiin palveluihin sisältyy ennaltaehkäisevää toimintaa. Kaupungin järjestämät palvelut vaikuttavat hyvinvointialueen palveluiden käyttöön. Toisaalta hyvinvointialueen erityis- palveluilla on ehkäisevä rooli, sillä niillä ehkäistään raskaan tuen palveluiden käyttöä. Esimerkiksi ikäihmisten kotona asumista tukevilla palveluilla ehkäistään raskaampien asumispalvelujen käyttöä.

Kaupungin strategian toimintaa ohjaavan periaatteen mukaan tavoitteena on hyvinvoivat asukkaat. Strategian mukaan kaupungin toimintaa ohjaa hyvinvointisuunnitelma ja toiminnassa panostetaan ennaltaehkäiseviin palveluihin. Hyvinvointialueen visiossa tavoitellaan yhdessä tehden vaikuttavimpia palveluita. Keskeisen strategisen tavoitteen mukaan hyvinvointialueen toiminnan lähtökohtana on ennaltaehkäisy sekä hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen yhteistyössä asukkaiden ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Toimiva hyvinvointipalvelujen kokonaisuus edellyttää selkeitä roolituksia kaupungin ja hyvinvointialueen palveluiden välillä, jotta prosessien sujuvuus eri palveluketjujen välillä voidaan varmistaa organisaatorajoista huolimatta eikä resursseja hukata päällekkäisiin toimintoihin. Kaupungin näkökulmasta erityisesti palveluketjun toimivuus lasten ja nuorten palveluissa on keskeistä, hyvinvointialueen rooli on tukea ja täydentää kaupungin järjestämiä palveluja. Hyvinvointialueen käynnistymisen myötä on tärkeää löytää uusia, entistä toimivampia malleja vaikuttavaan yhteistyöhön.

Joensuun kaupungin ja Siun Soten Joensuun alueelle tuottamien hyvinvointipalvelujen kokonaisuus vuoden 2021 toteumatietojen mukaisena. (S) tarkoittaa Siun Soten tuottamaa palvelua. Palveluiden kirjauskohteet ovat voineet vaihtua edellisvuodesta, joten vuodet eivät välttämättä ole vertailukelpoisia.

Palveluluokka	Lapset ja nuoret (milj. euroa)		Aikuiset (milj. euroa)		Ikäihmiset (milj. euroa)	
Ennaltaehkäisevät ja yleiset palvelut 188,1 milj. euroa	Neurolat (S)	3,9	Liikunta	7,7	Liikunta	1,1
	Aamu- ja iltapäiväkerhot	0,5	Yhteisötalotoiminta	0,0	Kansalaisopisto	0,3
	Kulttuuri (museot, orkesteri, kirjasto)	1,7	Kansalaisopisto	2,1	Kulttuuri (museot, orkesteri, kirjasto)	0,9
	Kansalaisopisto	6,0	Kulttuuri (museot, orkesteri, kirjasto)	6,0	Asiakas- ja palveluohjaus (S)	0,6
	Varhaiskasvatus	35,7	Lukion aikuislinja	1,1	Vastaanottopalvelut (S)	2,6
	Kotihoidon tuki	2,3	Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (S)	2,6	Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (S)	0,8
	Esiopetus	4,0	Vastaanottopalvelut (S)	7,9	Suun terveydenhuolto (S)	0,5
	Perusopetus	54,2	Aikuisten sosiaalityö ja sosiaaliohjaus (S)	0,3	Päivystys (S)	3,9
	Lukio-opetus	8,3	Päivystys (S)	9,9		
	Opiskeluterveydenhuollon palvelut (S)	1,5	Suun terveydenhuolto (S)	4,5		
	Konservatorio	3,3	Muut sotepalvelut (S)	0,4		
	Liikunta	2,2	Vammaisten avopalvelut (S)	3,1		
	Nuorisotyö	1,7				
	Vastaanottopalvelut (S)	0,5				
	Päivystys (S)	2,5				
	Suun terveydenhuolto (S)	2,6				
	Muut lasten, nuorten ja perheiden palvelut (S)	1,1				
Erityispalvelut 60,5 milj. euroa	Perusopetuksen ohjaajat ja oppilashuolto	3,5	Vammaispalvelujen avopalvelut (S)	4,2	Kotona asumista tukevat palvelut (S)	13,8
	Perusopetus / erityisopetus	5,6	Mt-, päihdeavopalvelut (S)	10,3	Omaishoidon tuki (S)	1,7
	Terapiat, kuntoutus (S)	2,2	Kuntoutuspalvelut (S)	3,6	Sosiaalipalvelut (S)	0,1
	Vammaispalvelujen avopalvelut (S)	0,9	Sosiaalipalvelut (S)	2,9	Muut sotepalvelut (S)	0,9
	Omaishoidon tuki (S)	0,4	Hoiva- ja hoitopalvelut (S)	4,9	Kuntoutuspalvelut (S)	2,5
	Muut lasten, nuorten ja perheiden palvelut (S)	0,6	Suun terveydenhuolto (S)	0,6	Muistisairaiden poliklinikat (S)	0,7
			Omaishoidon tuki (S)	1,0		
Raskaan tuen palvelut 172,7 milj. euroa	Vaikeasti vammaisten opetus	0,5	Erikoissairaanhoidon (S)	41,6	Ympäri vuorokautinen hoito (S)	46,9
	Sairaalaopetus	0,6	Vamm.palv. asuminen, laitokset (S)	12,1	Erikoissairaanhoidon (S)	8,2
	Lastensuojelun perhe-, laitoshoidon (S)	1,9	Mt-, päihdepalv. asuminen, lait. (S)	13,1	Vaativan kuntoutuksen osastot (S)	1,3
	Psykososiaalinen avohoidon (S)	5,0	Vaativan kuntoutuksen osastot (S)	2,0	Muut sotepalvelut (S)	0,6
	Muut lasten, nuorten ja perh.palvelut (S)	8,7	Perheiden palvelut (S)	3,6		
	Vammaispalv. asuminen, laitokset (S)	1,5	Hoito- ja hoivapalvelut (S)	11,2		
	Muu erikoissairaanhoidon (S)	13,9				
YHTEENSÄ	Lasten ja nuorten palvelut	177,2	Aikuisten palvelut	156,9	Ikäihmisten palvelut yhteensä	87,3

1.4 Ilmastotavoitteet ja toimenpiteet

Joensuun tavoite on olla hiilineutraali vuonna 2025. Tavoitteeseen on tarkoitus päästä vähentämällä kasvihuonekaasupäästöjä kaikki alueen toimijat huomioiden vähintään 60 % vuodesta 2007 vuoteen 2025 mennessä. Keskeisimmät keinot päästöjen vähentämiseksi ovat uusiutuvien energialähteiden osuuden lisääminen, energiatehokkuus ja fossiilittoman liikenteen edistäminen. Loput päästöistä si-
dotaan hiilivarastoihin hiilinielujen avulla. Joensuun hiilineutraali vuonna 2025 kun hiilinielut ovat vä-
hintään yhtä suuret kuin kasvihuonekaasupäästöt. Tämä toteutetaan paikallisilla päästöhyvityshank-
keilla. Toimenpiteet konkretisoidaan valtuustokausittain päivitettävässä ilmasto-ohjelmassa. Il-
masto-ohjelma vuosille 2022–2025 on hyväksytty kaupunginhallituksessa 10.1.2022. Joensuun il-
mastoasioista kerrotaan kattavasti Climate Joensuu -ilmastoportaaliin sekä Joensuun ilmastovahti-
palvelussa. Jaksolla 2026–2030 saavutetaan hiilinegatiivisuus, jos vuodelle 2025 asetetut päästö-
vähennystavoitteet saavutetaan, edetään kohti vuodelle 2030 asetettuja päästövähennystavoitteita
ja metsien hiilinielut ovat suuremmat kuin päästöt.

Ilmastobudjetti yhdistää kaupungin ilmastotyön talousarviomenettelyyn ja raportointiin tilinpäätöksen yhteydessä. Ilmastobudjetoinnissa talousarviossa olevat ilmastotoimenpiteet ja -tavoitteet kootaan yhteen. Tavoitteena on tuoda näkyväksi kaupungin toimenpiteitä kasvihuonekaasupäästöjen vähen-
tämiseksi ja ilmastomuutokseen sopeutumiseksi, sekä mahdollistaa avoin keskustelu ja seurata
toimenpiteiden riittävyyttä.

Ilmastobudjetin myötä talousarvio- ja taloussuunnitelma kertoo ilmastotoimille budjetoidut taloudelli-
set resurssit. Siihen on eritelty kaupunkiorganisaation tavanomaisesta budjetista käyttötalouden ja
investointien osalta ne erät, jotka on suunnattu ilmastomuutoksen hillintään ja sopeutumiseen. Kau-
punkikonsernin keskeisimpien tytäryhteisöjen osalta on esitetty myös keskeiset toimenpiteet.

Päästöskenaario (päästöbudjetti) vuosille 2023–2025 ja 2030

Päästöbudjetti esittää tulevalle vuodelle 2023 Joensuun hiilineutraaliustavoitteen mukaisen päästö-
ennusteen ja päästökaton eri sektoreille. Mukana ovat myös tavoitteet vuoteen 2025 ja 2030. Tau-
lukossa nuoli osoittaa päästöjen kehityksen suunnan. Taulukossa on myös arvio hiilinielujen kehitty-
misestä. Nielulaskennat saadaan vasta noin kahden vuoden viiveellä.

Päästöennusteet sektoreittain	Ennako- tieto 2021	Muutos vuoteen 2023	Päästö- budjetti 2023	Päästö- budjetti 2024	Päästö- budjetti 2025	Päästö- budjetti 2030
Tieliikenne	99,2	↓	100	90	80	30
Kaukolämpö	56,7	↓	50	15	5	5
Erillislämmitys	27,7	↓	22	15	9,5	5
Sähkölämmitys	15,9	↓	13	11	10,5	5
Sähkönkulutus	21,6	↓	23	20	30	10
Maatalous	18,6	↓	16	15	13	8
Jätehuolto	17	↓	15	14	12	10
Teollisuus ja työ- koneet	170	↓	150	120	105	60
Kaikki yhteensä	426,7	↓	389	300	265	133
Hiilinielut tavoite	135		150	200	265	300

Ennakkotieto vuoden 2021 päästöistä sekä päästöbudjetit vuosille 2023 - 2025 ja 2030 hiilidioksidiekvivalenttitonneina (t CO₂ ekv). Päästölaskenta ja sektorijako noudattavat CO₂-raportin mukaista menetelmää sillä erotuksella, että "Sähkölämmitys" sisältää "Maalämmön".

Päästökehitystä seurataan vuosittain CO₂-raportin (Sitowise) ja Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) laskelmien perusteella. Päästöbudjetin laadinnassa on hyödynnetty lisäksi SYKE:n skenaariotyökalua. Seuraava CO₂-raportti, joka julkaistaan keväällä 2023, sisältää lopulliset päästötiedot vuodelta 2021 sekä ennakkotiedon päästöistä vuodelle 2022.

Myös Joensuun hiilinielujen kehittymistä seurataan valtakunnan metsien inventoinnin perusteella tehtävällä laskennalla. Vuonna 2018 Joensuun hiilinielut kattoivat noin 27 % päästöistä. Vuoden 2020 hiilinielut lasketaan vuonna 2023, kun valtakunnan metsien inventoinnin kuntatiedot ovat käytössä.

Kaupungin ilmastobudjetin käyttötalous vuosina 2023 – 2026 (1 000 euroa)

Vastuutaho	Toimenpide	TA2023	TS2024	TS2025	TS2026
Yhdyskuntasuunnittelu/joukkoliikenne	Joukkoliikenteen palvelutason parantaminen	193	293	343	393
Yhdyskuntasuunnittelu/joukkoliikenne	Puhtaat käyttövoimat joukkoliikenteessä	303	303	403	503
Yhdyskuntatekniikka	Ympäristöystävällisen polttoaineen käytön lisääminen ajoneuvokalustossa	15	15	15	15
Yhdyskuntatekniikka	Kävely- ja pyöriteiden kunnossapito	685	700	715	725

Kaupungin ilmastobudjetin investointiosa vuosina 2023 – 2026 (1 000 euroa)

Vastuutaho	Toimenpide	TA2023	TS2024	TS2025	TS2026
Yhdyskuntatekniikka	Kävely- ja pyöriteiden rakentaminen	1 245	1 340	2 010	1 030
Yhdyskuntatekniikka	Ajoneuvokannan uudistaminen vähäpäästöiseksi työkoneet ja kuorma-autot	317	573	0	200
Tilakeskus	Öljylämmityksestä luopuminen kaupungin kiinteistöissä	0	250	0	0
Tilakeskus	Uusiutuvan energiatuotannon lisääminen olemassa olevissa rakennuksissa	100	100	100	100
Yhdyskuntatekniikka	Ulkovalaistuksen uusiminen led-valaistukseksi	400	400	400	400
Yhdyskuntatekniikka	Polkupyörien liityntäpysäköintiä lisätään joukkoliikenteen saavutettavuuden parantamiseksi	30	30	30	30
Joensuun Vesi	Vesihuoltolaitoksen aurinkoenergiajärjestelmien toteuttaminen	150	150	150	150

Muut toimenpiteet

Vastuutaho	Toimenpide	TA2023	TS2024	TS2025	TS2026
Koulutuspalvelut	Lukiot siirtyneet sähköisiin oppimateriaaleihin	x	x	x	x
Koulutuspalvelut/varhaiskasvatus	Ruokahävikin vähentäminen	x	x	x	x
Hyvinvointipalvelut	Käytetyn kaluston kierrätys	x	x	x	x
Yhdyskuntasuunnittelu	Kaavojen toteutumisen kasvihuonekaasupäästöjen selvittäminen	x			
Yhdyskuntatekniikka	Puistoissa hyödynnetään lajikkeita, jotka tuottavat syötäväksi kelpaavaa satoa	x	x	x	x
Yhdyskuntatekniikka	Kaupunkivihreää lisätään kaikissa rakentamishankkeissa	x	x	x	x
Kaupunkirakennepalvelut	Luonnon monimuotoisuus huomioidaan selvittämällä sen vaalimisen ja lisäämisen mahdollisuudet kaikissa hankkeissa	x	x	x	x
Yhdyskuntatekniikka	Suunnittelussa ja rakentamisessa suositaan vettä läpäiseviä pintoja ja korvataan vettä läpäisemättömiä päällystettyjä pintoja esimerkiksi viherkaistoja	x	x	x	x
Yhdyskuntatekniikka	Uusiomateriaalien (betonimurske, pohjatuhka) käytön lisääminen rakentamisessa	x	x	x	x
Tilakeskus	Rakennusten energiatehokkuuden parantaminen	x	x	x	x
Tilakeskus	Selvitetään hukkalämpöjen talteenottoa kaupungin kiinteistöissä	x	x	x	x
Joensuun Vesi	Vesihuoltolaitoksen varastonhallinnan kehittäminen	x	x	x	x
Joensuun Vesi	Jätevedenpuhdistamon biokaasugeneraattorin tehokas hyödyntäminen	x	x	x	x

Kaupungin tytäryritysten ilmastobudjetin keskeiset toimenpiteet vuosina 2023 - 2026

Vastuutaho	Toimenpide	TA2023	TS2024	TS2025	TS2026
Business Joensuu Oy	Led-valaistuksen lisääminen ja valaistuksen älykäs ohjaus	x			
Business Joensuu Oy	Ruokahävikin vähentäminen	x			
Business Joensuu Oy	Yhteiskäyttö- ja leasing-polukupyörät	x			
Business Joensuu Oy	Aurinkopaneelientakan laajentaminen Länsikadun kiinteistön katolla	x			
Business Joensuu Oy	Energiansäästösuunnitelman päivittäminen Tiedepuiston kiinteistöille	x			
Itä-Suomen Liikuntaopisto Oy	Jätteiden lajittelun tehostaminen	x	x	x	x

Vastuutaho	Toimenpide	TA2023	TS2024	TS2025	TS2026
Itä-Suomen Liikuntaopisto Oy	Sähköisten palveluiden lisääminen	x	x	x	x
Joensuun Kodit Oy	Öljylämmityksestä luopuminen kaupungin kiinteistöissä	x	x	x	
Joensuun Kodit Oy	Rakennusten energiatehokkuuden parantaminen valituissa kohteissa ja eri toimenpitein	x	x	x	
Joensuun Kodit Oy	Uusiutuvan energiantuotannon lisääminen olemassa olevissa rakennuksissa	x	x	x	
Joensuun Kodit Oy	Sähköautojen latausinfraan rakentaminen	x	x	x	
Joensuun Pysäköinti Oy	Metropolin pysäköintitalon valaistuksen muutos led-valaistukseksi ja valaistuksen älykäs ohjaus	x			
Joensuun Pysäköinti Oy	Hallitien pysäköintitalon aurinkosähköselvitys		x		
Joensuun Pysäköinti Oy	Niskaparkin sähköauton latauspiste markkinaehtoisesti			x	
Joensuun Satama Oy	Maasähkön rakentaminen	x			
Joensuun Satama Oy	Sähkökäyttöisen sulanapitojärjestelmän muuttaminen paineilma-käyttöiseksi		x		
Karelia Ammatti-korkeakoulu Oy	Korkeakoulujen päästölaskennat	x	x	x	x
Opiskelija-asunnot Oy Joensuun Elli	Rakennusten energiatehokkuuden parantaminen	x	x	x	x
Opiskelija-asunnot Oy Joensuun Elli	Sähköautojen hankkiminen	x			
Puhas Oy	Itsepalvelujäteaseman rakentaminen uusiomateriaaleja hyödyntäen	x			
Puhas Oy	Energiatehokkaiden valaistusratkaisujen toteuttaminen jätekeskuksella	x			
Puhas Oy	Biokaasun käyttö liikennepolttoaineena yhtiön omissa autoissa	x	x	x	x
Puhas Oy	Uusiutuvan energian tuotanto uudisrakennuksessa	x	x	x	x
Puhas Oy	Jätteiden kierrätysasteen nostaminen	x	x	x	x
Puhas Oy	Biokaasun käyttö pakkausjätteiden kuljetukseen, astiapaalvelussa sekä muissa jätekeskuksen urakoitsijan pakettiautolla tehtävissä ajoissa.	x	x	x	x
Puhas Oy	Biokaasun käyttö poltettavan yhdyskuntajätteen ja biojätteen kuljetukseen			x	x
Yrityskiinteistöt Oy	Maalämpöjärjestelmien käyttöön-otto ja muut energiatehokkuutta parantavat toimet kiinteistöissä	x	x	x	

2 Taloudelliset lähtökohdat

2.1 Talouden kehitysnäkymät

Maailmantalouden näkymät ovat synkentyneet nopean inflaation, Euroopan energiakriisin sekä Venäjän hyökkäyssodan jatkumisen takia. Geopoliittiset jännitteet suurvaltojen välillä ovat kasvaneet ja kehittyviä maita uhkaa edelleen ruokapula. Kuluttajien luottamus on alamaissa. Maailmantalouden kasvu hidastuu.

Maailmantalouden ja erityisesti Euroopan heikentyneet näkymät heijastuvat myös Suomen talouden kehitykseen. Valtiovarainministeriön 19.9.2022 julkaistun talousennusteen mukaan BKT:n arvioidaan kasvavan Suomessa 1,7 % vuonna 2022 erityisesti alkuvuoden suotuisan tuotannon ja työllisyyden kehityksen myötä. Talouskasvun ennustetaan kuitenkin hidastuvan loppuvuonna enemmän kuin vielä kesällä ennakoitiin. Tausalla on muun muassa hyödykkeiden ja energian ennakoituakin nopeampi kasvu.

Kuluttajahintainflaatio on kiihtynyt jo lähes 8 %:iin ja inflaatio nousee keskimäärin 6,5 %:iin tänä vuonna kansallisella kuluttajahinnalla mitattuna. Vaikka kuluttajahintojen nousun nopeutuminen on edelleen suurimmalta osalta seurausta energian hinnan noususta, on kuluttajahintainflaatio hyvin laaja-alaista ja kaikkien hyödykeluokkien hinnat nousevat nopeasti. Hintojen nousu syö kotitalouksien ostovoimaa ja pitää kulutuksen kasvun vaisuna loppuvuonna. Kuluttajien luottamus on heikkoa.

Suomen Venäjän viennin supistuminen heijastuu tavaroiden ja palveluiden viennin kehitykseen. Samalla varjostavaksi tekijäksi on noussut erityisesti euroalueen sekä Yhdysvaltojen heikentyneet talousnäkymät. Myös vienti- ja tuontihintojen voimakas kasvu hillitsee ulkomaankauppaa. Asuinrakentamisen taso on vielä vuonna 2022 jatkunut hyvänä, mutta muut yksityiset investoinnit supistuvat, kun luottamuksen heikkeneminen siirtää investointeja tulevaisuuteen.

Työllisyyden kehitys on ollut kuluvana vuonna myönteistä, mutta kasvu on hidastunut alkuvuoden nopean kasvun jälkeen. Työllisyys kuitenkin kasvaa kuluvana vuonna. Työmarkkinoiden kohtaanto näyttää edelleen heikentyneen ja pula osaavasta työvoimasta heikentää edellytyksiä kasvattaa tuotantoa. Tänä vuonna solmittujen palkkasopimusten korotukset ovat yleisimmin olleet noin kaksi prosenttia, eli hieman suurempia kuin viime vuonna.

BKT:n kasvu hidastuu Suomessa 0,5 %:iin vuonna 2023. Alkuvuonna kasvu on pysähdyksissä. Vuoden loppupuolella kotimainen kysyntä alkaa kuitenkin elpyä, kun hintojen nousu hidastuu ja reaali-palkat kääntyvät hienoiseen nousuun. Korkealle kohonnut hintataso hidastaa kuitenkin edelleen kotitalouksien ostovoiman kasvua vuonna 2023, minkä seurauksena yksityisen kulutuksen kasvunäkymät ovat vaisut.

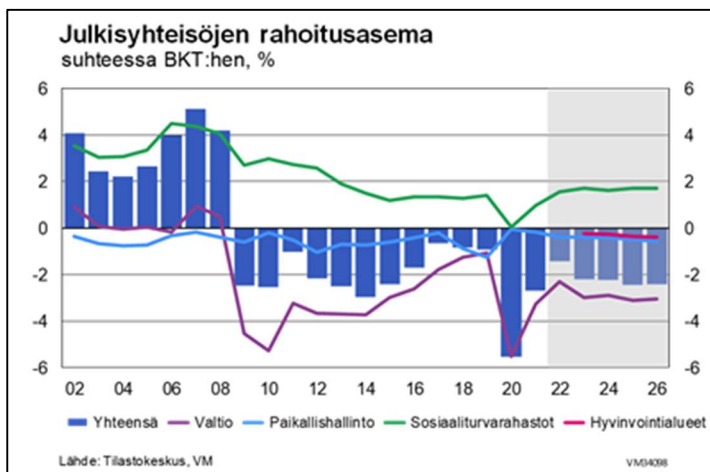
Vuonna 2023 viennin kasvu lähestyy maailmanmarkkinoiden kasvua, vaikka yritykset eivät löydäkään täysimääräisesti korvaavia markkinoita Venäjän viennin tilalle. Erityisesti heikko kasvu euroalueella rajoittaa viennin kasvua. Sodan vaikutukset heijastuvat tuontiin pakotteiden, kaupan häiriöiden sekä pienentyneen viennin kautta. Tuontituotteita pystytään kuitenkin korvaamaan nopeammin kuin uusia vientimarkkinoita pystytään löytämään, minkä lisäksi investoinnit tukevat tuontia ennustejakson alkupäässä. Vuonna 2023 maailmantalouden kasvunäkymät ovat heikommat kuin tänä vuonna, mikä hillitsee myös kotimaisia investointeja.

Niukka talouskasvu vähentää työvoiman kysyntää ja työllisten määrä supistuu hieman vuonna 2023. Työllisyyden kääntyminen laskuun lisää työttömyyttä etenkin jalostustoimialoilla, ja työttömyysasteen ennakkoidaan kohoavan hieman tästä vuodesta.

Inflaatio on korkeimmillaan vuoden 2022 loppupuolella ja pysyttelee nopeana vuoden 2023 alkupuolella. Inflaatio hidastuu keskimäärin 3,2 %:iin vuonna 2023. Erityisesti sähkön hintojen oletetaan markkinahintojen kehityksen perusteella nousevan edelleen ja pysyvän korkealla vuoden 2023 alkupuolelle saakka. Energian hintoihin on odotettavissa jopa maltillista laskua vuoden 2023 loppupuolelta alkaen. Elintarvikkeiden ja varsinkin tuoreruuan hintojen nousu kiihtyy tämän vuoden lopulla. Kohonneet kustannukset nostavat tuottajahintoja, mikä näkyy lopulta myös kuluttajahinnoissa. Korkea hintataso ja korkojen nousu vähentävät kokonaiskysyntää vähitellen ja hintapaineet helpottavat.

Vuosina 2024–2026 BKT:n kasvun arvioidaan olevan talouden potentiaalista kasvua nopeampaa, noin 1,4 % vuosittain. Viennin määrän palautuminen ajoittuu voimakkaimmin vuodelle 2024. Hintojen nousun hidastuessa kotitalouksien ostovoima kasvaa ja yksityisen kulutuksen kasvu nopeutuu. Vuoden 2024 ansioiden nousuoletus kytkeytyy ennustettuun, vaimeaan tuottavuuden kasvuun. Inflaatio painuu 1,8 %:iin vuonna 2024. Talouden elpyminen lisää työllisten määrää vuonna 2024 ja työllisyysaste nousee työikäisen väestön supistuessa.

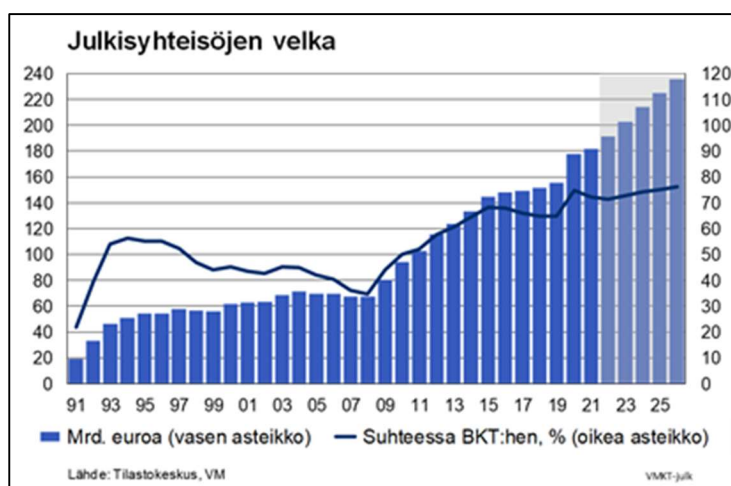
Julkinen talous jatkaa vahvistumista tänä vuonna ripeän verotulojen kasvun sekä koronaepidemian vuoksi tehtyjen tukitoimien pienentymisen siivittämänä. Ensi vuonna alijäämä alkaa kasvaa uudelleen, kun talouden kasvu hidastuu ja työllisyys heikkenee. Julkinen talous pysyy rakenteellisesti alijäämäisenä tulevat vuodet ja julkisessa taloudessa on pidemmällä aikavälillä kestävyysvaje. Kestävyysvajeen arvioidaan olevan noin 3,0 % suhteessa BKT:hen eli noin 9 mrd. euroa vuoden 2026 tasolla.

Julkisyhteisöjen alasektoreista valtion alijäämä pienenee tänä vuonna, mutta alkaa sen jälkeen heikentyä talouden kasvun hidastuessa. Paikallishallinnon rakenne muuttuu ensi vuonna hyvinvointialueiden aloittaessa toimintansa. Kuntahallinto jää uudistuksen jälkeenkin alijäämäiseksi menojen kasvaessa mm. henkilöstökustannusten ja investointipaineiden vuoksi tuloja hieman nopeammin. Hyvinvointialueet aloittavat toimintansa alijäämäisinä laajojen investointien takia. Henkilöstökustannusten nopea kasvu kuitenkin heikentää alueiden alijäämää seuraavina vuosina.

Sosiaaliturvarahastot säilyvät ylijäämäisinä omaisuustulojen kasvaessa, vaikka etuudet kasvavat suurten indeksitarkistusten vuoksi nopeasti ensi vuonna.

Julkinen velka suhteessa BKT:hen supistuu hetkellisesti tänä vuonna. Velkasuhteen supistumiseen vaikuttavat alijäämien pieneneminen ja erityisen suotuisa nimellisen BKT:n kasvu. Ensi vuodesta lähtien nimellisen BKT:n kasvu hidastuu ja valtionhallinnon, paikallishallinnon ja hyvinvointialueiden yhteenlaskettu alijäämä pysyy mittavana, jolloin velkasuhde alkaa kasvaa uudelleen. Valtion viitelainojen korkojen nousun seurauksena velanhoitokustannusten arvioidaan kasvavan ennustejaksolla. Alati kasvavat velanhoitokulut ovat pois muusta julkisesta rahankäytöstä ja kaventavat julkisen talouden ennestäänkin niukkoja puskureita.

2.2 Kuntatalous

Viimeiset kaksi vuotta ovat olleet kuntataloudessa hyvin poikkeukselliset. Kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu tilikauden tulos on ollut vuosina 2021-2022 ylijäämäinen, taustalla erityisesti mittavat valtion koronatuot, ennakoitua parempi verokehitys sekä eräät kertaluonteiset erät. Kuntien toimintamenojen kasvu kuitenkin kiihtyi vuonna 2021. Lainakanta kasvoi, joskin edellisvuosiin nähden hie- man maltillisemmin.

Myös kuntatalouden vuosi 2022 näyttää talouden tunnuslukujen perusteella hyvältä. Kuntatalousohjelmaan sisältyvän ennusteen mukaan verotulojen hyvä kasvu pitää vuosikatteen likimain viime vuo- den tasolla ja toiminnan ja investointien rahavirta kääntyy positiiviseksi. Taustalla vaikuttaa kuitenkin Helsingin kaupungin liikennelaitoksen (HKL) yhtiöittäminen, joka vahvistaa kuntatalouden toiminnan- ja investointien rahavirtaa kertaluonteisesti lähes 700 milj. eurolla.

Sote-uudistus muuttaa kuntatalouden tunnuslukuja voimakkaasti, kun sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen kustannukset ja niitä vastaava rahoitus poistuvat kuntataloudesta. Tämän het- ken arviolaskelman mukaan siirtyvien kustannusten yhteismäärä on noin 21,2 mrd. euroa. Tuloista siirtyy eniten kunnallisveroa, noin 13,11 mrd. euroa, mikä toteutetaan alentamalla kaikkien kuntien kunnallisveroprosentteja tasasuuruisesti 12,64 %-yksiköllä. Yhteisöveroa siirretään kolmasosa kun- tien ryhmäosuudesta eli noin 0,82 mrd. euroa. Kuntien peruspalvelujen valtionosuudesta siirtyy yh- teensä 5,36 mrd. euroa ja veromenetysten korvauksista yhteensä 1,94 mrd. euroa. Uudistuksen laskelmat ovat tässä vaiheessa vielä ennakkollisia ja niitä tarkennetaan vuonna 2023 vuoden 2022 toteutuneet tiedot huomioiden, mikä aiheuttaa edelleen epävarmuutta kuntatalouden tilanteeseen.

Vuonna 2023 talouslukujen suurten prosenttimuutosten taakse kätkeytyy muun muassa kustannusten ripeä kasvu. Kuntien kustannuskehitystä kuvaavan peruspalvelujen hintaindeksin muutos on 3,8 % vuonna 2023. Painoarvoltaan merkittävin kustannuskehitykseen vaikuttava tekijä on kunta-alan ansiokehitys, jota kasvattaa kesäkuun alussa saavutettu kunta-alan sopimusratkaisu. Kuntataloutteen luettavat tehtävät painottuvat uudistuksen jälkeen entistä vahvemmin varhaiskasvatukseen ja koulutukseen, joiden yhteenlaskettu palveluntarve on laskeva koko 2010-luvun jatkuneen syntyvyyden alenemisen vuoksi.

Vuosi 2023 on kuntatalouden kehitysarviossa vahva sote-uudistukseen liittyvien ajoitustekijöiden vuoksi. Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen nettokustannukset siirtyvät pois kuntien vastuulta vuoden 2023 alusta alkaen, mutta uudistuksen kuntien verotuloja leikkaava vaikutus ei näy vielä ensi vuonna täysimääräisesti kunnallis- ja yhteisöverotuloissa. Osa aiempien vuosien kunnallis- ja yhteisöverotuloista tilittyy vuodelle 2023 vanhojen kunnallisveroprosenttien ja yhteisöverotulojen jako-osuuksien mukaisesti. Tämän arvioidaan vahvistavan kuntataloutta 1,2 mrd. eurolla vuonna 2023. Kuntien yhteenlaskettu vuosikate riittää selvästi kattamaan poistot ja toiminnan ja investointien rahavirran ennustetaan olevan noin 1,2 mrd. euroa positiivinen vuonna 2023. Kuntataloutta väliaikaisesti vuonna 2023 vahvistavien tekijöiden poistuessa kuntatalouden tilanne kuitenkin heikkenee vuodesta 2024 alkaen.

Kuntatalousohjelman mukaisissa kehitysarvioissa ei ole huomioitu sote-uudistukseen liittyvien vaikutusten jälkikäteistarkistusta. Uudistuksen siirtolaskelmat perustuvat tässä vaiheessa vuoden 2021 tilinpäätös ja vuoden 2022 talousarviotietoihin. Jälkikäteistarkistuksessa siirtolaskelmat päivitetään lopullisiksi siten, että vuoden 2022 talousarviotiedot päivitetään vuoden 2022 tilinpäätöksen mukaisilla tiedoilla siirtyvien kustannusten ja tulojen osalta. Koska kunnallisveroprosentin leikkaus on lopullinen, jälkikäteistarkistus toteutetaan valtionosuuksien kautta vuodesta 2024 lähtien. Tarkistus tehdään koko maan tasolla sekä kuntakohtaisesti. Valtionosuutta vähennetään tai lisätään asukasta kohden yhtä suurella osuudella siten, että siirtyvät tulot ja kustannukset ovat tasapainossa koko maan tasolla. Tämän lisäksi kuntakohtaisiin valtionosuuksiin sisältyvä muutosrajoitin ja siirtymätasaus lasketaan uudestaan. Muutos huomioidaan valtionosuuksien tasossa vuodesta 2024 alkaen. Lisäksi vuoden 2023 valtionosuuksien osalta otetaan huomioon jälkikäteisen valtionosuuden lisäyksenä tai vähennyksenä puolet vuonna 2024 ja puolet vuonna 2025. Kuntaliiton lokakuussa 2022 tekemien arvioiden mukaan kuntatalouteen on kohdistumassa jälkikäteistarkistuksessa lisäleikkaus sote-menojen ennakoitua suuremman kasvun seurauksena.

Kuntatalouden tilanne helpottuu sote-uudistuksen myötä, kun nopeimmin kasvavat menot siirtyvät pois kuntien vastuulta. Kuntatalouteen jää kuitenkin sote-uudistuksen jälkeen menojen ja tulojen välinen rakenteellinen epätasapaino, ja kokonaismenot pysyvät vuosina 2024–2026 hieman tuloja suurempina. Lisäksi sote- ja pelastustoimen palveluiden siirtyessä hyvinvointialueille kuntien mahdollisuudet tasapainottaa talouttaan menoja sopeuttamalla kaventuvat. Samanaikaisesti investointitarpeet pysyvät mittavina muun muassa rakennuskannan iän, muuttoliikkeen ja toimintaympäristön muutosten vuoksi. Tuottavuutta ja tehokkuutta lisäävien rakenteellisten uudistusten tarve säilyy siten sote-uudistuksen jälkeenkin. Sopeutuspaine kasvaakin kaikissa kuntakokoryhmissä kehyskauden loppua kohden mentäessä.

Kuntatalouden kehitysarvioissa ei ole vielä huomioitu vireillä olevaa TE-palveluiden uudistusta. Esitystä on valmisteltu siten, että TE- palvelujen järjestämisvastuu siirtyisi kunnille vuoden 2025 alusta.

Kaikkiin talouden ennusteisiin sisältyy edelleen poikkeuksellisen paljon epävarmuutta. Venäjän hyökkäys Ukrainaan jatkuu ja näkymä tulevaisuuteen on edelleen kovin epävarma. Myöskään koronavirukseen liittyvät uhkakuvat eivät ole täysin poistuneet. Kuntatalouden osalta epävarmuutta liittyy myös sote- ja pelastustoimen kustannuskehitykseen sekä hyvinvointialueille siirtyviin kustannuksiin ja tuloihin, joiden lopulliset vaikutukset kuntatalouteen selviävät vasta vuoden 2022 tilinpäätöstietojen valmistuttua.

2.3 Kaupungin talous

Koko kuntatalouden tavoin myös Joensuun taloudellinen tulos on ollut vuosina 2020-2021 myönteinen. Tilikauden ylijäämä oli vuonna 2020 4,5 milj. euroa ja vuonna 2021 5,5 milj. euroa. Tulokseen on vaikuttanut positiivisesti erityisesti valtion mittavat koronatuet sekä Suomen talouden ennakoitua parempi kehitys koronapandemian ja sen torjumiseksi tehtävien rajoitustoimien keskellä. Vuoden 2021 tulosta paransi kertaluontoisesti myös merkittävä tulevaisuusrahaston varainhoitajan vaihdoksesta seurannut arvopapereiden luovutusvoittotulo. Jos koronatukia sekä kertaluontoisen erä vaikutusta ei huomioida, kaupungin tulos olisi jäänyt vuonna 2021 alijäämäiseksi. Rakenteelliset talouden haasteet eivät siten ole poistuneet.

Kuluvan vuoden talousarvio laadittiin tasapainoon, mutta muutetun talousarvion mukaan tavoitetta ei saavuteta. Lokakuun alussa hyväksytty talousarviomuutos osoittaa yli 9 milj. euron alijäämäistä tulosta ja on riski, että tulos jää tätäkin heikommaksi. Käyttötalouden talousarvio ylittyy alkuperäiseen talousarvioon nähden lähes 30 milj. eurolla. Euromääräisesti merkittävin muutos on kohdistunut Siun soten maksuosuuksiin. Talousarviomuutoksessa Siun soten maksuosuuksien määrärahoja tarkistettiin 22 milj. eurolla, mutta toteutumiseen liittyy edelleen epävarmuutta. Käyttötalouden lisäksi myös rahastojen tilikauden tulos on heikon sijoitusmarkkinoiden vuoden johdosta selvästi heikompi kuin vuoden 2022 talousarviossa arvioitiin. Sen sijaan verotulokehitys on ollut ennakoitua parempaa. Kokonaisuutena verotulojen arvio on tässä vaiheessa yli 20 milj. euroa syksyllä 2021 arvioitua suurempi. Ennusteen mukainen alijäämä merkitsee kuitenkin sitä, että kaupungin ylijäämäpuskurit, n. 37 milj. euroa, syöpyvät merkittävästi.

Sote-uudistuksen myötä kaupungin talouden rakenne muuttuu vuoden 2023 alusta lukien. Sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen kustannukset siirtyvät pois kaupungin taloudesta. Vuoden 2022 talousarvioennusteen tasolla siirtyvien kustannusten osuus on lähes 300 milj. euroa. Samanaikaisesti myös tulot alenevat merkittävästi. Käytännössä kunnallisveroprosentti alenee 12,64 %-yksiköllä, yhteisöverokertymän osuus alenee noin kolmanneksella sekä valtionosuuksien ns. sote-osien siirtymisen myötä valtionosuudet alenevat lähes 70 %:lla.

Sote-uudistuksen lopulliset kuntatalousvaikutukset määräytyvät vuosien 2021 ja 2022 toteutumatietojen perusteella. Laskentavuosien johdosta uudistuksen vaikutus kaupungin talouteen on siten selvillä vasta loppukesästä tai alkusyksystä 2023. Siirtolaskelmien periaatteista seuraa, että sote-menojen kehityksellä on merkittävä vaikutus uuden kunnan talouden tilanteeseen ja valtionosuuksien määrään. Koska kuluvan vuoden sote-menojen kehitykseen liittyy huomattavaa epävarmuutta erityisesti palkkaharmonisaation menojen johdosta, kaupungin talouden kehitykseen kohdistuu edelleen epävarmuustekijöitä. Tämän hetken arvioiden mukaan sote-menojen ennakoitua suurempi kasvu tulee kuitenkin johtamaan siihen, että kaupungin verorahoituksen taso alenee vuonna 2024 tehtävien oikaisujen johdosta vuoteen 2023 nähden, kun siirtyvät tulot oikaistaan vastaamaan siirtyviä sote-menoja sote-uudistukseen liittyvän jälkikäteistarkastelun yhteydessä.

Sote-uudistuksen myötä kaupungin talouden rakenne muuttuu. Toimintamenojen pienentyessä kaupungin vastuulle kuuluva tehtäväkenttä on aiempaa pienempi ja mahdollisuudet sopeuttaa taloutta nykyiseen nähden heikommat. Toisaalta velkaantumiseen liittyvät riskit tulevat kasvamaan, koska toimintamenojen pienentymisestä huolimatta velat ja vastuut jäävät kaupungille. Suhteellinen velkaantuneisuus eli vieraan pääoman suhde kaupungin tuloihin (toimintatuotot, verot ja valtionosuudet) kasvaa nykyisestä runsaan 50 %:n tasosta yli 100 %:iin. Velkaantumiseen liittyvät riskit konkretisoituvat jo ensi vuonna korko nousun myötä – korkomenot kasvavat ja kaventavat talouden liikkumavaraa.

Kaupungin investointitaso on ollut viime vuosina korkea. Vuosina 2020-2021 lainakanta laski valtion mittavien tukitoimien johdosta. Lainakanta oli vuonna 2020 239 milj. euroa ja vuonna 2021 235 milj. euroa. Lainakantaa pienensi myös investointimenojen ajoittumiseen liittyvät tekijät, kun hankkeiden kustannuksia siirtyi ennakoitua enemmän vuodelle 2022. Kokonaisvastuiden - lainakanta sekä leasing- ja vuokravastuut – taso kuitenkin nousi: vuoden 2021 lopussa vastuiden yhteenlaskettu määrä oli 370 milj. euroa, kun se vuoden 2020 lopussa oli 358 milj. euroa. Tulevien vuosien investointitaso on jo käynnissä olevien tai aikaisemmin toteutettavaksi suunniteltujen investointien osalta kaupungin kestäväään talouden tasoon nähden liian korkea. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että kaupunki velkaantuu edelleen tulevina vuosina. Lisäksi korkomenot uhkaavat kasvaa merkittävästi korkotason nousun sekä lainakannan kasvun myötä. Korkea investointitaso heikentää kaupungin vuosittaista tulosta myös poistomenojen kasvun ja palveluverkon laajentumisesta aiheutuvien ylläpito ja muiden kulujen kasvun myötä.

Kaupungin talousarvion valmistelua ohjaa kuntalain talousarvion valmistelua koskevat säännökset. Kuntalain 110 §:n mukaan:

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä määrittuna ajanjaksona katetaan.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Edellä 3 momentissa säädettyä alijäämän kattamisvelvollisuutta sovelletaan myös kuntayhtymiin.

Käytännössä säännöksistä seuraa, että kunta, jonka kuluven vuoden tasearvio on ylijäämäinen, voi tehdä alijäämäisen taloussuunnitelman. Suunnitelman alijäämäisyys ei kuitenkaan saa olla suurempi kuin talousarvion laadintavuoden tasearvion mukainen kertynyt ylijäämä.

3 Kaupungin organisaatio

Joensuun kaupungin organisaatio perustuu kaupunginvaltuuston hyväksymään, 1.8.2022 voimaan tulleen hallintosääntöön. Kaupunginvaltuusto, joka muodostuu 59 valtuutetusta, vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan ylintä päätösvaltaa. 11 jäsenen kaupunginhallituksen tehtäviin kuuluu mm. ohjata ja seurata kaupungin toimintaa, taloutta ja päätöksentekoa, kehittää kaupungin kilpailukykyä, elinvoimaa ja imagoa, valmistella valtuustossa käsiteltävät asiat lautakuntien esitysten pohjalta sekä panna valtuuston päätökset täytäntöön ja valvoa kaupungin oikeutta ja edustaa kaupunkia. Kaupunginhallituksen alaisuudessa toimii henkilöstö- ja työllisyysjaosto ja omistajaohjausjaosto.

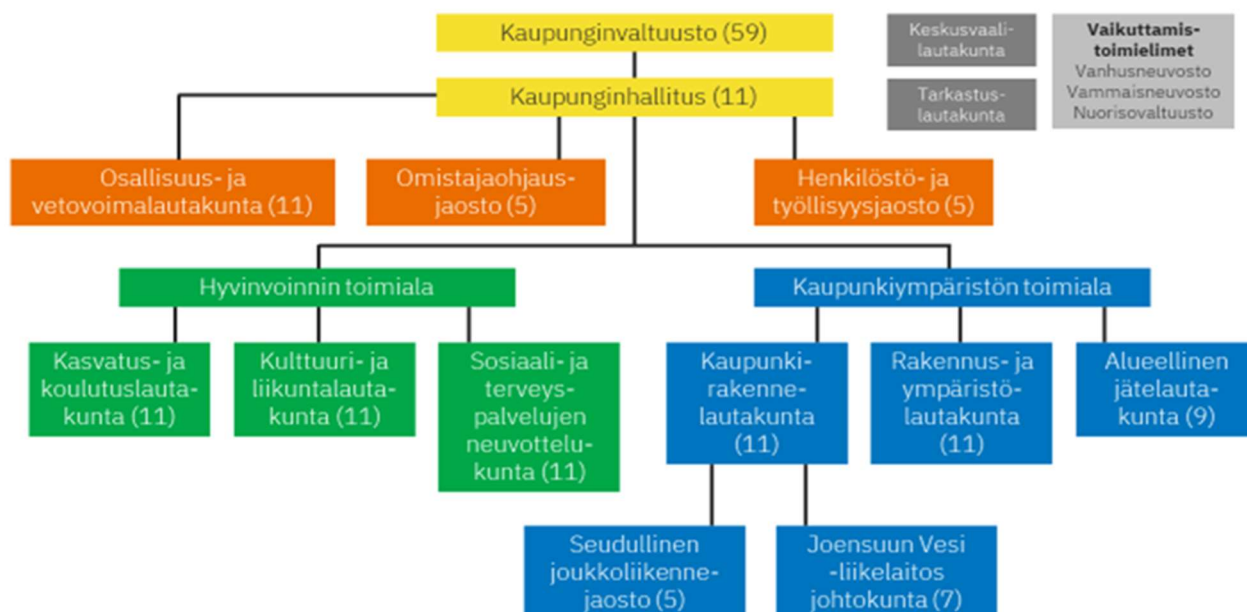
1.8.2021 alkaen kaupungin organisaatioon on kuulunut osallisuus- ja vetovoimalautakunta, joka vastaa kaupunkilaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien sekä asukaslähtöisyyden edistämisestä, kaupungin vetovoimaisuuden ylläpitämisestä ja kasvattamisesta sekä kaupungin viestinnästä ja markkinoinnista.

Hyvinvoinnin toimialalla toimii kaksi lautakuntaa: kasvatus- ja koulutuslautakunta sekä kulttuuri- ja liikuntalautakunta. Kasvatus- ja koulutuslautakunnan toimialaan kuuluvat varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus, lukiokoulutus, lasten aamu- ja iltapäivätoiminta sekä nuorisopalvelut. Kulttuuri- ja liikuntalautakunnan toimialaan kuuluvat kulttuuri- ja liikuntapalvelut sekä konservatorion ja kansalaisopiston toiminnan järjestäminen. Lautakunnan toimialaan kuuluvat myös museot, kaupunginorkesteri, seutukirjasto ja urheiluakatemian toiminnan koordinointi. Hyvinvoinnin toimialalle on sijoittunut myös sosiaali- ja terveystalvelujen neuvottelukunta, jonka tehtävänä on ollut mm. Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymän ja Joensuun kaupungin talvelujen rajapintaan liittyvien toimintojen yhteensovittaminen. Hyvinvointialueen toiminnan käynnistymisen myötä sosiaali- ja terveystalvelujen neuvottelukuntien toiminta lakkaa, muutoksen huomioiva hallintosäännön tarkistus on vireillä.

Kaupunkiympäristön toimialalla luottamustoimielimet ovat kaupunkirakennelautakunta, rakennus- ja ympäristölautakunta ja alueellinen jätelautakunta sekä Joensuu Vesi – liikelaitoksen johtokunta. Kaupunkirakennelautakunnan alaisuudessa toimii alueellinen joukkoliikennejaosto. Kaupunkiympäristön toimialan yksiköitä ovat kaupunkirakennepalvelut, tilakeskus, lupa- ja viranomaistoiminnot ja Joensuun Vesi- liikelaitos. Tilakeskus toimii erillisenä taseyksikkönä. Kaupunkirakennelautakunta vastaa Tilakeskuksen toiminnasta ja taloudesta, mutta toimitilainvestointien osalta vastaava toimielin on omistajaohjausjaosto.

Kaupungin luottamuselinorganisaatioon kuuluu myös tarkastuslautakunta sekä keskusvaalilautakunta. Vaikuttamistoimieliminä toimivat vanhusneuvosto, vammaisneuvosto ja nuorisovaltuusto.

Joensuun kaupungin luottamushenkilöorganisaatio 1.8.2021

4 Konsernistrategia

Kaupunginvaltuusto hyväksyi Joensuun vuoteen 2025 ulottuvan strategian "Idän houkuttelevin" 15.11.2021. Strategia on luonteeltaan konsernistrategia ja antaa tulevaisuuden suunnan kaikelle kaupungin toiminnalle. Strategia ja sen valmistelun taustaselvitykset löytyvät kaupungin internetsivuilta www.joensuu.fi/strategia.

Uuden strategian myötä on otettu käyttöön vahvempi toteutussuunnittelun kytkentä joka vuosi tehtävään talousarviovalmisteluun. Kaikkien kaupungin toimintojen osalta talousarvion toiminnalliset tavoitteet kuvataan yhdenmukaisen strategiaohjaustaulukon mukaisesti. Strategian avainmittareiden tavoitetasot sekä strategisten painopistealueiden mukaiset toiminnalliset tavoitteet on esitetty peruskaupungin käyttötalousosan talousarvioiden yhteydessä. Tavoitteissa on huomioitu myös strategiaa toimeenpanevissa ohjelmissa asetetut tarkemmat tavoitteet ja toimenpiteet.

Koronapandemia vaikutti edelleen laaja-alaisesti kuntien toimintaan erityisesti alkuvuoden 2022 aikana. Lisäksi helmikuussa käynnistynyt Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan on muuttanut geopolitiikkaa, Euroopan turvallisuutta, liikenneyhteyksiä sekä energia- ja talousjärjestelmää rajusti. Joensuuhun on saapunut noin 1 000 ukrainalaista sotapakolaista, joiden vastaanottamisessa kaupungin toiminnalla ja palveluilla on ollut suuri merkitys.

Lokakuun 2022 näkymässä Joensuun strategian toteuttamiseen liittyy poikkeuksellisen paljon toimintaympäristön epävarmuustekijöitä. Kaupungilta tämä edellyttää nopeaa reagoitokykyä ja valmiutta tarkastella strategiaa tarvittaessa uudestaan. Kaupungin kokonaisvaltaiseen varautumiseen liittyvät näkökulmat korostuvat. Strategian puolivälipäivitys on tarkoitus toteuttaa syksyyn 2023 mennessä.

Kun 2021 valtioiden ja EU:n massiivisesta elvytyspolitiikasta sekä luontaisesta suhdanne- ja investointisyklin kääntymisestä johtuen sijoitusmarkkinat ja reaalityövälineet palautuivat nopeasti koronakuopasta, niin syksyn 2022 tunnelmat ovat aivan toisenlaiset. Ukrainan sodan kerrannaisvaikutukset ovat aiheuttaneet energiakriisin, talouden taantumien ja korkean inflaation. Nopeaa käännettä parempaan ei ole näköpiirissä.

Kansallisella tasolla Suomen työllisyys on kehittynyt myönteisesti, mutta taloussyklin kääntyminen luo uhkakuvia. Useilla aloilla työvoiman rekrytointiongelmien vaikeutuneet ja myös Joensuun kaupungilla on ollut vaikeuksia rekrytoinneissa. Kuntataloudessa lähivuodet tulevat olemaan vaikeita ja ennustettavuus historiallisen huonoa mm. sote-uudistuksesta johtuen. TE-palvelut ovat siirtymässä kuntien vastuulle 2025 alusta lukien ja tätä valmistelua tehdään kiivaasti vuoden 2023 aikana.

Korona-aikana yhteiskunnan digitalisaatio on kiihtynyt, mikä on näkynyt mm. etätöiden voimakkaana lisääntymisenä. Asumisen monipaikkaisuus on yleistynyt asiantuntijatyössä. Monipaikkaisuuden vaikutukset jäänevät kuitenkin sen verran pieniksi, ettei muuttoliikkeeseen, kaupungistumiseen ja väestölliseen keskittymiseen ole odotettavissa suurta muutosta. Suomen väestörakenteen, huoltosuhteen ja väkimäärän kehitysnäkymä jatkuu haastavana. Kilpailu työvoimasta, opiskelijoista ja yritys-investoinneista tulee kovenemaan. Saavutettavuuden asiat, kuten lento- ja junayhteyksien kehittyminen, ovat Joensuun kannalta edunajamisen painopiste jatkossakin.

Vuosi 2023 on Idän houkuttelevin -strategian toinen toteutusvuosi. Kaupungin toiminnan tavoitteena ovat hyvinvoivat ja onnelliset asukkaat. Toiminta-ajatuksen mukaisesti Joensuu tavoittelee asemaa Itä-Suomen houkuttelevimpana kasvukeskuksena. Elinvoiman tavoitelinjauksen mukaisesti etemme kohti 80 000 asukkaan kaupunkia 2025 mennessä. Ydinviestimme mukaisesti Joensuu profiloituu kompaktina kaupunkina, jossa arki sujuu ja luonto voimaannuttaa. Lisäksi Joensuussa jokainen saa aidosti olla oma itsensä. Arvoperustamme mukaisesti toimimme yhdenvertaisesti, yhdessä, rohkeasti ja kestävästi. Joensuussa on helppo hengittää.

Strategiassa on määritelty erottautumistekijöiksi opiskelijakaupunki, metsäpääkaupunki, fotonikka-kaupunki, yrityskaupunki, urheilukaupunki, kulttuurien kaupunki ja hiilineutraalius. Vuoden 2023 alussa valmistuu lanseeraukseen opiskelijakaupunki Joensuu -ohjelma. Lisäksi vuoden aikana valmistellaan yrityskaupunki Joensuun tavoiteasettelu ja toimenpiteet sekä uudistetaan metsäpääkaupunki Joensuun viestintä ja yhteistyörakenne.

Erottautumistekijät yhdessä kuudelle teemalliselle painopisteelle asetettujen tavoitelinjausten ja avainmittareiden kanssa luovat perustan talousarvion toiminnalliselle tavoiteasettelulle. Vakaa ja vastuullinen talous on edelleen Joensuun strategian keskiössä ja pidämme näin toimintavaihtoehtot omilla käsissämme. Verotus pidetään kilpailukykyisenä ja toimintamenot sekä investoinnit mitoitetaan tulokehitys ja kantokyky huomioiden. Tarkan taloudenpidon rinnalla on samanaikaisesti kuitenkin kyettävä investoimaan myös elinvoimaan ja kasvuun, jotta väkilukukehitys saadaan pidettyä edes pienellä kasvu-uralla.

5 Talousarvion perustelut

5.1 Vuoden 2023 talousarvion ja vuosien 2023-2026 taloussuunnitelman linjaukset

Vuoden 2023 talousarvion ja vuosien 2023 – 2026 taloussuunnitelman perusteita ja linjauksia käsiteltiin 26.9.2022 pidetyssä valtuuston talousseminaarissa.

Talousarvio- ja taloussuunnitelma perustuvat kaupungin strategiaan ”Idän houkuttelevin”, jonka yhtenä painopistealueena on Vakaan ja vastuullisen talouden Joensuu. Strategian toimintaa ohjaavan periaatteen mukaan valmistaudumme sote-uudistuksen jälkeiseen aikaan ja investoimme hyvinvointiin. Pidämme talouden tasolla, joka turvaa kaupungin toimintojen jatkuvuuden ja kehittämisen. Keskeisenä vakaan ja vastuullisen talouden toimintalinjauksena on pitää verotus kilpailukykyisenä tarkalla taloudenpidolla ja verotuloja lisäävällä elinvoimapolitiikalla. Kaupungin toimintamenot ja investoinnit mitoitetaan tulokehitys ja kantokyky huomioiden. Lainakannan sekä vuokra- ja leasingvastuiden taso vakautetaan.

Talouden näkymät ovat edelleen haastavat. Suomen ja laajemmin Euroopan ja maailman talouden kehitykseen ja kustannusnousun jatkumiseen liittyy merkittävässä määrin epävarmuutta. Myös sote-uudistuksesta johtuva epätietoisuus leimaa edelleen vuoden 2023 talousarvion valmistelua, erityisen hankalaa on suunnitelmakauden vuosien arviointi. Taloussuunnitelmakaudelle on ajoittumassa myös TE-palvelujen muutos, johon liittyy vielä useita avoimia kysymyksiä, mutta ennakollisten laskelmien mukaan uudistus heikentää ainakin lyhyellä tähtäimellä kaupungin taloutta, koska siirtyvät kustannukset ylittävät arvioidun valtionosuuksien kasvun. Kasvanut julkisen talouden alijäämä sekä velkamäärä yhdistettynä hiipuvaan talouskasvuun tuo lisäksi tulevan arviointiin epävarmuustekijöitä.

Kaupungin talouden tilanne on ollut kohtuullinen koko maan mitassa arvioituna. Kuluvan vuonna tilannetta on kuitenkin nopeasti heikentänyt menojen nopea kasvu erityisesti sote-menojen kasvun osalta, mikä on kääntänyt kuluvan vuoden tulosennusteen alijäämäiseksi, mutta lisännyt myös tulevaan liittyvää epävarmuutta sote-uudistuksen laskentamallin johdosta.

Sote-uudistuksen vaikutus ei näy täysimääräisesti kaupungin taloudessa sote-uudistukseen liittyvien väliaikaisten kuntataloutta parantavien vaikutusten johdosta. Tulevien vuosien verokertymä on arvioitu koko maan verotuloja koskevien kehitysarvioiden mukaisesti. Kaupunki saa vuonna 2023 verotuloja aiemmilta vuosilta korkeampien veroprosenttien ja jako-osuuksien mukaisesti, mistä seuraa, että verotulojen taso alenee sote-uudistuksen seurauksena merkittävästi vuonna 2023, mutta alenee ns. verohäntien vaikutusten poistuessa edelleen vuonna 2024. Myös valtionosuusarviossa on varauduttu valtionosuustason alenemiseen vuonna 2023, mutta edelleen myös vuonna 2024. Vuoden 2023 valtionosuuksissa sote-siirron vaikutus on huomioitu vuoden 2021 tilinpäätös ja vuoden 2022 talousarvioletojen perusteella. Valtionosuuksien tasoa kuitenkin tarkistetaan vuodesta 2024 alkaen vastaamaan vuoden 2022 toteutuneita kustannuksia. Talousarvion ylittyminen sote-menojen osalta alentane valtionosuuksien määrää selvästi ennakkolisiin laskelmiin nähden, koska kunnilta siirrettävien tulojen tulee vastata siirtyvien palveluiden menoja.

Kaupungin talouden tilanne onkin vaikeutumassa merkittävästi vuodesta 2024 eteenpäin verotulojen ja valtionosuuksien vakiintuessa sote-uudistuksen jälkeiselle tasolle. Lisäksi sote-uudistukseen liittyvä siirtymätasaus heikentää kaupungin valtionosuuksia edelleen vuosina 2024-2027. Taloussuunnittelun näkökulmasta on olennaista mitoitaa vuoden 2023 talousarvio tasolle, joka huomioi verojen ja valtionosuuksien tason alenemisen vuonna 2024.

Vuoden 2023 talousarvion ja vuosien 2023-2026 talousarvion linjaukset voidaan tiivistää seuraavasti:

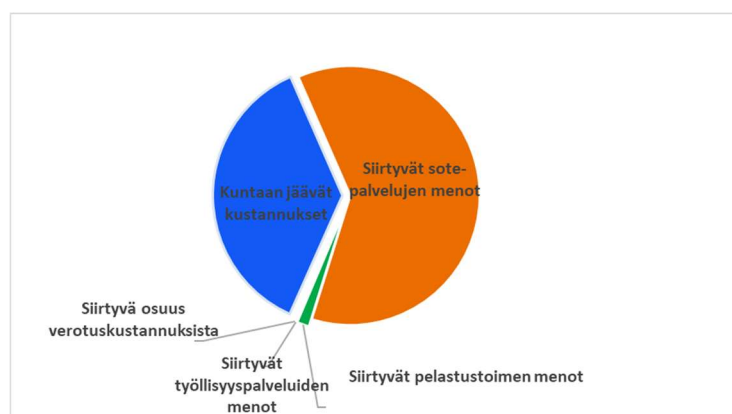
- Vuonna 2023 tavoitellaan ylijäämäistä tulosta, joka antaa aikaa sopeuttaa menorakennetta vuoden 2024 laskevaan tulotasoon. Taloussuunnitelmakauden vuosittainen sopeutustarve mitoitetaan huomioiden vuodelta 2023 kertyvä ylijäämän suuruus.
- Vuoden 2023 talousarviossa huomioidaan kustannustason muutoksista aiheutuvat välttämättömät menot sekä ikärakenteen muutoksesta aiheutuvat palvelutarpeen muutokset varhais- ja koulutuspalveluissa, mutta muilta osin menoja lisäävistä toimista pidättäytyään.
- Velkaantumiseen liittyvien riskien kasvun, korkotason nousun ja korkean investointitason menoja lisäävän vaikutusten johdosta investointien tason alentamisessa kestävälle tasolle onnistuttava.
- Tavoitteena on, että sopeutustarve vuodesta 2024 alkaen olisi mahdollisimman pieni. Talouden seuranta tiivistetään ja vuoden 2023 talousarvioon ei tehdä talousarviomuutoksia, jotka lisäävät koko kaupungin tasolla nettomenojen määrää.
- Talouden tasapainon varmistavien linjausten valmistelu käynnistetään. Talouden tarkistetut linjaukset hyväksytään strategian väliarvioinnin yhteydessä ja konkreettiset toimenpiteet valmistellaan siten, että toimenpiteet voidaan sisällyttää vuoden 2024 talousarvioon ja vuosien 2024-2027 taloussuunnitelmaan.

Vakaa käyttötalous

Vuoden 2023 käyttötalouden talousarviota on rakennettu arvioimalla eri tulosalueiden kustannuspaineita, käytännössä muutostekijöitä kuluvan vuoden talousarvion toteutumaennusteeseen nähden. Muutostekijöiden arvioinnilla pystytään kohdentamaan rajallisia resursseja tarkoituksen-

mukaisemmin kuin kohdentamalla liikkumavaraa esimerkiksi keskimääräisen kasvuprosentin kautta tulosalueille.

Käyttötalouden nettomenot alenevat sote-uudistuksen myötä merkittävästi, kun sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä pelastustoimen palveluiden kustannukset siirtyvät pois kaupungin talousarviosta. Hyvinvointialueiden käynnistymisellä on vaikutusta myös työllisyyspalveluiden talousarvioon, kun kuntouttavan työtoiminnan järjestämisvastuu ja sitä koskevat määrärahat siirtyvät hyvinvointialueille. Lisäksi muutos vaikuttaa myös sote-neuvottelukunnan myöntämien avustusten kohdentumiseen kaupungin ja hyvinvointipalvelujen kesken ja kaupungin maksamien verotuskustannusten tasoon. Muutokset on huomioitu talousarvioesityksessä.

Vuoden 2023 talousarviossa merkittävimmät määrärahalisäykset kohdentuvat henkilöstömenoihin. Kunta-alan sopimusratkaisu nostaa kaupungin henkilöstömenoja kuluvaan vuoteen nähden keskimäärin noin 3,05 %. Henkilöstömenoissa on huomioitu myös henkilöstömäärän muutokset. Talousarviolinjausten mukaisesti henkilöstömenoja lisääviltä toimilta pidättäydytään, mutta välttämättömät palveluiden kysynnästä aiheutuvat muutokset on huomioitu.

Tulosaluekohtaisiin henkilöstömenoihin vaikuttaa ennen vuotta 2005 karttuneisiin eläkkeisiin perustuneen ns. eläkemenoperusteisen maksun poistuminen vuoden 2023 alusta lukien. Maksu korvaantuu uudella tasausmaksulla, joka jakautuu kuntien ja hyvinvointialueiden kesken. Kuntien saama osuus jaetaan kuntien kesken samassa suhteessa kuin ne saavat verorahoitusta. Arvio työnantaja-kohtaisesta tasausmaksusta on 4,3 milj. euroa, joka on suuruusluokaltaan samansuuruinen kuin nykyinen eläkemenoperusteinen maksu (pl. Siun soteen kohdistuva osuus). Maksun kohdentuminen poikkeaa nykyisestä ja vaikutukset on huomioitu ns. teknisenä eränä tulosalueittain, minkä seurauksena minkään tulosalueen talousarvion liikkumavara ei muutu muutoksen myötä.

Sisäisten vuokrien taso muuttuu vuoden 2023 alusta lukien. Vuokraperusteissa on huomioitu kustannustason muutokset sekä ylläpitovuokrien tarkistus toteutuneiden menojen mukaisesti sekä rakennusten teknisten arvojen tarkistus huomioiden rakennuskustannusten muutos. Muutokset vaikuttavat sisäisten vuokrien tasoon, mutta muutokset on kompensoitu toimialoille ns. teknisenä korjauseränä. Tilavuokrien muutoksissa on huomioitu myös palveluverkon muutosten vaikutus. Käytöstä poistettujen tilojen purkukustannukset ja alaskirjaukset on huomioitu Tilakeskuksen tulostavoitteissa.

Kuluneen vuoden aikana on valmisteltu kaupungin myöntämien järjestöavustusten uudistusta. Uudistuksen tavoitteena on helpottaa yhdistysten avustusten hakua, selkeyttää avustusten kriteeristöjä

sekä tehdä kukin avustusprosessi avoimeksi, läpinäkyväksi ja tasa-arvoiseksi. Uudistuksesta seuraa, että avustusrahat kohdentuvat tulosalueiden välillä osin eri tavoin kuin vuoden 2023 talousarviossa, mikä on huomioitu talousarviossa.

Talousarviossa on myös huomioitu tehtävien ja velvoitteiden muutoksista aiheutuvia kustannuslisäyksiä (erityisesti oppivelvollisuuden laajentuminen ja vireillä olevan vammaispalvelulain muutosten vaikutus iltapäivätoimintaan). Lisäksi kehyksessä on huomioitu arvio merkittävimpien ostopalveluiden kustannustason muutoksesta (puhtaus- ja ateriapalvelut sekä logistiikkapalvelut).

Vuoden 2023 tulosarvioissa on huomioitu kaupungin palveluiden kysynnän palautumista koronapandemiaa edeltävää tasoa kohden. Muutos on huomioitu kulttuuri- ja liikuntapalveluiden sekä joukko-liikenteen tulokertymässä. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut alenevat merkittävästi vuoden 2023 alusta lukien, mikä on huomioitu varhaiskasvatuksen talousarviossa. Maksujen aleneminen kompensoidaan kunnille yhteisöveron jako-osuuden muutoksen kautta. Tulovarvioihin vaikuttaa myös kaupungin päätösvallassa olevien maksujen korotukset kustannustasoa vastaavasti sekä arviot muiden merkittävien tuloerien kehittymisestä (mm. maankäyttökorvauksien alentuminen).

Peruskaupungin toimintakatteen vertailukelpoinen kasvu muutettuun talousarvioon nähden 4,0 % (6,7 me). Käyttötalouden menot alenevat kuitenkin sote-uudistuksen myötä 291 milj. euroa vuoteen 2022 nähden, koska sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen menot siirtyvät pois kuntien rahoitusvastuulta.

Vuosien 2024-2026 tulosaluekohtaisissa talousarvioissa on tässä vaiheessa huomioitu kustannustason muutoksista aiheutuvat muutokset sekä tiedossa olevat merkittävimmät muutokset. Koska kaupungin taloutta väliaikaisesti parantavat sote-uudistukseen liittyvät vaikutukset poistuvat, kaupungin talouden tilanne on heikkenemässä merkittävästi vuonna 2024. Käytännössä tämä merkitsee sitä, että tulokasvu ei riitä kattamaan odotettua kustannustennousua ja kaupungin talous kääntyy alijäämäiseksi vuodesta 2024 alkaen.

Vuoden 2023 aikana valmistellaan tulevien vuosien talouden tasapainon varmistavat linjaukset hyväksyttäväksi strategian väliarvioinnin yhteydessä. Linjausten valmistelun yhteydessä käynnistetään myös konkreettisten kaupungin menotasoa alentavien, menokasvu hidastavien ja tulokertymää lisäävien toimenpiteiden valmistelu. Toimenpiteet tulee valmistella siten, että ne ovat sisällytettävissä vuoden 2024 talousarvioon ja vuosien 2024-2027 taloussuunnitelmaan. Vuodelle 2023 ei tässä vaiheessa ole kohdennettu toimenpiteitä, mutta tavoitteena on, että myös vuonna 2023 pystytään käynnistämään toimenpiteitä, joilla pienennetään tulevaa sopeutustarvetta. Lisäksi talouden tasapainottaminen käynnistetään vuoden 2023 aikana siten, että vuoden 2023 talousarvioon ei tulla tekemään lisätalousarvioita, jotka kasvattavat kokonaisuutena kaupungin nettomenoja. Käytännössä, mikäli käyttötalouden toimintakate uhkaa ylittyä, tulee välittömästi käynnistää toimenpiteet, joilla varmistetaan talousarviossa pysyminen. Tällä varmistetaan, että kaupungin talouden vuosien 2024-2026 sopeutustarve ei kasva jo ennakoidusta varsin mittavasta sopeutustarpeesta.

Vireillä olevaa TE-palvelujen muutosta ei huomioida talousarvio- ja taloussuunnitteluluvuissa tässä vaiheessa. Ennakollisten laskelmien mukaan uudistus heikentää kaupungin taloutta, koska siirtyvät menot ovat laskelmien mukaan valtionosuuslisäyksiä suuremmat.

Muutokset muutettuun talousarvioon nähden on esitetty yksilöityinä liitteessä 1.

Vakaa investointitaso

Tulevien vuosien talouden kehitykseen liittyvä epävarmuus sekä suhteellisen velkaantuneisuuden kasvu sote-uudistuksen toteutumisen myötä korostaa investointitason asettamista tasolle, jossa kaupungin vastuiden – velkojen ja leasing- ja vuokravastuiden – määrä ei strategiakaudella kokonaisuutena kasvaa.

Tavoite edellyttää, että investointitasoa lasketaan suunnitelmallisesti investointeja priorisoimalla, sopeuttamalla ja kohtuullistamalla investointien laajuutta sekä siirtämällä investointeja mahdollisuuksien mukaan myös muiden toimijoiden toteutettavaksi ohjelmakauden aikana. Osa investoinneista voidaan toteuttaa kaupungin rahoitusriskien hallinnan parantamiseksi leasingrahoituksella tai vuokraamalla. Tällä vaikutetaan mm. kaupungin taseen rakenteeseen, tasataan investoinneista aiheutuvaa vaikutusta kaupungin kassavirtaan sekä pienennetään lainasalkun jälleenrahoitukseen liittyviä riskejä. Rahoitusriskien ohella pienennetään myös omistamiseen liittyviä riskejä. Investointitason mitoittaminen kaupungin talouden kestävyys huomioiden turvaa kaupungin kyvyn selviytyä myös tulevaisuudessa palvelutuotantoa koskevista velvoitteistaan.

Kaupungin talouden kestävyys turvaava investointitaso (investointien omahankintamenot) on tämänhetkellä vuosikatteen tasolla runsaat 30 milj. euroa vuodessa. Investointitaso sisältää sekä peruskaupungin investoinnit (toimitilat, yhdyskuntatekniikka, kalusto- ja laitehankinnat sekä muut investointimenot) että Joensuun Vesi -liikelaitoksen investoinnit. Kestävään investointitasoon vaikuttaa kaupungin menojen ja tulojen kehitys ja vuosikatteen taso.

Käytännössä investointitaso on jo päätetyistä tai vuosina 2023-2026 toteutettavaksi aiemmin suunnitelluista hankkeista johtuen kaupungin talouden kestäväan tasoon nähden liian korkea. Vastuiden tason pysyttäminen strategian tavoitteen mukaisesti vuoden 2021 tasolla on tässä vaiheessa tavoitteellinen. Talouden linjausten tarkistamisen yhteydessä tulee arvioida ja tehdä linjaukset myös kaupungin tulevien vuosien investointitason osalta. Taloussuunnitelmakauden investointitason alentamisella pystytään vaikuttaa myös vuosittaiseen käyttötalouden sopeutustarpeeseen, koska investointitason alentaminen vaikuttaa kaupungin lainakannan kehitykseen ja siten korkomenojen tasoon, vuosittaisten poistojen tasoon sekä palveluverkon laajentumisesta aiheutuvien kulujen tasoon (vuokramenot, ylläpitokulut, tukipalvelut jne.). Käytännössä mitä korkeampi investointitaso on, sitä suurempi sopeutuspaine kohdistuu kaupungin palvelutoimintaan.

Toimitilahankkeiden priorisoinnissa noudatetaan seuraavaa tärkeysjärjestystä:

1. Palveluverkon kannalta välttämättömät kohteet (koulut, päiväkodit)
2. Tilojen terveellisyydestä/kunnosta/esteettömyydestä huolehtiminen ja korjausvelan pienentäminen
3. Liikuntaa, vapaa-ajantoimintoja ja kulttuuria tukevan palveluverkon täydentäminen

Talousarviossa ja -suunnitelmassa noudatetaan käytäntöä, jonka mukaan hankkeet huomioidaan talonrakennuksen investointiohjelmassa, kun hankesuunnitelmat valmistuvat. Keskeisenä tavoitteena kaikissa hankkeissa on investointien kohtuullistaminen. Järkevillä tilaratkaisuilla pystytään vaikuttamaan merkittävästä paitsi investointien kokonaistasoon, myös niistä elinkaarensa aikana aiheutuviin kustannuksiin. Myös toimitilojen kalustehankinnoissa huomioidaan kohtuullisuuden periaate ja määritellään kalustamista koskevat tavoitteet (€/oppilas, €/lapsi). Tällä turvataan resurssien

tasapuolista ja tehokasta kohdentumista kaupungin eri yksiköissä sekä lisätään talouden suunnitelmallisuutta.

Yhdyskuntatekniikan investointien priorisoinnissa noudatetaan seuraavaa tärkeysjärjestystä:

1. Uudisrakentaminen turvataan ja alueet tehdään valmiiksi
2. Elinkeinoelämää edistävät kohteet
3. Vastuiden toteuttaminen kumppanuushankkeissa (valtio, yritykset)
4. Omaisuuden arvo säilytetään ja korjausvelkaa pienennetään

Yhdyskuntatekniikan investointien osalta noudatetaan käytäntöä, jossa kaupunginvaltuustoon nähdén sitovaa on nettoinvestointien taso. Tällä kannustetaan hankkimaan aktiivisesti ulkopuolista rahoitusta kaupungin tavoitteiden kannalta tärkeiden investointien eteenpäin viemiseksi.

Sote-uudistuksen myötä hyvinvointialueen käytössä olevien kiinteistöjen siirtäminen perustettavaan yhtiöön selvitetään vuoden 2023 aikana. Talousarvio ja -suunnitelmakaudella jatketaan lisäksi kaupungin palvelutuotannosta vapaaksi jäävien kohteiden myymistä/jalostamista muuhun käyttöön tai muiden toimijoiden vuokrattavaksi aina, kun se on mahdollista.

5.2 Tuloperusteet

Verotulot

Kunnallisvero

Joensuun verotulojen kasvu on aiempina vuosina pääsääntöisesti ollut alempi kuin maassa keskimäärin. Vuonna 2020 Joensuun verotulojen kasvu ylitti kuitenkin koko maan kasvun: koko maan kunnallisverotulot kasvoivat 2,6 %, kun Joensuun vastaava luku oli 2,9 %. Vuoden 2021 valmistuneen verotuksen mukaan Joensuun kasvu jää kuitenkin taas hieman koko maata heikommaksi: kunnallisverotulojen muutos on vuonna 2021 koko maassa 4,3 % ja Joensuussa 3,9 %.

Vuoden 2022 talousarvion valmistelu perustui koko maan tasolla kunnallisverotulojen noin 4,1 %:n kasvuun. Talousarvion valmistelun pohjana oli arvio vuoden 2021 verotulokertymästä. Sekä loppuvuoden 2021 että vuoden 2022 kehitys on ollut ennakoitua vahvempaa. Kunnallisverotuloja ennakoidaankin kertyvän kuluvana vuonna 312 milj. euroa, mikä on 22 milj. euroa vuoden 2022 alkupe-
räisessä talousarviossa arvioitua enemmän. Lopulliseen vuoden 2022 toteutumaan vaikuttaa paitsi loppuvuoden verokehitys koko maan tasolla, myös verotilityksiin vuoden 2021 valmistuvan verotuksen perusteella tehtävät oikaisut valtion ja kuntaryhmän jako-osuuden osalta sekä kuntaryhmän sisällä yksittäisten kuntien osalta.

Vuoden 2023 kunnallisveron tuottoon vaikuttavat veroperustemuutokset sekä tulo- ja työllisyyskehitys. Merkittävin veroperustemuutos vuonna 2023 on sote-uudistukseen liittyvä verouudistus, jonka myötä kunnallisveroprosentit alenevat 12,36 % -yksiköllä, mikä tarkoittaa kunnallisveron tuoton leikkaamista noin 13,9 mrd. euroa. Vastaavasti valtion ansio- ja pääomatuloveron tuottoa kasvatetaan noin 13,6 mrd. euroa. Ansiotuloverotusta kevennetään kokonaisuudessaan noin 0,3 mrd. eurolla sen varmistamiseksi, että verovelvollisten verotus ei kiristyisi sote-veromuutoksen seurauksena. Sote-verouudistuksen yhteydessä kunnallisverotuksen invalidivähennys poistetaan. Hallitusohjelman mukaisesti ansiotuloveroperusteisiin tehdään indeksitarkistus, lisäksi työtulovähennykseen ehdotetaan

tehtäväksi ikään perustuva portaittainen korotus. Perhevapaalta palaavien työmatkavähennyksen omavastuuta ehdotetaan huojennettavaksi. Matkakuluvähennyksen määräaikaista korotusta ehdotetaan jatkettavaksi. Voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti asuntolainan korkovähennysoikeus poistuu kokonaan. Kotitalousvähennyksen yhteydessä ehdotetaan otettavaksi käyttöön määräaikainen sähkövähennys. Lisäksi kunnallisveron tuottoa pienentää tutkimus- ja kehittämistoiminnan lisävähennys. Verotuksen maksujärjestelyjen huojentaminen vuosina 2020 ja 2021 siirtää kunnallisveron kertymää näiltä vuosilta yhteensä noin 40 milj. euroa vuodelle 2023. Veroperustemuutosten vaikutukset kompensoidaan kunnille.

Kuntaliitto on arvioinut 26.9.2022 että kunnallisverotilitykset alenevat vuoteen 2022 nähden noin 54 %. Joensuun kunnallisveroprosentti vuodelle 2023 on 7,86 % ja arvio kunnallisverokertymästä 116 milj. euroa. Muutos vuoden 2022 ennusteeseen nähden on koko maata vastaava.

Sote-uudistuksen vaikutus verotuloihin ei näy täysimääräisesti vielä vuonna 2023, koska tuolloin kunnille kertyy vielä korkeamman veroprosentin mukaan kunnallisverotuloja aiemmilta verovuosilta. Tämän seurauksena kuntien verotulot alenevat vuonna 2023 merkittävästi, mutta verotulokertymä on alenemassa vielä vuonna 2024. Kuntaliitto on arvioinut 26.9.2022, että vuonna 2024 kunnallisverokertymä alenee 6,7 % vuoteen 2023 nähden. Vuonna 2024 kunnallisverokertymän on arvioitu kasvavan 2,7 % ja vuonna 2025 4,2 %.

Tässä vaiheessa Joensuun kaupungin kunnallisverokertymäksi on arvioitu vuonna 2024 yhteensä 108 milj. euroa, vuonna 2025 111 milj. euroa ja vuonna 2026 115 milj. euroa.

Kiinteistövero

Kiinteistöveron tuotoksi vuoden 2022 talousarviomuutoksessa arvioitiin 23,0 milj. euroa. Arviossa oli huomioitu, että kiinteistöverotilitysten muutoksen seurauksena tilitysten rytmitys hieman muuttuisi ja kuluvana vuonna tilitettävien kiinteistöverojen osuus kasvaa arvioihin nähden.

Kiinteistöverotukseen ei ole esitetty muutoksia vuodelle 2023. Verotuksen maksujärjestelyjen huojentaminen vuosina 2020 ja 2021 siirtää kuitenkin kiinteistöverotulojen kertymää arviolta 4 milj. euroa vuodelle 2023. Verotuksen joustavaan valmistumiseen siirtyminen saattaa kasvattaa vuoden 2023 kertymää edelleen jonkin verran.

Kiinteistöverotuksen kokonaisuudistus on ollut vireillä. Kiinteistöverotusta on ollut tarkoitus uudistaa niin, että verotusarvot vastaisivat paremmin alueen hintatasoa ja rakentamiskustannuksia. Uudistuksen tavoitteena ei ole nostaa tai laskea kiinteistöveroa, mutta verorasitus jakautuisi osin uudella tavalla eri kiinteistöjen kesken. Kiinteistöverotuksen arvostamisuudistusta koskevaa hallituksen esitystä ei kuitenkaan olla antamassa eduskunnalle tällä hallituskaudella. Hallitus on arvioinut, ottaen huomioon myös asumisen kustannusten yleisen nousun, että nykyisessä tilanteessa ei ole syytä antaa eduskunnalle uudistusesitystä, joka saattaisi lisätä taloudellista epävarmuutta.

Kiinteistöveroprosentit ja lain mahdollistamat vaihteluvälit:

	Vaihteluväli	Joensuu 2022	Joensuu 2023
Yleinen kiinteistövero	0,93-2,00 %	1,10 %	1,10 %
Vakituiset asuinrakennukset	0,41-1,00 %	0,45 %	0,45 %
Muut kuin vakituiset asuinrakennukset	0,93-2,00 %	1,00 %	1,00 %
Voimalaitosrakennukset	0,93-2,00 %	2,85 %	2,85 %

Lisäksi lain mukaan rakentamattomalle rakennuspaikalle voidaan määrätä erikseen veroprosentti, joka on vähintään 2,00 % ja enintään 6,00 %. Joensuussa ei ole määrätty erillistä veroprosenttia.

Vuodelle 2023 kiinteistöveron tuottoarvioksi saadaan nykyisillä veroperusteilla 22,3 milj. euroa. Yleinen kiinteistöveroprosentti on 1,10 %, vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 0,45 %, muiden kuin vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 1,00 % ja voimalaitosrakennusten kiinteistöveroprosentti 2,85 %. Arvio on vuotta 2022 pienempi verotuksen tilitysrytmin muutosten myötä. Kiinteistöjen verotusarvot nousevat rakennuskustannusindeksin muutoksen johdosta.

Kiinteistöverokertymän arvioidaan säilyvän vuoden 2023 tasolla taloussuunnitelmakaudella.

Yhteisövero

Kuntaryhmän jako-osuus vuonna 2022 on 33,76 %.

Vuonna 2023 voimaan tulevan sote-uudistuksen myötä kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta alennetaan. Lisäksi kuntaryhmän jako-osuuteen vaikuttaa muut veroperustemuutosten vaikutukset. Merkittävin muutos koskee varhaiskasvatusmaksujen alentamisen kompensoimista yhteisöveron jako-osuuden kautta. Toimenpide kasvattaa kuntien verokertymää noin 90 milj. eurolla vuonna 2023 ja maksuunpanoa noin 100 milj. euroa. Lisäksi yhteisöverokertymään vaikuttaa esitys tutkimus- ja kehittämistoiminnan yhdistelmävähennyksestä verotuksessa.

Verotuksen maksujärjestelyjen huojentaminen vuosina 2020 ja 2021 siirtää kuntien yhteisöverokertymää näiltä vuosilta yhteensä noin 5 milj. euroa vuodelle 2023.

Muutosten seurauksena kuntaryhmän jako-osuus yhteisöveron tuotosta on arvion mukaan 23,91 %. Sote-uudistuksen vaikutus yhteisöverotuloihin ei näy täysimääräisesti vielä vuonna 2023, koska tuolloin kunnille kertyy vielä veroja korkeamman jako-osuuden mukaisesti aiemmilta verovuosilta. Kuntaliitto on 26.9.2022 arvioinut, että vuoden 2023 yhteisöverokertymä alenee yhteisöveron kuntaryhmän jako-osuuden alentumisen seurauksena 30,5 % vuoteen 2022 nähden ja edelleen vuonna 2024 8,8 %. Vuonna 2025 yhteisöverokertymä kasvaa 3,7 % ja vuonna 2026 3,1 %.

Joensuun osuus kunnille tilitettävistä veroista on kuluvana vuonna 1,297 %. Osuus määräytyy kahden viimeksi valmistuneen verotuksen keskiarvona.

Vuonna 2022 yhteisöveroja arvioidaan kertyvän 36,0 milj. euroa. Yhteisöverotulojen kehitys on ollut kuluvana vuonna koko maan tasolla selvästi ennakoitua parempaa. Vuoden 2022 alkuperäisen talousarvion mukainen arvio oli 22,3 milj. euroa, joka perustui syksyn 2021 koko maan ennusteisiin.

Joensuun kaupungin yhteisöverokertymäksi vuodelle 2023 arvioidaan 26 milj. euroa, vuonna 2024 23,7 milj. euroa, vuonna 2025 24,6 milj. euroa ja vuonna 2026 25,5 milj. euroa.

Yhteenvedo verotulojen kehitysarviosta 1 000 euroa

	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025	TS2026
Kunnallisvero	241 729	253 000	116 000	108 000	111 000	115 000
Kiinteistövero	21 978	23 000	22 300	22 300	22 300	22 300
Osuus yhteisöveron tuotosta	32 458	36 000	26 000	23 700	24 600	25 500
Verotulot yhteensä	296 165	312 000	164 300	154 000	157 900	162 800

Valtionosuudet

Vuoden 2022 valtionosuusarviot perustuvat valtion talousarvioehdotukseen sekä ennakkollisiin valtionosuuslaskelmiin.

Sote-uudistuksen myötä kunnan peruspalvelujen valtionosuuden kriteerit muuttuvat. Uudistuksen jälkeen kunnan peruspalvelujen valtionosuuden perusteena ovat esi- ja perusopetuksen ja yleisten kirjastojen laskennalliset kustannukset sekä asukaskohtaisen taiteen perusopetuksen ja kuntien yleisen kulttuuritoimen laskennalliset perusteet. Sosiaali- ja terveystalouden menot poistuvat kuntien valtionosuuslaskennasta.

Peruspalvelujen laskennallisia kustannuksia koskee yksi yhteinen ikäryhmitys (0-5-vuotiaat, 6-vuotiaat, 7-12-vuotiaat, 13-15-vuotiaat ja yli 16-vuotiaat). Aiemmin ikäryhmiä oli yli 16-vuotiaiden sijaan useampia. Järjestelmään sovelletaan ikäryhmituksen lisäksi seuraavia kriteereitä: sairastavuus, työttömyysaste, kaksikielisyys, vieraskielisyys, asukastiheys, saaristoisuus ja koulutustausta.

Peruspalvelujen valtionosuus saadaan vähentämällä kuntakohtaisesta laskennallisten kustannusten yhteismäärästä kunnan omavaraisuusosuus, joka on kaikille kunnille asukasta kohden yhtä suuri. Näiden perusteiden lisäksi kunnille myönnetään valtionosuutta lisäosien perusteella. Soteuudistuksen myötä lisäosat muuttuvat. Aiemmin lisäosat olivat syrjäisyys, työpaikkaomavaraisuus ja saamelaisuus, mutta soteuudistuksen jälkeen näiden lisäksi lisäosia ovat hyte-kerroin ja väestönkasvu.

Laskennallisten kustannusten ja lisäosien perusteena ovat vuosittain vahvistettavat perushinnat ikäryhmille, kriteereille ja lisäosille. Laskennalliset kustannukset muodostuvat ikäryhmittäin (asukasluku x perusosan hinta) ja kriteereittäin (asukasluku x perusosan hinta x kriteerin kerroin). Sairastavuus lasketaan sairastavuuskertoimen perusteella, jonka pohjana ovat erikseen päätetyt kansansairaudet.

Peruspalvelujen valtionosuuden osana otetaan huomioon myös verotuloihin perustuva valtionosuuk-sien tase. Tasearaja on 100 %, mutta tasauslisässä on 10 %:n omavastuu. Ennen soteuudistusta tasauslisän omavastuu oli 20 %. Tasausvähennys laskee soteuudistuksen myötä 10 %:iin. Ennen sote-uudistusta tasausvähennysprosentti on ollut vähintään 30 ja kasvanut siitä ylöspäin lievästi progressiivisesti. Voimallistamien osalta tasauksessa huomioidaan vain ydinvoimallistamiset, ja niiden veroprosentteina käytetään tasauksen laskennassa yleistä (keskimääräistä) kiinteistöveroprosenttia.

Sote-tehtävien siirtyessä pois kunnilta valtionosuusjärjestelmään tulee toistaiseksi pysyvä, sote-kustannusten ja -tulojen siirrosta johtuvan muutoksen rajoitin. Rajoittimessa ei huomioida valtionosuusjärjestelmän varsinaisia uusia kriteerimuutoksia, vaan pelkästään puhtaasti sote-tehtävien siirrosta aiheutuvat taloudelliset muutokset. Toisin sanoen rajoitin määritetään niin kutsutulla ”poikkileikkaus-hetkellä”, kun järjestämisvastuu siirtyy vuodenvaihteessa 2022–2023. Sote-siirron muutosrajoittimen lisäksi suuria kuntakohtaisia muutoksia tasataan porrastetulla siirtymäkaudella sekä sen jälkeen toistaiseksi pysyvällä siirtymätasauksella. Siirtymätasauksen määrää alennetaan vuosittain siten, että muutos rajataan +/-15 euroon/asukas per vuosi. Viidentenä vuonna muutos on enintään +/-60 euroa/asukas, joka jää toistaiseksi pysyväksi voimaan. Näin uudistuksesta aiheutuva kunnan tasapainotilan muutos on pysyvästi enintään +/-60 euroa/asukas.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus on koko maan tasolla vuonna 2023 noin 2,7 mrd. euroa, josta varataan 10 milj. euroa kuntien valtionosuuden harkinnanvaraiseen korottamiseen. Valtionosuus laskee vuoden 2022 varsinaiseen talousarvioon verrattuna noin 5,2 mrd. eurolla. Muutos johtuu pääosin vuonna 2023 voimaan tulevasta sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksesta, josta johtuen kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta siirretään noin 5,4 mrd. euroa hyvinvointialueiden rahoitukseen.

Valtionosuutta kasvattavat ennen kaikkea indeksikorotus, joka on 3,8 % ja siitä aiheutuva valtionosuuden lisäys noin 89 milj. euroa. Lisäksi valtionosuutta kasvattavat uudet ja laajenevat tehtävät, joista taloudellisesti merkittävimmät ovat varhaiskasvatuksen tukea koskevat toimenpiteet (8,75 milj. euroa) sekä sitouttava kouluyhteisötyö (3,33 milj. euroa). Yhteensä tehtävämuutokset lisäävät valtionosuuksia vuonna 2023 noin 15 milj. euroa. Valtionosuutta kasvattavat myös muun muassa valtionosuuteen aikaisemmin kohdistuneen lääkäri- ja lääkintähelikopteritoiminnan rahoitukseen liittyvän vähennyksen poistuminen sote-uudistuksen myötä (22,6 milj. euroa), perustoimeentulotuen kuntien maksuosuuden muutos (22,4 milj. euroa) sekä pitkäaikaistyöttömien eläketukeen liittyvän vähennyksen muutos (6,1 milj. euroa).

Valtionosuutta pienentää edellä mainitun hyvinvointialueiden rahoitukseen tehtävän siirron lisäksi hallituksen päättämät uudelleenkohdennukset, joiden johdosta kuntien valtionosuuksien tasoa alennetaan pysyvästi 33 milj. eurolla. Vähennyksestä 9 milj. euroa toteutetaan pienentämällä kuntien yhdistymisavustuksiin valtionosuudesta tehtäviä siirtoja. Kuntien digitalisaation edistämiseen ei osoiteta vuonna 2023 enää rahoitusta siirtona kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta. Osana uudelleenkohdennuksia valtionosuuteen tehdään kuitenkin aikaisempaa digitalisaation kehittämiseen liittyvää siirtoa vastaava 10 milj. euron määräraaikainen vähennys vuonna 2023. Yhteensä uudelleenkohdennukset vähentävät peruspalvelujen valtionosuutta 43 milj. euroa vuonna 2023.

Valtion ja kuntien välistä kustannustenjaon tarkistusta ei oteta huomioon vuonna 2023, sillä sote-uudistuksen yhteydessä peruspalvelujen valtionosuuslakiin tehdyn siirtymäsäännöksen mukaan kustannustenjaon tarkistus tehdään seuraavan kerran vasta valtion vuoden 2025 talousarvion yhteydessä.

Sote-tehtävien siirrosta aiheutuvien taloudellisten muutosten vaikutus on huomioitu vuoden 2023 valtionosuuksissa vuoden 2021 tilinpäätös ja vuoden 2022 talousarviotietojen perusteella. Lopullinen uudistuksen vaikutus tarkennetaan vuosien 2021-2022 tilinpäätöstietojen perusteella. Muutosta ei huomioida vuoden 2023 valtionosuuksissa, mutta vuoden 2022 toteutumatiedot tulevat vaikuttamaan kaupungin valtionosuuksien määrään vuodesta 2024 alkaen.

Kuntien peruspalvelujen valtionosuusprosentti laskee 1,50 %-yksiköllä 23,59 %:sta 22,09 %:iin vuonna 2023. Kuntien omarahoitusosuus on noin 1 360 euroa/asukas. Valtionosuusprosentin laskua selittää pääosin vuonna 2023 käyttöön otettavat uudet hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, asukasmäärän kasvun ja syrjäisyyden lisäosat, joiden rahoitus toteutetaan valtionosuusjärjestelmän sisällä valtionosuusprosenttia pienentämällä.

Valtionosuuksiin sisältyvät veroperustemuutosten kompensatiot esitetään valtiontalousarviossa valtionosuuksista omalla momentillaan. Koko maan tasolla korvaukset ovat vuonna 2023 yhteensä 862 milj. euroa. Kuntien saama veroperustemuutosten kompensatioiden määrä laskee sote-uudistuksen myötä, kun noin 70 % kuntien verotulomenetysten korvauksista siirretään hyvinvointialueiden rahoitukseen. Vuoden 2023 veroperustemuutosten tasoon vaikuttaa myös vuodelle 2023 esitettävien veroperustemuutoksien ja aiemmin päätettyjen veroperustemuutosten vaikutus vuoden 2023

korvauksiin. Muutosten nettovaikutus kunnille vuonna 2023 maksettaviin verotulomenetysten korvauksiin on 29,5 milj. euroa. Edellä mainittujen muutosten lisäksi määrärahan tasossa on otettu huomioon vuonna 2020 kunnille maksetun väliaikaisen kompensaation takaisinperinnän päättyminen, jonka johdosta kuntien verotulomenetysten korvaukset nousevat 27 milj. eurolla verrattuna vuoteen 2022.

Ennakollisten laskelmien mukaan Joensuun kaupungin vuoden 2022 peruspalvelujen valtionosuus on 43,6 milj. euroa ja veroperustemuutosten kompensaatiot 12,8 milj. euroa. Valtionosuuslaskelma voi vielä tarkentua määräytymisperusteiden muutosten ja verotulotasauksen tarkentumisen myötä talousarviovalmistelun edetessä.

Peruspalvelujen valtionosuuden ohella kaupungin kokonaisvaltionosuuksien määrään vaikuttaa opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuus (mm. lukio- ja ammatillisen koulutuksen, kansalaisopiston, liikunnan ja nuorisotyön sekä orkestereiden ja museoiden rahoitus). OKM:n valtionosuuksien määrään vaikuttaa suoritemäärien (oppilasmäärät, tuntimäärät, henkilötyövuodet) muutokset sekä yksikköhintojen muutokset.

Alustavien laskelmien mukaan kaupungin saama OKM:n valtionosuus vuodelle 2022 on negatiivinen, -1,07 milj. euroa.

Valtionosuuksien määräksi on arvioitu vuodelle 2023 yhteensä 55,4 milj. euroa. Vuonna 2022 valtionosuuksien määräksi on arvioitu 175,2 milj. euroa.

Vuoden 2024 valtionosuuksiksi arvioidaan tässä vaiheessa kertyvän 46,0 milj. euroa. Arviossa on huomioitu vuoden 2022 sote-menojen arvioitua suurempi kasvu, mikä tullee alentamaan valtionosuusarviota ennakollisiin laskelmiin nähden. Valtionosuuksien näin muuttuva taso on pysyvä. Lisäksi vuosien 2024-2025 valtionosuuksia pienentää vuoden 2023 ennakollisiin sote-uudistuksen vaikutuksiin perustuvien valtionosuuksien liikaa maksetun osuuden ”takaisinperintä”. Vuonna 2025 valtionosuuksien määräksi on arvioitu 46,5 milj. euroa ja vuonna 2026 50,0 milj. euroa.

Vuoden 2023 valtionosuuslaskelmat Liite 3

Maksut ja taksat

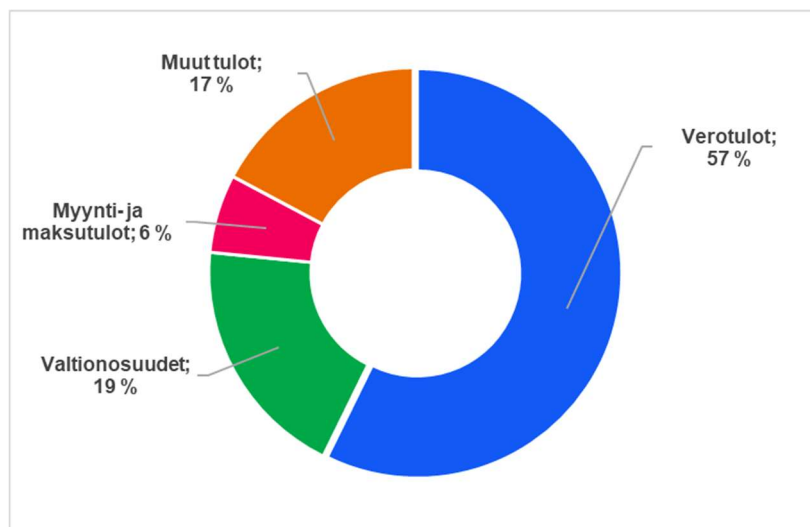
Koronapandemian ja siihen liittyvien rajoitustoimien vuoksi palvelujen alentunut kysyntä laski toimintatuottojen tasoa, mutta tulojen ennakoidaan kasvavan vuonna 2023 kysynnän palautumisen myötä. Kysynnän palautumisen vaikutus on huomioitu kulttuuri- ja liikuntapalveluiden sekä joukkoliikenteen tulokertymässä.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut muuttuvat 1.3.2023 alusta lukien. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annettua lakia on esitetty muutettavaksi siten, että varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja alennettaisiin nostamalla tuloarvoja 33 %. Muutoksen johdosta kuntien maksutuottojen arvioidaan alenevan noin 70 milj. euroa, mikä kompensoidaan kunnille kohdistamalla aiempaa suurempi osa yhteisöveron tuotosta kunnille.

Kaupungin päätösvallassa olevien taksojen ja maksujen osalta on huomioitava kustannustason muutoksen vaikutus.

Peruskaupungin tulojen yhteenveto

pl. sisäiset erät

5.3 Menoperusteet

Suunnitelmakauden menot ja tulot on esitetty kunkin vuoden rahanarvossa.

Henkilöstömenot

Kunta-alan uusi sopimusratkaisu on kolmivuotinen ajalla 1.5.2022–30.4.2025. Sopimuskaudella työvoimakustannukset nousevat korkoa korolle laskien keskimäärin 8,79 %.

Perusratkaisun sopimuskorotusten taso ilman kehittämisohjelmaa vuosina 2023–2024 on sidottu niin sanottuun yleiseen linjaan. Vuonna 2022 vuosikeskiarvovertailussa edelliseen vuoteen verrattuna kustannukset nousevat keskimäärin 1,76 %. Vuonna 2023 nousua on vähintään keskimäärin 3,05 % ja vuonna 2024 vähintään keskimäärin 3,11 %. Muutoksissa on huomioitu myös kehittämisohjelman korotukset. Vuoden 2023 ja vuoden 2024 sopimuskorotuksiin ilman kehittämisohjelmaa liittyy ns. perälauta, jonka mukaan korotukset ovat vuosittain 1,9 %, mutta kuitenkin vähintään Teknolוגiateollisuuden, Kemianteollisuuden sekä Auto- ja Kuljetusalan tiettyjen työehtosopimusten kustannusvaikutusten matemaattinen keskiarvo.

Vuodesta 2019 alkaen palkkaperusteinen eläkemaksu on muodostunut kaikille jäsenyhteisöille samansuuruisesta työansiopohjaisesta eläkemaksusta, joka korvasi aiemmat työnantajan ja työntekijän palkkaperusteiset eläkemaksut sekä jäsenyhteisökohtaisesti vaihtelevasta työkyvyttömyyseläkemaksusta, joka korvasi aiemman varhaiseläkemenooperusteisen eläkemaksun.

Työkyvyttömyysmaksu lasketaan etukäteen prosenttina palkkasummasta. Maksu on kerralla lopullinen. Työkyvyttömyysmaksun laskennassa huomioidaan kahden kalenterivuoden aikana alkaneet työkyvyttömyyseläkkeet ja kuntoutustuet ja niistä aiheutunut eläkemeno 24 kuukauden aikana. Työkyvyttömyyttä edeltävä osatyökyvyttömyyseläke tai osakuntoutustuki huomioidaan eläkemenoa vähentävänä 24 kuukauden ajalta. Vuoden 2023 työkyvyttömyyseläkemaksun laskennassa huomioidaan vuosina 2020 ja 2021 alkaneet työkyvyttömyyseläkkeet ja kuntoutustuet, jotka ovat maksussa Kevassa. Eläkemenot kohdennetaan työnantajille vuosien 2017-2019 ansioiden suhteessa.

Työkyvyttömyyseläkemaksu on Kevan arvion mukaan vuonna 2023 0,86 % palkkasummasta ja kohdistuu tulosalueille osana KuEL-palkkaperusteista maksua. Vuonna 2022 maksun suuruus on 1,16 %.

Vuoden 2023 KuEL:n alaiset työntajan palkkojen sivukulut 21,37 % ja VaEL:n alaisten peruskoulujen ja lukioiden opettajien sivukulut 21,82 %.

Vuoden 2023 alusta eläkemenoperusteinen maksu poistuu hyvinvointialueuudistuksen myötä. Eläkemenoperusteinen maksu on perustunut ennen vuotta 2005 karttuneisiin eläkkeisiin. Kunnat ja hyvinvointialueet maksavat tasausmaksua vuoden 2023 alusta alkaen, kun eläkemenoperusteinen maksu poistuu. Valtiovarainministeriön vahvistaa vuosittain tasausmaksun Kevan valtuutettujen esityksestä.

Tasausmaksu jaetaan kuntien ja hyvinvointialueiden osuuksiin vuoden 2022 toteutuvien palkkasummien suhteessa. Vuodelle 2023 jako tehdään alkuun arvioituilla osuuksilla, jolloin hyvinvointialueiden osuus koko tasausmaksusta on 55 % ja kuntien 45 %. Osuudet tarkistetaan myöhemmin vuonna 2023, kun edellisen vuoden tarkat palkkasumat ovat käytettävissä. Kuntien saama osuus jaetaan kuntien kesken samassa suhteessa kuin ne saavat verorahoitusta. Arvio työnantajakohtaisesta tasausmaksusta on 4,3 milj. euroa, joka on suuruusluokaltaan samansuuruinen kuin nykyinen eläkemenoperusteinen maksu (pl. Siun soteen kohdistuva osuus).

Tasausmaksu kohdennetaan kaupungin kirjanpidossa henkilösivukulujen ryhmään. Uuden ohjeistuksen mukaan tasausmaksu jaetaan henkilöstömenojen suhteessa tulosalueille. Käytännössä tämä muuttaa menojen kohdentamista aiempaan nähden. Muutos on huomioitu tulosaluiden talousarviossa teknisenä muutoseränä.

Sisäiset vuokrat

Sisäisten vuokrien muutos on sidottu pääomavuokrien osalta elinkustannusindeksiin muutokseen ja hoitokulujen osalta kiinteistön hoidon ylläpidon kustannusindeksiin. Elinkustannusindeksiin muutos on 5,73 % (huhtikuu 2021-huhtikuu 2022) ja kiinteistön hoidon ylläpidon kustannusindeksi 5,63 % (Q4/2021 – Q4/2022). Vuokrien tasoon vaikuttaa myös ylläpitovuokrien tarkistus toteutuneiden menojen mukaisesti sekä rakennusten teknisten arvojen tarkistus. Lisäksi maa-alueiden sisäisen vuokran hinnoittelu muuttuu vuoden 2023 alusta lukien. Muutokset vaikuttavat sisäisten vuokrien tasoon, mutta muutokset kompensoidaan toimialoille ns. teknisenä korjauseränä. Sisäisissä erissä on huomioitu myös tilamuutosten sekä mahdollisten muiden muutostöiden vaikutus.

Rahoitusmenot ja tulot

Rahoitusmenoissa on huomioitu korkotason nopean nousun vaikutus korkomenoihin. Korkotason nousu vaikuttaa uusiin lainoihin sekä nykyisen lainakannan vaihtuvakorkoisten lainojen osuuteen. Korkomenojen muutos vuoteen 2022 nähden on suuri, koska vaihtuvakorkoisten korkojen osalta korkomuutoksen vaikutus realisoitu korontarkistusten myötä asteittain. Toisaalta lainakannan kasvu vaikuttaa korkomenoja lisäävästi.

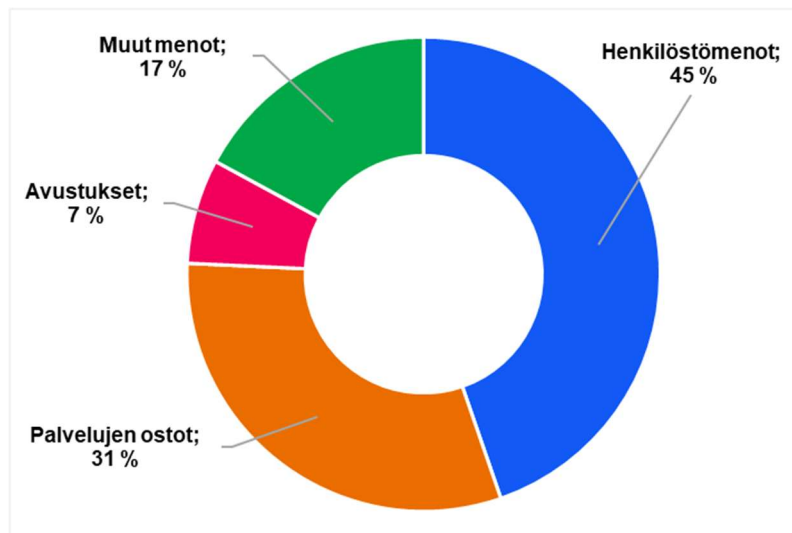
Korkotuloissa on huomioitu kaupungin antolainojen korkotulot. Muissa rahoitustuloissa on Joensuun Veden ja Tilakeskuksen maksamat korvaukset peruspääomasta (Vesi 0,8 milj. euroa, tilakeskus 5,5 milj. euroa) sekä arvio osinkotuloista.

Suunnitelman mukaiset poistot ja arvonalentumiset

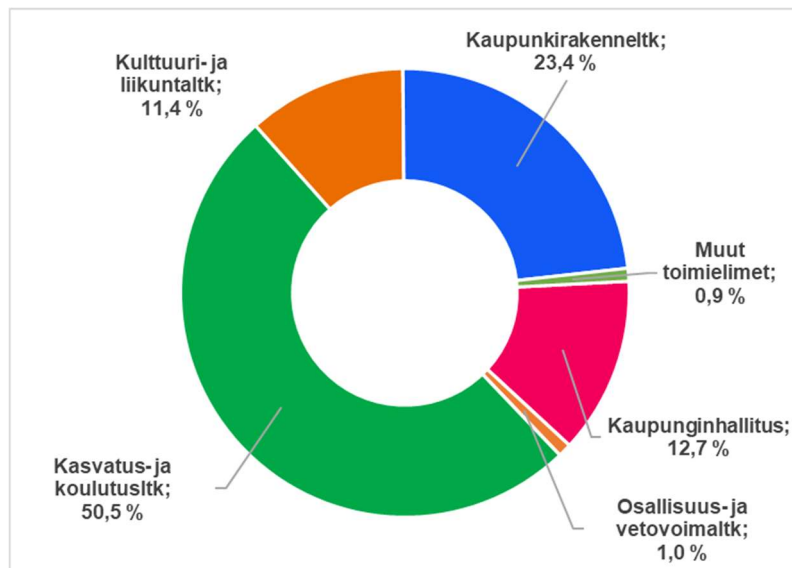
Peruskaupungin suunnitelmapoistot ovat arviolta 29,3 milj. euroa. Lisäksi arvonalentumisissa on huomioitu North Karelia Growth Fundin kaupungin osuuteen kohdistuvat alaskirjaukset sekä Tila-keskuksen käytöstä poistettujen rakennusten alaskirjaukset. Arvonalentumisten arvio on 0,36 milj. euroa.

Peruskaupungin menojen yhteenveto

Peruskaupungin käyttömenojen jakautuminen tiliryhmittäin pl. sisäiset erät

Peruskaupungin käyttömenojen jakautuminen toimielimittäin

5.4 Henkilöstö

Henkilöstöohjelman tavoitteet

Osaavan ja innostuneen henkilöstön Joensuu on yksi strategian painopistealueista. Strategian tavoitelinjausten mukaan

- Olemme veto- ja pitovoimainen kaupunkityönantaja. Hyödynnämme etätöiden mahdollisuuksia.
- Edistämme henkilöstön työssä kehittymistä, osaamista ja työhyvinvointia. Tarjoamme laadukkaita työterveyspalveluita.
- Kehitämme toimintatapojamme sekä johtamista vahvistamaan osallistumista, vastuunottoa ja onnistumista.

Keväällä 2022 hyväksytty henkilöstöohjelma tarkentaa henkilöstöjohtamisen ja henkilöstövoimavarojen valintoja, joilla kaupungin strategian toteutumista tuetaan. Ohjelma tarkentaa myös toimenpiteitä, joilla Osaavan ja innostuneen henkilöstön Joensuu tavoitetta toteutetaan. Tavoitteet ja toimenpiteet on asetettu strategian tavoitelinjausten mukaisesti. Osaavan ja innostuneen henkilöstön avainmittareita ovat vakituisten rekrytointien täyttöprosentti ja hakijamäärä, työkyvyttömyyskustannukset ja suhteutus verokkikaupunkeihin sekä sairauspoissaolot/henkilötyövuosi.

Henkilöstöohjelman toteuttaminen on yhteistyötä, joka koostuu johtamisesta, hyvästä esihenkilötyöstä, työnteemisestä ja yhteistoiminnasta. Henkilöstöohjelman toimenpiteissä korostuvat vuonna 2023 konkreettiset toimet. Kaupungin asemaa vetovoimaisena työnantajana tuetaan monipuolisilla rekrytointikäytännöillä – mm. anonyymit rekrytoinnit ja löytöpalkkiokäytännöt – ja vahvistamalla näkyvyyttä erilaisilla rekrytointikampanjoilla ja mahdollisuuksien mukaan yritysten kanssa tehtävällä yhteistyöllä. Vuoden 2023 tavoitteeksi asetettu muuttajamarkkinoinnin kehittäminen tukee osaltaan myös kaupunkia työnantajana. Pitovoiman vahvistamisessa keskeisessä asemassa on henkilöstön työssä kehittymiseen, osaamisen ja työhyvinvoinnin edistämiseen liittyvät toimenpiteet. Henkilöstön työkyvystä huolehtiminen on edelleen yksi henkilöstötyön kulmakivistä, johon kaupungilla työnantajana on vakiintuneet toimintamallit. Keskeisenä uutena avauksena on mentoritoiminta, joka käynnistyy jo vuoden 2022 puolella. Pilotointi kohdentuu koulutus- ja varhaiskasvatuspalveluihin, mutta tavoitteena on rakentaa pysyvä koko kaupungin kattava malli, joka tukee työssä jaksamista.

Sisäisen viestinnän toimintamallin uudistaminen edistää henkilöstön tiedonsaantia ja vuorovaikutteista osaamista. Sisäisen viestinnän uudistamiseen liittyy olennaisesti myös henkilöstön digitaitojen kehittäminen, mitä tukee myös vuoden 2023 käynnistyvä digimentoritoiminta. Perehdyttämisen aiheistojen ja prosessien kehittämisellä tuetaan henkilöstön tiedonsaantia ja sitoutumista kaupunkiorganisaatioon. Elokuussa 2022 hyväksytyn liikkumispolitiikan toimenpiteiden käytännön valmistelu toteutetaan siten, että toimenpiteet ovat käyttöön otettavissa vuoden 2024 alusta lukien.

Osallistavan toimintatavan vahvistamista jatketaan. Tätä tukee myös vuoden 2022 syksyllä käynnistynyt monivuotinen osallistavan johtamisen kehittämisen prosessi, jonka tavoitteena on rakentaa koko organisaatioon entistä osallistavampi, innostavampi, innostuneempi ja aikaan saavampi toimintakulttuuri. Osallistuvan budjetoinnin periaatteita vakiinnutetaan kaupungin työhyvinvoinnin toimenpiteiden ja koulutusten kohdentamisessa. Tiedolla johtamisen työkalujen ja tiedolla johtamisen kulttuurin vahvistamisella tuetaan prosessien kehittämistä ja resurssien suuntaamista aiempaa

vaikuttavampaan suuntaan. Uusiin hallinnon tiloihin siirtymistä tuetaan muutosvalmennuksella sekä yhteisten pelisääntöjen laatimisella.

Vuoden 2023 henkilöstösuunnitelma

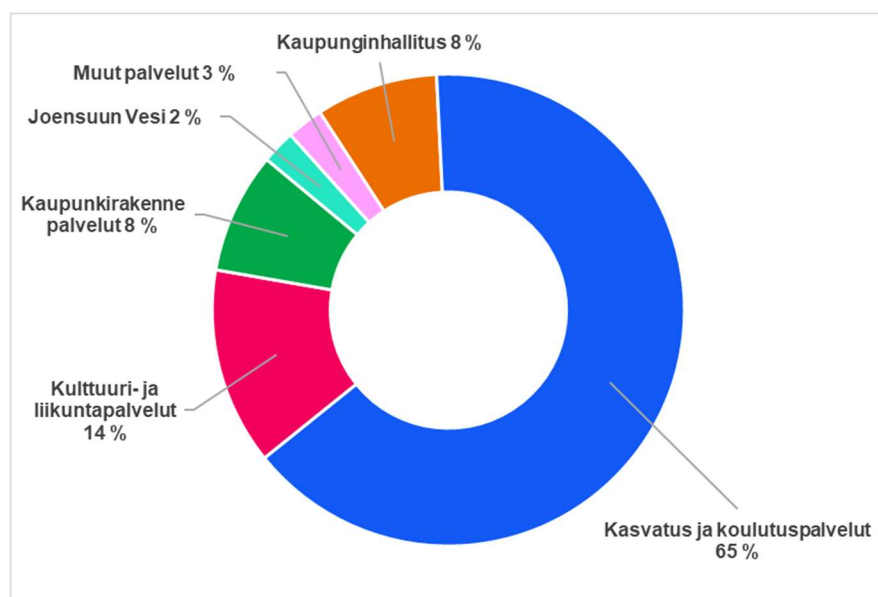
Vuoden 2023 henkilöstösuunnitelma on laadittu talousarvioprosessin yhteydessä. Henkilöstösuunnitelma ohjaa henkilöstöresurssin kohdentamista ja rekrytointeja.

Vuoden 2023 talousarvion mukaiset henkilöstömenot ovat peruskaupungin osalta 111,7 milj. euroa, mikä 3,9 milj. euroa vuoden 2022 muutettua talousarviota enemmän. Joensuun Vesi -liikelaitoksen henkilöstömenot ovat 2,6 milj. euroa, jossa kasvua vuoteen 2022 0,16 milj. euroa. Henkilöstömenojen kasvua selittää suurelta osin virka- ja työehtosopimusten mukaisten palkankorotusten vaikutus, joka on koko kaupungin tasolla noin 3,1 milj. euroa.

Henkilöstömenoja kasvattaa myös henkilöstömäärän kasvu vuoteen 2022 nähden. Talousarvion mukainen henkilötyövuosiarvio on 2 290. Henkilötyövuosien muutos vuoteen 2022 on 37. Kasvu kohdistuu hyvinvoinnin toimialalle erityisesti hyvinvoinnin edistämisen palveluihin ja varhaiskasvatukseen. Hyvinvoinnin edistämisen palveluissa kasvu aiheutuu pääosin vireillä olevista vammaispalvelulain muutoksista (vaikutus aamu- ja iltapäivätoimintaan), pienluokkaopetuksen muutoksista, arvioidusta kasvusta hankehenkilöstön määrässä sekä kasvun ja oppimisen tuen ja nuorisopalveluiden määrärahalisäyksestä. Varhaiskasvatuksessa kasvu johtuu hoidossa olevien lasten määrän kasvusta, varhaiskasvatushenkilöstön mitoituksen sekä yksityisessä varhaiskasvatuksessa tapahtuvista muutoksista. Osa varhaiskasvatuksen muutoksista on tapahtunut jo vuoden 2022 aikana, mutta kokonaisuutena henkilötyövuosien määrä kasvaa, kun vaikutus kohdentuu koko vuodelle.

Työllisyyspalveluista siirtyy kuusi henkilötyövuotta hyvinvointialueelle. Osallisuus- ja vetovoimapalveluihin siirtyi Carelicumin palvelupisteen henkilöstö, jotka olivat aiemmin hyvinvoinnin talous- ja hallintopalveluiden alla. Liikuntapalveluiden alaisuudesta siirtyy yksi henkilötyövuosi Tilakeskuksen alle. Kaupunkiympäristön toimialan henkilöstömäärä on kokonaisuutena samalla tasolla kuin muutetussa vuoden 2022 talousarviossa. Muutos koostuu useista pienistä muutoksista toimialan sisällä.

Henkilöstömenojen jakautuminen palveluittain

Henkilöstömäärien jakautuminen palveluittain

	HTV TP 2021	HTV TA 2022	HTV TA 2023	Henkilöstö menot 1000e
Kaupunginvaltuusto				
Kaupunginvaltuusto				325
Tarkastuslautakunta				
Tarkastuslautakunta				42
Kaupunginhallitus				
Yleishallinto	3	7	6	929
Työllistäminen	80	104	99	4 663
Konsernipalvelut	62	49	49	2 929
Pohjois-Karjalan hankintatoimi	16	17	19	1 057
Osallisuus- ja vetovoimalautakunta				
Osallisuus- ja vetovoimapalvelut	4	17	21	1 051
Kasvatus ja koulutuslautakunta				
Hyvinvointipalv. tal.- ja hall.palvelut	23	34	29	1 481
Hyvinvoinnin edistämisen palvelut	247	365	397	16 752
Koulutuspalvelut	578	491	492	31 747
Varhaiskasvatuspalvelut*	567	590	600	24 376
Kulttuuri- ja liikuntalautakunta				
Kulttuuripalvelut	278	262	262	12 332
Liikuntapalvelut	71	69	68	3 134
Kaupunkirakennelautakunta				
K.ymp. toimialan hallinto ja talous	9	11	12	685
Yhdyskuntasuunnittelu	14	14	16	974
Logistiikka ja joukkoliikenne	12	2	0	0
Maaomaisuus	28	28	25	1 430
Yhdyskuntatekniikka	60	59	58	3 035
Tilakeskus	61	64	65	3 358
Joensuun alueellinen jätelautakunta				
Joensuun alueellinen jätelautakunta	3	3	3	142
Rakennus- ja ympäristölautakunta				
Rakennus- ja ympäristölautakunta	1	1	1	80
Pysäköinninvalvonta	6	6	6	264
Rakennusvalvonta	10	11	12	724
Ympäristönsuojelu	4	3	4	229
Joensuun Vesi-liikelaitos				
	46	46	46	2 647
YHTEENSÄ	2 169	2 253	2 290	114 386

*Ta-muutoksen 2022 htv-arvio on 600, tässä esitetty luku on tarkistettu ennuste.

6 Talousarvion sitovuus, toimintavaltuudet ja määräykset

6.1 Sitovuusmääräykset

Talousarvioon merkityt menot ja tulot sisältävät sekä ulkoiset että sisäiset menot ja tulot.

Talousarvioon merkityt menot, tuloarviot ja tavoitteet ovat sitovia seuraavasti:

Kaupunginvaltuusto

1) Peruskaupunki

- Käyttötalousosan tulosalueen toimintakate lukuun ottamatta seuraavia kokonaisuuksia, joissa sitovuustaso on lueteltujen tulosalueiden toimintakatteiden summa:
 - tulosalueet 210, 240, 270, 280 (kaupunkirakennelautakunta, pl. 295 Tilakeskus)
 - tulosalueet 400, 405, 410, 440 (kasvatus- ja koulutuslautakunta)
 - tulosalueet 660, 690 (kulttuuri- ja liikuntalautakunta)
 - tulosalueet 850, 860, 870, 880 (rakennus- ja ympäristölautakunta)
- Tilakeskus –taseyksikön tilikauden tulos (tulosalue 295)
- Investointiosan tulosalueen menot lukuun ottamatta tulosaluetta 280 Yhdyskuntatekniikka, jossa sitovuustaso on tulosalueen nettoinvestoinnit
- Tuloslaskelmaosan korkomenojen ja muiden rahoitusmenojen yhteissumma
- Rahoituslaskelman antolainojen lisäys
- Rahoituslaskelman pitkäaikaisten lainojen lisäyksen ja vähennyksen erotus (nettolainanoton tarve)
- Strategiasta johdetut avainmittareiden tavoitetasot sekä toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2023

2) Joensuun Vesi –liikelaitos

- Tuloslaskelman tilikauden tulos
- Toiminnalliset tavoitteet
- Liikelaitoksen maksama korvaus peruspääomasta

Mikäli toiminnalliset tavoitteet ja toimintakate tai liikelaitoksen tilikauden tulos ovat ristiriidassa, on ensisijaisesti noudatettava toimintakatetta tai tulostavoitetta.

Sitovuustasoa vastaavat euromäärät on esitetty lihavoituina käyttötalouden ja investointiosan luvussa 7 esitetyissä määrärahojen taulukoissa.

Kaupunginhallitus, lautakunnat ja johtokunnat

Kaupunginhallitukseen, lautakuntaan tai johtokuntaan nähden sitovaa on sen toimialalla

- käyttötalousosan vastuualueen menot tai toimintakate toimielimen valinnan mukaisesti (pl. Tilakeskus)
- taloudelliset ja määrälliset tavoitteet
- investointiosan hankeryhmän menot pl. 280 Yhdyskuntatekniikka, jossa sitovaa on investointiosan hankeryhmän nettomenot ja pl. toimitilainvestoinnit, joissa sitovaa omistajaohjausjaostoon nähden on hankekohtaisesti nimettyjen hankkeiden menot ja pienten hankkeiden yhteenlasketut menot
- Joensuun Vesi –liikelaitoksen tulos-, investointi- ja rahoituslaskelmien erät liikelaitoksen johtokunnan päätöksen mukaan

Peruskaupungin toimielimet hyväksyvät käyttösuunnitelmat joulukuussa kaupunginvaltuuston hyväksymän talousarvion pohjalta. Samalla toimielinten tulee asettaa tarpeen mukaan tarkempia tavoitteita, hyväksyä mahdolliset työohjelmat ja päättää talousarvion seurannasta.

Joensuun Vesi –liikelaitoksen osalta liikelaitoksen johtokunta päättää liikelaitoksen seuraavan vuoden talousarviosta joulukuussa kaupunginvaltuuston hyväksymän talousarvion asettamien sitovien tavoitteiden mukaisesti. Johtokunnan tulee päättää liikelaitoksen talousarviosta tarvittaessa myös vuoden aikana huomioiden kaupunginvaltuuston hyväksymät muutokset liikelaitoksen sitoviin tavoitteisiin. Liikelaitoksen talousarvio ei voi olla ristiriidassa valtuuston päättämien tavoitteiden kanssa. Samalla johtokunnan tulee asettaa tarpeen mukaan tarkempia tavoitteita, hyväksyä mahdolliset työohjelmat, päättää talousarvion seurannasta ja sitovuudesta suhteessa johtokuntaan.

Yhteenveto kaupunginvaltuuston sitovuustasoista

Taloudelliset tavoitteet, 1 000 euroa

Käyttötalous

			TA 2022
Kaupunginvaltuusto			
100 Valtuusto	tulosalue toimintakate		-366
Tarkastuslautakunta			
110 Talouden ja hallinnon tarkastus	tulosalue toimintakate		-116
Kaupunginhallitus			
120 Yleishallinto	tulosalue toimintakate		-5 697
140 Työllistäminen	tulosalue toimintakate		-14 950
150 Konsernipalvelut	tulosalue toimintakate		-4 690
174 Ympäristöterveydenhuollon palvelut	tulosalue toimintakate		-1 236
184 Elinvoimapaalvelut	tulosalue toimintakate		-2 350
190 Pohjois-Karjalan hankintatoimi	tulosalue toimintakate		0
Osallisuus- ja vetovoimalautakunta			
310 Osallisuus- ja vetovoimapaalvelut	tulosalue toimintakate		-2 575
Hyvinvoinnin toimiala			
46 Kasvatus- ja koulutuslautakunta	toimielin toimintakate		-135 644
47 Kulttuuri- ja liikuntalautakunta	toimielin toimintakate		-25 383
Kaupunkiympäristön toimiala			
75 Kaupunkirakennelautakunta pl. 295 Tilakeskus	toimintakate		-7 333
295 Tilakeskus	tulosalue tilikauden tulos		2 920
810 Alueellinen jätelautakunta	tulosalue toimintakate		0
85 Rakennus- ja ympäristölautakunta	toimielin toimintakate		-383
Joensuun vesi	liikelaitos tilikauden tulos		2 300
Joensuun vesi	liikelaitos korvaus peruspääomasta		-818
Investointiosa			
120 Yleishallinto	tulosalue investointimenot		-1 720
150 Konsernipalvelut	tulosalue investointimenot		-325
310 Osallisuus- ja vetovoimapaalvelut	tulosalue investointimenot		-20
405 Hyvinvoinnin edistämisen palvelut	tulosalue investointimenot		-163
410 Koulutuspalvelut	tulosalue investointimenot		-943
440 Varhaiskasvatuspalvelut	tulosalue investointimenot		-54
660 Kulttuuripalvelut	tulosalue investointimenot		-191
690 Liikuntapalvelut	tulosalue investointimenot		-477
210 Kaupunkirak.toimialan hallinto ja talous	tulosalue investointimenot		-417
280 Yhdyskuntatekniikka	tulosalue nettoinvestoinnit		-13 500
295 Tilakeskus	tulosalue investointimenot		-26 007
Tulos- ja rahoituslaskelma			
Korkomenojen ja muiden rahoitusmenojen yhteissumma			-10 100
Rahoituslaskelman antolainojen lisäys			-500
Pitkäaikaisten lainojen lisäyksen ja vähennyksen erotus			26 700

6.2 Talousarviossa annettavat toimintavaltuudet vuodelle 2023

Kaupunginhallituksen toimintavaltuudet hallintosäännön 6 §:n mukaisissa asioissa:

1. kiinteän omaisuuden ja rakennusten ostaminen, myyminen ja vaihtaminen 3 milj. euroon saakka,
2. asuinhuoneistojen hallintaan oikeuttavien osakkeiden ja muiden kuin tytär- ja osakkuusyhtiöiden osakkeiden ostaminen ja myyminen 3 milj. euroon saakka,
3. tytär- ja osakkuusyhteisöjen osakkeiden hankkiminen ja myyminen 3 milj. euroon saakka,
4. toimitiloina olevien tai niiksi tarkoitettujen rakennusten tai niiden hallintaan oikeuttavien osakkeiden ostaminen ja myyminen 3 milj. euroon saakka,
5. rakennusten ja rakennelmien vuokraaminen kaupungin käyttöön, kun vuokrattavan rakennuksen ja rakennelman vuosivuokra on enintään 750 000 euroa tai mikäli rakennuksen tai rakennelmien vuokraaminen perustuu kaupunginvaltuuston hyväksymään periaatepäätökseen,
6. tavaroiden ja palvelujen hankkiminen ja myyminen 3 milj. euroon saakka,
7. lainan antaminen tytäryhteisöille ja oman pääomanehtoiset sijoitukset yhtiöihin (mm. osallistuminen osakeantteihin) kaupunginvaltuuston hyväksymien omistajapolitiikan linjausten mukaisesti 3 milj. euroon saakka,
8. hankkeiden tarveselvitysten sekä hankesuunnitelman ja kustannusarvion hyväksyminen 3 milj. euroon saakka,
9. rakennus- ja laitesuunnitelmien hyväksyminen 3 milj. euroon saakka,
10. vahingonkorvausvaatimusten ratkaiseminen, kun vaadittu korvaus on enintään 500 000 euroa,
11. maankäyttösopimusten hyväksyminen kaupunginvaltuuston hyväksymien yleisten perusteiden mukaisesti 3 milj. euroon saakka (MRL 91b §), kehittämiskorvauksen määrääminen ja sille suoritettava korko.

Omistajaohjausjaoston toimivaltuudet hallintosäännön 9 §:n mukaisissa asioissa:

1. hyväksyä elinkeino- ja tulevaisuusrahastojen sijoituspolitiikka ja saattaa se kaupunginhallituksen tiedoksi,
2. tehdä esitykset investointihankkeiden vaihtoehtoista rahoitusmalleista (omistus, vuokraus, muu järjestely) kaupunginhallitukselle,
3. valmistella kaupungin toimitilahankkeiden tarveselvitykset, hankesuunnitelmat ja kustannusarviot yli 500 000 euroa ylittävien hankkeiden osalta sekä kaupunginhallituksen tai kaupunginvaltuuston toimivaltaan kuuluvat rakennusten ja rakennelmien toteuttamiseen, vuokraamiseen ja myyntiin liittyvät asiat,
4. päättää kaupungin kannasta tytäryhteisöön liittyvässä strategisessa tai muutoin sen toimintaan tai talouteen merkittävästi vaikuttavassa asiassa.

Osallisuus- ja vetovoimalautakunnan toimivaltuudet hallintosäännön 12 §:n mukaisissa asioissa:

1. tavaroiden ja palveluiden hankinta ja myynti 200 000 euroon saakka.

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan toimivaltuudet hallintosäännön 15 §:n mukaisissa asioissa:

1. tavaroiden ja palveluiden hankinta ja myyminen 1,5 milj. euroon saakka ja tämän ylittävissä hankinnoissa ottaen huomioon näissä toimintavaltuuksissa määritelty lupakäytäntö.
2. vahingonkorvausvaatimusten ratkaiseminen 100 000 euroon saakka.

Kulttuuri- ja liikuntalautakunnan toimivaltuudet hallintosäännön 17 §:n mukaisissa asioissa:

1. tavaroiden ja palveluiden hankinta ja myyminen 1,5 milj. euroon saakka ja tämän ylittävissä hankinnoissa ottaen huomioon näissä toimintavaltuuksissa määritelty lupakäytäntö.
2. vahingonkorvausvaatimusten ratkaiseminen 100 000 euroon saakka.

Kaupunkirakennelautakunnan toimintavaltuudet hallintosäännön 19 §:n mukaisissa asioissa:

1. kiinteän omaisuuden myyminen, ostaminen ja vaihtaminen 1,5 milj. euroon saakka, ja lukuun ottamatta kaupungin omistamia tai kaupungin käyttöön tulevia rakennuksia ja rakennelmia,
2. tavaroiden ja palveluiden hankinta ja myyminen 1,5 milj. euroon saakka ja tämän ylittävissä hankinnoissa ottaen huomioon näissä toimintavaltuuksissa määritelty lupakäytäntö,
3. vahingonkorvausvaatimusten ratkaiseminen vastuualueellaan 200 000 euroon saakka,
4. maankäyttösopimusten hyväksyminen valtuuston hyväksymien yleisten perusteiden mukaisesti 1,5 milj. euroon saakka (MRL 91 b §),
5. muun yleisen alueen kuin kadun suunnitelman hyväksyminen, kun suunnitelman kustannusarvio on enintään 1,5 milj. euroa (MRL 90 §).

Rakennus- ja ympäristölautakunnan toimintavaltuudet hallintosäännön 22 §:n mukaisissa asioissa:

1. tavaroiden ja palveluiden hankinta ja myynti 200 000 euroon saakka,
2. vahingonkorvausvaatimusten ratkaiseminen 100 000 euroon saakka.

Alueellisen jätelautakunnan toimintavaltuudet hallintosäännön 24 §:n mukaisissa asioissa:

2. tavaroiden ja palveluiden hankinta ja myynti 200 000 euroon saakka.

Joensuun Vesi -liikelaitoksen johtokunnan toimintavaltuudet hallintosäännön 26 §:n mukaisissa asioissa:

1. tavaroiden ja palveluiden hankinta ja myyminen 1,5 milj. euroon saakka ja tämän ylittävissä hankinnoissa ottaen huomioon näissä toimintavaltuuksissa määritelty lupakäytäntö,
2. vahingonkorvausvaatimusten ratkaiseminen 100 000 euroon saakka,
3. liikelaitoksen investoinneista ja muista pitkävaikutteisista menoista päättäminen, jos investointimeno mahdolliset rahoitusosuudet huomioiden on hankesuunnitelmassa tai investointiohjelmassa esitetyn kustannusarvion mukainen, alittaa kustannusarvion tai ylittää sen enintään 20 %:lla. Jos ylitys on enemmän kuin 20 %, asia on saatettava kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.
4. hanke-, rakennus- ja laitesuunnitelmien hyväksyminen 1,5 milj. euroon saakka.

Kaupunginjohtajan toimintavaltuudet hallintosäännön 30 §:n mukaisissa asioissa:

1. vahingonkorvausvaatimusten ratkaiseminen, kun vaadittu korvaus on enintään 100 000 euroa.
2. tavaroiden ja palvelujen hankkimista tai myymistä konsernipalveluissa 200 000 euroon saakka, kun asia ei kuulu kenenkään konsernipalvelun yksikön johtajan toimivaltaan.

Konsernipalvelujen yksiköiden johtajien toimintavaltuudet hallintosäännön 32 §:n mukaisissa asioissa:

1. irtaimen omaisuuden luovuttaminen tai poistaminen käytettäväksi sekä tavaroiden tai palveluiden hankkiminen tai myyminen 200 000 euroon saakka.

Kansliapäällikön toimintavaltuudet hallintosäännön 35 §:n mukaisissa asioissa:

1. asuinhuoneistojen hallintaan oikeuttavien osakkeiden ostaminen ja myyminen 200 000 euroon saakka.
2. muiden kuin asunto-osakeyhtiöiden tai keskinäisten kiinteistöyhtiöiden osakkeiden ostaminen ja myyminen 50 000 euroon saakka.

Strategiajohtajan toimintavaltuudet hallintosäännön 36 §:n mukaisissa asioissa:

1. irtaimen omaisuuden luovuttaminen tai poistaminen käytettäväksi sekä tavaroiden tai palveluiden hankkiminen tai myyminen 200 000 euroon saakka.

Hyvinvointijohtajan toimintavaltuudet hallintosäännön 37 §:n mukaisissa asioissa:

1. päättää kaupungin edustamisesta omalla toimialallaan tuomioistuimessa ja muussa viranomaisessa, kun edustettavaan asiaan liittyvä vastuu, arvo tai merkitys on olennainen toimialan kannalta,
2. irtaimen omaisuuden poistaminen tai luovuttaminen käytettäväksi sekä tavaroiden ja palveluiden hankinta ja myynti 500 000 euroon saakka.
3. urakka-, suunnittelu-, hankinta- tai muun sopimuksen tekeminen hyväksytyn hankesuunnitelman ja kustannusarvion puitteissa tai mikäli sopimuksen arvo on enintään 1,5 milj. euroa. Muussa tapauksessa sopimuksen hyväksyminen on käsiteltävä ao. lautakunnassa.

Kaupunkiympäristöjohtajan toimintavaltuudet hallintosäännön 38 §:n ja 39 §:n mukaisissa asioissa:

1. päättää kaupungin edustamisesta omalla toimialallaan tuomioistuimessa ja muussa viranomaisessa, kun edustettavaan asiaan liittyvä vastuu, arvo tai merkitys on olennainen toimialan kannalta
2. irtaimen omaisuuden poistaminen tai luovuttaminen käytettäväksi sekä tavaroiden ja palveluiden hankinta ja myynti 500 000 euroon saakka.
3. urakka-, suunnittelu-, hankinta- ja muun kuin edellisessä kohdassa 2 mainitun vastuualuetta koskevan sopimuksen samoin kuin puukauppasopimuksen tekeminen hyväksytyn hankesuunnitelman ja kustannusarvion puitteissa tai mikäli sopimuksen arvo on enintään 1,5 milj. euroa. Muussa tapauksessa sopimuksen hyväksyminen on käsiteltävä ao. lautakunnassa.

Rakennustarkastajan toimintavaltuudet hallintosäännön 41 §:n mukaisissa asioissa:

1. irtaimen omaisuuden poistaminen tai luovuttaminen käytettäväksi sekä tavaroiden ja palveluiden hankinta ja myynti 200 000 euroon saakka.

Liikelaitoksen johtajan toimintavaltuudet hallintosäännön 42 §:n mukaisissa asioissa:

1. irtaimen omaisuuden poistaminen tai luovuttaminen käytettäväksi sekä tavaroiden ja palveluiden hankinta ja myynti 500 000 euroon saakka.
2. urakka-, suunnittelu-, hankinta- tai muun sopimuksen tekeminen hyväksytyn hankesuunnitelman ja kustannusarvion puitteissa tai mikäli sopimuksen arvo on enintään 1,5 milj. euroa. Muussa tapauksessa sopimuksen hyväksyminen on käsiteltävä ao. johtokunnassa.

Tilakeskuksen johtajan toimintavaltuudet hallintosäännön 43 §:n mukaisissa asioissa:

1. tavaroiden ja palveluiden hankinta ja myynti 500 000 euroon saakka.

2. yksikön vastuualueeseen kuuluvien rakennusten ja rakennelmien vuokraamista, kun vuokratavan rakennuksen ja rakennelman vuosivuokra on enintään 150 000 euroa,
3. liike-, teollisuus-, toimisto- ja muiden vastaavien muuhun kuin asuinkäyttöön tarkoitettujen tilojen hallintaan oikeuttavien osakkeiden sekä mainittuun käyttöön tarkoitettujen rakennusten (ilman maapohjaa) ostaminen ja myyminen 200 000 euroon saakka.
4. urakka-, suunnittelu-, hankinta- tai muun Tilakeskusta koskevan sopimuksen tekeminen hyväksytyn hankesuunnitelman ja kustannusarvion puitteissa tai mikäli sopimuksen arvo on enintään 1,5 milj. euroa. Muussa tapauksessa sopimuksen hyväksyminen on käsiteltävä omistajaohjausjaostossa.

Kaupunginjohtajan ja kaupunginlakimiehen toimivaltuudet hallintosäännön 148 §:n mukaisissa asioissa

1. Kaupunginjohtajalla ja kaupunginlakimiehellä on edustaessaan kaupunkia tuomioistuimissa oikeus sopia tuomioistuimessa vireillä oleva riita-asia 100 000 euroon saakka.

Hallintosäännön 2 §:n mukaan uusien palvelujen käynnistäminen tai entisten laajentaminen vaatii kaupunginhallituksen tai kaupunginvaltuuston päätöksen talousarvion toimintavaltuuksissa annettujen toimivaltarajojen mukaisesti. Vuonna 2023 uusien palvelujen käynnistäminen tai entisten laajentaminen edellyttää kaupunginhallituksen lupaa, jos palvelujen käynnistäminen tai palvelujen laajentaminen ei ole mahdollista hyväksytyn talousarvion puitteissa. Kaupunginhallituksen suostumus on kuitenkin aina saatava uuden palvelun käynnistämiseen, jos palvelun arvioitu vuosikustannus ylittää 300 000 euroa, jos palvelun käynnistämistä ei ole hyväksytty talousarviokäsittelyn yhteydessä.

Edelleen hallintosäännön 2 §:n mukaan strategisesti ja taloudellisesti merkittävät ostopalvelut ja tukipalvelujen hankinnat esitetään talousarviossa. Vuonna 2023 tällaiseksi ostopalveluksi sekä peruskaupungin että liikelaitoksen osalta luetaan käynnistettävä palveluhankinta, jonka arvo ylittää 1,5 milj. euroa. Toistaiseksi voimassa olevien sopimusten arvo lasketaan kertomalla vuosikustannus luvulla 4. Hankinnalle on saatava ennen tarjouspyynnön lähettämistä tai suorassa hankinnassa ennen hankintapäätöksen tekemistä kaupunginhallituksen suostumus. Mikäli hankinnan arvo ylittää 3 milj. euroa ja hankinta ei ole mahdollinen hyväksytyn talousarvio- ja taloussuunnitelman puitteissa, edellyttää hankinnan käynnistäminen kaupunginvaltuuston suostumuksen määrärahamuutoksen osalta.

Tavaroiden ja palvelujen hankintoja koskevat toimintavaltuusrajat tarkoittavat sisäisiä hankintapäätöksiä. Sisäisellä hankintapäätöksellä tarkoitetaan toimialan tai liikelaitoksen päätöstä hankinnan käynnistämisestä. Sisäisten hankintapäätösten tekemisestä on tarkemmin määrätty talousarvion täytäntöönpano-ohjeissa. Ulkoiset hankintapäätökset tekee pääsääntöisesti hankintapäällikkö.

Selvyyden vuoksi todetaan, että tavaroiden ja hankintojen toimivaltuusrajoiden sovelletaan myös hankkeita koskevaan päätöksentekoon. Hankkeen käsittelevä ja hyväksyvä toimielin tai viranhaltija määräytyy hankkeen kokonaisrahoituksen määrän sekä hallintosäännön ja talousarvion toimivaltuuksien perusteella. Mikäli toimielin tai viranhaltija on delegoinut toimivaltaansa hallintosäännön perusteella eteenpäin, delegointipäätöksen kohteena olevan viranhaltijan toimivalta määräytyy delegointipäätöksen mukaisesti. Talousarviossa määritelty lupamenettely ei koske hankkeisiin osallistumista koskevia päätöksiä, jos hanke toteutuu talousarvion määrärahojen puitteissa.

Toimintavaltuuksissa mainitut euromäärät ovat ilman arvonlisäveroa.

6.3 Muut määräykset

Kaupunginhallituksella on oikeus antaa tarkempia määräyksiä talousarvion sitovuudesta ja puuttua vuoden kuluessa minkä tahansa määrärahan ja tuloarvion käyttöön.

Kaupunginhallitus antaa yksityiskohtaiset ohjeet talousarvion täytäntöönpanosta ja tilinkäyttäjien määraamisestä.

Talouden seuranta tiivistetään vuoden 2023 aikana talouden kehitykseen liittyvien epävarmuuskijöiden ja ennakoidun talouden sopeutustarpeen johdosta. Toteutumasta raportoidaan kuukausittain omistajaohjausjaostolle tammikuusta alkaen.

Toimialojen ja niiden yksiköiden sekä Joensuun Vesi -liikelaitoksen on raportoitava talouden ja talousarviossa asetettujen tavoitteiden toteutumisesta lauta- tai johtokunnalle talousarvion täytäntöönpano-ohjeissa annettavien raportointiohjeiden mukaisesti.

Talouden linjausten ja tasapainottamistoimenpiteiden valmistelu käynnistetään välittömästi vuoden 2023 alussa. Talouden tasapainon varmistavat linjaukset sisällytetään strategian väliarviointiin. Konkreettisten toimenpiteiden valmistelua tehdään ennakoiden jo vuoden alusta lähtien siten, että ne ovat sisällytettävissä vuoden 2024 talousarvioon ja vuosien 2024-2027 taloussuunnitelmaan. Valmistelun etenemisestä raportoidaan kaupunginhallituksen omistajaohjausjaostolle kuukausittaisen talouden seuranta koskevan raportoinnin yhteydessä.

Vuoden 2023 talousarvioon ei tulla tekemään lisätalousarvioita, jotka kasvattavat kokonaisuutena kaupungin nettomenoja. Käytännössä, mikäli käyttötalouden toimintakate uhkaa ylittyä, tulee välittömästi käynnistää toimenpiteet, joilla varmistetaan talousarviossa pysyminen. Tällä varmistetaan, että kaupungin talouden vuosien 2024-2026 sopeutustarve ei kasva jo ennakoidusta varsin mittavasta sopeutustarpeesta.

Vastaavasti, mikäli investointimenot uhkaavat ylittyä, on käynnistettävä talousarvion toteutumisen varmistavien toimenpiteiden suunnittelu. Toimenpiteet voivat koskea hankkeiden laajuuden tai sisällön muutoksia tai hankkeiden toteutusajan siirtämistä. Toimenpiteiden käynnistäminen on aloitettava välittömästi myös tilanteessa, jossa useammalle vuodelle ajoittuvan hankkeen kokonaiskustannusarvio uhkaa ylittyä, vaikka muutostarve ei koskisi vuotta 2023.

Kaupunginvaltuuston sitovuustason sisällä on ao. toimielimillä oikeus tehdä muutoksia talousarvioihin tulosalueiden välillä.

7 Peruskaupunki

7.1 Käyttötalous

7.1.1 Kaupunginvaltuusto

100 Valtuusto

Vastuuhenkilö: kaupunginlakimies

Kuvaus 2023 ja keskeiset muutokset

Tulosalue sisältää kaupunginvaltuuston toiminnan ja vaalit.

Kaupunginvaltuusto vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta sekä asettaa toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kaupunkikonsernille. Määrärahat on varattu valtuuston perustoimintaan ja sen hoitamiseen.

Vuonna 2023 järjestetään eduskuntavaalit ja vuonna 2024 presidentinvaalit sekä europarlamenttivaalit. Vuonna 2025 järjestetään kunta- ja aluevaalit. Vuonna 2026 ei järjestetä säännönmukaisia vaaleja.

Vaalien kustannukset jaetaan siten, että kaikissa vaaleissa valtio huolehtii keskitetysti materiaali- ja tietojärjestelmien kustannuksista ja kunta muista kustannuksista. Valtiollisissa vaaleissa oikeusministeriö kuitenkin suorittaa kunnille niiden äänioikeutettujen lukumäärään perustuvan korvauksen, jolla katetaan vaalien järjestämisestä kunnille aiheutuvia menoja.

1 000 euroa	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos %	TS2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	90	90	142	57,4 %	284	0	0
Toimintamenot	-669	-526	-508	-3,4 %	-670	-500	-310
Toimintakate	-580	-436	-366	-15,9 %	-386	-500	-310

7.1.2 Tarkastuslautakunta

110 Talouden ja hallinnon tarkastus

Kuvaus 2023

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

- valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- valvoa kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
- valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Toiminnalliset tavoitteet 2023

Arviointisuunnitelman mukaan valtuustokaudella arvioidaan kaikkien kaupunkikonsernin yhteisöjen toimintaa niiden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisessa.

- Kaupungin strategian seuranta
- Kaupunkialueiden (sis. maaseutualueet) palveluverkon seuranta
- Toimialueiden tavoitteiden ja investointiohjelmien seuranta
- Toiminnallisten tavoitteiden tarkoituksenmukaisuuden laajempi seuranta
- Tuloksellisuuden arviointi johdon tueksi
- Henkilökunnan jaksamisen ja henkilöstöresurssien seuranta
- Lasten ja nuorten hyvinvoinnin sekä koulukiusaamisen seuranta
- Erityisopetuksen riittävyyden seuranta
- Elinvoimaisuuden ja osallisuuden seuranta
- Ikäihmisten ennaltaehkäisevän työn seuranta
- Rakennetun ympäristön kokonaisvaltainen sekä rakentamisen seuranta
- Joukkoliikenteen seuranta

1 000 euroa	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos %	TS2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	0	0	0	0,0 %	0	0	0
Toimintamenot	-104	-110	-116	5,5 %	-116	-116	-116
Toimintakate	-104	-110	-116	5,5 %	-116	-116	-116

7.1.3 Kaupunginhallitus

Vastuuhenkilö: kaupunginjohtaja

Kuvaus 2023

Kaupunginhallituksen tehtävänä on vastata kaupungin kilpailukyvyn ja elinvoiman kehittämisestä sekä edunvalvonnasta, konsernistrategian ja muiden toimintaa linjaavien, koko konsernia koskevien suunnitelmien valmistelusta, talousarvion ja -suunnitelman valmistelusta sekä kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ja seuraamisen toimeenpanosta.

Kaupunginhallitus vastaa myös konsernin ohjaus- ja johtamisjärjestelmän kehittämisestä, antaa tarvittaessa ohjeet kaupungin edustajille kuntayhtymissä sekä sellaisissa seutuhallinnon toimielimissä, joissa kaupunki ei toimi isäntäkuntana, vastaa asuntopolitiikasta, päättää vesihuoltolaitoksen toiminta-alueesta sekä määrittelee alueen, jolla vesihuoltolaitos huolehtii hulevesien viemäroinnistä.

Lisäksi kaupunginhallitus johtaa markkinointia, tiedottamista ja viestintää, huolehtii sisäisen valvonnan järjestämisestä, vastaa sopimusten hallinnan ja sopimusvalvonnan järjestämisestä sekä vastaa hankintatoimen järjestämisestä sekä sen seurannasta ja kehittämisestä.

Strategiassa määriteltujen avainmittareiden tavoitteet vuodelle 2023

Vakaan ja vastuullisen talouden Joensuu

Avainmittari	Lähtötila (vuosi)	Tavoitetila 2023	Tavoitetila 2025
tilikauden yli/ali-jäämä	tilinpäätös 4,5 M€ yli-jäämäinen (2020)	talous ylijäämäinen	tasapainossa tai yli-jäämäinen
nettomenojen muutokset-%	nettomenot 396 M€ ja verorahoitus 445 M€ (2020)	nettomenot 170,6 M€ ja verorahoitus 200 M€	korkeintaan verorahoituksen muutoksen verran
kaupungin laina- ja vuokravastuut €/asukas	lainakanta ja vuokravastuut 4650 €/asukas (2020), ennuste 2021 4960 €/asukas	lainakanta ja vuokravastuut 4942 €/asukas	lainakanta ja vuokravastuut €/asukas ei kasva vuoteen 2021 nähden
kunnallisveroprosentti	20,50 % (2021) 21 suurimman kaupungin kunnallisveroprosentit 18,00-22,00 %, KA 20,43 % (ei painotettu)	7,86 % Joensuun asema isojen kaupunkien verrokkiryhmässä ei heikkene	Joensuun suhteellinen asema isojen kaupunkien verrokkiryhmässä ei heikkene
korjausvelan määrä	toimitilat 36,7 M€ (2020) kadut 14,7 M€ (korjattu 2020 arvio)	enintään 36 M€ enintään 14,5 M€	korjausvelan määrä alenee

Elinvoiman, yrittäjyyden ja työllisyyden Joensuu

Avainmittari	Lähtötila (vuosi)	Tavoitetila 2023	Tavoitetila 2025
väkiluku	76 935 (2020)	77 797	80 000
työttömyysaste	17,1 (2020)	11,0	valtakunnan keskiarvo
työllisyysaste	63,2 (2019)	65,0	nousee merkittävästi
nettomuutto	414 (2019)	500	> 600
lentovuorojen lkm. arkipäivisin	2 (2021)	2	3
junavuorot / arkipäivä Joensuusta Helsinkiin, Pieksämäelle ja Nurmekseen	9 (11/2021)	11	11
työpaikat	34 321 (2019)	35 500 (33 597 v. 2020)	vähintään 37 000
yriyksen liikevaihto	4 973 M€ (2019)	inflaatio + 3 %	nousee reaalisesti
yriyksen vienti (kaupunkiseutu)*	760 M€ (2020)	inflaatio + 3 %	2 000 M€
yrittäjien kuntabaroometri (sijoitus yli 50 000 asukkaan kaupunkien joukossa)	4. (2020)	3.	1. – 3.

* Korjattu lähtötilanne koskemaan vain Joensuuta. Avainmittari ja tavoitetaso korjataan strategian puolivälitarkastelussa.

Kestävän kaupunkiympäristön Joensuu

Avainmittari	Lähtötila (vuosi)	Tavoitetila 2023	Tavoitetila 2025
CO2 päästöt ja nielut	661 kt CO ² -ekv (2007)	389 kt CO ² -ekv	265 kt CO ² -ekv
jojo-matkustajamäärät	1 688 367 (2020)	2 300 000	2 600 000
luovutetut tontit	73 (2020)	48	80
keskustan tyhjät liikehuoneistot	59 (4/2021)	54	enintään 40

Kasvatuksen, opetuksen ja opiskelun Joensuu

Avainmittari	Lähtötila (vuosi)	Tavoitetila 2023	Tavoitetila 2025
elämänsä erittäin tai melko tyytyväisten lasten ja nuorten %-osuus ikäluokasta	4. ja 5. lk 85,1 % 8. ja 9. lk 71,7 % lukio 1. ja 2. lk 71,1 % Aol 1. ja 2. lk 75,6 % (2021)	Vuoden 2021 taso +5%	nousee merkittävästi
terveydentilansa erittäin tai melko hyväksi kokevien lasten ja nuorten %-osuus ikäluokasta	4. ja 5. lk 91,7 % 8. ja 9. lk 76,3 % lukio 1. ja 2. lk 77,3 % Aol 1. ja 2. lk 73,1% (2021)	4. ja 5. lk 92 % 8. ja 9. lk 78 % lukio 1. ja 2. lk 80 % Aol 1. ja 2. lk 77 %	4. ja 5. lk 93 % 8. ja 9. lk 79 % lukio 1. ja 2. lk 82 % Aol 1. ja 2. lk 80 %
sijoittuminen perusopetuksen jälkeisiin opintoihin	100 % (2022)	100 %	100 %
jatkuvan oppimisen valmiuksien ja yhdenvertaisuuden edistäminen	vaihtelee 4,9-5,1 / 6 (2021)	vaihtelee 5,0-5,2 / 6	oppilaiden, opiskelijoiden ja henkilöstön arvio onnistumisesta on kaikilla osa-alueilla 5,3/6
syrijntää koulussa tai vapaa-ajalla kokevien nuorten %-osuus ikäluokasta	8. ja 9. lk 25,8 % lukio 1. ja 2. lk 19,9% Aol 1. ja 2. lk 16,3 % (2021)	Vuoden 2021 taso -10%	nollatoleranssi
tutkintotavoitteisten opiskelijoiden lukumäärä	20 527 (2020)	21 800	vähintään + 1 % vuodessa
opiskelukaupunkien nettosuositushalukkuuden sijoitus	11. (2020)	sijoitus 10.	sijoitus vähintään 8.
ylipainoisten lasten osuus	2-6-vuotiaista tytöistä ylipainoisia 15,7 % ja pojista 24,8 % (2021)	2-6-vuotiaat tytöt enintään 14 % 2-6-vuotiaat pojat enintään 23 %	tytöistä enintään 12 % ja pojista 22 %
tuetun leikin määrä ja laatu	mittari laadittu, alkumittaus 2021	tuetun leikin määrä kasvaa 10 % vuoden 2022 tasosta	tuetulle leikille on selkeä mittari ja tuetun leikin osuus on lisääntynyt
huoltajien tyytyväisyys varhaiskasvatuspalveluihin	huoltajien tyytyväisyys 4,5 kaupungin omissa päiväkodeissa (asteikko 1-5) (2022)	tyytyväisyys 4,4 tai yli kaupungin omissa päiväkodeissa (asteikko 1-5)	tyytyväisyys pysyy korkealla tasolla 4-5
varhaiskasvatuksen osallistumisaste 1-5 vuotiailla	osallistumisaste 83 % (2021)	osallistumisaste 83 %	osallistumisaste 80 %

Osaavan ja innostuneen henkilöstön Joensuu

Avainmittari	Lähtötila (vuosi)	Tavoitetila 2023	Tavoitetila 2025
vakituisten rekrytointien täyttö-% ja hakijamäärän keskiarvo	100 % (2020) 18 (2020)	100 % säilyy vähintään vuoden 2021 tasolla	100 % säilyy vähintään vuoden 2021 tasolla
työkyvyttömyyskustannukset ja suhteutus verrokkikaupunkeihin	4,1 % palkkasummasta / verrokkien keskiarvo 5,5 % palkkasummasta (2020)	4,05 % palkkasummasta / kustannukset alle verrokkien keskiarvon	4,0 % palkkasummasta / kustannukset alle verrokkien keskiarvon
sairauspoissaolot / htv	13 päivää/ htv (2020)	13 päivää/ htv	12 päivää/htv

Osallisuuden, menon ja meiningin Joensuu

Avainmittari	Lähtötila (vuosi)	Tavoitetila 2023	Tavoitetila 2025
äänestys-% kunta-vaaleissa	47,6 % (2021), koko maa 55,1 %	ei kuntavaaleja	vähintään valtakunnan keskiarvo
tapahtumien lkm	3 315 (2019)	2 000	3 500
tapahtumien kävijämäärä	1 124 885 (2019)	675 000	1 200 000
kaupungin ulkoistamat tuotannot	1 (2022)	2	10 /vuosi
ulkopuolisten tuotantojen toteuttamiseen suunnatut eurot	40 000 euroa (2022)	50 000 euroa	250 000 euroa
liikunta-aktiivisuus	liikuntasuosittelun mukaan liikkuu 18,4 %	ei määrällistä tavoitetta vuodelle 2023 (seuraava liikunta-aktiivisuuskysely 2025)	liikuntasuosittelun mukaan liikkuu 19,5 %
kunnan toiminta terveyden edistämisessä tea-viisari*	pisteet 70 (2022)	pisteet 71	pisteet 73
rekisteröidyt majoitussyöpymiset	179 000 (2019)	176 000	> 220 000

*THL:n vertailutietojärjestelmä, jonka tiedot kuvaavat terveydenedistämisaktiivisuutta eli kunnan toimintaa asukkaidensa terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.

120 Yleishallinto

Vastuuhenkilö: kansliapäällikkö

Kuvaus 2023 ja keskeiset muutokset

Tulosalue sisältää mm. kaupunginhallituksen toiminnasta aiheutuvat menot, vanhus- ja vammaisneuvoston kulut, sisäisen tarkastuksen menot, tonttien myyntivoitot, valtiolle maksettavat verotuskustannukset, edunvalvonnasta aiheutuvat menot, jäsenmaksut- ja osuudet ja kansainvälisen toiminnan menot, käyttövarausmäärärahat eri tarkoituksiin sekä kehittämistoiminnan. Tulosalueella on määrärahavaraus myös kaupungin ilmastotyön koordinointiin.

Tonttien myyntivoittotavoite on 2,0 milj. euroa.

Jäsenmaksuihin ja -avustuksiin on varattu 4,3 milj. euroa. Pohjois-Karjalan maakuntaliiton jäsenmaksuun on tästä varattu 1,924 milj. euroa ja Suomen Kuntaliiton ja Kunta- ja hyvinvointialueyhteyden jäsenmaksuihin on varattu 0,23 milj. euroa. Kuntaliiton jäsenmaksu alenee 30 %:lla hyvinvointialueiden perustamisen myötä. Avustusmäärärahoissa on huomioitu avustuskäytäntöjen kokonais uudistuksen mukaiset avustusmäärärahojen siirrot toimielinten välillä. Yleishallinnon toimialueella on varauduttu Pohjois-Karjalan Teatteriyhdistys ry:n toiminta-avustukseen ja vuokratukeen. Lisäksi tulosalueella on varauduttu myös Itä-Suomen yliopiston professuurien rahoitukseen. Kaupunginhallitus ei myönnä muita avustuksia kuin Pohjois-Karjalan Teatteriyhdistys ry:n toiminta-avustuksen sekä suurtapahtumatuet.

Suurtapahtumatukiin on varattu 0,339 milj. euroa sisältäen kaupungin 175 juhluvuoden tapahtumien järjestämiseen liittyvän määrärahan 0,05 milj. euroa.

Tulosalue sisältää kehittämishankkeisiin varatut määrärahat. Kaupunki on varautunut Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027 uuden EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelmakauden mukaisiin sekä muihin kehittämishankkeisiin 0,4 milj. eurolla sekä ekosysteemisopimuksen mukaiseen omarahoitukseen 0,6 milj. eurolla. Ekosysteemisopimuksen mukainen toiminnan käynnistyminen on viivästynyt, mikä voi aiheuttaa muutostarvetta vuoden 2023 määrärahavaraukseen.

Hankerahojen riittävyyttä tarkastellaan kuukausittain omistajaohjausjaoston talous- ja toimintaympäristömuutosten tarkastelun yhteydessä. Lisäksi talousarviovuoden 2023 sekä EU-ohjelmakauden hankerahoituskokonaisuudesta tuodaan selvitys valtuustolle strategiapäivityksen yhteydessä.

Valtiolle maksettavat verotuksen kustannusosuudet ovat ennakkotiedon mukaan 0,79 milj. euroa. Verotuskustannusten määrä alenee kuntien verotulojen alentumisen myötä.

Joensuun kaupungin historiakirjan jatko-osan valmisteluun on varauduttu 0,1 milj. eurolla. Aiemmin tulosalueelle kohdentunut kaupungin itsenäisyyspäivän juhlien järjestämisvastuu sekä yhteistyö So-tien 1939-1945 Joensuun perinnetoimikunnan kanssa sekä perinnetoimikunnan järjestämisvastuulla olevien muiden kansalaisjuhlien kustannukset siirtyvät kulttuuripalveluille.

Tulosalueelle on aiemmin kohdentunut lakkautuneista sekä yhtiöihin siirretyistä (taloushallinto ja pal-kanlaskenta, siivous- ja ravintopalvelut) toiminnoista aiheutuneet eläkemenoperusteiset maksut. Eläkemenoperusteisen maksu korvautuu vuoden 2023 alusta lukien tasausmaksulla, joka

kohdennetaan tulosalueille henkilöstömenojen suhteessa. Muutoksen myötä tulosalueen toimintamenot alenevat 1,55 milj. eurolla.

Toiminnalliset tavoitteet 2023

Strateginen painopiste: Elinvoiman, yrittäjyyden ja työllisyyden Joensuu		
Tavoitelinjaus: Joensuun saavutettavuus paranee kaikilla liikennemuodoilla ja kaikkiin ilmaisuuntiin sekä henkilö- että tavaraliikenteessä. Lentoliikenteen jatkuvuus turvataan ja Joensuun syväsatamaa kehitetään Saimaan kilpailukykyisimmäksi. Junaliikennettä nopeutetaan ja vuorotarjontaa lisätään. Tieverkolla tavoitteena on sujuva ja turvallinen henkilö- ja pitkämatkainen joukko-liikenne sekä teollisuuden kuljetukset. Venäjän läheisyys hyödynnetään.		
Toiminnallinen tavoite 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023	Vastuutaho
Joensuun lentoliikenne jatkuu ostoliikenteenä heinäkuun loppuun saakka, jonka jälkeen palataan kaupalliseen toimintaan.	Kaupallinen operaattori on löytynyt. Arkipäivien lentovuoroja on kaksi päivittäin. Tehty aktiivista edunajamistyötä valtion ja lentoyhtiöiden suuntaan.	Konsernipalvelut
Itärata Oy toimii tehokkaasti ja Porvoo-Kouvola linjauksen suunnittelu etenee. Joensuun junamatkustajamäärät ovat kasvussa. Imatra-Joensuu ratayhteyden investoinnit etenevät.	Itärata Oy on saanut rekrytoitua osaavan henkilöstön ja suunnittelutyön ensivaiheet etenevät. Vähintään kaksi yhteistoimintapaamista VR:n kanssa. Imatra-Joensuu yhteysvälin ratasuunnittelu on käynnissä.	Konsernipalvelut
Joensuun rahtisatama selviytyy Ukrainan sotaan ja Saimaan kanavaan liittyvistä vaikeuksista ja säilyttää tulevaisuuden kilpailukykynsä Suomen vientisatamien joukossa.	Joensuun sataman strategia on uudistettu ja alueelle on saatu uusia yrityksiä ja logistista toimintaa.	Konsernipalvelut
Tavoitelinjaus: Tähtäämme Suomen yritysystävällisimmäksi kaupungiksi. Mahdollistamme yritysten kasvun, kansainvälistymisen ja uusien yritysten syntyminen. Vahvuutemme tunnetaan maailmalla ja meille sijoittuu uusia investointeja ja osaajia. Hyödynnämme vihreän siirtymän mahdollisuudet ja rahoituskanavat.		
Toiminnallinen tavoite 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023	Vastuutaho
Laadimme yrityskaupunki Joensuu -ohjelman ja ohjelman toimenpiteet huomioidaan kaupungin talouden ja toiminnan suunnittelussa	Yrityskaupunkiohjelma valmistuu kesäkuuhun mennessä. Asetettu kriteeristö medianäkyvyyden tavoitetasoille. Ohjelman tavoitteet huomioitu vuoden 2024 talousarvion valmistelussa	Konsernipalvelut
Tavoitelinjaus: Turvaamme työvoiman saatavuuden ja edistämme paikkariippumattoman työn tekemisen mahdollisuuksia. Edistämme koulutus- ja työperäistä maahanmuuttoa ja kotoutumista keskitetyllä toimintamallilla.		
Toiminnallinen tavoite 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023	Vastuutaho
Käynnistämme opiskelijakaupunki Joensuu -ohjelman toteutuksen.	Ohjelman toimenpiteet sekä vastuut on määritelty ja toimenpiteet on toteutettu vuoden 2023 osalta Asetettu kriteeristö medianäkyvyyden tavoitetasoille.	Konsernipalvelut

Strateginen painopiste: Kestävän kaupunkiympäristön Joensuu		
Tavoitelinjaus: Olemme ilmastopolitiikan edelläkävijä. Toteutamme hiilineutraaliustavoitteen 2025 mennessä ja huomioimme ilmastovaikutukset kaikessa toiminnassa. Pyrimme ilmastovii- saan rakentamisen mallikaupungiksi ja turvaamme luonnon monimuotoisuutta.		
Toiminnallinen tavoite 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023	Vastuutaho
Laaditaan arvio Joensuun ilmastoris- keistä ja paikallinen suunnitelma ilmas- tonmuutokseen sopeutumiseksi.	Arvio ilmastoriskeistä ja suunni- telma ilmastomuutokseen so- peutumiseksi on laadittu ja hy- väksytty	Konsernipalvelut
Laaditaan Kestävän kehityksen vapaa- ehtoinen paikallinen raportti (Voluntary Local Review) kestävän kehityksen ta- voitteiden toteutumisesta Joensuussa.	Kestävän kehityksen raportti on laadittu ja hyväksytty	Konsernipalvelut
Tavoitelinjaus: Valmistelemme Urheilukaupunki Joensuu -ohjelman. Mehtimäen aluetta kehite- tään Suomen hienoimmaksi keskellä kaupunkia sijaitsevaksi toiminnan ja palvelujen keskitty- mäksi.		
Toiminnallinen tavoite 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023	Vastuutaho
Toteutamme Urheilukaupunki Joensuu - ohjelmaa. Joensuu tunnetaan monipuo- lisena liikuntakaupunkina ja menesty- vänä urheilukaupunkina.	Ohjelman toimenpiteet sekä vas- tuut on määritelty ja toimenpiteet on toteutettu vuoden 2023 osalta Asetettu kriteeristö medianäky- vyyden tavoitetasoille.	Konsernipalvelut
Tavoitelinjaus: Kehitämme Joensuuta kokonaisuutena monimuotoisesti, alueiden erilaisuus ja lähivirkistystarpeet huomioiden. Mahdollistamme turvallisen ja toimivan arjen sekä sujuvan liiken- teen kaikenikäisille ja erityisryhmille.		
Toiminnallinen tavoite 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023	Vastuutaho
Käynnistetään turvallisuussuunnitelman päivittäminen	Suunnitelman päivittäminen käynnistetty	Konsernipalvelut

Strateginen painopiste: Osallisuuden, menon ja meiningin Joensuu		
Tavoitelinjaus: Edistämme asukkaiden sekä järjestöjen osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Olemme osallisuuden ja kumppanuuden edelläkävijä. Mahdollistamme osallisuuden koke- muksen kaikenikäisille ja erityisryhmille. Kokeilemme osallistavaa budjetointia.		
Toiminnallinen tavoite 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023	Vastuutaho
Päätösten vaikutusten ennakoarvioin- nin käyttöönotto	Ennakoarviointia käytetään osana asioiden valmistelua ja päättöksentekoa	Konsernipalvelut

Strateginen painopiste: Osaavan ja innostuneen henkilöstön Joensuu		
Tavoitelinjaus: Kehitämme toimintatapojamme sekä johtamista vahvistamaan osallistumista, vastuunottoa ja onnistumista		
Toiminnallinen tavoite 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023	Vastuutaho
Kaupungin arvoihin pohjautuva eetti- syys ohjaa kaupungin toimintaa	Joensuun kaupungin eettiset oh- jeet ovat valmiit ja ne viedään käytäntöön	Konsernipalvelut

1 000 euroa	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos %	TS2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	6 467	2 838	2 858	0,7 %	2 858	2 858	2 858
Toimintamenot	-12 752	-11 080	-8 555	-22,8 %	-8 565	- 8 708	-8 854
Toimintakate	-6 285	-8 242	-5 697	-30,9 %	-5 707	-5 850	-5 996

Vuosien 2021-2022 luvut eivät vertailukelpoisia eläkemenoperusteisen maksun muutoksen johdosta. Lisäksi vertailukelpoisuuteen vaikuttaa hyvinvointialueiden käynnistymiseen liittyvä verotuskustannusten muutos.

140 Työllistäminen

Vastuuhenkilö: työllisyyspäällikkö

Kuvaus 2023 ja keskeiset muutokset

Työllisyyspalvelujen toiminta tähtää kaupungin elinvoiman ja työllisyyden edistämiseen etupainotteisesti sekä työttömyyden, erityisesti pitkäaikaistyöttömyyden, vähentämiseen valtakunnalliselle tasolle. Toiminta perustuu työnhakijoiden ja työnantajien yksilölliseen kohtaamiseen vastaten heidän palvelutarpeisiinsa oikea-aikaisesti ja ennakoivasti. Työmahdollisuuksia ja työllisyyttä edistäviä palveluita järjestetään yhteistyössä laajan kumppaniverkoston kanssa. Työllisyystoiminnan kehittämisessä hyödynnetään tietoa palvelujen vaikuttavuudesta sekä huomioidaan yhteiskunnallisen toimintaympäristön muutoksia. Työnhakijan palvelujen lisäksi työllisyyttä edistetään tarjoamalla työnantajille tukea työllistämiseen. Merkittävimpänä tukimuotona on työllistämisen kuntalisä, joka on määräaikainen rahallinen korvaus työnantajalle työllisyyspalvelujen työttömänä olevan asiakkaan työllistamisestä.

Työllisyyspalvelujen henkilöasiakkaan palveluvalikko tähtää nopeaan työllistymiseen sekä tarjoaa palveluita pidempään työttömänä oleville joensuulaisille. Työnhakijoiden ja työnantajien matalan kynnyksen palvelupisteinä toimii ohjaus- ja neuvontapalvelu Luotsi sekä alle 30-vuotiaille tukea ja palveluita tarjoava Ohjaamo. Luotsin kautta on saatavissa duuniagentin henkilökohtaista valmennusta, yritysagentin palveluita sekä laajalti kumppanitoimijoiden toteuttamia ja ESR-rahoitteisesti hankittuja palveluita. Tukea työkyvyn selvittelyyn tarjotaan Topakka-hankkeen työkykykoordinaattoreiden sekä ostopalvelujen avulla. Luotsin ja Topakan palvelut ovat kokonaisuudessaan ESR-rahoitteisia päättyen vuoden 2023 lopussa. Koska ESR-hankkeet ovat päättymässä, tulee keväällä 2023 linjata kaupungin työllisyystoiminnan resurssointi vuoden 2024 alusta alkaen. Rahoituksella on merkittäviä vaikutus työllisyyden palveluvalikon laajuuteen, henkilöstöresursseihin ja toimitiloihin.

Kaupunki on ollut mukana työllisyyden kuntakokeilussa kevästä 2021 alkaen toimien Joensuun seudun työllisyyden kuntakokeilun vastuukuntana. Kuntakokeilun tehtävänä on hoitaa työnhaun lakisääteisiä tehtäviä sekä järjestää asiakkaan tarpeiden mukaan kohdennettuja palveluita alle 30-vuotiaille, maahanmuuttajille sekä Kelan työttömyysetuutta saaville joensuulaisille. Kuntakokeilun myötä kaupungin työnjohtoon on siirtynyt noin 40 henkilötöyvuotta TE-toimiston henkilöstöä. Kuntakokeilun lisäksi lakisääteisiä työllisyyttä edistäviä palveluita järjestetään kaupungin ylläpitämän, lakisääteisen monialaisen yhteispalvelu TYP:n kautta.

Työttömän työnhakijan yhtenä tukimuotona on työllistyminen kaupungin varoin palkkatuella eri toimialueille tai työllisyyspalvelujen ylläpitämään Taitamoon. Taitamossa tarjotaan monipuolisia, avoimien työmarkkinoiden kysyntää vastaavia työtehtäviä, joiden tarkoituksena on kehittää työnhakijan osaamista tai selvittää työkykyä. Toimintaan voi osallistua työsuhteen, oppisopimuksen, työkokeilun

tai erilaisten harjoittelujaksojen perusteella. Uutena tehtävänä Taitamolla tuotetaan Puhas Oy:lle tekstiilikierrätyspalvelua, joka on lakisääteitä toimintaa 1.1.2023 alkaen.

Vuoden 2023 alusta alkaen toimintansa aloittavat hyvinvointialueet. Muutoksen myötä kaupungin järjestämä kuntouttava työtoiminta sekä kuntakokeilun sosiaaliohjauksen rahoitus siirtyy hyvinvointialueelle. Työllisyyspalveluilta siirtyy resurssia hyvinvointialueelle noin 719 000 euroa (sis. 6 henkilövuotta, ostopalvelumääräraha sekä toimitilat). Hyvinvointialuemuutoksen lisäksi työllisyyspalvelujen toimintaan vaikuttavat palkkatukea, työllisyyttä edistävää monialaista yhteispalvelua sekä tilapäistä suojelua saavien työllisyyspalveluita koskevat lakimuutokset sekä Työkanava Oy:n lanseeraus Itä-Suomessa.

Eduskunnan käsittelyssä olevan hallituksen esityksen mukaisesti julkiset työvoima- ja yrityspalvelut siirtyvät TE-toimistolta kunnan järjestämisvastuulle vuoden 2025 alusta. Lain ennakoituaan tulevan voimaan huhtikuun 2023 alusta. Muutos vaikuttaa merkittävästi kuntien palveluihin ja talouteen. On edelleen avoimena, miten Pohjois-Karjalan kunnat järjestäytyvät asiassa (yksi vai useampi järjestämisvastuualue). Kaupungin teettämä selvitys eri järjestämisvaihtoehdoista valmistuu loppuvuoteen 2022 mennessä. TE2025-uudistukseen ja sen mukanaan tuomaan muutokseen aletaan valmistautumaan vuoden 2023 aikana ja prosessiin rekrytoidaan muutoskoordinaattori, mikäli laki astuu voimaan. TE-palvelujen siirtyminen kunnille tulee lisäämään merkittävästi kaupungin vaikuttamismahdollisuuksia työllisyyden ja elinvoiman edistämiseksi.

Toiminnalliset tavoitteet 2023

Strateginen painopiste: Elinvoiman, yrittäjyyden ja työllisyyden Joensuu		
Tavoitelinjaus: Olemme valmiina kasvaviin työllisyyden edistämisen vastuisiin. Parannamme työllisyyttä kohti valtakunnan keskiarvoa ja pidämme kuntalaisten työttömyysjaksot lyhyinä. Panostamme osaamista ja työkykyä parantaviin palveluihin.		
Toiminnallinen tavoite 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023	Vastuutaho
Työttömyys vähenee	Työttömyysprosentti 12/2023 11,5 % Pitkäaikaistyöttömien määrä laskee Joensuun vuoden 2022 keskiarvoon verrattuna 10 %	Työllisyyspalvelut
Kaupungin työllisyyttä edistävä toiminta on vaikuttavaa	Luotsi-hankkeen asiakkuus katkaisee työttömyyden 6 kk:n sisällä asiakkuuden alkamisesta 80 %:lla asiakkaista 75 % työllisyyspalvelujen asiakkuuden päättäneistä etenee avoimille työmarkkinoille, tutkintoon johtavaan koulutukseen, yrittäjyyteen tai muuhun työttömyyden päättävään ratkaisuun (esim. eläke) Työllisyyspalvelujen asiakastyytyväisyys NPS 75	Työllisyyspalvelut

Toiminnallinen tavoite 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023	Vastuutaho
Edistämme työllisyyttä tiiviissä verkostoyhteistyössä	Luotsin, Topakan ja kuntakokeilun tavoitteet toteutuvat hanke-suunnitelmien mukaisesti. Valmistaudutaan TE2025-siirtymään asetetun aikataulun mukaisesti siten, että uudistuksessa huomioidaan työllisyyspalvelujen asiakkaiden ja elinkeinoelämän tarpeet sekä verkostokumppanuudet. Avoimiin työpaikkoihin liittyvät työnantajakontaktit 1300 kpl ja niiden kautta työllistymiset 250 kpl.	Työllisyyspalvelut
Vauhditamme työhön perustuvaa muuttoa Joensuuhun sekä tuemme kaupunkiin muuttavia työllistymisessä sekä alueelle kiinnittymisessä.	Uusien työn vuoksi muuttavien asukkaiden määrä Luotsin palveluissa. Tavoitetaso: 60 uutta muuttajaa Luotsin palveluissa	Työllisyyspalvelut

1 000 euroa	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos %	TS2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	1 408	880	1 375	56,3 %	1 375	1 375	1 375
Toimintamenot	-17 647	-16 280	-16 325	0,3 %	-16 435	-16 575	-16 715
Toimintakate	-16 239	-15 400	-14 950	-2,9 %	-15 060	-15 200	-15 340

Vuosien 2021-2022 luvut eivät vertailukelpoisia hyvinvointialueen toiminnan käynnistymisen seurauksena.

150 Konsernipalvelut

Vastuuhenkilö: kansliapäällikkö, talousjohtaja, henkilöstö- ja yhteysjohtaja, strategiajohtaja

Kuvaus 2023 ja keskeiset muutokset

Konsernipalvelujen tehtävänä on johtaa, ohjata, yhteensovittaa ja valvoa kaupunkikonsernin toimintaa kaupunginjohtajan johdolla. Konsernipalvelut vastaa kaupungin talouden johtamisesta, tarve- ja hankesuunnitelmien yhteensovittamisesta, henkilöstövoimavarojen johtamisesta, hallinnon kehittämisestä sekä johdon tuesta. Konsernipalvelut muodostuvat hallintopalveluista, talouspalveluista sekä henkilöstöpalveluista. Lisäksi konsernipalveluissa on kaupunginjohtajan alaisuudessa strategiajohtaja.

Hallintopalvelujen tehtäviin kuuluu konsernin omistajaohjaus sekä kaupungin lakipalveluiden tuottaminen. Hallintopalvelut vastaa kaupungin asianhallinnan, asiakirjahallinnon sekä arkistotoimen järjestämisestä sekä kehittämisestä. Myös asuntotoimen lakisääteiset tehtävät, kuten asunto-olojen kehittäminen kuuluu hallintopalvelujen vastuualueelle. Lisäksi hallintopalvelujen palveluvalikoimaan sisältyy International House Joensuu-yksikön palvelut. International House Joensuu toimii asiantuntijatahona maahanmuuttoon ja kotouttamiseen liittyvissä kysymyksissä sekä edistää työperäistä maahanmuuttoa, elinvoimaisuutta ja hyviä väestösuhteita. Maahanmuuttajapalveluihin liittyviä asioita käsitellään kaupunginhallituksen alaisessa henkilöstö- ja työllisyysjaostossa.

Talouspalvelut vastaavat kaupungin talousarvion ja taloussuunnitelman valmistelusta, taloushallinnosta, laskentatoimesta, rahoituksesta, sijoitustoiminnasta ja konsernirahoituksesta. Talouspalvelut vastaa myös tietohallinnon järjestämisestä, yhteensovituksesta ja ohjauksesta sekä talouden raportointijärjestelmistä.

Henkilöstöpalvelut johtaa ja valvoo kaupungin henkilöstöhallintoa, vastaa henkilöstöpolitiikasta ja henkilöstösuunnittelusta, huolehtii henkilöstön uudistumiskyvystä ja osaamisen kehittämisestä sekä henkilöstön motivointi- ja kannustusjärjestelmistä. Henkilöstöpalvelut vastaa myös palvelussuhdeasioita koskevista työnantajaneuvotteluista, virka- ja työehtosopimusten tulkinnasta ja täytäntöönpanosta sekä vastaa henkilöstöpalveluiden, työhyvinvointiasioiden ja työsuojelun järjestämisestä. Lisäksi henkilöstöpalveluiden vastuulle kuuluu työterveyshuollon hankkiminen ja ohjaus sekä henkilöstöasioiden viestintä sekä johdon ja henkilöstön yhteistoiminnan kehittäminen.

Strategiajohtajan vastuualueelle kuuluu kaupungin strateginen suunnittelu sekä valmius- ja turvallisuusasiat.

Tietohallinnon, taloushallinnon ja palkanlaskennan palvelut ostetaan Meidän IT ja talous Oy:ltä, joka tuottaa em. palvelut hyväksytyjen palvelusopimusten mukaisesti. Kaupungin näkökulmasta toimintaa ohjaa keskeisesti vuonna 2022 hyväksytty digiohjelma, jonka tähtää digitalisaation hyödyntämiseen kaupungin palveluissa ja niiden kehittämisessä. Tavoitteena on luoda entistä parempia sekä helppokäyttöisempiä palveluita, lisäksi digitalisaation laajempi hyödyntäminen edistää kaupungin elinvoimaa ja luo mahdollisuuksia uudelle yritystoiminnalle.

Toimialojen talouden (ml. tietohallinto) tehtävät keskitetään vuoden 2024 alusta talouspalveluiden alaisuuteen. Muutoksen yhteydessä vahvistetaan vastuualueen resurssointia yhdellä henkilötövuodella. Lisäksi elinkeino- ja kansainvälisyysasioiden resurssointia vahvistetaan vuoden 2023 aikana yhdellä henkilötövuodella. Tältä osin rahoitus osoitetaan elinvoimapalveluiden tulosalueelta ja kohdennetaan talousarviomuutoksella konsernipalveluiden tulosalueelle rekrytoinnin ajankohdan tarkennettua.

Toiminnalliset tavoitteet 2023

Strateginen painopiste: Vakaan ja vastuullisen talouden Joensuu		
Tavoitelinjaus: Parannamme tuottavuutta ja palveluja tarkastelemalla toimintaa sekä prosesseja digitalisuuden mahdollisuudet huomioiden ja edistämme tietojohtamisen jalkautumista. Digikyvyyden kehittämiseksi laaditun Digiohjelman keskeisiä teemoja edistetään. Kaupunki edistää tietoliikenneyhteyksien saatavuutta harkitusti kuntarahoitusosuuksin alueilla, joilla markkinaehtoisuus ei toteudu.		
Toiminnallinen tavoite 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023	Vastuutaho
Toiminnan ja prosessien kehittäminen digitaalisuus huomioiden	Yhteistyössä valittujen prosessien tarkastelu tehty ja kehittämistoimenpiteen tarkennettu	Henkilöstöpalvelut Talouspalvelut/tietohallinto

Toiminnallinen tavoite 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023	Vastuutaho
Tietojohtamisen osaamista organisaatiossa parannetaan	Tietojohtamisen tiekartta on laadittu Tietojohtamista tukevan raportoinnin määrä kasvanut vuoteen 2022 nähden Kaupungin oman henkilöstön PowerBI -osaaminen kehittynyt/raportointia tekevien määrä kasvaa	Konsernipalvelut ja toimialat yhdessä
Sähköisen asianhallinnan kehittäminen	Dynasty 10:n sähköinen arkisto on käyttöön otettu ja sähköisen allekirjoituksen prosessi on yhdenmukaistettu	Hallintopalvelut
Tavoitelinjaus: Toteutamme hankintamme laadukkaasti, tehokkaasti, kestävästi ja innovatiivisesti.		
Toiminnallinen tavoite 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023	Vastuutaho
Hankintojen suunnitelmallisuuden kehittäminen	Hankintojen vuosisuunnittelun sekä hankintaprosessin kuvaaminen koko hankinnan sopimuskauden ajalta.	Konsernipalvelut

Strateginen painopiste: Elinvoiman, yrittäjyyden ja työllisyyden Joensuu		
Tavoitelinjaus: Tavoitelinjaus: Turvaamme työvoiman saatavuuden ja edistämme paikkariippumattoman työn tekemisen mahdollisuuksia. Edistämme koulutus- ja työperäistä maahanmuuttoa ja kotoutumista keskistetyllä toimintamallilla.		
Toiminnallinen tavoite 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023	Vastuutaho
Tuetaan Ukrainasta paenneiden, tilapäistä suojelua saavien ja muiden pakolaisina Joensuuhun saapuneiden kotoutumista ja työllistymistä varmistamalla tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelujen riittävä saatavuus.	Uusien asiakkaiden määrä vähintään 160, toteutuneiden ryhmäinfojen ja suomen kielen non-stop kurssien osallistujien tarjonta kysyntää vastaavasti	Hallintopalvelut/International House
Toiminnallinen tavoite 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023	Vastuutaho
Edistetään työn vuoksi Joensuuhun muuttavien kotoutumista ja kiinnittymistä alueelle vahvistamalla IHJ:n tunnettuutta työnantajien parissa ja tavoittamalla kattavammin työn vuoksi muuttavat muun kuin suomenkieliset uudet kuntalaiset	Työoleskeluvalla Joensuussa asuvien uusien asiakkaiden määrä 60 henkilöä. Verkkosivujen kävijämäärä, tavoite 10 000 katsomiskertaa	Hallintopalvelut/International House
Edistetään kansainvälisten opiskelijoiden kiinnittymistä alueelle vahvistamalla edelleen yhteistyötä työllisyyspalvelujen ja oppilaitosten kanssa	Toimivat yhteistyömallit ja -rakenneet valmisteltu ja tavoitetaso määritetty	Hallintopalvelut/International House
Kotoutumista tukevien palvelujen yhdyspinnan selkeyttäminen ja yhteistyön vaikiinnuttaminen Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen kanssa	Toimivat yhteistyömallit ja -rakenneet valmisteltu ja tavoitetaso määritetty	Hallintopalvelut/International House

Kyvykkään ja innostuneen henkilöstön Joensuu		
Tavoitelinjaus: Olemme vetovoimainen kaupunkityönantaja. Hyödynnämme etätyön mahdollisuudet.		
Toiminnallinen tavoite 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023	Vastuutaho
Huolehdimme henkilöstöä koskevan liikkumispolitiikan käyttöönoton valmis- telusta vuoden aikana	Ohjeistus on valmiina vuoden 2023 aikana ja käyttöönotto huomioidaan vuoden 2024 ta- lousarviossa	Konsernipalvelut
Osallistamme henkilöstömme löytöpalk- kioin rekrytointeihin	Löytöpalkkiorekrytointia on to- teutettu ja tuloksia arvioitu	Henkilöstöpalvelut

Tavoitelinjaus: Edistämme jatkuvasti henkilöstön työssä kehittymistä ja työhyvinvointia. Tarjo- amme laadukkaita työterveyspalvelut.		
Toiminnallinen tavoite 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023	Vastuutaho
Tuemme henkilöstön tiedonsaantia ja vuorovaikutteista osallistumista sekä di- gitaitojen kehittymistä uudistamalla si- säisen viestinnän toimintamallin ja var- mistamme henkilöstön perehtymisen ja ohjauksen uusiin toimintatapoihin.	Sisäisen viestinnän uudistus on toteutettu ja henkilöstö on pe- rehdytetty ja ohjattu uusiin toi- mintamalleihin Digimentoritoiminta on pilotoitu ja sen mahdollisesta jatkami- sesta on tehty päätös ja sille on suunniteltu jatkotoimenpi- teet. Vuonna 2023 Joensuun kaupungilla on 15 digimentoria eri toimialoilla.	Viestintäpalvelut Tietohallintapalve- lut Henkilöstöpalvelut
Pilotoidaan mentorointimalli	Mentorointimalli on pilotoitu 10 työyhteisössä	Henkilöstöpalvelut

Kyvykkään ja innostuneen henkilöstön Joensuu		
Tavoitelinjaus: Kehitämme toimintatapojamme sekä johtamista vahvistamaan osallistumista, vastuunottoa ja onnistumista.		
Toiminnallinen tavoite 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023	Vastuutaho
Osallistuvan budjetoinnin keinoin toteu- tetaan henkilöstön koulutuksia ja työhy- vinvointitoimintaa	Osallistuvan budjetoinnin toimin- tamallin vakiinnuttaminen	Henkilöstöpalvelut
Jatkamme osallistavan johtamisen ke- hittämisen prosessia	Esihenkilöt sekä henkilöstö tuot- tanut aktivointitehtävien kautta kehittämisideoita, joita prosessin myöhemmissä vaiheissa jaloste- taan eteenpäin kehittämiskai- suiksi	Henkilöstöpalvelut
Valmistelemme yhteisen toimintamallin uusissa hallinnon tiloissa toimimista varten	Muutosvalmennus toteutettu Pelisäännöt luotu	Konsernipalvelut

1 000 euroa	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos %	TS2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	3 916	4 137	1 848	-55,3 %	1 894	1 941	1 989
Toimintamenot	-7 963	-8 946	-6 538	-26,9 %	-6 756	-6 925	-7 098
Toimintakate	-4 048	-4 810	-4 690	-2,5 %	-4 862	-4 984	-5 109

Vuosien 2021-2022 toimintatulojen ja -menojen taso ei ole vertailukelpoinen erityisryhmien asumista koskevien vuokratu- lojen ja niitä vastaavien menojen hyvinvointialueelle siirtymisen johdosta

174 Ympäristöterveydenhuolto

Vastuuhenkilö: talousjohtaja

Kuvaus 2023 ja keskeiset muutokset

Tulosalue sisältää ympäristöterveydenhuollon maksuosuudet Pohjois-Karjalan hyvinvointialueelle.

Pohjois-Karjalan maakunnan kunnat sekä hyvinvointialue ovat sopineet sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulon annettun lain (616/2021) 65 §:n mukaisesti, että Pohjois-Karjalan hyvinvointialue hoitaa sopijakuntien puolesta ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueesta annetun lain (410/2009) 1 §:ssä tarkoitetut ympäristöterveydenhuollon tehtävät.

Sopimuksen piiriin kuuluvat seuraavat tehtävät:

- terveydensuojelulain mukaiset kunnan viranomaistehtävät (kunnan terveydensuojeluviranomainen),
- elintarvikelain mukaiset kunnan viranomaistehtävät (kunnan elintarvikevalvontaviranomainen),
- tupakkalain mukaiset kunnan lupa- ja valvontaviranomaistehtävät,
- lääkelain mukaiset kunnan lupa- ja valvontaviranomaistehtävät,
- eläinlääkintähuoltolain ja eläinsuojelulain mukaiset kunnan tehtävät.

Sopimus on voimassa voimaantulolain mukaisesti 1.1.2023-31.12.2027 ja tämän jälkeen se on voimassa toistaiseksi.

Sopimuksen mukaan terveystalteen, hallinnon ja talteen otettujen eläinten palvelujen maksuosuudet määräytyvät jäsenkuntien kesken asukasluvun perusteella. Eläinlääkintähuollon maksuosuuksien perusteena käytetään eläinten lukumääriä kunnissa. Eläinlääkintähuollon maksuosuuksista poiketen jäsenkunnat maksavat ne kustannukset, jotka aiheutuvat hyvinvointialueen osallistumisesta eläinlääkintähuoltolain (765/2009) 11 ja 13 §:ssä tarkoitetusta eläinlääkäripalvelusta aiheutuviin kustannuksiin.

Sopimuksen piiriin kuuluvien toimintojen kustannukset kasvavat vuoteen 2022 nähden yhteensä 7,9 %. Muutosta selittää osaltaan yhteistoiminta-alueen laajentuminen Heinäveden kuntaan. Joensuun maksuosuuksien kasvua selittää asukaslukuperusteisesti jaettavien terveystalteen, hallinnon ja talteen otettujen eläinten palvelujen kustannusten nousu vuoteen 2022 nähden.

1 000 euroa	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos %	TS2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	0	0	0	0,0 %	0	0	0
Toimintamenot	-1 150	-1 174	-1 236	5,3 %	-1 267	-1 299	-1 331
Toimintakate	-1 150	-1 174	-1 236	5,3 %	-1 267	-1 299	-1 331

184 Elinvoimapalvelut

Vastuuhenkilö: kansliapäällikkö

Kuvaus 2023 ja keskeiset muutokset

Elinvoimapalvelujen tulosalueen määrärahat koostuvat pääasiassa Business Joensuu Oy:n ostopalveluista. Business Joensuu Oy on seudullinen yrityskehitysorganisaatio, joka tuottaa yleisen edun mukaisia elinkeino- ja yrityspalveluita Joensuun alueella. Joensuun kaupunki omistaa Business Joensuu Oy:stä 89,89 %. Muita omistajia ovat Itä-Suomen Yliopisto (6,55 %), Joensuun Yliopiston tukisäätiö (1,86 %), Riveria koulutuskuntayhtymä (0,85 %) ja Karelia Ammattikorkeakoulu Oy (0,85 %).

Kaupunginhallitus on hyväksynyt 20.9.2021 § 377 Joensuun kaupungin ja Business Joensuu Oy:n välisen päivitetyn elinkeino- ja yrityspalvelusopimuksen. Sopimuksen perusteella yhtiö tuottaa palveluita mm. liittyen yritysten käynnistämiseen, kasvuun ja kansainvälistymiseen, investointeihin ja sijoittumiseen alueelle. Joensuun kaupungin vuosikustannus sopimuksen mukaisista palveluista vuonna 2023 on 24,23 € / asukas eli n. 1,87 milj. euroa

Joensuun kaupunki sekä Työ- ja elinkeinoministeriö ovat solmineet 9.2.2021 Innovaatiotoiminnan ekosysteemisopimuksen. Uuden rakennerahastokauden käynnistytksen siirtyminen on viivästyttänyt sopimusten toteuttamista ja arvio on, että toteutukseen on päästy vasta loppuvuodesta 2022. Sopimuksen perusteella toteutettaviin kehityshankkeisiin on varattu 0,6 milj. euroa/vuosi vuosina 2022–2023 yleishallinnon tulosalueelle.

Ekosysteemisopimukset ovat osa maan hallituksen toimia, joilla Suomesta halutaan luoda vuoteen 2030 mennessä maailman toimivin kokeilu- ja innovaatioympäristö. Sopimuksilla vahvistetaan vetovoimaisten osaamiskeskittymien ja innovaatioympäristöjen rakentumista sekä suomalaisten toimijoiden kytkeytymistä kansainvälisiin tki-verkostoihin ja arvoketjuihin. Sopimuksilla kehitetään innovaatiotoiminnan ekosysteemejä eli tiiviitä yhteistoimintaverkostoja, vahvistetaan osaamiskärkeä sekä lisätään tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan vaikuttavuutta kaupunkilähtöisesti. Joensuun kaupungin ekosysteemisopimuksen painopistealueet ovat ftoniikka sekä bio- ja kiertotalous. Syksyllä 2022 Joensuu valittiin vetovastuulliseksi alueeksi ftoniikan innovaatioekosysteemin vahvistamisesta Suomessa.

Elinvoimaan liittyen mainittakoon myös kaksi rahastoa, joissa Joensuun kaupunki on sijoittajana, vaikka varsinaista käyttötalouden määrärahaa ei rahastoihin olekaan tällä tulosalueella varattu. Tulevat pääomakutsut huomioidaan kaupungin talousarvion investointiosassa. Rahastot ovat StartUp Kehitys Joensuu- ja North Karelia Growth Fund. Rahastojen sijoitustoiminta keskittyy voimakasta kasvua ja kansainvälistymistä hakeviin nuoriin sekä perustamis- ja siemenvaiheen yrityksiin, jotka ovat sijoittuneet tai tulevat sijoittumaan Joensuuhun tai muualle Pohjois-Karjalaan. Sijoitus voi myös kohdentua yritykseen, joka muulla tavoin tuottaa liikevaihtoa tai työpaikkoja Pohjois-Karjalaan yrityksen kotipaikasta riippumatta. StartUp Rahasto Joensuun pääoma on 2,5 milj. euroa, josta Joensuun kaupungin osuus on 1,75 milj. euroa. Sitoumuksesta arvioidaan vuoden 2022 lopussa olevan jäljellä 0,5 milj. euroa. Pohjois-Karjalan pääomasijoitusrahaston (North Karelia Growth Fund) pääoma on 6 milj. euroa, josta Joensuun kaupungin osuus on 1 milj. euroa ja kaupungin saaman ELY:n avustuksen osuus 2,5 milj. euroa. Joensuun ja ELY:n sitoumuksesta on jäljellä 2,6 milj. euroa.

Toiminnalliset tavoitteet 2023

Strateginen painopiste: Elinvoiman, yrittäjyyden ja työllisyyden Joensuu		
Tavoitelinjaus: Tähtäämme Suomen yritysystävällisimmäksi kaupungiksi. Mahdollistamme yritysten kasvun, kansainvälistymisen ja uusien yritysten syntyminen. Vahvuutemme tunnetaan maailmalla ja meille sijoittuu uusia investointeja ja osaajia. Hyödynnämme vihreän siirtymän mahdollisuudet ja rahoituskanavat.		
Toiminnallinen tavoite 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023	Vastuutaho
Seudun yritykset kasvavat ja kansainvälistyvät	Business Joensuu Oy:n (jatkossa BJOEn) kasvuvalmennuksessa olevien yritysten lukumäärä, tavoitetaso 250 kpl Uusia vientiyrityksiä BJOEn palveluista, tavoitetaso 10 kpl Uusia vientiavauksia nykyisillä vientiyrityksillä BJOE palveluista 10kpl	Konsernipalvelut/ Business Joensuu Oy
Seudulle perustetaan uusia yrityksiä ja syntyy uusia työpaikkoja	Seudulla perustettujen yritysten lukumäärä, tavoitetaso 500 kpl, joista BJOEn palveluiden kautta, tavoitetaso 110 kpl Uusien työpaikkojen määrä BJOEn palveluista, tavoitetaso 200 kpl	Konsernipalvelut/ Business Joensuu Oy
Seudulle tulee uusia yrityksiä ja investointeja maakunnan ulkopuolelta	Seudulle tulleita investointeja, tavoitetaso 10 milj. euroa Seudulle tulleet uudet yritykset, tavoitetaso 65 kpl Seudulle tulleista yrityksistä uusia työpaikkoja, tavoitetaso 85 kpl	Konsernipalvelut/ Business Joensuu Oy
Fotoniikka-liiketoiminnassa (kärkiala) synnytetään seudulle uutta liiketoimintaa	Photonics Center Oy:n ja BJOEn palveluiden avulla Joensuun seudulle syntyy fotoniikka -liiketoimintaan uusia yrityksiä, tavoitetaso 3-5 kpl (tulevat ja uudet käynnistyvät) Fotoniikka -liiketoiminnan yrityksiin syntyy uusia työpaikkoja, tavoitetaso 40 kpl	Konsernipalvelut/ Business Joensuu Oy
Metsäbio- ja kiertotalouteen (kärkiala) synnytetään seudulle uutta liiketoimintaa	Metsäbio- ja kiertotalouteen synty/tulee uusia yrityksiä, tavoitetaso 5 kpl (tulevat ja uudet käynnistyvät) Metsäbio- ja kiertotalouteen synnytetään uutta liiketoimintaa, toimiala kasvaa yli 10% vuodessa	Konsernipalvelut/ Business Joensuu Oy

Toiminnallinen tavoite 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023	Vastuutaho
Joensuun keskustaan saadaan lisää kaupan- ja palvelualojen toimijoita	Keskustan tyhjien liikehuoneistojen määrä; Tavoitetaso; tyhjät liikehuoneistot vähenevät, tavoitteena enintään 54 tyhjää liikehuoneistoa	Konsernipalvelut/ Business Joensuu Oy

1 000 euroa	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos %	TS2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	0	0	0	0,0 %	0	0	0
Toimintamenot	-2 402	-2 525	-2 350	-6,9 %	-2 350	-2 350	-2 350
Toimintakate	-2 374	-2 525	-2 350	-6,9 %	-2 350	- 2 350	- 2 350

190 Pohjois-Karjalan hankintatoimi

Vastuuhenkilö: hankintapäällikkö

Kuvaus 2023 ja keskeiset muutokset

Tulosalue sisältää seudullisesta hankintatoimesta aiheutuvat menot ja tulot. Pohjois-Karjalan hankintatoimi vastaa yhteistyötahojen tavaroiden ja palveluiden yhteishankinnoista. Hankintatoimi kilpailuttaa myös yhteistyötahojen erillishankintoja tarpeen vaatiessa ja resurssien niin salliessa. Hankintatoimi mahdollistaa yhteistyötahoilleen avoimen, sähköisen kilpailuttamisen myös pienhankinnoissa tarjoamalla sähköisen pienhankintapalvelun sekä opastusta pienhankintojen kilpailuttamiseen.

Yhteistoimintasopimuksen on hyväksynyt 13 kuntaa, 11 seurakuntaa ja 46 muuta tahoa, joiden tulee noudattaa hankintalakia. Vuoden 2022 aikana yhteistoimintasopimuksen allekirjoittaneita tahoja tuli kaksi lisää.

Pohjois-Karjalan hankintatoimen tärkeimpiä tavoitteita on tuottaa yhteistyötahoilleen laadukkaita julkisten hankintojen palveluja. Tuotamme asiakkaillemme lisäarvoa. Tavoitteemme on helpottaa julkisten hankintojen tekemistä, ja huomioimme myös asiakkaiden hankintoja koskevia strategisia linjauksia. Näin ollen yhteistyötahojen omatoimisen kilpailuttamisen tarkoituksenmukaisuus vähenee.

Tavoitteemme on edistää kestäviä ja innovatiivisia julkisia hankintoja sekä edistää sosiaalisten kriteerien käyttöä julkisissa hankinnoissa (mm. työllistyminen julkisten hankintojen avulla).

Pohjois-Karjalan hankintatoimen palveluiden kysyntä on jatkanut kasvuaan, joka selittää talousarviossa tapahtuneen nousun vuodelle 2023. Hankintatoimen henkilömäärä on noussut ja henkilömäärä on tarvetta myös kasvattaa vuoden 2023 aikana, joka vaikuttaa sekä henkilöstökuluihin, että myös ict-kustannuksiin; sekä hankintoihin liittyvän analytiikan rakentaminen vaikuttaa kustannuksia nostavasti.

Hankintatoimen rahoitusmallina on ollut vuodesta 2012 ns. komissiomalli, jonka ansiosta hankintatoimen palvelujen käyttäjät eivät maksa kaupungille palveluista mitään, vaan hankintatoimi kattaa kustannuksensa tavaroiden ja palveluiden toimittajilta perittävillä komissiomaksuilla. Komissiomallin tavoitteena ei ole tuottaa voittoa vaan kattaa hankintatoimen kustannukset.

Toiminnalliset tavoitteet 2023

Strateginen painopiste: Vakaan talouden Joensuu		
Tavoitelinjaus: Toteutamme hankintamme laadukkaasti, tehokkaasti ja innovatiivisesti.		
Toiminnallinen tavoite 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023	Vastuutaho
Osallistumme aktiivisesti Keino-akatemian Hankintojen vaikuttavuuden johtamisen kehittämisohjelmaan	Kaikki akatemian kehittämistehävät on suoritettu ja saavutettuja tuloksia on soveltuvin osin otettu käyttöön päivittäisessä toiminnassa	Hankintatoimi
Osallistumme pilottiorganisaationa Hankinta-Suomi -toimenpideohjelman Johdon hankintanäkymän pilotointiin	Pilotointi suoritettu ja pilotoinnissa saatuja tietoja hyödynnetään hankintatoimen oman analytiikan rakentamisessa	Hankintatoimi
Hyödynnämme aktiivisesti tietopyyntöjä ja markkinavuoropuhelua hankinnan laadukkaassa valmistelussa	12 % hankinnoista on käytetty tietopyyntöä ja/tai markkinavuoropuhelua	Hankintatoimi
Hankintatoimen verkkosivujen kehittäminen	Verkkosivuille on kehitetty asiakasportaali, jossa mm. toimeksiantannon tekeminen ja yhteishankintoihin ilmoittautuminen on vaivatonta	Hankintatoimi

1 000 euroa	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos %	TS2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	1 125	1 086	1 304	20,1 %	1 337	1 370	1 405
Toimintamenot	-1 028	-1 086	-1 304	20,1 %	-1 337	-1 370	-1 405
Toimintakate	97	0	0	0 %	0	0	0

Kaupunginhallitus yhteensä

1 000 euroa	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos %	TS2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	13 002	8 942	7 385	-17,4 %	7 464	7 544	7 627
Toimintamenot	-312 686	-337 492	-36 308	-89,2 %	-35 373	-37 227	-37 753
Toimintakate	-299 683	-328 551	-28 923	-91,2 %	-29 246	-29 682	-30 126

Vuosien 2021 ja 2022 luvuissa mukana hyvinvointialueelle siirtyneet menot

7.1.4 Osallisuus- ja vetovoimalautakunta

Vastuuhenkilö: Henkilöstö- ja yhteysjohtaja

310 Osallisuus- ja vetovoimapalvelut

Vastuuhenkilö: Henkilöstö- ja yhteysjohtaja

Kuvaus 2023 ja keskeiset muutokset

Osallisuus- ja vetovoimalautakunnan tehtävänä on vastata kaupunkilaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien sekä asukaslähtöisyyden edistämisestä, kaupungin vetovoimaisuuden ylläpitämisestä ja kasvattamisesta sekä kaupungin viestinnästä ja markkinoinnista.

Osallisuutta, vaikuttamismahdollisuuksia sekä maaseudun kehittämistä ohjaavat Osallisuusohjelma sekä Maaseutuohjelma hyväksyttiin alkuvuodesta 2022. Osallisuusohjelman mukaan tavoitteenamme on olla osallisuuden ja kumppanuuden edelläkävijä. Ohjelman kolmen kärjen mukaisesti luomme asukkaille mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa, edistämme järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä viestimme avoimesti ja monikanavaisesti. Maaseutuohjelman mukaisena tavoitteenamme on osallistuva ja kehittyvä kaupunkimaaseutu. Huomioimme alueiden erilaisuuden, kehitämme Joensuuta kokonaisuutena monimuotoisesti ja mahdollistamme turvallisen arjen.

Vuoden 2023 aikana jatketaan osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia koskevien toimintamallien kehittämistä. Tavoitteena on tukea ja vahvistaa osallistavaa toimintakulttuuria kaupungin toiminnassa ja päätöksenteossa. Osallistuvaa budjetointia vakiinnutetaan osaksi kaupungin jatkuvaa toimintaa ja olemassa olevia palveluja. Asukasosallisuuden avustuskokonaisuus ja sen periaatteet tarkennetaan. Maaseutualueiden palvelupisteiden toimintaa kehitetään asukkaiden toiveet huomioiden.

Joensuun vetovoimaa lisätään markkinointiviestinnän keinoin toteuttamalla. Markkinointi ja viestintä tukevat kaupungin strategian ja sitä toimeenpanevien ohjelmien tavoitteiden toteuttamista. Sisäisen viestinnän uudistaminen tukee henkilöstön tiedonsaantia sekä vuorovaikutteista osallistumista.

Matkailun edistämisen keskeisinä painopisteinä ovat talvimatkailun edistäminen, kärkeimatkakohteiden kanssa tehtävä yhteistyö sekä kokous- ja kongressipalveluiden vahvistaminen, joka tukee myös Joensuun asemaa tapahtumakaupunkina.

Toiminnalliset tavoitteet 2023

Strateginen painopiste: Kestävän kaupunkiympäristön Joensuu		
Tavoitelinjaus: Kehitämme Joensuuta kokonaisuutena monimuotoisesti, alueiden erilaisuus ja lähivirkistystarpeet huomioiden. Mahdollistamme turvallisen ja toimivan arjen sekä sujuvan liikenteen kaikenikäisille ja erityisryhmille.		
Toiminnallinen tavoite 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023	Vastuutaho
Maaseutualuiden palvelupisteiden toimintaa monipuolistetaan asukaslähtöisesti	Digituen vahvistaminen pitäjissä Asukkaiden kuuleminen palvelupisteiden toiminnan sisältötoiveista Kohtaamispaikkatoiminnan vakiinnuttaminen	Osallisuus- ja veto-voimapalvelut
Asukasosallisuuden avustuskokonaisuus muodostettu ja otettu käyttöön. Avustuksia jakaa kaupunki ja hyvinvointialue, avustustoiminnan kokonaisuus arvioidaan	Tiedotettu monikanavaisesti Hakijat ovat löytäneet uudet avustukset, nykyinen hakijataso säilyy	Osallisuus- ja veto-voimapalvelut

Strateginen painopiste: Osallisuuden, menon ja meiningin Joensuu		
Tavoitelinjaus: Edistämme asukkaiden sekä järjestöjen osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Olemme osallisuuden ja kumppanuuden edelläkävijä. Mahdollistamme osallisuuden kokemuksen kaikenikäisille ja erityisryhmille. Kokeilemme osallistavaa budjetointia.		
Toiminnallinen tavoite 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023	Vastuutaho
Osallistuvan budjetoinnin Joensuun malli otettu käyttöön	Osallistuvan budjetoinnin toimintaperiaatteet vakiinnutettu asteittain ja arviointia jatkettu	Osallisuus- ja veto-voimapalvelut
Edistämme alueellista osallisuutta uusin menetelmin	Uusia toimintamalleja löydetty asukkaiden ja sidosryhmien kuulemiseen ja yhteissuunnitteluun	Osallisuus- ja veto-voimapalvelut
Vaikuttamistoimielinten toimintaa kehitetty	Selvitetty hyviä käytäntöjä ja kehitetty yhteistyötä hyvinvointialueen vaikuttamistoimielinten kanssa	Osallisuus- ja veto-voimapalvelut

Strateginen painopiste: Osallisuuden, menon ja meiningin Joensuu		
Tavoitelinjaus: Luomme mahdollistavan tekemisen meiningin, jossa tekijät ja kokijat kohtaavat. Joensuu onnistuu yhdistämään kovan ja pehmeän infrastruktuurin siten, että kulttuurin luomat tarinat vahvistavat kaupungin ainutlaatuisuutta, uusien muuttajien vastaanottokykyä ja yrittäjyyttä.		
Toiminnallinen tavoite 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023	Vastuutaho
Viestimme yhteisistä teemapäivistä	Kaupungin osallistumisen periaatteet erilaisiin teemapäiviin ja –viikkoihin on laadittu ja julkaistu	Viestintä- ja tapahtumapalvelut Osallisuus- ja veto-voimapalvelut
Sisäisen viestinnän uudistaminen	Prosessi uudistettu Intra valmis Teamsin käytölle on luotu pelisäännöt	Viestintä- ja tapahtumapalvelut Konsernipalvelut
Vahvistamme Joensuun vetovoimaa markkinointiviestinnän keinoin. Yhdessä viestimme Joensuun hyvistä asioista ja onnistumisista sekä kannustamme kuntalaisia mukaan positiiviseen viestintään	Laadittu muuttajamarkkinointiin suunnitelma ja käynnistetty muuttajamarkkinointi Käynnistetty opiskelijakaupunki Joensuun markkinointi opiskelijakaupungin ohjelman valmistuttua	Viestintä- ja tapahtumapalvelut
Tavoitelinjaus: Mahdollistamme matkailun kasvuloikan panostamalla saavutettaviin ja digitaalisesti myytävissä oleviin tapahtumiin, kulttuuriin sekä urheiluun. Nämä vetovoimatekijät yhdistettynä kestävästi kehittyviin luontokohteisiin ja ohjelmalveluihin hyödyttävät alueemme matkailuliiketoimintaa ja investointeja.		
Toiminnallinen tavoite 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023	Vastuutaho
Joensuun matkailutalvi on huomattu laajalti eri puolilla Suomea, ja Joensuu on nostonut selkeästi profiiliaan ja mielenkiintoaan talvimatkailukohteena	Yöpymis- ja matkailijamäärissä havaittavaa 5 %:n kasvua helmimaaliskuun aikana verrattuna aikaisempien vuosien 2017–2019 yöpymis- ja matkailijamääriin. Vuosien 2017-2019 ka 38 500 rekisteröityä yöpymistä Joensuussa.	Viestintä- ja tapahtumapalvelut
VisitJoensuu-sivustovierailujen määrän kasvattaminen	Sivustovierailujen määrän kolminkertaistaminen talven 2023 aikana (1.1–31.3). Vertailulukema on tammi-maaliskuulta 2022 (11 000).	
Rakennamme Kaksi lomaa kerralla -yhteistyötä maakunnan muiden kärkimatkailukohteiden kanssa	Toteutettu vähintään yksi yhteinen markkinointikampanja	Viestintä- ja tapahtumapalvelut

Tavoitelinjaus: Tavoitelinjaus: Vahvistamme Joensuun tunnettuutta tapahtumakaupunkina. Luomme mahdollistavan tekemisen meiningin, jossa tekijät ja kokijat kohtaavat. Karjalaisuus näkyy vahvasti. Vieraanvaraisuutemme on voimavara.		
Toiminnallinen tavoite 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023	Vastuutaho
Kaupunki etsii joustavia toimintamalleja kaupungin koulutilojen hyödyntämiseen suur tapahtumissa	Koulutilojen tilapäisestä käytöstä on luotu toimintamallit ja ohjeet, jotka on julkaistu tapahtumajärjestäjille.	Viestintä- ja tapahtumapalvelut
Joensuu löydetään merkittävien kokousten ja konferenssien järjestämispäikäksi entistä useammin. Joensuuhun syntyy kokous- ja kongressituotannon yhteistyöverkosto	Yhden kansainvälisen kongressin saaminen Joensuun seudulle Kolmen valtakunnallisen suuren kokouksen, konferenssin tai muun suur tapahtuman saaminen Joensuun seudulle	Viestintä- ja tapahtumapalvelut

1 000 euroa	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos %	TS2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	106	112	200	78,6 %	200	200	200
Toimintamenot	-2 052	-2 281	-2 775	21,7 %	-2 844	-2 910	-2 977
Toimintakate	- 1 946	-2 169	-2 575	18,3 %	-2 644	-2 710	-2 777

Vuosien 2021 ja 2022 vertailutiedoissa ei mukana Carelicumin palvelupistettä

7.1.5 Hyvinvoinnin toimiala

Vastuuhenkilö: hyvinvointijohtaja

Kuvaus 2023 ja keskeiset muutokset

Hyvinvoinnin toimialan tehtävänä on tuottaa kuntalaisille varhaiskasvatuksen, koulutuksen, hyvinvoinnin edistämisen, kulttuurin ja liikunnan palvelut. Hyvinvointipalvelut koordinoivat myös ehkäisevää päihdetyötä, hyvinvointikertomuksen ja –suunnitelman laatimista, lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman laatimista sekä Lapsiystävällinen kunta -mallin toteutumista. Hyvinvointipalvelut tekevät kiinteää yhteistyötä mm. hyvinvointialueen, oppilaitosten sekä alueella toimivien yhteisöjen ja järjestöjen kanssa.

Vuoden 2023 osalta on yhtenä epävarmuustekijänä, kuinka paljon Ukrainasta mahdollisesti tulee vielä pakolaisia ja missä määrin jo Joensuussa olevat ukrainalaiset jäävät paikkakunnalle. Tällä on merkitystä eritoten varhaiskasvatus- ja koulutuspalveluihin, mutta myös nuoriso-, kulttuuri- ja liikuntapalveluihin.

Hyvinvointialueiden aloittaessa toimintansa vuoden 2023 alussa tarkoittaa se samalla uudenlaisten yhteistyörakenteiden ottamista käyttöön hyvinvointialueen ja Pohjois-Karjalan kuntien välille. Ensi vuoden alusta lakkaa myös sote-neuvottelukunta. Vammaispalvelulain tulevat muutokset puolestaan vaikuttavat mm. lasten iltapäiväkerhotoimintaan.

Kaupungin eri toimialueiden välillä on tehty avustusten siirtoa toimialueelta toiselle. Tällä järjestelyllä on pyritty saamaan avustuskokonaisuudet paremmin hallittavaksi, mutta myös avustusten hakijoille helpommin hahmotettaviksi. Myös joitakin henkilöstösiirtoja toimialueelta toisella on toteutettu, mutta näillä ei ole kustannusvaikutusta kaupungin tasolla.

Koulutuspalveluissa arvioidaan vuonna 2023 olevan oppilaita lähes saman verran kuin vuonna 2022. Varhaiskasvatuksen osallistumisaste on hyvin korkea ja vaikka Joensuussa syntyvien lasten määrä näyttäisi jäävän alle 600 lapseen, on vielä ensi vuonna lapsia tulossa palveluun lähes tämän vuotista vastaava määrä. Varhaiskasvatusmaksujen asiakasmaksumuutokset vähentävät kuitenkin kaupungin varhaiskasvatuksesta saatavia tuloja.

Harrastamisen Suomen mallia toteutetaan hyvinvointipalveluissa vuonna 2023 hieman vuotta 2022 laajemmin. Yhteistyötä tehdään eri toimijoiden kanssa ja lajien valikoima on entistä laajempi. Myös Lapsiystävällinen kunta –mallin toteuttamisen tavoitteet ovat koko hyvinvoinnin toimialan yhteiset. Myös hyvinvointikertomuksen ja –suunnitelman sekä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tavoitteet ovat toimialan yhteisiä. Vuosi 2023 on Joensuun kulttuurin unelmavuosi, jolloin tapahtumia ja tilaisuuksia järjestetään erittäin laajalla kattauksella ja tavoitteena on, että kulttuuritapahtumat ja tilaisuudet tavoittaisivat laajasti yleisöä.

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan talousarvion lisäksi varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen resurssina ovat ns. tasa-arvorahat, joilla tuetaan varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviä toimenpiteitä ja laadun kehittämistä. Tähän tarkoitukseen on käytettävissä vuonna 2023 yhteensä 2,7 milj. euroa. Tasa-arvorahat kohdennetaan rahoitusehtojen mukaisiin toimiin, esim. opetusryhmien pienentämiseen, erityisopetus-, koulunkäynninohjaaja- ja varhaiskasvatuksen avustajaresurssin lisäämiseen. Kokonaisuudessaan hyvinvointipalveluiden hankerahoituksen kokonaisuus on arviolta 4,3 milj. euroa.

46 Kasvatus- koulutuslautakunta

Vastuuhenkilö: hyvinvointijohtaja

Kuvaus 2023 ja keskeiset muutokset

Kasvatus- ja koulutuslautakunta käsittää varhaiskasvatuspalvelut, koulutuspalvelut, hyvinvoinnin edistämisen palvelut sekä hyvinvoinnin toimialan talous- ja hallintopalvelut.

Vuoden 2023 kevätkaudella ottaa kaupungin varhaiskasvatuspalvelut hoitaakseen ortodoksinen päiväkotiki Pääskyn toiminnan, koska seurakunta ei voi jatkaa päiväkodin pitämistä ilman toiminnan yhtiöittämistä. Samoin ensi vuoden elokuun alusta kaupunki ottaa hoitaakseen Niittylahdenrannan 2-osastoisen päiväkodin, joka on tällä hetkellä Pilke päiväkotiki. Mutalan päiväkotiki lopettaa toimintansa ensi vuonna.

Koulutus- ja varhaiskasvatuspalvelujen tilamuutoksiin liittyen valmistellaan vuoden 2023 aikana Hammaslahden koulun rakentamissuunnitelma sekä Reijolan alueen koulu- ja päiväkotijärjestelyihin liittyvä hankesuunnitelma.

Nuorisopalveluiden Joensuun keskustan nuorisotila Whisper muuttaa vuoden 2023 alussa kauppa-keskus Ison Myyn tiloihin. Nuorisotilojen läheisyyteen saadaan sijoitettua myös etsivän nuorisotyön toimitilat. Rantakylän nuorisotila Bobon remontti valmistuu ja nuorisotila siirtyy takaisin entiselle paikalleen, ja Sirkkalan liikunta- ja monitoimitilaan tulevat myös nuorisopalvelut.

Toiminnalliset tavoitteet 2023

Strateginen painopiste: Vakaan ja vastuullisen talouden Joensuu		
Tavoitelinjaus: Parannamme tuottavuutta ja palveluja digitalisaation ja tietojohdamisen keinoin. Digikyvykkyyden kehittämiseksi laaditaan digitalisaation kehitysohjelma. Kaupunki edistää tietoliikenneyhteyksien saatavuutta harkitusti kuntarahoitusosuuksin alueilla, joilla markkinaehtoisuus ei toteudu.		
Toiminnallinen tavoite 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023	Vastuutaho
Joensuun kaupungin digiohjelman toteutus etenee ohjelman mukaisesti	Ohjelmassa vuodelle 2023 määritelty toimenpiteet ovat toteutuneet projektikorttien mukaisesti	Kaikki tulosalueet

Strateginen painopiste: Kasvatuksen, koulutuksen ja opiskelun Joensuu		
Tavoitelinjaus: Mahdollistamme turvallisen kasvun polun. Tuemme lapsia ja nuoria terveelliseen ja turvalliseen elämään sekä edistämme elinikäisen oppimisen valmiuksia varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle.		
Toiminnallinen tavoite 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023	Vastuutaho
Unicef:n Lapsiystävällinen kunta -mallin eteenpäin vieminen toteutuu	Toimenpiteet on tehty Unicefille esitetyn tavoiteohjelman mukaisesti	Koko kaupungin hallinto, koordinoiti HEP (hyvinvoinnin edistämisen palvelut)

Toiminnallinen tavoite 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023	Vastuutaho
Koulutuspalvelujen toimintakulttuuri tukee elinikäisen oppimisen valmiuksia (halu oppia, yritteliäisyys, kansainvälisyys ja kyky käyttää teknologiaa) sekä yhdenvertaisuutta	Sijoittumistiedot: 100 % peruskoulun päättävistä sijoittuu syksyllä 2023 jatko-opintoihin	Koulutuspalvelut (koulutusjohtaja, koordinoiva opinto-ohjaaja ja OPO-tiimi), HEP
	Jokainen koulutuspalvelujen esihenkilö on kirjannut päivitetyn version omasta johtamisen käyttöteoriastaan, jolla tukee koulutuspalvelujen arvojen toteutumista ja sen myötä yhteisen toimintakulttuurin kehittymistä	Koulutuspalvelut (koulutusjohtaja ja koulutuspalvelujen esihenkilöt)
Koulutuspalvelujen toimintakulttuuri tukee elinikäisen oppimisen valmiuksia (halu oppia, yritteliäisyys, kansainvälisyys ja kyky käyttää teknologiaa) sekä yhdenvertaisuutta	Jokainen koulu on kehittänyt ainakin yhden teknologia-avusteisen oppimisinnovaation	Koulutuspalvelut (rehtori ja mediakeskus)
	Kaikki koulut ovat aloittaneet suunnitelmansa mukaisen yritteliäisyyskasvatuksen	Koulutuspalvelut (Y-tiimi ja rehtorit)
	Jokainen koulu on kehittänyt vähintään yhden osallistavan menetelmän tai toimintamallin yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseksi	Koulutuspalvelut (globalikasvatustiimi ja rehtorit)
Tuetun leikin määrän lisääntyä päiväkodeissa	Tuetun leikin määrä kasvaa 10 % vuoden 2022 tasosta	Varhaiskasvatus
Varhaiskasvatuksen osallistumisaste nousee	Osallistumisaste 83 %	Varhaiskasvatus
Huoltajien tyytyväisyys varhaiskasvatukseen pysyy hyvällä tasolla	Tyytyväisyys 4,4 tai yli kaupungin omissa päiväkodeissa (asteikko 1-5)	Varhaiskasvatus
Ylipainoisten lasten osuus vähenee	2–6-vuotiaat tytöt enintään 14 % 2–6-vuotiaat pojat enintään 23 %	Varhaiskasvatus
Tavoitelinjaus: Lapset, nuoret ja perheet saavat oikeanlaista tukea oikeaan aikaan. Edistämme monipuolisia harrastusmahdollisuuksia.		
Toiminnallinen tavoite 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023	Vastuutaho
Yhdyspintarakenteet Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen kanssa valmistuvat	Rakenteiden mukainen toiminta on aloitettu	Koko kaupungin hallinto, hyvo
Harrastamisen Suomen mallin mukainen toiminta vakiintuu	Suomen mallin mukaista harrastustoimintaa on jokaisessa Joensuun peruskoulussa	HEP, koulutus-, liikunta- ja kulttuuripalvelut
Tavoitelinjaus: Pidämme asemamme vahvana opiskelukaupunkina. Opiskelukaupunki Joensuun imago nostetaan uudelle tasolle. Viestimme opiskelu- ja työllistymismahdollisuuksista, palveluista ja tapahtumista yhteistyössä oppilaitosten kanssa. Lisäämme harjoittelupaikkayhteistyötä ja panostamme opiskelijarekrytointiin.		
Toiminnallinen tavoite 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023	Vastuutaho
Sähköisen harjoittelupaikkajärjestelmän käyttöönotto varhaiskasvatuksessa	Sähköisen harjoittelujärjestelmän prosessi toimii 90 % tasolla	HEP / Varhaiskasvatus

Toiminnallinen tavoite 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023	Vastuutaho
Oppilaitosyhteistyö tiivistyy	Kaupungin ja oppilaitosten kanssa järjestetään vähintään viisi yhteistyökokousta (opiskelijayhteistyöryhmä, harjoittelu- ja viestintäyhteistyö jne.)	HEP, koulutus- ja varhaiskasvatuspalvelut sekä viestintä

Strateginen painopiste: Kyvykkään ja innostuneen henkilöstön Joensuu		
Tavoitelinjaus: Edistämme jatkuvasti henkilöstön työssä kehittymistä ja työhyvinvointia.		
Toiminnallinen tavoite 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023	Vastuutaho
Varhaiskasvatuksen sairauspoissaolojen vähentäminen tuetun johtajuusprosessin keinoin	Sairauspoissaolojen määrä vähenee 10 % vuoden 2022 tasosta	Varhaiskasvatuksen johto, henkilöstöpalvelut

400 Talous- ja hallintopalvelut

Vastuuhenkilö: talouspäällikkö

Kuvaus 2023 ja keskeiset muutokset

Talous- ja hallintopalvelut vastaa talouden ja hallinnon prosesseista toimialalla ja tuottaa hyvinvoinnin toimialan talouden ja toiminnan ohjauksessa tarvittavaa tietoa yhteistyössä palvelualueiden kanssa. Lisäksi se vastaa hyvinvoinnin toimialan taloushallintoa koskevien päätösten toimeenpanosta, hyvinvoinnin toimialan hankintojen valmistelusta ja toteuttamisesta sekä osallistuu hyvinvoinnin toimialan tilojen suunnittelu- ja rakentamisprosesseihin.

Talous- ja hallintopalveluihin kuuluvat taloustiimi, hyvotiimi, sekä hyvinvoinnin toimialan palveluita koskevat vahtimestaripalvelut. Carelicumin palvelupiste siirtyy osallisuus- ja vetovoimalautakunnan alaisuuteen vuoden 2023 alussa. Sosiaali- ja terveyspalvelujen neuvottelukunta ei jatka toimintaansa enää vuonna 2023.

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos %
Toimintatulot	267 567	1 005 500	918 000	-8,7 %
Toimintamenot	-2 017 115	-2 036 000	-1 730 000	-15,0 %
Toimintakate	-1 749 548	-1 030 500	-812 000	-21,2 %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	23	34	32	-4,4 %

1 000 euroa	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos %	TS2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	268	1 006	918	-8,7 %	942	965	989
Toimintamenot	-2 017	-2036	-1 730	-15,0 %	-1 775	-1 819	-1 865
Toimintakate	- 1 750	-1031	-812	-21,2 %	-834	-855	-877

Vuosien 2021 ja 2022 vertailutiedoissa mukana Carelicumin palvelupiste

405 Hyvinvoinnin edistämisen palvelut

Vastuuhenkilö: kehittämisjohtaja

Kuvaus 2023 ja keskeiset muutokset

Tulosalueeseen kuuluvat esi- ja perusopetuksen oppimisen tuki ja osin varhaiskasvatuksen tuki (mm. erityisopetus, koulunkäynninohjaajat, varhaiskasvatuksen avustajat, hyvinvointiohjaajat, oppilas- ja opiskeluhuollon koordinaatio ja Icehearts-toiminta), nuorisopalvelut (alueellinen ja keskitetty nuorisotyö, nuorisovaltuusto, järjestöavustukset), hyte-työtä (mm. järjestöyhteistyö, Yhteisötila Sattama, kerhotalo Rupla), oppilaitosyhteistyötä, koulutusvienti sekä toimialan hanketoiminnan koordinaatio.

Vuonna 2023 hyvinvoinnin edistämisen palveluiden toiminnan keskiössä on yhdessä koulutuspalveluiden kanssa budjetoinnin kehittäminen sekä toiminnallisten tavoitteiden saavuttaminen. Vaikeasti kehitysvammaisten lasten määrä ja kuulovammaisten lasten tulkkauspalveluiden ja oman äidinkielen opetuksen tarve palveluissa kasvaa ja kasvaneeseen palvelutarpeeseen vastataan resursoimalla kehitysvammaisten lasten pienluokkaopetukseen perustamalla uusi pienluokka sekä hankkimalla lisää kuulovammaisten tulkkausta ja opetusta.

Painopisteenä on myös yhdyspintatyön kehittäminen hyvinvointialueen kanssa, jota on tehty pitkäjänteisesti jo Siun soten aikana. Hyvinvointialueiden muodostuessa osa sote-neuvottelukunnan ja kamista järjestöavustuksista siirtyi vuoden 2023 alusta hyvinvointialueelle. Sote-neuvottelukunnan lakkautuessa hyvinvoinnin toimialalle jäävät järjestöavustukset siirtyivät hyvinvoinnin edistämisen palveluihin ja ne jaetaan vakiintuneen kumppanuussopimusmallin kautta.

Vammaispalvelulain perusteella Siun sotelle liikkeenluovutuksella toteutettu kehitysvammaisten lasten aamu- ja iltapäivähoito on muutoksessa. Lakia ei ole talousarviota laadittaessa hyväksytty ja tarkat vaikutukset kaupungin palvelutuotantoon voivat elää. Lakiesityksen mukaan palvelun piirissä olevat lapset siirtyvät vuoden 2023 alusta perusopetuslain mukaisen aamu- ja iltapäivätoiminnan piiriin. Ennakoivana toimenä kevätlukukauden 2023 ajan kehitysvammaisten lasten aamu- ja iltapäivähoito järjestetään kaupungin toimesta entisessä laajuudessaan perusopetuslain perusteella. Syksystä 2023 alkaen aamu- ja iltapäivätoimintaan kaikki toimintaan oikeutetut hakevat samalla haulla helmikuussa 2023. Lukuvuodelle 2023–2024 lisätään aamu- ja iltapäivätoimintaan kaksi toimintaryhmää yhteensä 30 lapselle, mutta ryhmien sijoituspaikat selviävät vasta kevään 2023 aikana.

Ehkäisevän päihdetyön suunnitelmaa toteutetaan monitoimijaisesti ja Unicefin lapsiystävällinen kuntaprosessi etenee vuoden 2023 aikana hyväksytyn toimenpidesuunnitelman mukaisesti.

Suomen harrastamisen mallia toteutetaan kaikilla kaupungin alueilla koulujen välittömässä läheisyydessä välittömästi koulupäivän jälkeen. Harrastamisen Suomen mallin toteuttamisessa ja uuden haun valmistelussa työskentelee osa-aikainen koordinaattori.

Nuorisotalo Whisper ja etsivän nuorisotyön toimisto muuttavat kauppakeskus Iso Myyhyn vuoden 2023 alusta. Rantakylän nuorisotalo Bobon peruskorjaus ja Sirkkalan nuorisotila valmistuvat syksyllä 2023. Enon ja Hammaslahden uusien alakoulujen yhteydessä olevien nuorisotilojen suunnittelu etenee hyväksytyjen prosessien mukaisesti.

Kasvun ja oppimisen tukeen lisätään 270 000 euroa ja se kohdennetaan erityisen tuen ja tehostetun tuen oppilaiden tukemiseen ja inklusion parempaan toteutumiseen. Lisäksi lisätään 50 000 euroa nuorisopalveluihin (+1 htv).

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos %
Kehittämispalvelut				
Toimintatulot	4 905	8 000	8 000	0,0 %
Toimintamenot	-314 519	-468 600	-1 065 500	127,4 %
Toimintakate	-309 614	-460 600	-1 057 500	129,6 %
Kehittämishankkeet				
Toimintatulot	3 659 566	4 200 000	4 203 100	0,1 %
Toimintamenot	-3 983 862	-4 200 000	-4 203 100	0,1 %
Toimintakate	-324 296	0	0	
Nuorisopalvelut				
Toimintatulot	197 598	192 600	192 500	-0,1 %
Toimintamenot	-1 705 378	-1 760 200	-1 874 000	6,5 %
Toimintakate	-1 507 780	-1 567 600	-1 681 500	7,3 %
Aamu- ja iltapäivätoiminta				
Lasten määrä	467	467	467	0,0 %
€/lapsi	-977	-1 250	-1 748	39,9 %
Toimintatulot	66 335	40 400	60 400	49,5 %
Toimintamenot	-522 415	-738 200	-876 900	18,8 %
Toimintakate	-456 080	-697 800	-816 500	17,0 %
Kasvun ja oppimisen tuki				
Toimintatulot	553 089	453 000	363 000	-19,9 %
Toimintamenot	-11 166 002	-11 969 000	-12 945 500	8,2 %
Toimintakate	-10 612 913	-11 516 000	-12 582 500	9,3 %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	247	365	397	8,8 %
Toimintatulot	4 481 493	4 894 000	4 827 000	-1,4 %
Toimintamenot	-17 692 176	-19 136 000	-20 965 000	9,6 %
Toimintakate	-13 210 682	-14 242 000	-16 138 000	13,3 %

1 000 euroa	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos %	TS2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	4 481	4 894	4 827	-1,4 %	4 995	5 117	5 242
Toimintamenot	-17 692	-19 136	-20 965	9,6 %	-21 384	-21 917	-22 460
Toimintakate	-13 211	-14 242	-16 138	13,3 %	-16 389	-16 799	-17 219

410 Koulutuspalvelut

Vastuuhenkilö: koulutusjohtaja

Kuvaus 2023 ja keskeiset muutokset

Tulosalueeseen kuuluvat Joensuun kaupungin koulujen esiopetus, perusopetus ja lukiokoulutus. Tehtävänä on oppilaiden kasvatus ja opetus yhteistyössä kodin kanssa sekä jatko-opintovalmiuksien takaaminen.

Vuonna 2023 koulutuspalvelujen toiminnan keskiössä ovat edelleen talouden seurantaan tukevan budjetoinnin kehittäminen ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttaminen.

Esi- ja peruskoululaisten määrän kaupungin kouluissa ennakoidaan vuonna 2023 olevan 15 oppilasta enemmän kuin vuonna 2022.

Perusopetuksen valmistavan opetuksen oppilasmäärän ennakoidaan kasvavan edelleen erityisesti kevään 2023 aikana. Vuoden 2022 talousarvioon verrattuna kasvu on vähintään 20 %, mikä tarkoittaa noin 160 läsnäolokuukauden lisäystä. Sotatilanne, muut kriisit maailmalla ja yliopiston ja Riverian kansainvälisten opiskelijoiden määrä kasvattavat myös valmistavan opetuksen oppilasmääriä. Syksyn 2023 osalta oppilasmäärä on arvioitu maltillisesti, joten muutos voi olla paljon ennakoitua suurempi.

Aikuisten perusopetuksen oppilas- ja suoritemäärän ennakoivaan pysyvän samana.

Nuorten ja aikuisten lukiokoulutuksen opiskelijoiden määrän ennakoidaan olevan vuoden 2022 tasolla, mutta perusopetuksen ja lukiokoulutuksen nivelvaiheen koulutuksen oppilasmäärän ennakoitaan kasvavan oppivelvollisuuden laajennuksen myötä myös vuonna 2023. Syksyllä 2021 oli 23 nivelvaiheen opiskelijaa ja syksyn 2022 tilastopäivänä oli 34 opiskelijaa vastaavassa tutkintoon valmistavassa koulutuksessa (TUVA).

Perusasteella ja lukiokoulutuksessa jatketaan oppivelvollisuuden laajennuksen vaiheittaista toimenpianoa. Tämä tarkoittaa materiaalikustannusten nousua sekä ohjauksen tehostamista. Syksyllä 2023 lukiodien kolmen alimman vuosikurssin opiskelijat ovat oppivelvollisuuden laajennuksen piirissä.

Reijolan ja Niittylahden koulujen yläkouluikäiset oppilaat siirtyvät Pyhäselän koulusta Pielisjoen kouluun syksyllä 2023.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos %
Yhteiset palvelut				
Toimintatulot	640 777	600 000	600 000	0,0 %
Toimintamenot	-6 704 055	-7 583 800	-8 871 500	17,0 %
Toimintakate	-6 063 279	-6 983 800	-8 271 500	18,4 %
Perusopetus (sis. esiopetuksen peruskouluissa)				
Esiopetus, omat koulut	82	63	65	3,2 %
Oppilaat, omat koulut	5334	5 312	5 429	2,2 %
Oppilaat, muut joensuulaiset koulut	1319	1 316	1 300	-1,2 %
€/oppilas, sis. Esiopetuksen	-7 643	-7 764	-8 238	6,1 %
Toimintatulot	438 108	700 000	765 000	9,3 %
Toimintamenot	-51 284 569	-52 160 200	-56 199 500	7,7 %
Toimintakate	-50 846 461	-51 460 200	-55 434 500	7,7 %
Lukio				
Opiskelijat	1 438	1 472	1 470	-0,1 %
€/opiskelija	-6 455	-6 837	-7 210	5,5 %
Toimintatulot	126 029	100 000	100 000	0,0 %
Toimintamenot	-9 407 886	-10 163 400	-10 698 000	5,3 %
Toimintakate	-9 281 857	-10 063 400	-10 598 000	5,3 %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	578	491	492	0,2 %
Toimintatulot	1 204 914	1 400 000	1 465 000	4,6 %
Toimintamenot	-67 396 510	-69 907 400	-75 769 000	8,4 %
Toimintakate	-66 191 596	-68 507 400	-74 304 000	8,5 %

Perusopetus sisältää kouluissa tapahtuvan esiopetuksen

Perusopetuksen oppilasmäärät 20.9.2022 tilastointipäivänä: esiopetus 79 ja perusopetus 5400.

1 000 euroa	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos %	TS2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	1 205	1 400	1 465	4,6 %	1 509	1 549	1 589
Toimintamenot	-67 397	-69 907	-75 769	8,4 %	-78 104	-80 192	-82 331
Toimintakate	- 66 192	-68 507	-74 304	8,5 %	-76 595	-78 643	-80 742

440 Varhaiskasvatuspalvelut

Vastuuhenkilö: palvelujohtaja

Kuvaus 2023 ja keskeiset muutokset

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista sekä edistää hyvinvointia. Varhaiskasvatus on kasvatus- ja koulutusjärjestelmämme perusta ja se kattaa ikävuodet 0–6 eli lapsen elämän ensi vuodet. Nämä lapsen elämän ensivuodet antavat pohjan sekä lapsen koulupolulle, että koko elämänpolulle. Varhaiskasvatus tukee sekä täydentää kotien kasvatustehtävää ja mahdollistaa huoltajien osallistumisen työelämään. Se, osallistuuko lapsi varhaiskasvatukseen, on huoltajien päättävä asia.

Varhaiskasvatusta järjestetään kaupungin päiväkodeissa, perhepäivähoidossa, ryhmäperhepäiväkodissa, avoimen varhaiskasvatuksen ryhmissä ja yksityisissä päiväkodeissa. Lisäksi perhe voi hakea Kelalta kotihoidontukea silloin, kun alle 3-vuotiaista lasta hoidetaan kotona.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja alennettiin 1.8.2021 korottamalla maksujen perusteena olevia tulo-rajajoja 31 %. Muutoksia varhaiskasvatuksen asiakasmaksuihin on tulossa jälleen 1.3.2023 alkaen. Vuoden 2023 varhaiskasvatuksen talousarviossa on huomioitu tämä asiakasmaksujen muutos, joka vaikuttaa sekä tulojen vähenemiseen että menojen kasvuun. Menojen kasvuun varhaiskasvatusmaksujen aleneminen vaikuttaa siten, että yksityisen varhaiskasvatuksen menot lisääntyvät eli kaupungin palvelusetelikustannukset kasvavat, koska palveluseteliä käyttävien huoltajien omamaksuosuus pienenee.

Varhaiskasvatuspalveluiden lapsimäärissä tapahtuu vain pieniä muutoksia vuoteen 2022 verrattuna. Varhaiskasvatuksessa olevien lasten kokonaismäärän ennustetaan kasvavan 21:llä lapsella vuonna 2023 verrattuna vuoteen 2022. Tämä pieni lapsimäärän nousu selittyy osallistumisasteen kasvulla (kaksivuotinen esiopetuksen kokeilu). Avoimen varhaiskasvatuksen, perhepäivähoidon ja yksityisen varhaiskasvatuksen lapsimäärät näyttäisivät pysyvän vuonna 2023 vuoden 2022 tasolla. Kaupungin päiväkotien lapsimäärän ennustetaan nousevan 18 lapsella vuonna 2023 verrattuna vuoteen 2022. Kotona hoidettavien alle 3-vuotiaiden lasten määrä sen sijaan näyttäisi edelleen vähenevän 45 lapsella vuodesta 2022 (690 lasta) vuoteen 2023 (645 lasta), mikä siten pienentää myös kotihoidontuen menoja. Kotona hoidettavien pienten lasten määrän vähentyminen näkyy päiväkodeissa erityisesti pienten lasten paikkojen lisääntyneenä kysyntänä.

Mutalan päiväkoti lopettaa toimintansa 31.7.2023. Niittylahdenrannan Päiväkoti lopettaa toimintansa Pilkeen päiväkotina 30.6.2023 ja jatkaa tämän jälkeen toimintaansa kaupungin päiväkotina 1.7.2023 alkaen. Ortodoksinen päiväkoti Pääsky lopettaa toimintansa 31.12.2022 ja jatkaa tämän jälkeen toimintaansa kaupungin päiväkotina (ei ortodoksisena päiväkotina) toimintavuoden loppuun eli 1.1.-31.7.2023 välisen ajan, jonka jälkeen Pääskyssä olevat lapset sijoitetaan kaupungin muihin päiväkoteihin. Varhaiskasvatustalouden laki muuttui 1.8.2022 alkaen ja lakiin lisättiin luku 3 a Oikeus varhaiskasvatuksessa annettavaan tukeen. Lain mukaan varhaiskasvatukseen osallistuvalla lapsella on oikeus saada yleistä, tehostettua tai erityistä tukea välittömästi tuen tarpeen ilmettyä. Tämän uuden lain myötä yksityisessä varhaiskasvatuksessa otettiin käyttöön 1.8.2022 alkaen tuen kertoimet eli tehostettua tukea saavan lapsen kohdalla palvelusetelin arvo kerrotaan 1,5 ja erityistä tukea saavan lapsen kohdalla 2,0. Lain tuomat uudistukset näkyvät kokonaisuudessaan vasta vuonna 2023. Varhaiskasvatuksen talousarviossa 2023 on huomioitu sekä edellä mainitut toiminnalliset että varhaiskasvatustalouden aiheuttamat muutokset.

Varhaiskasvatuksen osallistumisastetavoite vuodelle 2023 on 83 % ja päiväkotien täyttöastetavoite on 90 %.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos %
Yhteiset palvelut				
Toimintatulot	151 754	15 000	54 700	264,7 %
Toimintamenot	-2 257 672	-2 304 200	-2 297 300	-0,3 %
Toimintakate	-2 105 918	-2 289 200	-2 242 600	-2,0 %
Avoin varhaiskasvatus				
Lapsia hoidossa	72	56	49	-12,5 %
€/lapsi	-3 490	-3 525	-2 902	-17,7 %
Toimintatulot	21 905	15 000	15 000	0,0 %
Toimintamenot	-273 217	-212 400	-157 200	-26,0 %
Toimintakate	-251 312	-197 400	-142 200	-28,0 %
Perhepäivähoito				
Lapsia hoidossa	284	280	282	0,7 %
€/lapsi	-9 107	-9 431	-10 188	8,0 %
Toimintatulot	306 621	367 000	283 000	-22,9 %
Toimintamenot	-2 892 999	-2 875 800	-3 155 900	9,7 %
Toimintakate	-2 586 378	-2 508 800	-2 872 900	14,5 %
Päiväkodit				
Lapsia hoidossa	2172	2 150	2 205	2,6 %
€/lapsi	-12 153	-12 823	-13 619	6,2 %
Toimintatulot	2 003 410	1 730 300	1 289 300	-25,5 %
Toimintamenot	-28 400 703	-29 300 000	-31 318 600	6,9 %
Toimintakate	-26 397 293	-27 569 700	-30 029 300	8,9 %
Kotihoidontuki				
Lapsia hoidossa	738	690	645	-6,5 %
Toimintatulot	0	0	0	
Toimintamenot	-2 281 952	-2 130 000	-1 991 000	-6,5 %
Toimintakate	-2 281 952	-2 130 000	-1 991 000	-6,5 %
Yksityinen varhaiskasvatus				
Lapsia hoidossa	684	810	777	-4,1 %
€/lapsi	-8 488	-8 577	-9 153	6,7 %
Toimintatulot	1 685	3 000	3 000	0,0 %
Toimintamenot	-5 807 693	-6 950 000	-7 115 000	2,4 %
Toimintakate	-5 806 008	-6 947 000	-7 112 000	2,4 %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	567	600	600	0,0 %
Toimintatulot	2 485 374	2 130 300	1 645 000	-22,8 %
Toimintamenot	-41 914 236	-43 772 400	-46 035 000	5,2 %
Toimintakate	-39 428 862	-41 642 100	-44 390 000	6,6 %

Ta-muutoksen 2022 htv-arvio on 600, tässä esitetty luku on tarkistettu ennuste.

1 000 euroa	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos %	TS2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	2 485	2 130	1 645	-22,8 %	1 571	1 609	1 648
Toimintamenot	-41 914	-43 772	-46 035	5,2 %	-47 298	-48 477	-49 685
Toimintakate	- 39 429	-41 642	-44 390	6,6 %	-45 727	-46 868	-48 037

Kasvatus- ja koulutuslautakunta yhteensä

1 000 euroa	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos %	TS2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	8 439	9 430	8 855	-6,1 %	9 017	9 239	9 468
Toimintamenot	-129 020	-134 852	-144 499	7,2 %	-148 563	-152 404	-156 342
Toimintakate	- 120 581	-125 422	-135 644	8,2 %	-139 546	-143 165	-146 874

47 Kulttuuri- ja liikuntalautakunta

Vastuuhenkilö: hyvinvointijohtaja

Kuvaus 2023 ja keskeiset muutokset

Kulttuuri- ja liikuntalautakunnan alaiseen toimintaan kuuluvat kulttuuripalvelut (kirjasto, museot, orkesteri, yleinen kulttuurityö ja lastenkulttuuri), konservatorio ja kansalaisopisto sekä liikuntapalvelut. Palveluilla tuetaan ja edistetään eri ikäisten kuntalaisten hyvinvointia.

Vuoden 2023 talouden ja toiminnan suunnittelussa on lähdetty siitä, että pandemian aiheuttama pudotus palvelujen käytössä on ohi ja asiakkaat löytävät palveluihin lähes pandemiaa edeltävässä laajuudessa. Palveluiden käytöllä on tulonhankinnan näkökulmasta merkittävä rooli. Jo nyt on huomattavissa, että asiakkaiden käyttäytymisessä on tapahtunut muutosta siten, että pääsyliput ostetaan aiempaa myöhemmin ja etenkin orkesterin osalta on nähtävissä haasteita saada kuulijat jälleen konserttien pariin.

Sirkkalan liikunta- ja monitoimihalli parantaa voimistelun tilakysymystä huomattavasti Joensuussa. Samoin uusi tila tarjoaa nuorille viihtyisän ja monipuolisen liikunta- ja vapaa-ajanviettopaikan. Tiloihin sijoittuva black box –tila puolestaan tarjoaa eri kulttuurin harrastajille muuntautuvan ja uudenlaisen esitystilan sekä hyvät katsomotilat.

Liikunnan keskeisin toimitiloihin liittyvä hanke on jäähallin peruskorjaus, joka parantaa huomattavasti tilojen käyttömukavuutta sekä lisää tilojen turvallisuutta ja nykyaikaisen tekniikan hyödyntämistä tiloissa.

Kulttuurin saralla merkittävin tiloihin liittyvä hanke on kaupungintalosta museoksi –suunnittelun aloittaminen. Vuoden 2023 lopulla valmistuvat myös Pamilonkadulle uudet kokoelmatilat, joissa toimii jatkossa myös koko museotoimen keskitetty verstastoiminta. Tiloissa pystytään ottamaan myös työturvallisuusasiat nykyistä paremmin huomioon. Rantakylän kirjaston remontti valmistuu vuoden 2023 aikana.

Tehdään kokonaisselvitys siitä, kuinka kaupungin toimesta voidaan parantaa terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä kulttuuri- ja liikuntapalveluilla huomioiden esim. palvelujen asiakasmaksut.

Toiminnalliset tavoitteet 2023

Strateginen painopiste: Kasvatuksen, koulutuksen ja opiskelun Joensuu		
Tavoitelinjaus: Lapset, nuoret ja perheet saavat oikeanlaista tukea oikeaan aikaan. Edistämme monipuolisia harrastusmahdollisuuksia.		
Toiminnallinen tavoite 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023	Vastuutaho
Harrastamisen Suomen mallin mukaisen toiminta vakiintuu	Suomen mallin mukaista harrastustoimintaa on jokaisessa Joensuun peruskoulussa	HEP, koulutus, liikunta- ja kulttuuripalvelut
Liikkumisaktiivisuuden lisäämisen tähtäävän suunnitelman jalkauttaminen	Yhden kuntosalin päivittäminen	Liikuntapalvelut
Yhteistyön tiivistäminen Itä-Suomen Liikuntaopiston kanssa	Yhteisen, liikkumisaktiivisuutta lisäävän hankkeen käynnistäminen	Liikuntapalvelut

Toiminnallinen tavoite 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023	Vastuutaho
Liikuntatietoisuuden kasvattaminen	Liikunta-aktiivisuuskyselyn tulosten saattaminen toimialojen päätöksen- teon pohjaksi	Liikuntapalvelut
Strateginen painopiste: Osallisuuden, menon ja meiningin Joensuu		
Tavoitelinjaus: Vahvistamme Joensuun mainetta ja tekoja tapahtumakaupunkina.		
Toiminnallinen tavoite 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023	Vastuutaho
Kulttuurin unelmavuoden tapahtu- mien ja osallistujien lukumäärä	Tapahtumia 100 ja kävijöitä 15 000	Kulttuuripalvelut
Tavoitelinjaus: Kulttuuri lisää hyvinvointia ja elinvoimaa. Joensuussa kulttuurin puroista kasvaa elämän virta. Luomme mahdollistavan tekemisen meiningin, jossa tekijät ja kokijat kohtaavat. Joensuussa yhdistetään kova ja pehmeä infrastruktuuri siten, että kulttuurin sisällöt vahvistavat kaupungin ainutlaatuisuutta, yrittäjyyttä ja työllisyyttä sekä uusien muuttajien kotoutumista. Karjalaisen kulttuurin omaleimaisuutta tuodaan esille.		
Toiminnallinen tavoite 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023	Vastuutaho
Kulttuurista hyvinvointia	Tapahtumien lukumäärä 5% enemmän	Kulttuuripalvelut
	Kulttuuripalvelujen kuntalaiskyselyn tulokset analysoitu ja suunniteltu toimenpiteet tulosten pohjalta	Kulttuuripalvelut
	Kulttuurin TEA-viisarin tavoitetaso kuntakeskiarvo 66	Kulttuuripalvelut
Kulttuurista elinvoimaa	Kulttuurin unelmavuosi mahdollistaa ulkoiset tapahtumat	Kulttuuripalvelut
	Ulkopuolisten tuotantojen määrä kasvaa yhdellä eli 2	Kulttuuripalvelut
Mahdollisuuksia kulttuurille	Yleisömäärät lisääntyvät 5 %	Kulttuuripalvelut

660 Kulttuuripalvelut

Vastuuhenkilö: kulttuurijohtaja

Joensuun kaupungin strategian alaohjelmaan kuuluvassa kulttuuriohjelmassa linjataan Joensuun kulttuuripalveluiden olemassaolon tarkoituksiksi tuoda kulttuuri osaksi arkea ja vapaa-aikaa kaikkiin elämän eri vaiheisiin, sekä mahdollistaa kulttuuri tasa-arvoisesti kaikille asuinpaikasta, iästä, varallisuudesta, kulttuurisesta taustasta ja terveydentilasta riippumatta. Kuntien kulttuuritoimintalaki asettaa kulttuurin kunnalliseksi peruspalveluksi.

Kulttuuripalveluiden tulosalueeseen kuuluvat yleinen kulttuurityö, lastenkulttuurikeskus, konservatorio, Joensuun seudun kansalaisopisto, Joensuun museot - Pohjois-Karjalan alueellinen vastuumuseo (Pohjois-Karjalan museo Hilma, Joensuun taidemuseo ONNI, Joensuun bunkkerimuseo, Galleria Annamajja Tuupovaarassa), kaupunginorkesteri ja Joensuun seutukirjasto. Kulttuuripalvelut tukee yhteisöjen, järjestöjen sekä kolmannen sektorin kuin ammattitaiteilijoiden toimintaa kulttuuririvustuksin. Lastenkulttuurikeskus koordinoi maakunnallista lastenkulttuuriverkostoa sekä kulttuurikasvatuksellista yhteistyötä eri toimijoiden kanssa. Valtionosuuteen oikeuttavaa taiteen perusopetusta järjestetään niin konservatoriolla musiikin opetuksessa kuin kansalaisopistossa kuvataiteen puolella. Konservatorio antaa opetusta myös ammatillisen toisen asteen koulutuksessa sekä myy myös musiikkiopistopalveluitaan Kontiolahdelle. Kansalaisopiston ja kirjastopalveluiden

toimialueeseen kuuluvat Joensuun lisäksi Kontiolahti, Liperi, Outokumpu ja Polvijärvi. Joensuun seutukirjasto toimii Pohjois-Karjalan alueellisena kehittämiskirjastona. Valtionosuuden piiriin kuuluu myös Joensuun kaupunginorkesteri.

Pandemia-tilanne on helpottunut alkuvuoden vaikeuksien jälkeen ja vähitellen kulttuuripalvelut ovat pääsemässä toimintojensa osilta normalisoitumaan. Visioita, kehittämisajatuksia sekä ideoita kulttuuripalveluiden tulosalueiden yhdessä toimimiseen sekä kulttuurin vahvistamiseen on jo vuodelle 2023.

Valtuuston hyväksymällä päätöksellä aloitetaan 2023 vuonna hankesuunnittelu Kaupungintalo museoksi -hankkeelle. Visio Sinisen virran konseptista saa jatkoa sekä ajatukset alkavat muodostua toimenpiteiksi päätöksien myötä. Museopalveluiden kuin kaupunginorkesterin asiakasmäärät pyritään saamaan vuoden 2019 tasolle. Tilanne on parantunut jo selkeästi loppuvuotta 2022 kohden mentäessä. Kansalaisopiston opiskelijamäärät lähentelevät jo samaa tasoa kuin ne ennen pandemiaa olivat. Konservatorion opiskelijamääriin pandemia ei ole vaikuttanut erityisvuosien aikoina. Kirjastopalvelut ovat esiintyneet vahvana toimintona myös pandemian aikana sekä sen jälkeen. Vaikuttaa, että omaehtoinen opiskelu ja kirjojen luku on luonut elämyksellisen mahdollisuuden ja väylän ihmisille tänä erikoisena ajanjaksona. Muu kulttuurityö ja lastenkulttuuri ovat mahdollistaneet kulttuurin saavutettavuutta ja osallisuutta jo vakiintuneella otteella huomioiden myös Joensuun pitäjät.

Joen Yö -festivaali toimi ulkoistettuna tapahtumana ensimmäistä kertaa vuonna 2022. Jatkamme yhteistyötä tapahtuman toimittajan kanssa myös vuonna 2023.

Kulttuurin unelmavuosi 2023 -hanke toteutuu Joensuun kaupungin ja Pohjois-Karjalan Maakuntaliiton yhteishankkeena. Hanke on saanut alkunsa Saimaa-ilmiö 2026 hankkeen sisällöistä, joiden mukaisesti Itä-Suomen maakuntien keskuskaupungit järjestävät vuorollaan itsenäisesti oman kulttuurin unelmavuoden vuosien 2022-2025 aikana. Kulttuurin Unelmavuosi -hankkeella arvioidaan järjestettävän vähintään 100 erilaista tapahtumaa, joissa on vuonna 2023 noin 35 000 osallistujaa. Hankkeessa on arvioitu toteutettavan viisi kilpailua ja osallistavia työpajoja/esityksiä 10. Lasten tapahtumia järjestetään 22 kappaletta, joiden osallistujamääräksi on arvioitu 3500 ja yläasteikäisten tapahtumia 10 kappaletta, joihin tavoitellaan 2300 osallistujaa. Ikäihmisille suunnattuja tapahtumia tavoitellaan järjestettäväksi 10 kappaletta, joissa osallistujia 2000. Työpajoja ammattilaisille järjestetään 6 kpl, joiden osallistujamääräksi on arvioitu 100.

Rantakylän kirjaston valmistumiseen liittyvä kalustomääräraha on kulttuuripalveluille suunnattu suurin investointi vuodelle 2023.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

Yhteiset palvelut	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos %
Kulttuuritapahtumat				
Järjestettyjen tapahtumien ja työpajojen lkm	155	50	20	-60,0 %
Järjestettyjen tapahtumien ja työpajojen kävijämäärä	17785	1 500	3 500	133,3 %
Kulttuuriavustukset				
Myönnetyt avustukset kpl	75	80	80	0,0 %
Avustukset yhteensä	-186 421	-191 000	-262 500	37,4 %
Lastenkulttuurikeskus				
Järjestettyjen tapahtumien lukumäärä	212	220	250	13,6 %
Järjestettyihin tapahtumiin osallistujat	6 452	7 000	7 200	2,9 %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	9	3,6	4,0	11,1 %
Toimintatulot	62 376	36 000	36 000	0,0 %
Toimintamenot	-679 053	-663 800	-761 000	14,6 %
Toimintakate	-616 677	-627 800	-725 000	15,5 %

Museot	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos %
Pohjois-Karjalan museo				
Kävijöiden lkm	18 516	23 000	25 000	8,7 %
- joista koululaisia ja opiskelijoita lkm	3 071	3 000	3 000	0,0 %
Tapahtumat (työpajat, opastukset jne)	133	50	50	0,0 %
Tapahtumat, osallistujat	2 784	2 800	3 000	7,1 %
Taidemuseo				
Kävijöiden lkm	11 065	10 000	14 000	40,0 %
- joista koululaisia ja opiskelijoita lkm	1 608	2 500	3 000	20,0 %
Tapahtumien määrä	80	186	50	-73,1 %
Tapahtumiin osallistujat	1 352	2 800	3 000	7,1 %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	20	18	18	-1,9 %
Toimintatulot	100 386	140 900	171 000	21,4 %
Toimintamenot	-1 764 124	-1 836 500	-2 043 000	11,2 %
Toimintakate	-1 663 738	-1 695 600	-1 872 000	10,4 %

Kaupunginorkesteri	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos %
Orkesterin tapahtumat				
Konserttien lkm ("isot" konsertit)	48	29	28	-3,4 %
Esiintymiset pienryhmäkoonpanossa, lkm	153	25	25	0,0 %
Yleisötyö ja avoimet kenraalit	42	40	50	25,0 %
Myytyjen lippujen lkm	3 364	7 500	9 000	20,0 %
Kuulijoiden lkm	27 294	60 027	45 000	-25,0 %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	40	43	43	0,0 %
Toimintatulot	288 444	200 000	175 000	-12,5 %
Toimintamenot	-2 481 813	-2 528 600	-2 622 000	3,7 %
Toimintakate	-2 193 370	-2 328 600	-2 447 000	5,1 %

Joensuun seutukirjasto	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos %
Seutukirjasto				
Lainat lkm	2 104 073	2 100 000	2 150 000	2,4 %
Aukiolotunnit	55 572	24 000	26 000	8,3 %
Aukiolotunnit: omatoimiaukio		41 000	47 000	14,6 %
Käynnit lkm	845 690	950 000	1 100 000	15,8 %
Verkkokäyntien lkm	761 590	750 000	650 000	-13,3 %
Tapahtumat	295	800	800	0,0 %
Käyttäjäkoulutus	545	600	650	8,3 %
Aineistohankinnat €/asukas	6	6	6	0,0 %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	87	84	84	-0,4 %
Toimintatulot	1 731 927	1 795 000	1 851 400	3,1 %
Toimintamenot	-5 742 082	-5 940 600	-6 376 900	7,3 %
Toimintakate	-4 010 154	-4 145 600	-4 525 500	9,2 %

Konservatorio	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos %
Musiikkiopisto				
Opiskelijat yhteensä	952	940	870	-7,4 %
- musiikkiopistotasoa	547	545	535	-1,8 %
- varhaisiän musiikkikasvatus	365	360	300	-16,7 %
- avoin osasto	40	45	35	-22,2 %
Musiikkiopiston opetustunnit	26796	26 400	26 300	-0,4 %
Avoimen osaston opetustunnit	847	750	750	0,0 %
Musiikin ammatillinen koulutus				
Opiskelijat	65	65	60	-7,7 %
Konserttien/tapahtumien lkm	135	220	220	0,0 %
Konserttien/tapahtumien kuullijamäärä	19374	20 000	20 000	0,0 %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	45	55	55	0,5 %
Toimintatulot	474 617	485 000	485 000	0,0 %
Toimintamenot	-3 275 743	-3 933 600	-4 038 500	2,7 %
Toimintakate	-2 801 126	-3 448 600	-3 553 500	3,0 %

Joensuun seudun kansalaisopisto	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos %
Vapaa sivistystyö				
Vapaa sivistystyö, opiskelija	14 535	20 000	23 500	17,5 %
opetustunnit	29 662	42 000	45 000	7,1 %
Joensuun opetustunnit, joista	20 791	29 000	30 500	5,2 %
Lapset ja nuoret	4 938	5 500	5 800	5,5 %
Kuvataide	1 417	2 300	2 600	13,0 %
Teatteri, sirkus ja ilmaisu	428	900	900	0,0 %
Kirjallisuus ja kirjoittaminen	581	400	500	25,0 %
Musiikki	2 928	3 450	3 850	11,6 %
Tieto- ja viestintätekniikka	551	950	850	-10,5 %
Kielet	3 364	4 500	4 500	0,0 %
Kädentaidot ja muotoilu	1 470	3 200	3 200	0,0 %
Hyvinvointi, kauneus ja terveys	209	250	550	120,0 %
Puutarha, luonto ja koti	205	600	400	-33,3 %
Ruoka	247	650	500	-23,1 %
Liikunta ja tanssi	3 887	6 250	6 750	8,0 %
Muu koulutus	193	50	50	0,0 %
Maksullinen palvelutoiminta	373	0	50	
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	16	58	58	-0,3 %
Toimintatulot	1 170 244	1 763 300	1 777 600	0,8 %
Toimintamenot	-2 999 220	-3 880 500	-4 085 600	5,3 %
Toimintakate	-1 828 976	-2 117 200	-2 308 000	9,0 %

1 000 euroa	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos %	TS2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	3 828	4 420	4 496	1,7 %	4 648	4 761	4 877
Toimintamenot	-16 942	-18 784	-19 927	6,1 %	-20 622	-21 135	-21 659
Toimintakate	- 13 114	-14 363	-15 431	7,4 %	-15 974	-16 373	-16 782

690 Liikuntapalvelut

Vastuuhenkilö: liikuntajohtaja

Kuvaus 2023 ja keskeiset muutokset

Liikuntapalvelujen kokonaisuus muodostuu liikuntapalvelujen hallinnosta, seuroille jaettavista avustuksista, terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä, Joensuun Urheiluakatemiasta, kaupungin ylläpitämistä sisä- ja ulkoliikuntapaikoista, Joensuu Areenasta sekä syksyllä 2022 käyttöön otetusta Motonet Areenasta. Ohjattuja ryhmiä järjestetään yhteistyössä Joensuun seudun kansalaisopiston kanssa.

Motonet Areenan käyttöönotto viivästyi suunnitellusta ajankohdasta yhdeksän kuukautta. Sen vuoksi myös oppilaitoksilta saatava tulot vaikuttavat täysimääräisesti vasta vuonna 2023.

Lykynlammen rakennukset ovat olleet myynnissä koko vuoden 2022. Lykynlammen jatkosta tulee tehdä ratkaisu vuoden 2023 aikana. Mehtimäen jääturheilukeskuksen peruskorjaus ja laajennus käynnistyy 2023. Uimahallien hankesuunnitelmat valmistuvat myöhemmin syksyllä 2023. Vuoden 2023 aikana tulee linjata Joensuun uimahallipalveluverkon tulevat ratkaisut. Sirkkalan liikuntatilat valmistuvat syksyllä 2023, jolloin voimistelun harrastamiseen saadaan uudet 960 m2 tilat.

Koronapandemia lisäsi ulkoliikunnan kysyntää, mikä aiheutti paineita ulkoalueiden ja reittien ylläpitoon ja paikkojen käytettävyydestä viestimiseen. Jos kysyntä kasvaa edelleen, on ulkoliikunnan ylläpitoresursseja tarkasteltava kokonaan uudestaan. Samalla on myös käytävä laajempi keskustelu koko liikuntapalveluiden palveluverkosta ja henkilöstöressurssista.

Liikuntapalvelut edistää aktiivisesti Urheilukaupunki Joensuu -ohjelman toteuttamista. Kuntalaisia houkutellaan liikunnallisen elämäntavan piiriin ja edistämään hyvinvointiaan.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

Yhteiset palvelut	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos %
Avustukset				
Tuettujen seurojen/järjestöjen määrä	46	55	50	-9,1 %
Avustukset yhteensä (brutto)	220 390	-220 500	-220 500	0,0 %
Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen				
Ohjattuun toimintaan osallistuneiden lukum.	790	1 200	1 200	0,0 %
Seniorikorttikäynnit uimahalleissa	26 588	40 000	35 000	-12,5 %
Urheiluakatemia				
Opiskelijoiden lkm	470	470	500	6,4 %
Toimintatulot	275 330	276 600	276 600	0,0 %
Toimintamenot	-1 070 361	-1 089 200	-1 067 600	-2,0 %
Toimintakate	-795 031	-812 600	-791 000	-2,7 %

Sisäliikuntapaikat	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos %
Uimahallit				
Käynnit lkm	144 246	270 000	280 000	3,7 %
Toimintatulot	544 152	873 900	973 900	11,4 %
Toimintamenot	-3 171 049	-3 292 400	-3 835 100	16,5 %
Toimintakate	-2 626 897	-2 418 500	-2 861 200	18,3 %

Mehtimäen urheilukeskus	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos %
Joensuun Areena				
Tapahtumien lkm	73	60	75	25,0 %
Tapahtumakäyttö vrk	13	25	35	40,0 %
Liikuntakäyttö vrk	341	337	318	-5,6 %
Suljettu vrk	12	12	12	0,0 %
Kokonaiskävijämäärä	192 579	250 000	320 000	28,0 %
Jäähallit				
Käyttöaste %	48 %	70 %	70 %	0,0 %
Toimintatulot	484 282	1 145 300	1 465 300	27,9 %
Toimintamenot	-5 203 595	-5 680 500	-6 091 400	7,2 %
Toimintakate	-4 719 313	-4 535 200	-4 626 100	2,0 %

Maaseutualueiden ulko- ja sisäliikuntapaikat	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos %
Toimintatulot	52 130	92 200	72 200	-21,7 %
Toimintamenot	-1 567 278	-1 730 500	-1 745 900	0,9 %
Toimintakate	-1 515 148	-1 638 300	-1 673 700	2,2 %

Liikuntapalvelut yhteensä	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	71	69	68	
Toimintatulot	1 355 895	2 388 000	2 788 000	16,8 %
Toimintamenot	-11 012 283	-11 792 600	-12 740 000	8,0 %
Toimintakate	-9 656 388	-9 404 600	-9 952 000	5,8 %

1 000 euroa	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos %	TS2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	1 356	2 388	2 788	16,8 %	2 873	2 943	3 015
Toimintamenot	-11 012	-11 793	-12 740	8,0 %	-13 138	-13 463	-13 797
Toimintakate	- 9 656	-9 405	-9 952	5,8 %	-10 265	-10 520	-10 782

Kulttuuri- ja liikuntalautakunta yhteensä

1 000 euroa	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos %	TS2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	5 184	6 808	7 284	7,0 %	7 521	7 705	7 892
Toimintamenot	-27 954	-30 576	-32 667	6,8 %	-33 760	-34 598	-35 455
Toimintakate	- 22 770	-23 768	-25 383	6,8 %	-26 239	-26 893	-27 563

7.1.6 Kaupunkiympäristön toimiala

Vastuuhenkilö: kaupunkiympäristöjohtaja

Kuvaus 2023 ja keskeiset muutokset

Toimialan keskeisiä tehtäviä on huolehtia kaupungin toimitila-, maa- ja infraomaisuudesta, vastata tilojen ja kaupunkiympäristön käytettävyydestä, turvallisuudesta ja viihtyisyydestä sekä edistää kaupungin kehittämistä. Toimiala tuottaa myös kaupungin sisäisiä kiinteistöpalveluita, katujen-, puistojen- ja metsienhoitopalveluita sekä joukkoliikenne- ja rakentamispalveluita ja vastaa maankäyttö- ja rakennuslain ja ympäristönsuojelulain perusteella kunnalle kuuluvista lupa- ja valvontatehtävistä sekä jätelain mukaisista kunnalle kuuluvista jätehuollon viranomastehtävistä. Joensuun Vesi -liikelaitos kuuluu myös toimialaan, mutta liikelaitoksen talousarvioasiat on esitetty erillisenä.

Kaupunkiympäristön toimialalla kaupungin strategisia painopisteitä edistetään toteuttamalla mm. strategisesti merkittäviä investointihankkeita, digiohjelmaa, ilmastopolitiikkaa ja huolehtimalla toimitilojen korkeasta käyttöasteesta, omaisuuden kunnosta sekä tonttituotannon aktiivisesta kehittämisestä.

Kaupunkirakennepalvelujen ja tilakeskuksen investointiohjelmilla varmistetaan toiminnan edellytykset, estetään korjausvelan kasvu ja toteutetaan kaupungin kehittämisen edellyttämiä hankkeita.

Hyvinvointialueiden toiminnan käynnistyminen tuo muutoksia myös toimintaympäristöön, koska peruskaupunki ei voi siirtymäajan jälkeen suoraan tarjota palveluja hyvinvointialueelle. Suurimmat muutokset, jotka on jo huomioitu talousarviossa, ovat kohdistuneet toimitilavuokriin ja logistiikkaan. Yleinen kustannustason nousu erityisesti rakennuslalla aiheuttaa suurta epävarmuutta. Lisäksi maailman turvallisuustilanteen heikkenemisen takia on toimialalla varauduttava erilaisiin poikkeustilanteisiin aiempaa huolellisemmin. Lähtökohtaisesti tavoitteena on säilyttää toiminta niin sisällöllisesti kuin laadullisestikin vuoden 2022 tasolla.

75 Kaupunkirakennelautakunta

Vastuuhenkilö: kaupunkiympäristöjohtaja

Kuvaus 2023 ja keskeiset muutokset

Kaupunkirakennepalveluista ja tilakeskuksesta vastaava toimielin on kaupunkirakennelautakunta. Kaupunkirakennelautakunta järjestää tekniset palvelut ja siinä tarkoituksessa huolehtii mm. maankäyttö- ja rakennuslain, kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain, kiinteistönmuodostamislain, kiinteistörekisterilain, lunastuslain, maantielain, tieliikennelain sekä joukkoliikennettä koskevien säännösten mukaan kunnalle kuuluvista tehtävistä lukuun ottamatta muille toimielimille ja viranomaisille säädettyjä ja määrättyjä tehtäviä. Kaupunkirakennepalvelujen keskeisimpiä tehtäviä ovat kaavojen valmistelu ja tonttien luovutus sekä vastuu maa- ja vesialueiden, katujen, puistojen ja muiden yleisten alueiden sekä kiinteistö- ja muiden tilapalveluiden hallinnasta, suunnittelusta, rakentamisesta ja kunnossapidosta.

Lautakunnan alainen seudullinen joukkoliikennejaosto vastaa joukkoliikennelain tarkoittaman toimivaltaisen viranomaisen tehtävistä Joensuun, Kontiolahden ja Liperin alueella.

Kaupunkirakennelautakunnan toimintaa ohjaavat strategia ja siitä johdetut tavoitteet, maapoliittinen ohjelma, asuntopoliittinen ohjelma, omistajapolitiikka ja maankäytön toteutusohjelma (MATO-30).

Toiminnan keskeisin muutos on logistiikan vuoden 2022 aikana tapahtunut siirtyminen Polkka – Pohjois-Karjalan Tukipalvelut Oy:öön ja sen seurauksena tapahtuneet organisaatio- ja tulosalue muutokset. Puhtaisiin käyttövoimiin siirtyminen jatkaa kuljetuskaluston (henkilö- ja tavarakuljetukset) osalta.

Toiminnalliset tavoitteet 2023

Strateginen painopiste: Vakaan ja vastuullisen talouden Joensuu		
Tavoitelinjaus: Parannamme tuottavuutta ja palveluja digitalisaation ja tietojohdamisen keinoin. Digikyvykkyyden kehittämiseksi laaditaan digitalisaation kehitysohjelma. Kaupunki edistää tietoliikenneyhteyksien saatavuutta harkitusti kuntarahoitusosuuksin alueilla, joilla markkinaehtoisuus ei toteudu.		
Toiminnallinen tavoite 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023	Vastuutaho
Asiakirjojen siirto sähköiseen arkistoon	Kaupunkirakennepalveluiden asiakirjoista 50 % on siirretty	Kaupunkiympäristön hallinto ja talous
Joensuun kaupungin digiohjelman toteutus etenee ohjelman mukaisesti	Ohjelmassa vuodelle 2023 määritellyt toimenpiteet ovat toteutuneet projektikorttien mukaisesti	Kaikki tulosalueet
Tavoitelinjaus: Vastuullinen omaisuuden hoito. Toimitilojen käyttöaste pidetään korkealla ja omaisuuden korjausvelka alhaalla ennakoivalla toimitila-, palveluverkko- ja investointisuunnitella.		
Toiminnallinen tavoite 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023	Vastuutaho
Toimitilojen vuokrausaste säilyy korkealla	Vuokrausaste 92 %	Tilakeskus
Ulkoisten toimitilavuokrasopimusten optimointi	Ulkoisten vuokrien määrä ei kasva hallitsemattomasti.	Tilakeskus
Toimitilojen korjausvelka pienenee	Korjausvelka alle 36 milj. euroa	Tilakeskus
Katujen korjausvelka säilyy kohtuullisena	Korjausvelan laskentaan ja suunnitelmalliseen pienentämiseen on pitkän tähtäimen suunnitelma	Yhdyskuntatekniikka
Tavoitelinjaus: Toteutamme hankintamme laadukkaasti, tehokkaasti, kestävästi ja innovatiivisesti.		
Toiminnallinen tavoite 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023	Vastuutaho
Hankintaosaaminen kehittyy	Kaikki hankintojen valmisteluun osallistuvat ovat saaneet hankintakoulutuksen	Kaikki tulosalueet

Strateginen painopiste: Elinvoiman, yrittäjyyden ja työllisyyden Joensuu		
Tavoitelinjaus: Joensuun saavutettavuus paranee kaikilla liikennemuodoilla ja kaikkiin ilma-suuntiin sekä henkilö- että tavaraliikenteessä. Lentoliikenteen jatkuvuus turvataan ja Joensuun syväsatamaa kehitetään Saimaan kilpailukykyisimmäksi. Junaliikennettä nopeutetaan ja vuorotar-jonta lisätään. Tieverkolla tavoitteena on sujuva ja turvallinen henkilö- ja pitkämatkainen joukkolii-kenne sekä teollisuuden kuljetukset. Venäjän läheisyys hyödynnetään.		
Toiminnallinen tavoite 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023	Vastuutaho
Ukonniemen sataman kehittäminen etenee suunnitellusti	Sataman laajennuksen 1. vaihe on valmistunut	Yhdyskuntatekniikka
Joensuun seudun liikennejärjestel-män kehittämisestä on sovittu	Seudun liikennejärjestelmä-suunnitelman toteuttamisen aiesopimus on hyväksytty ja siinä on huomioitu tavoitelin-jauksen mukaiset asiat	Kaupunkiympäristö-johtaja
Tavoitelinjaus: Tähtäämme Suomen yritysystävällisimmäksi kaupungiksi. Mahdollistamme yri-tysten kasvun, kansainvälistymisen ja uusien yritysten syntyminen. Vahvuutemme tunnetaan maa-ilmalla ja meille sijoittuu uusia investointeja ja osaajia. Hyödynnämme vihreän siirtymän mahdolli-suudet ja rahoituskanavat.		
Toiminnallinen tavoite 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023	Vastuutaho
Yritysvaikutusten arviointi on käyn-nissä hankinnoissa, kaavoitushank-keissa ja yritystonttien luovutuksessa	Vaikutukset on arvioitu kaikissa monivuotisissa hankinnoissa, kaavoitushankkeissa ja yritys-tonttien luovutuksessa	Yhdyskuntatekniikka Tilakeskus Yhdyskuntasuunnittelu Maaomaisuus

Strateginen painopiste: Kestävän kaupunkiympäristön Joensuu		
Tavoitelinjaus: Olemme ilmastopolitiikan edelläkävijä. Toteutamme hiilineutraaliustavoitteen 2025 mennessä ja huomioimme ilmastovaikutukset kaikessa toiminnassa. Pyrimme ilmastovii-saan rakentamisen mallikaupungiksi ja turvaamme luonnon monimuotoisuutta.		
Toiminnallinen tavoite 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023	Vastuutaho
Joukkoliikenteen käyttäjämäärät kas-vavat	Jojo-liikenteessä 2,3 milj. mat-kaa	Yhdyskuntasuunnittelu
Asemakaavojen vähähiilisyyden arvi-oointimenetelmä kehittyä	Asemakaavojen vähähiilisyy-den arviointimenetelmä on pi-lottikäytössä	Yhdyskuntasuunnittelu
Puuston poiston kompensointi mu-kaan asemakaavamääräyksiin ja ton-tinluovutusehtoihin	Laadittu periaatteet, kuinka ja missä vaiheessa määritellään puuston poiston kompensointi istutuksilla	Yhdyskuntasuunnittelu Maaomaisuus
Yhteiskäyttöautojen määrä lisääntyy	Kattava yhteiskäyttöautoselvi-tys ja tarvittava kilpailutus on tehty	Kaikki tulosalueet
Fossiilisten polttoaineiden käytön vä-hentämistavoite liikenteessä	HVO-polttoaineen käyttö-osuutta lisätään. Poistuva polt-tomoottorikäyttöinen henkilö- ja pakettiautokalusto on korvattu sähkö-/hybridikalustolla	Yhdyskuntatekniikka
Kierrätysmateriaalien käyttö kadun-rakennuskohteissa	Kaikki kaupungin omien kiin-teistöjen purkubetoni on hyö-dynnetty kadunrakennustyö-mailla tai välivarastoitu tulevaa käyttöä varten	Tilakeskus Yhdyskuntatekniikka
Öljylämmityskohteista luopuminen jatkuu	Öljylämmityskohteiden määrä on pienempi kuin vuonna 2022	Tilakeskus

210 Kaupunkiympäristön toimialan hallinto ja talous

Vastuuhenkilö: kaupunkiympäristöjohtaja

Kuvaus 2023 ja keskeiset muutokset

Paperisten asiakirjojen digitointiprojekti jatkuu ja vuoden 2023 aikana päästään viemään myös pysyvästi säilytettäviä aineistoja sähköiseen arkistoon kansallisarkiston vaatimukset täyttävällä tavalla. Projektissa vuonna 2022 toiminut määräaikainen arkistosihteeri jatkaa vuoden 2023 ajan. Lisäksi toimialan johdon raportoinnin ja ostolaskujen käsittelyn automatisoinnin kehittäminen jatkuu.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos %
Henkilöstömäärä	9,3	10,8	11,5	7,0 %
Henkilötyövuodet yhteensä	9,3	10,8	11,5	7,0 %
Toimintatulot	129 136	168 000	178 000	6,0 %
Toimintamenot	-914 740	-1 238 000	-1 432 000	15,7 %
Toimintakate	-785 603	-1 070 000	-1 254 000	17,2 %

1 000 euroa	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos%	TS2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	129	168	178	6,0 %	182	187	192
Toimintamenot	-915	-1 238	-1 432	15,7 %	-1 432	-1 468	-1 505
Toimintakate	-786	-1 070	-1 254	17,2 %	-1 250	-1 281	-1 313

240 Yhdyskuntasuunnittelu

Vastuuhenkilö: kaavoituspäällikkö

Kuvaus 2023 ja keskeiset muutokset

Yhdyskuntasuunnittelu vastaa kaupunkirakenteen, maankäytön ja liikenteen kehittämisestä ja suunnittelusta sekä joukkoliikenteestä. Yhdyskuntasuunnittelu seuraa ja ennakoii yhdyskuntarakenteen, rakennustoiminnan, väestön ja liikenteen kehitystä Joensuun alueella.

Vuonna 2023 viimeistellään vuoden 2022 aikana tapahtuneen joukkoliikenteen siirtymisen vaikutukset organisaatioon ja henkilöstön tehtäväkuviin. Liikennesuunnittelu ja joukkoliikenne yhdistetään tiiviimmäksi kokonaisuudeksi ja tätä varten on tarkoitus rekrytoida kokonaisuuden vastuuhenkilö.

Joukkoliikenne vastaa joukkoliikenteen viranomaistehtävistä Joensuun, Kontiolahden ja Liperin alueilla ja tuottaa Pohjois-Savon ELY-keskukselle Waltti lippu- ja maksujärjestelmäpalvelut.

Joukkoliikenteen matkustajamäärät ovat kasvussa ja ensi vuonna matkustuksen arvioidaan palautuvan koronaa edeltävälle tasolle. Polttoaineen korkea hintataso vaikuttaa liikennöintikorvausten perusteena olevaan linja-autoliikenteen kokonaiskustannusindeksiin. Joukkoliikenteeseen on mahdollisesti tulossa valtionavustusta aiempien vuosien tapaan, mutta koska avustuksen maksamisesta ja suuruudesta ei ole varmuutta, niin tätä ei ole huomioitu talousarviossa.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos %
Yhdyskuntasuunnittelu				
Toimintatulot	120 532	76 000	76 000	0,0 %
Toimintamenot	-1 106 031	-1 100 000	-1 269 000	15,4 %
Toimintakate	-985 499	-1 024 000	-1 193 000	16,5 %
Seudullinen joukkoliikenne				
Tehtyjen matkojen lukumäärä, kpl	1 887 058	2 100 000	2 300 000	9,5 %
Toimintatulot	6 584 394	7 341 000	7 330 000	-0,1 %
Toimintamenot	-9 645 512	-11 710 000	-11 578 000	-1,1 %
Toimintakate	-3 061 118	-4 369 000	-4 248 000	-2,8 %
Henkilöstömäärä	16,0	16,0	15,9	-0,9 %
Henkilötyövuodet yhteensä	16,0	16,0	15,9	-0,9 %
Toimintatulot	6 704 926	7 417 000	7 406 000	-0,1 %
Toimintamenot	-10 751 543	-12 810 000	-12 847 000	0,3 %
Toimintakate	-4 046 617	-5 393 000	-5 441 000	0,9 %

1 000 euroa	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos%	TS2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	6 705	7 417	7 406	-0,1 %	7 890	8 197	8 605
Toimintamenot	-10 752	-12 810	-12 847	0,3 %	-13 217	-13 666	-14 237
Toimintakate	-4 047	-5 393	-5 441	0,9 %	-5 327	-5 469	-5 632

270 Maaomaisuus

Vastuuhenkilö: kaupungingeodeetti

Kuvaus 2023 ja keskeiset muutokset

Maaomaisuus vastaa kaupungin maapolitiikan kehittämisestä ja toteuttamisesta, maa- ja vesialueiden hallinnasta, hankinnasta ja luovutuksesta, paikkatietoaineistojen ylläpidosta, kartastotehtävistä ja maastomittaustoiminnasta sekä kiinteistönmuodostuksen tehtävistä ja kiinteistörekisterin pidosta.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos %
Luovutetut tontit lkm	84	58	48	-17,2 %
- joista omakotitalontontteja	68	45	35	-22,2 %
- joista kerros- ja rivitalontontteja	7	5	5	0,0 %
- joista yritystontteja	9	8	8	0,0 %
Puun myynti m ³	23 544	26 000	26 000	0,0 %
Henkilöstömäärä	27,6	27,5	28,3	2,9 %
Henkilötyövuodet yhteensä	27,6	27,5	28,3	2,9 %
Toimintatulot	10 442 346	10 733 000	11 100 000	3,4 %
Toimintamenot	-2 311 608	-2 430 000	-2 698 000	11,0 %
Toimintakate	8 130 738	8 303 000	8 402 000	1,2 %

1 000 euroa	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos%	TS2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	10 442	10 733	11 100	3,4 %	11 255	11 410	11 565
Toimintamenot	-2 312	-2 430	-2 698	11,0 %	-2 764	-2 834	-2 904
Toimintakate	8 131	8 303	8 402	1,2 %	8 491	8 576	8 661

280 Yhdyskuntatekniikka

Vastuuhenkilö: kaupungininsinööri

Kuvaus 2023 ja keskeiset muutokset

Yhdyskuntatekniikka vastaa kaupunkiympäristön suunnittelusta, rakentamisesta, kunnossapidosta ja yleisten alueiden hallinnasta. Lisäksi yhdyskuntatekniikka vastaa muista toimenpiteistä, jotka ovat tarpeen katualueen ja sen ylä- ja alapuolisten johtojen, laitteiden ja rakenteiden yhteensovittamiseksi. Yhdyskuntatekniikan keskeisenä tehtävänä on huolehtia katujen ja yleisten alueiden pitämisestä toimivina, turvallisina ja ympäristöltään viihtyisinä sekä varmistaa yhdyskuntarakenteen kehittyminen asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Yhdyskuntatekniikka vastaa myös yksityistieavustushakemusten käsittelystä.

Toiminnan muutoksista suurin osa kohdistuu katujen ja yleisten alueiden kunnossapidon yleisen kustannustason nousuun sekä tieliikennelain uudistuksen aiheuttamiin muutostöihin.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos %
Yhdyskuntatekniikan yhteiset				
Toimintatulot	384 398	392 000	361 000	-7,9 %
Toimintamenot	-1 789 694	-2 055 000	-1 889 000	-8,1 %
Toimintakate	-1 405 297	-1 663 000	-1 528 000	-8,1 %
Liikennealueiden hoito				
Liikennealueet, km	814	817	819	0,2 %
- joista ajoratoja	434	435	436	0,2 %
- joista jalankulku- ja pyöräilyväyliä	348	350	351	0,3 %
- joista ruutukaavan jalkakäytäviä	32	32	32	0,0 %
Liikennealueiden talvihoito, € vuosi	-2 499 196	-3 170 000	-2 776 000	-12,4 %
€/m ²	-0,59	-0,75	-0,66	-12,5 %
Liikennealueiden kesähoito, € vuosi	-887 797	-927 000	-980 000	5,7 %
€/m ²	-0,15	-0,16	-0,17	5,7 %
Liikennealueiden puhtaanapito, € vuosi	-212 357	-223 000	-220 000	-1,3 %
Hoitokustannukset €/km	-4 603	-5 503	-5 052	-8,2 %
Liikennealueiden hoito yhteensä	-3 599 349	-4 320 000	-3 976 000	-8,0 %
Viheralueiden hoito				
Kunnossa pidetyt istutukset ja hoidetut viheralueet ha	185	187	189	1,1 %
€/ha	-5 259	-5 433	-5 778	6,3 %
Viheralueiden hoito yhteensä	-972 958	-1 016 000	-1 092 000	7,5 %
Valaistusjärjestelmä				
Ulkovalopisteiden lkm	21 038	21 300	21 500	0,9 %
€/valopiste	-38	-38	-41	8,4 %
Energiankulutus MWh	4 025	3 800	3 700	-2,6 %
Valaistusjärjestelmä yhteensä	-801 967	-800 000	-875 000	9,4 %
Muu kunnossapito				
Uudelleen päällystys €/m ²	-9,2	-12,2	-11,1	-8,6 %
Uudelleen päällystys m ²	27 835	37 000	45 000	21,6 %
Muu kunnossapito yhteensä	-1 213 205	-1 344 000	-1 589 000	18,2 %
Kunnossapito yhteensä				
Toimintatulot	26 695	13 000	12 000	-7,7 %
Toimintamenot	-6 587 480	-7 480 000	-7 532 000	0,7 %
Toimintakate	-6 560 785	-7 467 000	-7 520 000	0,7 %
Rakentaminen				
Toimintatulot	3 589 016	3 272 000	2 290 000	-30,0 %
Toimintamenot	-3 643 681	-3 272 000	-2 290 000	-30,0 %
Toimintakate	-54 665	0	0	
Yhdyskuntatekniikan palvelutuotanto				
Toimintatulot	1 554 052	1 410 000	1 874 500	32,9 %
Toimintamenot	-1 356 744	-1 360 000	-1 866 500	37,2 %
Toimintakate	197 308	50 000	8 000	-84,0 %
Liikenne-, viher- ja muiden erityisalueiden investoinnit				
Valmistus omaan käyttöön	3 612 275	4 190 000	2 868 000	-31,6 %
Henkilöstömäärä	59,6	59,3	58,1	-2,0 %
Henkilötyövuodet yhteensä	59,6	59,3	58,1	-2,0 %
Toimintatulot	5 555 979	5 087 000	4 537 500	-10,8 %
Valmistus omaan käyttöön	3 612 275	4 190 000	2 868 000	-31,6 %
Toimintamenot	-16 991 693	-18 357 000	-16 445 500	-10,4 %
Toimintakate	-7 823 439	-9 080 000	-9 040 000	-0,4 %

1 000 euroa	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos%	TS2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	9 168	9 277	7 406	-20,2 %	7 591	7 780	7 975
Toimintamenot	-16 992	-18 357	-16 446	-10,4 %	-16 604	-17 019	-17 445
Toimintakate	-7 823	-9 080	-9 040	-0,4 %	-9 014	-9 239	-9 470

Tulosalueet 210 – 280 yhteensä

1 000 euroa	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos%	TS2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	31 985	31 826	26 090	-18,0 %	26 918	27 574	28 337
Toimintamenot	-36 566	-39 144	-33 423	-14,6 %	-34 018	-34 987	-36 091
Toimintakate	-4 581	-7 318	-7 333	0,2 %	-7 100	-7 413	-7 755

Vuosien 2021 ja 2022 luvut eivät organisaatiomuutoksen vuoksi ole vertailukelpoisia.

295 Tilakeskus

Vastuuhenkilö: tilakeskuksen johtaja

Kuvaus 2023 ja keskeiset muutokset

Tilakeskus toimii erillisenä taseyksikkönä. Tilakeskuksen toimitilainvestointien osalta vastaava luottamustoimielin on kaupunginhallituksen omistajaohjausjaosto.

Tilakeskuksen tehtävänä on hankkia kaupunkikonsernille tarkoituksenmukaiset toimitilat ja niiden käyttäjien tarvitsemat kiinteistö- ja muut tilapalvelut. Tilakeskus vastaa kaupungin omistaman tilaomaisuuden ylläpidosta, arvon säilymisestä, hoidosta ja kunnossapidosta, tuottavuudesta, monikäyttöisyydestä ja tehokkaasta käytöstä. Tilakeskuksen investoinnit ovat pitkävaikutteisia, joissa pyritään varmoihin ratkaisuihin, jotta kaupunkilaisille taataan turvalliset toimitilat ja elinkaarikustannuksiltaan edulliset tilat.

Joensuun tilakeskus vastaa toimialansa palvelujen tehokkaasta ja taloudellisesta järjestämisestä lähtökohtana asiakkaiden tarpeet ja omistajaetu.

Merkittävin muutos vuoteen 2022 verrattuna liittyy perustettavalle hyvinvointialueelle siirtyviin vuokrasopimuksiin. Siirron seurauksena kaupungille vuokrattujen kohteiden määrä vähenee. Vuoden 2023 aikana määritellään kaupungin omistamien, hyvinvointialueen käytössä olevien kiinteistöjen omistusjärjestelymalli.

Tilakeskus osallistuu KTI Kuntien kiinteistöjen tunnusluvut ja asiakastyytyväisyysvertailuun vuonna 2023. Vertailu toteutetaan valtakunnallisesti joka toinen vuosi. Jatkossa soveltuvat mittarit huomioidaan tulevien vuosien tavoiteasetannassa. Tunnuslukuvertailu tuottaa tietoa ja vertailua koulu-, päiväkotij- ja monikäyttökiinteistöjen ylläpitokustannuksista, energiankulutuksista ja niiden CO₂-päästöistä sekä tilankäytön tehokkuudesta. Asiakastyytyväisyysvertailu tuottaa tietoa ja vertailua kunnan tilavuokralaisten tyytyväisyydestä tiloihin, tilojen hallintaan, tilahallinnon järjestämiin palveluihin sekä investointi- ja vuosikorjaushankkeisiin.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos %
Tulostavoite, euroa	-449 907	-157 000	2 920 000	-1959,9 %
Korvaus peruspääomasta, milj. euroa	5,49	5,49	5,49	0,0 %
Kaupungin omistamien rakennusten ja osakehuoneistojen huoneistoala (htm ²)	324 218	319 274	318 392	-0,3 %
Kaupungille vuokrattujen tilojen huoneistoala (htm ²)	87 719	94 783	75 369	-20,5 %
Kaupungin hallinnassa ja käytössä olevien tilojen huoneistoala (htm ²)	274 085	288 196	287 455	-0,3 %
Kaupungin omien rakennusten keskimääräinen sisäinen vuokra (€/hm ² /kk)	10,86	11,65	12,38	6,3 %
Keskimääräinen ulkoisten vuokrasopimusten vuokra (€/hm ² /kk)	12,03	13,01	14,58	12,1 %
Tilojen vuokrausaste (%)	91,0 %	90,5 %	92,0 %	1,7 %
Hoidettavien kiinteistöjen pinta-ala h-m ² /kk	249 346	264 324	254 191	-3,8 %
Lämmön ominaiskulutus kwh/m ³ /a	37,2	39,8	39,8	0,0 %
Kiinteistönhoito €/m ²	10,9	10,9	12,4	13,4 %
Rakennustekninen kunnossapito €/m ²	6,6	5,5	6,2	13,2 %
Talotekninen kunnossapito €/m ²	7,2	7,20	8,4	16,4 %
Henkilöstömäärä	61,4	64,2	64,5	0,5 %
Henkilötyövuodet yhteensä	61,4	64,2	64,5	0,5 %
Toimintatulot	47 103 923	49 996 100	53 998 600	8,0 %
<i>Valmistus omaan käyttöön</i>	361 907	90 830		-100,0 %
Toimintamenot	-28 912 454	-32 997 930	-33 276 600	0,8 %
Toimintakate	18 553 376	17 089 000	20 722 000	21,3 %

1 000 euroa	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos%	TS2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	47 466	50 087	53 999	7,8 %	55 327	56 690	58 085
Toimintamenot	-28 912	-32 998	-33 277	0,8 %	-33 466	-33 943	-34 451
Toimintakate	18 553	17 089	20 722	21,3 %	21 861	22 747	23 634

75 Kaupunkirakennelautakunta yhteensä

1 000 euroa	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos%	TS2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	79 451	81 913	80 088	-2,2 %	82 245	84 264	86 422
Toimintamenot	-65 479	-72 142	-66 699	-7,5 %	-67 484	-68 930	-70 542
Toimintakate	13 973	9 771	13 389	37,0 %	14 762	15 335	15 880

Vuosien 2021 ja 2022 luvut eivät organisaatiomuutoksen vuoksi ole vertailukelpoisia.

80 Joensuun alueellinen jätelautakunta

Vastuuhenkilö: jätehuoltosuunnittelija

Kuvaus 2023 ja keskeiset muutokset

Alueellinen jätelautakunta toimii kuntien yhteisenä jätehuoltoviranomaisena. Se hoitaa jätelaissa kunnille määritellyt jätehuollon viranomaistehtävät. Lautakunnan vastuukuntana toimii Joensuu ja muut yhteistoiminta-alueen kunnat ovat Ilomantsi, Kontiolahti, Liperi ja Polvijärvi. Jätelain, lautakunnan yhteistoimintasopimuksen ja Joensuun kaupungin hallintosäännön mukaisesti lautakunta päättää mm. kunnallisista jätehuoltomääräyksistä ja jätetaksasta, seuraa lainsäädännön ja jätehuoltomääräysten toteutumista toimialueella sekä ylläpitää jätteenkuljetusrekisteriä.

Jätelain muutokset tulivat voimaan heinäkuussa 2021. Uudistettu jätelainsäädäntö vaikuttaa kunta-laisten jätepalveluihin ja jätehuollon järjestämisen vastuunjakoon lähivuosina erityisesti hyötyjätteiden erilliskeräyksen lisääntyessä. Vuoden 2023 alusta alkaen kunnan on järjestettävä poistotekstiilin keräys ja heinäkuussa 2023 pakkausjätteiden keräys siirtyy kunnan vastuulle. Näiden lisäksi jätehuoltoviranomaisen on alettava ylläpitää kompostirekisteriä vuoden alusta alkaen.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos %
Viranhaltijapäätökset, kpl	165	180	150	-16,7 %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	2,6	2,5	2,5	0,0 %
Toimintatulot	203 493	219 000	209 000	-4,6 %
Toimintamenot	-203 493	-219 000	-209 000	-4,6 %
Toimintakate	0	0	0	

80 Joensuun alueellinen jätelautakunta yhteensä

1 000 euroa	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos%	TS2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	203	219	209	-4,6 %	214	219	225
Toimintamenot	-203	-219	-209	-4,6 %	-214	-219	-225
Toimintakate	0	0	0	0,0 %	0	0	0

85 Rakennus- ja ympäristölautakunta

Vastuuhenkilö: rakennustarkastaja

Kuvaus 2023 ja keskeiset muutokset

Rakennus- ja ympäristölautakunnan tulosalueita ovat yhteiset palvelut, rakennusvalvonta, ympäristönsuojelu ja pysäköinninvalvonta. Yhteisiin palveluihin on budjetoitu lautakunnan ja koko toimielimen yhteiset kulut. Tulosalueiden tehtävät ovat viranomaistehtäviä, jotka määräytyvät pääasiassa lainsäädännön perusteella.

850 Rakennus ja ympäristölautakunnan yhteiset palvelut

Vastuuhenkilö: rakennustarkastaja

Kuvaus 2023 ja keskeiset muutokset

Rakennus- ja ympäristölautakunta toimii Joensuun kaupungissa lainsäädännön tarkoittamana rakennusvalvonta- ja ympäristönsuojeluviranomaisena sekä vastaa muista sille hallintosäännössä määritellyistä tehtävistä

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	0,6	0,6	0,6	0,0 %
Toimintatulot	389	4 500	1 000	-77,8 %
Toimintamenot	-99 807	-106 500	-126 000	18,3 %
Toimintakate	-99 418	-102 000	-125 000	22,5 %

1 000 euroa	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos%	TS2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	0	5	1	-77,8 %	1	1	1
Toimintamenot	-100	-107	-126	18,3 %	-133	-137	-140
Toimintakate	-99	-102	-125	22,5 %	-132	-136	-139

860 Pysäköinninvalvonta

Vastuuhenkilö: yhdyskuntalakimies

Kuvaus 2023 ja keskeiset muutokset

Pysäköinninvalvonnan tehtävänä on poliisin ohella huolehtia Joensuun kaupungin alueella ajoneuvojen pysäyttämistä, seisottamista ja pysäköimistä koskevien kieltojen ja rajoitusten noudattamisen valvonnasta ja pysäköintivirhemaksujen määräämistä koskevista tehtävistä ja huolehtia tarvittavista ajoneuvojen siirroista.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos %
Pysäköintivirhemaksut kpl	12 603	11 300	12 500	10,6 %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	6,0	6,2	6,1	-2,7 %
Toimintatulot	672 340	597 000	652 000	9,2 %
Toimintamenot	-371 433	-361 000	-402 000	11,4 %
Toimintakate	300 907	236 000	250 000	5,9 %

1 000 euroa	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos%	TS2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	672	597	652	9,2 %	667	683	700
Toimintamenot	-371	-361	-402	11,4 %	-412	-422	-432
Toimintakate	301	236	250	5,9 %	255	261	268

870 Rakennusvalvonta

Vastuuhenkilö: rakennustarkastaja

Kuvaus 2023 ja keskeiset muutokset

Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä on yleisen edun kannalta valvoa rakennustoimintaa sekä osaltaan huolehtia, että rakentamisessa noudatetaan, mitä maankäyttö- ja rakennuslaissa tai sen nojalla säädetään tai määrätään. Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä on myös huolehtia kunnassa tarvittavasta rakentamisen yleisestä ohjauksesta.

Vuonna 2023 on tarkoitus tehdä selvitystyö kunnan rakennusrekisterin ajan tasalle saattamiseksi loppuun. Rakennusrekisterissä oleva rakennuskanta on perusteena myös kiinteistöveron muodostamiselle. Tämän selvitystyön resurssit sisältyvät tulosalueelle.

Jos hallituksen esitys rakentamislain uudistuksesta hyväksytään eduskunnassa, joudutaan vuosina 2023 ja 2024 rakennusvalvonnan toiminnassa pohtimaan tehtävien priorisointia ja tekemään toiminnan uudelleen järjestelyjä.

Toiminnalliset tavoitteet 2023

Strateginen painopiste: Vakaan ja vastuullisen talouden Joensuu		
Tavoitelinjaus: Pidämme verotuksen kilpailukykyisenä tarkalla taloudenpidolla ja verotuloja lisäävällä elinkeinopolitiikalla. Kaupungin toimintamenot ja investoinnit mitoitetaan tulokehitys ja kantokyky huomioiden. Lainakannan sekä vuokra- ja leasingvastuiden taso vakautetaan		
Toiminnallinen tavoite 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023	Vastuutaho
Kiinteistöveroselvitys käynnissä	100 % kaupungin alueella olevista rakennuksista on selvitetty	Rakennusvalvonta

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos %
Saapuneet lupahakemukset	752	630	620	-1,6 %
Myönnetyt rakennusluvut kpl	764	620	605	-2,4 %
- joista asumisen luvat	120	100	95	-5,0 %
- joista liike- ja	44	40	40	0,0 %
- joista muita lupia	600	480	470	-2,1 %
Keskim. käsittelyaika vrk	22	22	22	0,0 %
Lupa-asioista käsitelty 80 %	10 vrk	12 vrk	12 vrk	0,0 %
Myönnetyt luvat m³	467 390	368 000	350 000	-4,9 %
- joista asuinrakennuksia m ³	177 933	128 000	120 000	-6,3 %
- joista liike- ja teollisuusrakennuksia m ³	205 359	140 000	140 000	0,0 %
- joista muita rakennuksia m ³	84 098	100 000	90 000	-10,0 %
Valmistuneet rakennukset m³	329 290	396 000	330 000	-16,7 %
- joista asuinrakennuksia m ³	105 542	96 000	90 000	-6,3 %
- joista liike- ja	113 219	190 000	150 000	-21,1 %
- joista muita rakennuksia m ³	110 529	110 000	90 000	-18,2 %
€/lupa (brutto)	-1 044	-1 382	-1 550	12,2 %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	10,1	11,7	12,0	2,1 %
Toimintatulot	657 218	696 000	680 000	-2,3 %
Toimintamenot	-797 812	-857 000	-938 000	9,5 %
Toimintakate	-140 594	-161 000	-258 000	60,2 %

1 000 euroa	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos%	TS2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	657	696	680	-2,3 %	697	714	732
Toimintamenot	-798	-857	-938	9,5 %	-924	-947	-971
Toimintakate	-141	-161	-258	60,2 %	-227	-233	-238

880 Ympäristönsuojelu

Vastuuhenkilö: ympäristönsuojelupäällikkö

Kuvaus 2023 ja keskeiset muutokset

Ympäristönsuojelun tulosalueen tehtävänä on toimia kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena ja tuottaa ympäristönsuojelun lainsäädäntöön kuuluvat palvelut kuntalaisille. Ympäristönsuojelu neuvo- ja opastaa kuntalaisia ympäristöasioissa sekä tuottaa ympäristövalistukseen liittyviä palveluita.

Syyskuussa 2022 alkanut HIKKA (Hiilineutraali kiertotalous kaupunkiympäristössä) hanke jatkuu elokuun loppuun 2023. Hanketta rahoittaa ympäristöministeriö.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	Muutos %
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	3,6	3,3	3,9	17,8 %
Toimintatulot	60 628	72 000	101 000	40,3 %
Toimintamenot	-242 192	-287 000	-351 000	22,3 %
Toimintakate	-181 563	-215 000	-250 000	16,3 %

1 000 euroa	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos%	TS2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	61	72	101	40,3 %	41	42	43
Toimintamenot	-242	-287	-351	22,3 %	-284	-291	-298
Toimintakate	-182	-215	-250	16,3 %	-243	-249	-255

85 Rakennus- ja ympäristölautakunta yhteensä

1 000 euroa	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos%	TS2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	1 390	1 370	1 434	4,7 %	1 406	1 440	1 476
Toimintamenot	-1 511	-1 612	-1 817	12,8 %	-1 753	-1 797	-1 841
Toimintakate	-121	-242	-383	58,3 %	-347	-357	-365

7.2 Investointiosa

12 Kaupunginhallitus

120 Yleishallinto

1 000 euroa	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos %	TS2024	TS2025	TS2026
Investointimenot	-1 043	-2 390	-1 720	- 26,5 %	-1 250	-1 310	- 1 150
Investointitulot	3 225	2 400	2 400	0,0 %	2 400	2 400	2 400
Nettoinvestoinnit	2 182	10	680	1 033,3 %	1 150	1 090	1 250

Tulosalue sisältää tonttien ja maan hankinnan ja myynnin sekä muut yhteiset käyttöomaisuusinvestoinnit tai -sijoitukset. Investointituloihin on kirjattu tonttien ja maan hankinnan koko myyntitulo.

Maanhankintaan on varattu 0,7 milj. euroa. Pääomasijoitusrahastojen kaupungin rahoitusosuuksiksi on varattu 0,66 milj. euroa. Itärata Oy:n rahoitukseen on kohdistettu 0,06 milj. euroa. Lisäksi muihin tulosalueelle kohdistuviin hankintoihin on varattu 0,3 milj. euroa.

150 Konsernipalvelut

1 000 euroa	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos %	TS2024	TS2025	TS2026
Investointimenot	0	-50	-325	550,0 %	0	0	0
Investointitulot	0	-0	0	0,0 %	0	0	0
Nettoinvestoinnit	0	-50	-325	550,0 %	0	0	0

Tulosalueen määrärahoissa on varauduttu hallinnon uusien tilojen yhteisiin ict-hankintoihin (mm. kokoustilat, kulunvalvonta) sekä turvallisuuden ja varautumisen osalta varapolttoainesäiliöihin.

310 Osallisuus- ja vetovoimapalvelut

1 000 euroa	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos %	TS2024	TS2025	TS2026
Investointimenot	-15	-47	-20	0,0 %	-20	-20	-20
Investointitulot	0	0	0	0,0 %	0	0	0
Nettoinvestoinnit	-15	-47	-20	0,0 %	-20	-20	-20

Tulosalue sisältää määrärahan kauppatorin ja tapahtumien toimintaedellytysten parantamiseen.

Hyvinvoinnin toimiala

46 Kasvatus- ja koulutuslautakunta

405 Hyvinvoinnin edistämisen palvelut

1 000 euroa	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos %	TS2024	TS2025	TS2026
Investointimenot	0	0	-163	...	-30	-30	0
Investointitulot	0	0	0	0,0 %	0	0	0
Nettoinvestoinnit	0	0	-163	...	-30	-30	-0

Määräraha on tarkoitettu Sirkkalan liikuntakeskuksen nuorisotilojen kalustamiseen ja varustamiseen (80 000 euroa) ja Rantakylän nuorisotilojen uusien tilojen kalustamiseen ja varustamiseen (70 000 euroa) sekä Whisperin ja etsivien uusien tilojen kalustamiseen ja varustamiseen (13 000 euroa).

Taloussuunnitelmakaudella vuonna 2024 varaudutaan Enon nuorisotilojen kalustamiseen ja varustamiseen ja 2025 varaudutaan Hammaslahden nuorisotilojen varustamiseen ja kalustamiseen.

410 Koulutuspalvelut

1 000 euroa	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos %	TS2024	TS2025	TS2026
Investointimenot	-350	- 1 296	-943	-27,2 %	-400	-400	-1 200
Investointitulot	0	0	0	0,0 %	0	0	0
Nettoinvestoinnit	-350	-1 296	-943	-27,2 %	-400	-400	-1 200

Määräraha on tarkoitettu Pielisjoen koulun ja Sirkkalan liikuntakeskuksen kalustamiseen ja varustamiseen.

Taloussuunnitelmakaudella vuonna 2024 varaudutaan Enon koulun varustamiseen ja kalustamiseen ja vuonna 2025 Hammaslahden koulun kalustamiseen ja varustamiseen. Vuonna 2026 on varauduttu Reijolan koulun kalustamiseen ja varustamiseen.

440 Varhaiskasvatuspalvelut

1 000 euroa	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos %	TS2024	TS2025	TS2026
Investointimenot	-14	-66	-54	-18,2 %	-34	-34	-250
Investointitulot	0	0	0	0,0 %	0	0	0
Nettoinvestoinnit	-14	-66	-54	-18,2 %	-34	-34	-250

Määräraha on tarkoitettu päiväkotien vanhojen kalusteiden uusimiseen (34 000 euroa) sekä Niitty-
lahdenrannan päiväkodin kalustamiseen (20 000 euroa).

Taloussuunnitelmavuosina 2024 ja 2025 varaudutaan päiväkotien vanhojen kalusteiden uusimiseen ja vuonna 2026 Reijolan päiväkodin kalustamiseen ja varustamiseen.

47 Kulttuuri- ja liikuntalautakunta

660 Kulttuuripalvelut

1 000 euroa	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos %	TS2024	TS2025	TS2026
Investointimenot	-860	-400	-191	-52,3 %	-50	-1320	-30
Investointitulot	0	0	0	0,0 %	0	0	0
Nettoinvestoinnit	-860	-400	-191	-52,3 %	-50	-1320	-30

Määräraha on tarkoitettu Rantakylän kirjaston kalustamiseen (168 000 euroa) ja kaupunginorkesterin kahden oboe d'ámorean hankintaan (23 000 euroa).

Taloussuunnitelmakaudella vuonna 2024 varaudutaan museoiden uuden kokoelmatilojen kalustamiseen ja varustamiseen. Taloussuunnitelmakaudella vuonna 2025 varaudutaan Hammaslahden kirjaston kalustamiseen ja varustamiseen ja kaupungintalon museoksi hankkeeseen. Taloussuunnitelmakaudella vuonna 2026 varaudutaan seutukirjaston omatoimiratkaisujen päivittämiseen. Taloussuunnitelmakauden lopulle ajoittuneen uuden kirjastoauton hankinta, selvitystyö hankinnan tarpeesta ja aikataulusta aloitetaan.

690 Liikuntapalvelut

1 000 euroa	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos %	TS2024	TS2025	TS2026
Investointimenot	-323	-489	-477	-2,5 %	-400	-200	-200
Investointitulot	0	0	0	0,0 %	0	0	0
Nettoinvestoinnit	-323	-489	-477	-2,5 %	-400	-200	-200

Määräraha on tarkoitettu latukoneen hankintaan (150 000 euroa), leasingtraktorin lunastukseen (25 000 euroa) ja jäähallin kalustamiseen (232 000 euroa) sekä maaseutualueiden jääkiekkokaukalon (35 000 euroa) ja kuntosalin päivittämiseen (35 000 euroa)

Taloussuunnitelmakaudella vuonna 2024 varaudutaan jäähallin kalustamiseen sekä koneiden ja kalustojen uusintaan ja vuosina 2025-2026 kalustojen uusintaan.

Kaupunkiympäristön toimiala

75 Kaupunkirakennelautakunta

210 Kaupunkiympäristön toimialan hallinto ja talous

1 000 euroa	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos%	TS2024	TS2025	TS2026
Investointimenot	-420	-493	-417	-15,4 %	-573	-365	-310
Investointitulot		0	0	0,0 %	0	0	0
Nettoinvestoinnit	-420	-493	-417	-15,4 %	-573	-365	-310

Määräraha on tarkoitettu kalusto- ja laitehankintoihin. Vuoden 2023 aikana on suunniteltu hankittavaksi 4-akselinen tienhoitoauto, massapata tiemerkintöihin, laserkeilain droneen sekä mönkijä perävaunuineen.

280 Yhdyskuntatekniikka

1 000 euroa	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos%	TS2024	TS2025	TS2026
Investointimenot	-13 726	-13 159	-14 672	11,5 %	-12 008	-11 500	-11 500
Investointitulot	1 357	139	1 172	743,2 %	8	0	0
Nettoinvestoinnit	-12 369	-13 020	-13 500	3,7 %	-12 000	-11 500	-11 500

Yhdyskuntatekniikan investointeihin sisältyvät liikennealueiden, viheralueiden ja muiden yleisten alueiden rakentaminen. Toteutusjärjestyksenä noudatetaan seuraavaa kaupungin strategiassa määritettyä tärkeysjärjestystä:

- Uudisrakentaminen turvataan ja kaavoitetut alueet tehdään valmiiksi
- Elinkeinoelämää edistävät kohteet
- Vastuiden toteuttaminen kumppanuushankkeissa (valtio, yritykset)
- Omaisuuden arvo säilytetään ja korjausvelkaa pienennetään.

Vuodelle 2023 esitettyjen hankkeiden nettokehys on yhteensä 13,500 milj. euroa, joka koostuu 14,672 milj. euron menoista ja 1,172 milj. euron rahoitusosuuksista. Uudisrakentamisen osuus on 3,207 milj. euroa, peruskorjauksen 7,625 milj. euroa ja satama- ja ulkoliikuntapaikkarakentamisen 3,840 milj. euroa.

Uudisrakentamisen investoinnit

Vuonna 2023 Penttilänrannassa jatketaan Cederbergin aukion ja rantaraitin rakentamista, ja Marjassa uuden venesataman liikenteen tarpeisiin rakennetaan Leiritien loppuosuus valmiiksi. Karhunan, Haapajoen ja Multimäen asuntoalueiden rakentaminen jatkuu, ja Utrassa aloitetaan uuden Kirkkotarhantien alueen suunnittelu.

Papinkankaan teollisuusalueen kunnallistekniikan rakentamiseen varaudutaan, mikäli alueen tontinluovutus etenee.

Suurimpia viheraluehankkeita ovat Suola-Kustin puisto ja Sahaniitynpuisto Penttilänrannassa sekä Kukkilinnunpuiston 1. vaihe Koivuniemenpuistossa.

Vuosittain on varauduttu yhden koirapuiston rakentamiseen.

Peruskorjaus

Suurimpia peruskorjauskohteita ovat Rauhankatu välillä Koulukatu-Kauppakatu ja Mutalassa Kurjenkatu, Sirrinkatu, Räättälinkatu ja Suutarinkatu sekä Nepenmäellä Saukon-, Mäyrän- ja Näädänkatu. Reijolassa aloitetaan Hirvolantien alueen peruskorjaus ja Hammaslahdessa peruskorjataan pyörätiet Pakarilantiellä ja Kuparitiellä. Koulukadun peruskorjaus jatkuu edelleen. Asemanseudulla peruskorjataan Itäranta-katu ja aloitetaan Itä- ja Länsisiltojen peruskorjaus. Niinivaaralla peruskorjataan katuverkkoa uuden vesitornin rakentamista ennakoiden.

Yhteishankkeena Väyläviraston kanssa toteutettava Joensuun ratapihan uudistaminen jatkuu.

Viheralueista kunnostetaan muun muassa Ahvalonpuiston, Tuulipuiston ja Niittynotkonpuiston leikkipaikat.

Lisäksi tehdään vähäisessä määrin muita peruskorjaustöitä. Ulkovalaistuksen muuttamista energia-
tehokkaammaksi led-valaistukseksi jatketaan. Liikennevalojen saneeraukseen varaudutaan pieni-
muotoisesti. Myös pieniä liikenneturvallisuuskohteita toteutetaan.

Satama- ja ulkoliikuntapaikkahankkeet

Ukonniemen sataman laajennusalueen rakentaminen toteutetaan osittain EAKR-rahoituksen avulla. Penttilän venesataman rantarakenteiden rakentaminen jatkuu ja Marjalan venesataman uudistaminen valmistuu.

Ulkoliikuntapaikoista toteutetaan Reijolan lähiliikuntaolosuhteiden parantaminen ja Hammaslahden kuntoportaat. Lisäksi uusitaan Tapionkentän tekonurmi, mikäli siihen saadaan merkittävästi ulkopuolista rahoitusta. Vekaruksen retkeilyalueella uusitaan Myllykosken riippusilta.

Vuoden 2023 investointikohteisiin sisältyvät kaupungin strategian kannalta merkittävimmät kehittämishankkeet

○ Kukkilinnunpuisto	0,500 milj. euroa
○ Papinkankaan teollisuusalue	0,100 milj. euroa
○ Penttilänrannan sataman rantarakenteet	0,600 milj. euroa
○ Ukonniemen satama-alueen laajennus	2,280 milj. euroa
○ Asemanseutu (Itäranta) ja sillat	1,600 milj. euroa
○ II kaupunginosan kadut	1,290 milj. euroa
○ Utrantien pyöräilyn pääväylä	0,020 milj. euroa
○ Ratapihan melusuojaus	0,800 milj. euroa

Vuosien 2023–2026 investointisuunnitelma

Nettoinvestointien määrän on suunniteltu olevan vuosina 2024–2026 11,5–12,0 milj. euroa.

Uudisrakentaminen

Uudisrakentamisen investointimenot ovat vuosina 2024–2026 noin 3,9–5,7 milj. euroa. Kohteisiin haetaan ulkopuolista rahoitusta (mm. OKM, Maakuntaliitto, Traficom, ELY) mikäli suunnitelmakaudella julkaistaan sopivia rahoitushakua.

Asuinalueista Karhunmäen, Haapajoen, Multimäen ja Penttilän alueiden rakentaminen etenee edelleen tonttikysynnän edellyttämään tahtiin. Puronsuun ja Kirkkotarhantien alueiden rakentamiseen varaudutaan, tosin rakentamismahdollisuudet ratkaistaan käynnissä olevassa asemakaavaprosessissa. Myös puistohankkeet kohdistuvat uusille asuinalueille. Liike- ja teollisuusalueiden rakentaminen keskittyy edelleen Papinkankaan alueelle.

Katuyhteyden rakentamiseen Voimatieltä Salpakadulle varaudutaan.

Kukkilinnunpuiston rakentaminen jatkuu ja Arboretumin aluetta kehitetään edelleen.

Peruskorjaus

Liikennealueiden peruskorjausluontoihin kohteisiin tulisi pystyä varaamaan vuosittain vähintään noin 4,0–5,0 milj. euroa, jotta katuverkon korjausvelan kasvu saataisiin pysäytettyä. Liikennealueiden peruskorjauskohteisiin on suunniteltu käytettävän vuosina 2024–2026 noin 4,3 - 6,8 milj. euroa vuosittain, joten korjausvelan pienentäminen tai vähintään säilyttäminen nykytasolla näyttää mahdolliselta. Ruutukaavalla jatketaan II-kaupunginosan katujen peruskorjausta. Lisäksi katuja peruskorjataan yhteishankkeina Joensuun Veden kanssa mm. Nepenmäen alueella, Mutalassa, Enossa, Uimaharjussa ja Reijolassa. Leikkipuistojen peruskorjausta jatketaan, tehdään pienempiä puistoalueiden korjaustöitä ja parannetaan alueiden esteettömyyttä.

Pyöräilyn ja jalankulun olosuhteita parannetaan Tiedepuistolta Papinkadun kautta Rantapuistoon, ja Karjalankadun/Tikkamäentien kiertoliittymä rakennetaan. Lisäksi varaudutaan Nolkkan eritasoliittymän parantamiseen, mikäli yhteisrahoitus ELY:n ja yksityisten toimijoiden kanssa varmistuu.

Suunnitelmakaudella jatketaan edelleen ulkovalaistuksen muuttamista energiatehokkaammaksi ja toteutetaan liikenneturvallisuuden parannuskohteita. Siltojen peruskorjaukseen varaudutaan.

Viheraluekohteiden peruskorjauksiin on suunniteltu käytettävän vuosittain 0,4–0,8 milj. euroa, joka kohdistuu pääasiassa leikkipaikkojen peruskorjauksiin.

Kokonaisuutena peruskorjausinvestointimenot ovat vuosina 2024–2026 noin 5,2–7,3 milj. euroa.

Satama- ja ulkoliikuntapaikkahankkeet

Liikuntapaikkakohteita toteutetaan vuosittain liikuntapaikkasuunnitelman mukaisesti.

Satamarakentamiseen vaikuttaa erittäin paljon Saimaan kanavan tulevaisuus. Merkittäviä satamahankkeita ei ole suunnittelukaudelle ajoitettu.

Yhdyskuntatekniikan investointiohjelma 2023 ja investointisuunnitelma 2023–2026

YHDYSKUNTATEKNIikka		2023	2024	2025	2026
Uudisrakentaminen		3 207 000	3 923 000	4 345 000	5 680 000
Peruskorjaus		7 625 000	7 275 000	6 555 000	5 210 000
Satama- jaulkoliikuntapaikat		3 840 000	810 000	600 000	610 000
Menot yhteensä		14 672 000	12 008 000	11 500 000	11 500 000
Rahoitusosuudet					
Ukonniemen sataman laajennus, EAKR		-1 095 000			
Sortavalankadun jk+pp, Traficom		-69 000			
Noljakan lähivirkistysalue, ISAVI		-8 000	-8 000		
Rahoitusosuudet yhteensä		-1 172 000	-8 000		
Netto yhteensä		13 500 000	12 000 000	11 500 000	11 500 000
Merkittävimmät kehittämishankkeet	Kust. Arvio	2023	2024	2025	2026
Papinkaankaan teollisuusalue	3 377 000	100 000	380 000	110 000	390 000
Yhteys Salpakatu - Voimatie	1 850 000			100 000	1 150 000
II kaupunginosan kadut	5 193 000	1 290 000	855 000	500 000	230 000
Asemanseutu	7 641 000	1 600 000	1 000 000		
Ratapihan melusuojaus	2 137 000	880 000			
Utrantie, pyöräilyn pääväylä	700 000	20 000	340 000	340 000	
Papinkadun liikennejärjestelyt	1 240 000		400 000	400 000	400 000
Karjalankatu/Tikkamäentie kiertoliittymä	1 250 000		50 000	1 200 000	
Kukkilinnunpuisto	2 020 000	500 000	800 000	600 000	
Ukonniemen sataman laajennus	2 500 000	2 280 000			
Penttilänrannan sataman rantarakenteet	1 820 000	600 000			

295 Tilakeskus

1 000 euroa	TP2021	TA2022	TA2023	Muutos %	TS2024	TS2025	TS2026
Investointimenot	-14 058	-16 612	-26 097	57,1 %	-25 866	-20 850	-17 900
Investointitulot	1 226	829	1 035	24,8 %	300	300	300
Nettoinvestoinnit	-12 831	-15 783	-25 062	58,8 %	-25 566	-20 550	-17 600

Toimitilainvestointien tasossa on huomioitu konsernistrategian Vakaan ja vastuullisen talouden Joensuu – painopisteen tavoitelinjaukset, joiden mukaan muun muassa investoinnit mitoitetaan tulokehitys ja kantokyky huomioiden. Investointien priorisoinnissa noudatetaan seuraavaa tärkeysjärjestystä:

1. Palveluverkon kannalta välttämättömät kohteet (koulut, päiväkodit)
2. Tilojen terveellisyydestä, kunnosta ja esteettömyydestä huolehtiminen sekä korjausvelan pienentäminen
3. Liikuntaa, vapaa-ajantoimintoja ja kulttuuria tukevan palveluverkon täydentäminen.

Toimitilainvestoinneissa noudatetaan käytäntöä, jonka mukaan investointiohjelmassa huomioidaan hankkeet, joissa hankesuunnitelmat on hyväksytty tai ne valmistuvat vuoden 2022 aikana. Investointiohjelmaa tulee noudattaa hankkeiden järjestyksen ja aloittamisvuoden osalta. Suunnitelmassa yksilöidään yli 0,5 milj. euron hankkeet.

Toimitilojen investointiohjelma 2023 ja investointisuunnitelma 2023 – 2026

Hanke	Kust.arv.		Aik.	2023	2024	2025	2026
Hallinnon tilojen kalustaminen Torikatu 19 (*)		M T	24	720			
Sirkkalan muutos yläkouluksi	5 598	M T	4 298	1 300			
Pekkalan pelastusasema	1 519 210	M T	700	819 210			
Sirkkalan liikuntatilat	6 633 750	M T	3 269 225	3 364 525			
Rantakylän kirjaston ja nuorisotoimen tilojen pkor	1 696	M T	120	1 576			
Wärtsilätalo, C-siiven peruskorjaus	3 900	M T	200	3 700			
Enon koulu, uudisrakennus	7 020	M T	150	3 435	3 435		
Enon koulu, C-osan muutokset	785	M T			785		
Mehtimäen jääurheilukeskus, laajennus ja pkorj.	15 096	M T	300	7 150	7 646		
Kaupungintalon muutos museoksi	6 500	M T		400	5 600	500	
Hammaslahden koulu ja liikuntasali	11 655	M T		655	6 850	4 150	
Niinivaaran ulkoliikukumiskeskuksen huoltorakennus	888	M T		888			
Pienet hankkeet		M T		2 000	2 000	2 000	2 000
Rakennusten myyntitulot		M T		300	300	300	300
Toimitilainvestoinnit yhteensä		M		26 007	26 316	6 650	2 000
		T		1 035	300	300	300
		N		24 972	26 016	6 350	1 700
Korvausinvestoinnit		N		18 965	8 385	2 500	2 000
Laajennusinvestoinnit		N		6 007	17 631	3 850	
Kiinteistöleasing-/vuokrakohteet	Kust.arv.		Aik.	2023	2024	2025	2026
Kiinteistöleasing-/vuokrakohteet yhteensä		M T					

*) Kalustamisesta ei ole tehty hankesuunnitelmaa.

Tulevien vuosien investointisuunnitelma on laadittu Vakaan ja vastuullisen talouden Joensuu -strategisen painopisteen tavoitelinjaukset huomioiden. Mehtimäen pallokentän huoltotilat on tarkoitus toteuttaa vuoden 2024 aikana. Suunnitelmakauden lopulla käynnistettäväksi suunnitellut, selvityksessä olevat hankkeet ovat Reijolan uusi alakoulu ja päiväkotit, teatteriravintolan lasiterassin ja keittiön korjaus, taidemuseon peruskorjaus sekä Rantakylän uimahallin peruskorjaus. Virkistysuimala Vesikko ehdotetaan korvattavaksi uudisrakennuksella ja sen rakentaminen ajoittuu suunnitelmajakson jälkeen.

Kaupunginvaltuuston 31.8.2020 § 72 tekemän päätöksen mukaan musiikki- ja kulttuuritalon toteuttaminen ja aikataulut Carelicum vaihtoehdon mukaisesti ratkaistaan tarkemmin seuraavan valtuustokauden strategiassa ja siitä johdetuissa talousarvioissa. Kaupunginvaltuuston 15.11.2021 § 126 hyväksymän Joensuun strategia 2021 – 2025 mukaan musiikki- ja kulttuuritalon hankesuunnitelma valmistellaan vuosina 2023 – 2024, jonka jälkeen ratkaistaan hankkeen toteutusmuoto ja

alustava toteutusaikataulu. Musiikki- ja kulttuuritalon hankesuunnitelma tullaan valmistelemaan em. päätösten mukaisesti.

Hankkeet huomioidaan toimitilojen investointiohjelmassa hankesuunnitelmien valmistuttua, tässä vaiheessa hankkeisiin on tehty kokonaisuutena varaus, jotta taloussuunnitelma antaa investointitason ja lainakannan kehityksestä realistisen arvion. **Hankkeiden ajoittamiseen vaikuttaa vuoden 2023 aikana valmisteltavat talouden tasapainottamista koskevat linjaukset ja kaupungin investointikyky hyvinvointialueiden käynnistymisen jälkeen, hankesuunnitelmien tuottama tarkempi tieto kohteiden rakennuskustannuksista sekä rakentamisen yleinen kustannuskehitys.** Tehdään selvitys huhtikuun loppuun mennessä tulevista investointitarpeista, hyödynnettäväksi strategian väliarviointityössä.

Vuonna 2023 on varauduttava myös uusien hallinnon tilojen kalustamiseen. Kalustamisen arvio tarkentuu suunnittelun edetessä ja huomioidaan keskitetysti Tilakeskuksen talousarviossa.

Tilakeskuksen tulosbudjetti, toimitiloja koskevat toimenpiteet ja toimitilahankkeiden kuvaukset [Liite 4](#)

8 Joensuun Vesi

Joensuun Vesi -liikelaitoksen toiminnan kuvaus

Joensuun Vesi -liikelaitoksen tehtävänä on huolehtia vesihuoltolain mukaisesti kaupungin vesihuollosta, joka sisältää vedentuotannon ja johtamisen talousvetenä käytettäväksi sekä jäteveden johtamisen ja puhdistuksen. Joensuun Vesi -liikelaitos huolehtii myös hulevesien ja perustusten kuivatusvesien poisjohtamisen viemäreissään kaupunkirakennepalvelujen kanssa sovitun mukaisesti.

Laitos toimittaa sopimusperusteisesti muille vesihuoltolaitoksille vettä ja vastaanottaa vastaavasti jätevesiä. Laitos tuottaa jossain määrin myös toimialaansa liittyviä muita palveluja.

Laitos toimii kuntalain 9 luvun mukaisena liikelaitoksena niin, että sen toiminta on itsekannattavaa ja kaupunginvaltuuston asettama tulostavoite saavutetaan. Joensuun Vesi -liikelaitoksen johtokuntana toimii Joensuun Vesi -liikelaitoksen johtokunta.

Joensuun Veden arvot ovat laadukkaat vedet, luotettavuus ja hyvä palvelu

Joensuun Vesi -liikelaitoksen toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet liittyvät Joensuun kaupungin strategiaan.

Joensuun Vesi -liikelaitoksen toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet vuonna 2023:

Vakaan talouden Joensuu

1. Kilpailukykyiset vesihuoltomaksut verrokkikaupunkeihin ja maan keskitasoon verrattuna. Valtakunnallisen vertailuhintalaskelman perusteella hinnat ovat valtakunnan keskitasoa ja verrokkikaupunkeja alhaisemmat.
2. Valtuuston asettama tulostavoite saavutetaan.
3. Digiohjelman mukaisten tavoitteiden toteuttaminen. Etäluentateknologiaa otetaan käyttöön vaiheittain suunnitelman mukaisesti. Kattavuus yli 90 % v. 2027 mennessä eli noin 1 700 etäluettavaa vesimittaria asennettuna/vuosi. Lisäksi vuonna 2023 otetaan käyttöön uusi asiakas- ja laskutushallintajärjestelmä.

Kestävän kaupunkiympäristön Joensuu

4. Asiakkaidemme mukaan veden laatu kokonaisuutena arvioitaessa on maailman parasta. Asiakastyytyväisyyden säilyttäminen hyvällä tasolla, palvelun kokonaislaatu.
5. Oman sähköenergiatuotannon kasvattaminen. Aurinkoenergieselvityksen mukaiset investoinnit. Oman aurinkoenergiatuotannon kasvattaminen 80 000 kWh/vuosi.
6. Viemäriverkoston hulevesikuormituksen vähentäminen. Toteutetaan Käpykan-kaan teollisuusalueelle kohdennettu vuotovesiselvitys.

Taloudelliset ja määrälliset tavoitteet

	TP 2021	TA 2022	TA 2023
Toiminnan laajuus			
Liikevaihto, milj. €	17,18	17,18	18,05
Investoinnit, milj. € (netto)	6,29	7,60	7,90
Vesijohtoverkosto (km)	954	958	959
Viemäriverkosto (km)	1000	1003	1005
- jätevesiviemäriverkosto	662	664	665
- hulevesiviemäriverkosto	338	339	340
Suoritteet			
Veden myynti (1000 m ³ /a)	4 130	4170	4150
Veden hinta €/m ³ (sis. alv)	2,06	2,06	2,16
Laskutettu jätevesi (1000 m ³ /a)	3 410	3415	3415
Jäteveden hinta €/m ³ (sis. alv)	2,69	2,69	2,81
Henkilöstö			
Vakinainen henkilöstö	46	46	46

9 Rahastot

Itsenäisinä taseyksikköinä toimivia rahastoja ovat tulevaisuusrahasto ja elinkeinorahasto. Rahastojen tulot ja menot yhdistellään muihin kaupungin vastaaviin eriin tilinpäätöksessä sekä talousarviossa kaupungin ulkoisessa tuloslaskelmassa ja ulkoisessa rahoituslaskelmassa.

Rahastojen sijoituspolitiikka päivitetään vuonna 2023 ja tällä hetkellä voimassa olevan rahastojen sijoituspolitiikan mukaan (omistajaohjausjaosto 1.3.2021 § 13) rahastojen sijoitusvarallisuus on hajautettu siten, että osakesijoitusten vaihteluväli on 0-35 % ja korkosijoitusten 45-100 %. Muiden omaisuusluokkien (mm. kiinteistörahastot) vaihteluväli on 0-20 %.

Rahastojen pitkän aikavälin tuottotavoite on 5 %:n tasolla. Korkosijoitusten tuotto-odotus markkina-tilanteesta johtuen on tällä hetkellä heikko, mistä johtuen realistinen, lyhyen aikavälin tuotto-odotukseen perustuva tavoite rahastojen markkina-arvojen kehityksestä vuodelle 2023 on 4,0 %. Tilikauden tulostavoitteeksi voidaan asettaa 2,4 milj. euroa.

Tulevaisuusrahaston tuottoa on rahaston sääntöjen mukaan mahdollista käyttää edistämään pääasiassa korkeaan osaamiseen perustuvien työpaikkojen lisäämistä ja niiden säilyttämistä. Rahaston tuotosta voidaan käyttää rakennuskustannusindeksin muutoksen ylittävä osa.

Elinkeinorahaston pääomaa ja sen tuottoa voidaan käyttää rahastojen tarkoituksen mukaisiin strategisesti merkittäviin ja/tai välittömästi työllisyyttä edistäviin hankkeisiin.

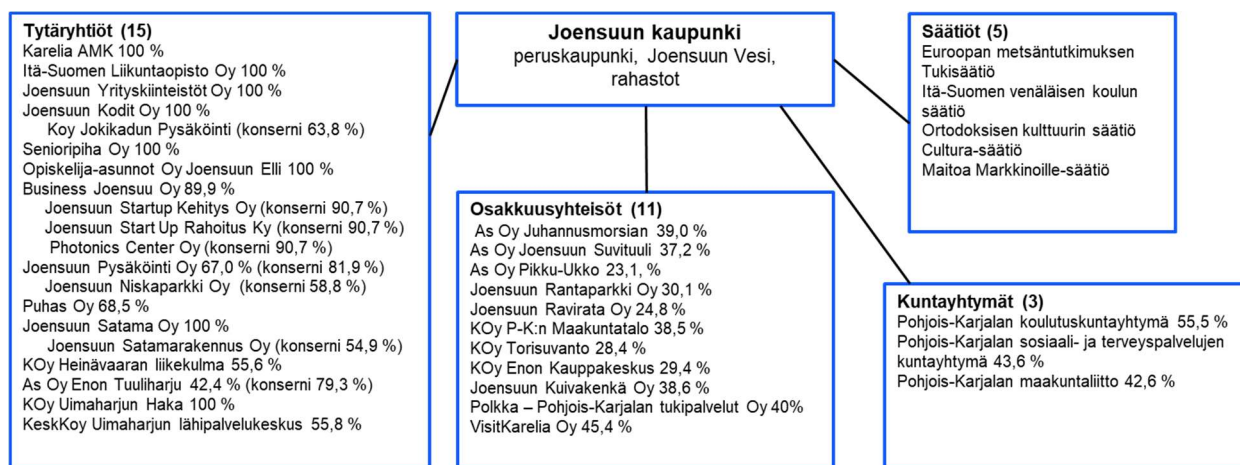
Rahastojen tulos- ja rahoituslaskelma on liitteessä 6.

10 Konserni ja konserniyhtiöt

Konsernirakenne ja muutokset

Konsernilla tarkoitetaan kuntaa ja sen tytäryhteisöjä. Tytäryhteisö on yhteisö, jossa kunnalla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta. Kunnan määräysvallassa olevaan säätiöön sovelletaan kuntalain tytäryhteisösäännöksiä.

Joensuu konserniin kuuluu 1.11.2022 14 tytäryhtiötä sekä neljä tytäryhtiön tytärtä sekä yksi kommandiittiyhtiö, jonka vastuunalainen yhtiömies on tytäryhtiön tytär. Kaupungilla on lisäksi 11 osakkuusyhtiötä, joissa omistusosuus vaihtelee 20-50 %:n välillä. Kaupunki on jäsenenä kolmessa kuntayhtymässä ja lisäksi osallisena 5 säätiössä.

Konsernissa on tapahtunut viime vuoteen verrattuna yksi muutos. Kaupunginhallitus päätti 31.8.2020 § 291, että kaupunki ostaa Kiinteistö Oy Enon jäähallin omistaman jäähallirakennuksen. Kiinteistöyhtiö asetettiin tämän jälkeen selvitystilaan ja yhtiö on vuoden 2022 aikana purettu.

Vuoden 2023 alussa tapahtuu erittäin merkittävä muutos, kun konsernista poistuu Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalouden kuntayhtymä hyvinvointialueen aloittaessa toimintansa. Kuntayhtymä purkautuu ja sote-palvelut järjestää jatkossa hyvinvointialue. Muutos näkyy vuoden 2023 talousarviossa, mutta toteutumaraportoinnin osalta uudistus realisoituu ensi kertaa vuoden 2023 tilinpäätöksessä, jolloin mm. konsernin lainakanta pienenee, kun konsernin taseeseen ei enää yhdistellä kuntayhtymän osuutta.

Konsernin ohjaus

Konserniohjauksen välineet ovat konsernistrategia, omistajapolitiikka, konserniohjeet, yhtiöille valtuuston asettamat tavoitteet, omistajaohjausjaoston hyväksymät tavoite- ja tulossopimukset strategisesti merkittävimpien yhtiöiden kanssa sekä hallitusehdokkaiden nimeäminen kaupunginhallituksen omistajaohjausjaoston ohjauksessa olevien tytäryhteisöjen hallituksiin.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt konserniohjeen 25.2.2019 § 25 (muutos 30.9.2019 § 121) ja omistajapolitiikan 18.12.2017 § 156. Joensuun kaupunkikonsernin yhtiöiden hallitusten nimeämisprosessi on hyväksytty omistajaohjausjaostossa 7.6.2021 § 57. Tavoite- ja tulossopimukset vuosille

2022-2024 on käsitelty ja hyväksytty kaupunginhallituksen omistajaohjausjaostossa alkuvuonna 2022.

Kuntalain (410/2015) 48 § mukaan konsernijohto vastaa kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä. Hallintosäännön mukaan konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus, kaupunginhallituksen omistajaohjausjaosto, kaupunginjohtaja ja kansliapäällikkö.

Hallintosäännön § 9 mukaan kaupunginhallituksen omistajaohjausjaosto mm. vastaa konsernin omistajapolitiikan ja konserniohjeiden valmistelusta, konserniohjauksesta konserniohjeissa määritellyjen yritysten osalta, hyväksyy tytäryhteisöjen kanssa tehtävät tavoite- ja tulossopimukset ja huolehtii muutoinkin omistaja ja konserniohjauksen kehittämisestä ja omistajuuteen liittyvästä edunvalvonnasta.

Konserniohjeiden mukaan kaupunginhallituksen omistajaohjausjaoston ohjauksessa ovat seuraavat tytäryhteisöt:

- Karelia Ammattikorkeakoulu Oy
- Itä-Suomen Liikuntaopisto Oy
- Joensuun Kodit Oy
- Opiskelija-asunnot Oy Joensuun Elli
- Joensuun Pysäköinti Oy
- Puhas Oy
- Joensuun Yrityskiinteistöt Oy
- Business Joensuu Oy

Lisäksi omistajaohjausjaosto antaa ohjeet kaupungin edustajille seuraavissa yhtiöissä, joissa kaupunki on omistajana:

- Pohjois-Karjalan Energiaholding Oy
- Pohjois-Karjalan Sähkö Oy
- Meidän IT ja talous Oy
- Efetta Oy
- Polkka – Pohjois-Karjalan Tukipalvelut Oy
- Karelia Expert Matkailupalvelu Oy

Muut yhteisöt ovat hallintopalvelujen ohjauksessa.

Konsernia koskevat toiminnan ja talouden tavoitteet

Kuntalaki korostaa kunnan ja konsernin ohjaamista kokonaisuutena. Kuntalain mukaan talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Edelleen kuntalain mukaan kaupungin talousarviossa ja -suunnitelmassa tulee ottaa huomioon kaupunkikonsernin talouden vastuut ja velvoitteet, kuten konserniyritysten merkittävät investoinnit tai lainakannan muutokset.

Suosituksen mukaan valtuuston tulee ohjata asettamillaan tavoitteilla myös tytäryhteisöjä niiden omassa tavoitteenasettelussa. Valtuuston ohjaus ei kuitenkaan sido oikeudellisesti tytäryhteisöjä. Tavoiteasettelu tässä tarkoituksessa on luonteeltaan välillistä, pääomistajan tahdon esiintuomista.

Valtuusto asettaa talousarviossa tytäryhteisöille toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu kuntastrategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta. Suosituksen mukaan konsernijohton on suositeltavaa neuvotella tytäryhteisöjen kanssa asetettavista tavoitteista ennen niiden lopullista hyväksymistä tai kuten konserniohjeessa on mahdollisesti sovittu. Yhteistyön tuloksena asetetuilla tavoitteilla pyritään varmistamaan, että tytäryhteisöjen toiminta on kuntakonsernin kokonaisedun mukaista ja tytäryhteisöjen taloussuunnitelmat perustuvat valtuuston niille asettamiin tavoitteisiin. Käytännöistä ja suunnittelumalleista päättää kuitenkin yhteisön hallitus

Kuntalain lisäksi kaupungin tytäryhteisöjen toimintaa ohjaavat valtuuston hyväksymä konsernistrategia, omistajapoliittinen ohjelma, konserniohjeet ja hallintosääntö. Konsernistrategia 2021–2025 on hyväksytty marraskuussa 2021 ja siinä linjataan Joensuun toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteet, jotka ohjaavat talousarvion laatimista ja kaikkea muutakin kaupungin toimintaa. Strategian mukaan Joensuu on Idän houkuttelevin.

Kaupungin omistajapoliittisen ohjelman mukaan Joensuun kaupunki on aktiivinen, vaativa ja johdonmukainen omistaja, joka varmistaa omien omistustensa tehokkaan hyödyntämisen kaupunkilaisten hyväksi. Omistajapolitiikan tarkoitus on osaltaan liittää konserniin kuuluvat yhteisöt osaksi kaupungin strategista johtamista.

Konserniohjeiden mukaan valtuusto asettaa talousarviossa tytäryhteisöille konsernistrategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta johdettuja toiminnan ja talouden tavoitteina. Tytäryhteisöjen taloussuunnitelmien tulee perustua valtuuston niille asettamiin tavoitteisiin. Yksityiskohtaisemmista tytäryhteisölle asetettavista tavoitteista sovitaan yhteisön kanssa tehtävässä tavoite- ja tulossopimuksessa.

Edellä esitetyin perustein valtuusto asettaa vuodelle 2023 yhtiökohtaiset strategiset kehittämistavoitteet sekä talouden tavoitteet omistajapoliittisessa ohjelmassa strategisiksi mainituille sekä kaupunginhallituksen omistajaohjausjaoston ohjauksessa oleville yhtiöille. Lisäksi vuonna 2023 edellä mainittujen yhtiöiden tulee huomioida kaikessa toiminnassaan työllisyysnäkökulma. Tämä tarkoittaa yhtiön osallistumista työllisyystoimenpiteisiin esimerkiksi työkokeilun, palkkatukityöllistämisen tai hankintojen keinoin.

Kaupunginhallituksen omistajaohjausjaosto päättää konserniohjeen mukaisesti tarkempien tavoite- ja tulossopimusten laatimisesta ja seuraamisesta edellä mainituille yhtiöille. Sopimukset pohjautuvat konsernistrategiaan.

Yhtiökohtaiset arviot vuoden 2023 investointimenoista ja lainakannan muutoksesta

Yhtiö	Investointimenot 1 000 euroa	Lainakannan muutos 1 000 euroa
Karelia Ammattikorkeakoulu Oy	-1 200	0
Itä-Suomen Liikuntaopisto Oy	-35	0
Joensuun Kodit Oy	-6 180	-2 561
Opiskelija-asunnot Joensuun Elli Oy	-6 500	1 000
Joensuun Pysäköinti Oy	-150	-120
Puhas Oy	-1 230	0
Yrityskiinteistöt Oy	-6 000	5 003
Business Joensuu Oy	-544	-2 413

+ = lainakanta kasvaa, - = lainakanta pienenee

Yhtiöiden tulevien investointien rahoitus- ja takaustarpeet ratkaistaan tapaus- ja investointikohtaisesti erikseen. Mahdolliset takaukset tuodaan erikseen päätettäväksi kaupunginvaltuustoon.

Konsernistrategiasta johdetut valtuustoon nähden sitovat yhtiökohtaiset tavoitteet ovat seuraavat:

Karelia Ammattikorkeakoulu Oy

Karelia-ammattikorkeakoulu on monialainen ammattikorkeakoulu, jonka lakisääteisiä tehtäviä ovat koulutus, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta (TKI-toiminta) sekä aluekehitystehtävä.

Strategiset kehittämistavoitteet	Mittari ja tavoitetaso
Yhtiö toimii merkittävänä alueen asiantuntija-ammattien kouluttajana sekä työ- ja elinkeinoelämän tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan toteuttajana.	Valmistuneiden määrä - Amk-tutkinnot, tavoitetaso 740 kpl - Yamk-tutkinnot, tavoitetaso 120 kpl
Alueen kehittämiseen suunnattu TKI-toiminta.	Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatorahoitus. Tavoitetaso 4,7 milj. euroa.
Yhtiö luo kasvun mahdollisuuksia ja tuo merkittävää lisäarvoa opiskelijakaupunki Joensuulle.	
Talouden tavoitteet	Mittari ja tavoitetaso
Mahdollinen aiempien tilikausien alijäämä tulee kattaa ja tilikauden tulee olla ylijäämäinen.	Tilikauden yli-/alijäämä. Tavoitetaso; liikevoittotavoite 0,3 milj. euroa.

Itä-Suomen Liikuntaopisto Oy

Yhtiö järjestää kattavasti liikunta-alan koulutusta sekä tukee ja kehittää alueen liikuntaa, urheilua sekä niihin liittyviä palveluita yhteistyössä urheiluseurojen ja muiden sidosryhmien kanssa.

Strategiset kehittämistavoitteet	Mittari ja tavoitetaso
Yhtiön järjestämä liikunta-alan koulutus on Suomen kärkeä.	Opiskelijavuosien määrä/v, Tavoitetaso; 115 opiskelijaa /vuosi
Yhtiö tukee kaupungin asukkaiden hyvinvointia ennaltaehkäisevästi ja tarjoaa mahdollisuuksia oman hyvinvoinnin edistämiseen.	Palvelutoimintaan osallistuneiden henkilömäärä. Tavoitetaso; 7500 henkilöä/v
Yhtiö on vahvasti mukana Urheilukaupunki Joensuu -kehitysohjelmassa.	

Talouden tavoitteet	Mittari ja tavoitetaso
Yhtiö laatii pidemmän aikavälin suunnitelman talouden kehityksestä siten, että tulorahoitus mahdollistaa toiminnan ja yhtiön kehityksen kannattavasti.	Ohjelma on laadittu. Tilikauden yli-/alijäämä. Tavoitetaso; 0 – 0,01 milj. euroa

Joensuun Kodit Oy

Joensuun Kodit Oy omistaa ja vuokraa hallinnoimiaan vuokra-asuntoja. Yhtiö tarjoaa asuntoja kuntalaisille kaikissa elämän vaiheissa.

Strategiset kehittämistavoitteet	Mittari ja tavoitetaso
Yhtiö tukee toiminnallaan Joensuun kasvua ja elinvoiman kehittymistä.	Asuntojen saatavuus. Tavoitetaso; Yhtiö kykenee tarjoamaan alueelle työn vuoksi muuttavalle asunnon vähintään kuukauden kuluessa, mikäli hakija täyttää asukkaan valintakriteerit.
Yhtiö toteuttaa omalta osaltaan asuntopoliittista ohjelmaa.	
Talouden tavoitteet	Mittari ja tavoitetaso
Yhtiö laatii pidemmän aikavälin suunnitelman talouden kehityksestä, korjausvelan vähentämisestä ja tulevien uudisinvestointien toteuttamisesta.	Ohjelma on laadittu. Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja. Tavoitetaso; 0 milj. euroa

Opiskelija-asunnot Oy Joensuun Elli

Yhtiö rakentaa, ylläpitää ja vuokraa asuntoja joensuulaisille peruskoulun jälkeisille opiskelijoille.

Strategiset kehittämistavoitteet	Mittari ja tavoitetaso
Yhtiö palvelee opiskelijoita kilpailukykyisin asumisratkaisuin. Soluasuntojen määrä sopeutetaan vastaamaan kysyntää.	Tilojen käyttöaste. Tavoitetaso; Tilojen käyttöaste on korkea ja asuntoverkko vastaa kysyntää. Tavoitetasot: - soluasunnot 80 % - kaikki asunnot 94,4 %
Yhtiö tukee opiskelijakaupunki Joensuun imagoa.	
Talouden tavoitteet	Mittari ja tavoitetaso
Yhtiön toiminta on kannattavaa.	Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja. Tavoitetaso; 1,4 milj. euroa
Pitkäaikaisten lainojen määrä laskee.	Pitkäaikaisten lainojen määrä. Tavoitetaso: 91,8 milj. euroa

Joensuun Pysäköinti Oy

Yhtiön toimialana on pysäköintipaikkojen ja pysäköintilaitoksien rakentaminen, omistaminen ja ylläpitäminen sekä pysäköintipaikkojen myyminen tai vuokraaminen.

Strategiset kehittämistavoitteet	Mittari ja tavoitetaso
Yhtiö edistää kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta.	Yhtiön ydinliiketoimintaan liittyvän energiatehokkuuden parantaminen ja hiilineutraaliuden edistäminen. Tavoitetaso: Hallien valaistuksen vaihto LED valoihin sekä sähkö/hybridiautojen hitaiden latausasemien rakentaminen Hallitien pysäköintitaloon (10 paikkaa).
Yhtiö edistää toiminnallaan kaupungin hiilineutraaliustavoitteen saavuttamista.	
Talouden tavoitteet	Mittari ja tavoitetaso
Yhtiön toiminta on kannattavaa.	Tilikauden yli-/alijäämä. Tavoitetaso: 0,08 milj. euroa

Puhas Oy

Yhtiö on viiden kunnan omistama jätehuollon palveluyhtiö.

Strategiset kehittämistavoitteet	Mittari ja tavoitetaso
Yhtiö edistää toiminnallaan kaupungin hiilineutraaliustavoitteen saavuttamista.	Toteutetut toimenpiteet ja niiden vaikutukset. Tavoitetaso; Yhtiön sisäiset ajot (2 omaa + 3 urakoitsijan autoa) toteutetaan biokaasulla 1.1.2023 alkaen. Pakkausjätteiden kuljetukset toteutetaan biokaasulla 1.7.2023 alkaen.
Yhtiö toimii yhteistyökumppanina uusien bio- ja kiertotalousliikemahdollisuuksien edistämisessä.	Yhteistyö alalla toimivien yritysten kanssa (esim. Bio10:n ja Wega)
Talouden tavoitteet	Mittari ja tavoitetaso
Jätehuollon toiminnan kehittäminen ja investoinnit rahoitetaan tulorahoituksella.	Tilikauden yli-/ alijäämä. Tavoitetaso; budjetoidun mukaisesti -0,06 milj. euroa.

Yrityskiinteistöt Oy

Yhtiön toimialana on ylläpitää tuotanto-, liike- ja palvelurakennuksia ja luovuttaa niitä edellä mainittujen palvelujen tuottamiseksi Joensuun alueella.

Strategiset kehittämistavoitteet	Mittari ja tavoitetaso
Yhtiö tuo lisäarvoa yrittäjyyskaupunki Joensuulle.	
Yhtiö edistää Joensuussa jo toimivien ja meille sijoittuvien uusien yritysten kilpailukykyä tarjoamalla vetovoimaisia toimitiloja.	Yritysten tarpeisiin räätälöidyt ja muokatut toimitilat asiakkaiden toiveiden mukaan, kilpailukykyinen vuokrataso. Tavoitetaso v. 2023 on 6,00 €/m².
Talouden tavoitteet	Mittari ja tavoitetaso
Yhtiön toiminta on kannattavaa.	Tilikauden yli-/alijäämä. Tavoitetaso; 0,05 milj. euroa

Business Joensuu Oy

Yhtiö tuottaa kaupungille palveluita yritysten käynnistämiseen, kasvuun, kansainvälistymiseen, investointeihin ja sijoittumiseen alueelle.

Strategiset kehittämistavoitteet	Mittari ja tavoitetaso
Yhtiö tuo lisäarvoa yrittäjyyskaupunki Joensuulle. Yhtiö edistää Joensuun elinvoimaa työpaikkojen ja osaavan työvoiman sijoittumisella seudun yrityksiin	Tuloksekkaat palvelut ja toimintamallit työnantajien houkuttelevuuteen, työnantajaosaamiseen ja rekrytointeihin sekä osaajien houkutteluun maailmalta. Tavoitetaso; Yrityksissä 200 työpaikkaa täytetty.
Talouden tavoitteet	Mittari ja tavoitetaso
Yhtiön toiminta on kannattavaa.	Yhtiön liikevaihto ja tulos. Tavoitetaso; Yhtiön liikevaihto tilivuodelle 2023 on budjetoidun mukaisesti 12,3 milj. euroa ja liikevoitto 0,9 milj. euroa

11 Tulos- ja rahoituslaskelmat

11.1 Tuloslaskelma

Talousarvion tuloslaskelmaosa on kaupungin kokonaistaloudellinen laskelma, jonka tehtävänä on osoittaa tulo- ja rahoituksen riittävyys kaupungin palvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Tuloslaskelman välituloksina esitetään toimintakate, vuosikate ja tilikauden tulos.

Toimintakate on käyttötalouden toimintatulojen ja -menojen erotus ja se osoittaa, paljonko käyttötalouden menoista jää katettavaksi verotuloilla, valtionosuuksilla ja rahoitustuloilla. Vuosikate on kaupungin kokonaistulo- ja rahoitusta kuvaava välitulos, jota tulee arvioida sekä tuloksen muodostumisen että rahoituksen riittävyyden kannalta. Vuosikate osoittaa tulo- ja rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan vapaaehtoisia varauksia tai omaa pääomaa. Tilikauden tuloksen jälkeen esitetään poistoeron, vapaaehtoisten varausten ja rahastojen muutokset. Vapaaehtoisten varausten ja rahastojen lisäyksiä voi pääsääntöisesti tehdä enintään tilikauden tuloksen osoittaman ylijäämän verran. Talousarviossa tuloksen käsittelyerät ovat ohjeellisia, lopullisesti niistä päätetään tilinpäätöksen vahvistamisen yhteydessä.

Talousarvion yhteydessä esitetään kaksi erilaista tuloslaskelmaa: peruskaupungin tuloslaskelma ja yhdistetty tuloslaskelma, jossa esitetään erikseen peruskaupungin, Joensuun Vesi- liikelaitoksen sekä tulevaisuus- ja elinkeinorahaston tuloslaskelmat sisältäen niiden väliset sisäiset erät. Tuloslaskelma vuosille 2021–2026 vastaa tilinpäätöksen ulkoista tuloslaskelmaa, jossa on laskettu yhteen peruskaupunki, Joensuun Vesi- liikelaitos sekä tulevaisuus- ja elinkeinorahaston tuloslaskelmat.

Peruskaupungin tuloslaskelma 1 000 euroa	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025	TS2026
Toimintakate	-431 812	-470 927	-180 003	-180 767	-182 093	-182 956
Kunnallisvero	241 729	253 000	116 000	108 000	111 000	115 000
Kiinteistövero	21 978	23 000	22 300	22 300	22 300	22 300
Osuus yhteisöveron tuotosta	32 458	36 000	26 000	23 700	24 600	25 500
Valtionosuudet	164 812	175 200	55 400	46 000	46 500	50 000
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotulot	427	430	500	500	500	500
Muut rahoitustulot	7 109	7 500	7 000	7 000	7 000	7 000
Korkomenot	-1 087	-1 400	-4 600	-6 200	-7 200	-8 400
Muut rahoitusmenot	-5 495	-5 500	-5 500	-5 500	-5 500	-5 500
Vuosikate	30 120	17 303	37 097	15 033	17 107	23 444
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-27 732	-28 000	-29 300	-29 600	-29 600	-29 600
Arvonalentumiset	-2 086	-206	-360	-460	-160	-160
Tilikauden tulos	302	-10 903	7 437	-15 027	-12 653	-6 316
Poistoeron lisäys(-)/vähennys(+)	1 699	1 900	1 800	1 400	1 300	1 200
Varausten lisäys(-)/vähennys(+)	-6 035					
Rahastojen lisäys(-)/vähennys(+)	4					
Tilikauden yli-/alijäämä	-4 030	-9 003	9 237	-13 627	-11 353	-5 116
<i>Tilikauden yli-/alijäämä ilman sopeutustoimenpiteiden vaikutusta</i>				-16 627	-17 353	-14 416

Ulkoinen tuloslaskelma 2023 1 000 euroa	Perus- kaupunki	Joensuun Vesi	Rahastot	Elimi- noinnit	Yhteensä
Toimintakate	-180 003	9 427	-30		-170 606
Kunnallisvero	116 000				116 000
Kiinteistövero	22 300				22 300
Osuus yhteisöveron tuotosta	26 000				26 000
Valtionosuudet	55 400				55 400
Rahoitustulot ja -menot					
Korkotulot	500		100	-315	285
Muut rahoitustulot	7 000	6	2 630	-818	8 818
Korkomenot	-4 600	-315		315	-4 600
Muut rahoitusmenot	-5 500	-818	-300	818	-5 800
Vuosikate	37 097	8 300	2 400	0	47 797
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-29 300	-6 000			-35 300
Arvonalentumiset	-360				-360
Tilikauden tulos	7 437	2 300	2 400	0	12 137
Poistoeron muutos	1 800				1 800
Varausten muutos	0				
Rahastojen muutos	0				
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	9 237	2 300	2 400	0	13 937

Ulkoinen tuloslaskelma 1 000 euroa	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025	TS2026
Toimintakate	-422 296	-461 460	-170 606	-170 720	-171 646	-172 309
Kunnallisvero	241 729	253 000	116 000	108 000	111 000	115 000
Kiinteistövero	21 978	23 000	22 300	22 300	22 300	22 300
Osuus yhteisöveron tuotosta	32 458	36 000	26 000	23 700	24 600	25 500
Valtionosuudet	164 812	175 200	55 400	46 000	46 500	50 000
Rahoitustulot ja -menot						
Korkotulot	320	245	285	285	285	285
Muut rahoitustulot	13 916	9 688	8 818	8 818	8 818	8 818
Korkomenot	-1 087	-1 400	-4 600	-6 200	-7 200	-8 400
Muut rahoitusmenot	-798	-11 600	-5 800	-5 800	-5 800	-5 800
Vuosikate	51 032	22 673	47 797	26 383	28 857	35 394
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-33 277	-33 720	-35 300	-35 900	-36 300	-36 500
Arvonalentumiset	-2 086	-206	-360	-460	-160	-160
Tilikauden tulos	15 669	-11 253	12 137	-9 977	-7 603	-1 266
Poistoeron muutos	1 997	1 900	1 800	1 400	1 300	1 200
Varausten muutos	-7 706					
Rahastojen muutos	-4 423					
Tilikauden alijäämä/ylijäämä	5 538	-9 353	13 937	-8 577	-6 303	-66
<i>Tilikauden yli-/alijäämä ilman sopeutustoimenpiteiden vaikutusta</i>				<i>-11 577</i>	<i>-12 303</i>	<i>-9 366</i>

Tuloslaskelman tunnusluvut	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025	TS2026
Toimintatuotot toimintamenoista %	15 %	20 %	42 %	40 %	40 %	40 %
Vuosikate %	144 %	67 %	134 %	73 %	79 %	97 %
Vuosikate €/asukas	661	292	614	338	369	451
Kertynyt yli-/alijäämä milj. euroa	36,7	27,4	41,3	32,7	26,4	26,4
Kertynyt yli-/alijäämä €/asukas	475	353	531	419	338	336

Talousarvio ja taloussuunnitelma täyttävät kuntalain 110 §:n 3 momentin edellytykset, jonka mukaan *Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä maimittuna ajanjaksona katetaan.*

Kaupungin lähtökohdat talousarvio- ja taloussuunnitelmakaudelle ovat kaksijakoiset. Taustalla on talouden mittareilla mitattuna kaksi suhteellisen vahvaa vuotta, mutta näkymät ovat varsin haastavat. Vuosien 2020-2021 myönteinen talouskehitys on ollut pitkälti seurausta valtion mittavista koronatuista ja kertaluontoisista tekijöistä, kuten tulevaisuusrahaston varainhoitajan vaihdoksen seurauksena kirjautuneesta varsin suuresta luovutusvoittotulosta. Ilman kertaluontoisia tuloeria kaupungin tulos olisi jäänyt vuosina 2020-2021 alijäämäiseksi eikä rakenteelliset ongelmat siten ole poistuneet, vaikka tunnusluvuilla mitattuna kehitys on ollut hyvää.

Vuoden 2022 lähtökohdat olivat kohtuulliset ja talousarvio laadittiin tasapainoon. Koronapandemiaan liittyvien raskaimpien rajoitustoimien hellitettyä yleinen taloudellinen kehitys vaikutti myönteisemmältä, kunnes Venäjän hyökkäys Ukrainaan toi talouden näkymiin merkittävää epävarmuutta. Samanaikaisesti jo aiemmin alkanut kustannusten nousu kiihtyi. Muutos on heijastunut myös kaupungin talouteen oman toiminnan kustannusten nousun ja sijoitusmarkkinoiden heikon kehityksen myötä. Merkittävimmin talousennusteisiin on kuitenkin vaikuttanut nopeutunut sote-menojen kasvu, joka käänsi kaupungin vuoden 2022 ennusteet alijäämäisiksi. Sote-menojen nopeutunut kasvu kasvatti myös tulevaan liittyvää epävarmuutta, koska uudistuksen taloudellisten vaikutusten malli on kytkeyty voimakkaasti sote-menojen kasvuun.

Koko kuntatalouden tavoin myös Joensuun kaupungin talous vahvistuu väliaikaisesti vuonna 2023. Väliaikaista vahvistumista selittää käytännössä sote-uudistukseen liittyvät ns. rytmihäiriöt. Verotuksen tilitysrytmin johdosta kaupunki, kuten muutkin kunnat, saa vuonna 2023 verotuloja vielä korkeamman, 20,50 %, veroprosentin ja korkeamman yhteisöveron kuntaryhmän jako-osuuden mukaisesti aiemmilta vuosilta. Toisaalta sote-uudistuksen kuntakohtaisten taloudellisten vaikutusten jälkikäteistarkistus tulee pienentämään kaupungin valtionosuuksien tasoa ennakkolisiin laskelmiin nähden, mikä vaikuttaa pysyvästi valtionosuuksien tasoon vuodesta 2024 alkaen. Arvio perustuu oletta- maan, että hyvinvointialueille siirtyvät kustannukset tulevat olemaan tilinpäätöksissä 2022 suurem- mat kuin talousarvioissa ja siirtyvien tulojen kasvu ei kata tuota muutosta. Ennakollisten tietojen pe- rusteella Joensuun sote-menojen ylitys talousarvioon nähden on selvästi suurempaa kuin koko maassa, minkä johdosta negatiivinen oikaisu ennakkolisiin laskelmiin nähden on todennäköisesti suurempi kuin koko maassa keskimäärin.

Väliaikaisten kaupungin tulokertymää vahvistavien vaikutusten johdosta peruskaupungin tuloslas- kelma vuodelle 2023 on 9,2 milj. euroa ylijäämäinen. Ulkoinen tuloslaskelma (peruskaupunki,

Joensuun Vesi ja rahastot) vuoden 2023 tulos on 13,9 milj. euroa ylijäämäinen. Vuosikateprosentti on 134 %.

Peruskaupungin käyttötalouden toimintakate on 180,0 milj. euroa, mikä on 291 milj. euroa vuotta 2022 pienempi. Muutosta selittää hyvinvointialueiden toiminnan käynnistyminen. Vertailukelpoinen peruskaupungin toimintakatteen muutos vuoteen 2022 nähden on 4,0 % ja ulkoisen tuloksen osalta 4,4 %. Kasvu on varsin suuri aiempien vuosien talousarvion tasoon nähden huomioden, että talousarviossa on huomioitu pääsääntöisesti vain välttämättömät menolisäykset, kuten palkankorotukset, toimitilojen vuokramuutokset sekä merkittävimpien tukipalveluiden kustannusmuutos. Kasvua voidaan kuitenkin pitää vielä maltillisena huomioden kunta-alan palkankorotusten suuruus sekä yleinen kustannustason muutos.

Kaupungin talouden tilanne heikkenee ylijäämäisen vuoden 2023 jälkeen merkittävästi vuodesta 2024 alkaen verotulojen tason vakiintuessa vastaamaan sote-uudistuksen jälkeiselle huomattavasti nykyistä pienemmälle tasolle. Vastaavasti myös ennakoitu valtionosuuksien tason alentuminen sote-siirron jälkikäteistarkastelun seurauksena heikentää kaupungin talouden tilannetta. Muutos korostuu vuosina 2024-2025, koska näinä vuosina kuntakohtaisesti peritään takaisin myös mahdollinen vuonna 2023 ennakollisiin sote-siirtolaskelmiin perustuva liikaa maksettu valtionosuus. Pysyvä sopeutustarve asettuu vuositasolla lähes 10 milj. euroon. Kuntien tehtäväkentän ja toimintamenojen kaventuessa kaupungin mahdollisuudet tasapainottaa talouttaan menoja sopeuttamalla kuitenkin vähenevät.

Talouden kehitykseen liittyy huomattavaa epävarmuutta paitsi sote-uudistuksen vaikutusten, myös talouden yleisen kehityksen johdosta. Ukrainan vaikea tilanne yhdistettynä nopeaan kustannuskehitykseen aiheuttaa merkittävää epävarmuutta ja on mahdollista, että taloustilanteen synkkeneminen heikentää talouden näkymiä entisestään. Vireillä olevaan TE-uudistukseen liittyy vielä avoimena olevia kysymyksiä, mutta ennakolliset laskelmat osoittavat, että kaupunki häviää tässäkin uudistuksessa ainakin lyhyellä aikavälillä. Näin siitä syystä, että siirtyvät TE-palveluiden menot ovat suuremmat kuin kaupungin saama valtionosuusrahoituksen lisäys. Käytännössä tämä merkitsee lisäsopeutuspainetta vuodesta 2025 alkaen, mitä ei vielä ole laskelmissa huomioitu, koska taloussuunnitelma laaditaan voimassaolevan lainsäädännön mukaisesti.

Tuleviin vuosiin kohdistuvan epävarmuuden johdosta menojen kasvun hillitsemisessä onnistuminen sekä uusista menokasvua lisäävistä toimenpiteistä pidättäytyminen pienentää myös tulevien vuosien sopeutustarvetta. Vastaavasti menolisäykset vuodelle 2023 merkitsevät entistä suurempaa sopeutuspainetta vuodesta 2024 alkaen. Jotta tuleva sopeutustarve ei kasva, on aiempaakin tärkeämpää sitoutua kaikilla tasoilla voimassa olevaan talousarvioon. Vuonna 2023 ei talouden linjausten mukaisesti hyväksyttyä menoja lisääviä talousarviomuutoksia, vaan lähtökohta on, että aktiivisella ja ennakollisella talouden suunnittelulla pystytään mahdollisiin poikkeamiin reagoimaan ja estämään mahdolliset talousarviossa ennakoimattomat menokasvut.

Käyttötalouden tulosaluekohtaisissa talousarviossa vuosille 2024-2026 on huomioitu arvio kustannusten kasvusta sekä tiedossa olevat merkittävimmät muutokset. Koko kaupungin tuloslaskelmassa on huomioitu talouden sopeuttamistoimenpiteet. Sopeutustarve on tässä vaiheessa kohdennettu käyttötalouden toimintakatteeseen, mutta toimenpiteitä ei ole kohdennettu tulosalueille. Käytännössä talouden tasapainottaminen kohdennetaan kolmelle vuodelle siten, että talous on tasapainossa vuonna 2026. Tasapaino edellyttää tämän hetken arvioiden mukaan joka vuosi noin 3 milj. euron edestä toimenpiteitä siten, että näiden kumulatiivinen vaikutus on vuonna 2026 vuositasolla

runsaat 9 milj. euroa. Mikäli toimenpiteissä onnistutaan, kaupungin talous on tasapainossa ja turvaa kuntalaisten palveluiden järjestämisen.

Tuloslaskelmassa on esitetty myös nykyiseen menokehitykseen perustuva kehitysura (tilikauden yli-/alijäämä ilman sopeutustoimenpiteiden vaikutusta), jonka mukainen kehitys tarkoittaisi kaupungin ylijäämäpuskureiden syöpymistä lähes kokonaan taloussuunnitelmakaudella. Käytännössä ilman sopeutustoimia vuosien 2024-2025 tilikauden alijäämä on noin 12 milj. euroa ja vuonna 2026 runsaat 9 milj. euroa.

Talouden linjausten valmistelu tulee käynnistää tavoitteena, että tarkistettut linjaukset ovat hyväksyttävissä strategian väliarvioinnin yhteydessä. Lisäksi konkreettisten talouden sopeutustoimien valmistelu tulee käynnistää siten, että toimenpiteet ovat osoitettavissa vuoden 2024 talousarvion ja vuosien 2024-2027 taloussuunnitelmaan. Mikäli toimenpiteitä pystytään käynnistämään jo vuoden 2023 aikana, tuleva sopeutuspaine helpottuu osaltaan. Toimenpiteiden yhteydessä tulee arvioida myös taloussuunnitelmakauden investointien toteuttaminen, koska investointitasen alentamisella voidaan vaikuttaa välittömästi vuosittaiseen palvelutoimintaa koskevaan sopeutustarpeeseen lainakasvun hidastumisesta seuraavan korkomenojen alentumisen myötä. Sopeutustarvetta pienentää myös se, että uudet investoinnit merkitsevät menojen kasvua myös muilta osin, esimerkiksi palveluverkon laajentaminen vaikuttaa vuosittaisiin ylläpitokustannuksiin ja poistojen tasoon.

11.2 Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelmaan kootaan käyttötalous-, tuloslaskelma- ja investointiosan tulojen ja menojen aiheuttama rahavirta (toiminnan ja investointien rahavirta). Rahoituslaskelma kertoo, kuinka paljon toiminnan ja investointien rahavirta on yli-/alijäämäinen. Rahoitustoiminnan rahavirralla osoitetaan, miten alijäämäinen toiminnan ja investointien kassavirta on katettu tai miten ylijäämäinen kassavirta on muuttanut rahoitusasemaa.

Rahoituslaskelma on rahavirtaluonteinen, sen lopussa esitetään toiminnan ja investointien sekä rahoituksen rahavirtojen vaikutus kunnan maksuvalmiuteen. Vaikutus maksuvalmiuteen kuvaa kunnan rahoitusarvopapereiden sekä rahojen ja pankkisaamisten muutosta vuoden aikana.

Peruskaupungin vuosikate ei riitä rahoittamaan nettoinvestointeja korkean investointitasen johdosta vuoden 2023 ylijäämäisestä tuloksesta huolimatta. Toiminnan ja investointien nettokassavirta vuonna 2023 on - 5,5 milj. euroa alijäämäinen. Liikelaitos ja rahastot huomioiden nettokassavirta on 2,7 milj. euroa alijäämäinen. Toiminnan nettokassavirta ei huomioi Siun soten alijäämän kattamista, joka heikentää vuoden 2023 maksuvalmiutta, koska alijäämä tulee rahallisesti maksettavaksi vuoden 2023 aikana. Tulorahoituksen tasoon nähden korkeahkosta investointitasosta johtuen toiminnan ja investointien nettokassavirta säilyy alijäämäisenä koko taloussuunnitelmakauden ajan, mistä seuraa, että kaupungin lainakannan kasvu jatkuu.

Peruskaupungin rahoituslaskelma, 1 000 euroa	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025	TS2026
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	30 120	17 303	37 097	15 033	17 107	23 444
Satunnaiset erät						
Tulorahoituksen korjauserät	-365	-11 835	-2 250	-2 250	-2 250	-2 250
	29 755	5 468	34 847	12 783	14 857	21 194
Investointien rahavirta						
Investointimenot (-)	-30 808	-34 952	-44 989	-41 081	-36 029	-32 560
Rahoitusosuudet investointimenoihin (+)	2 079	364	1 907	8		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 745	3 004	2 700	2 700	2 700	2 700
	-24 984	-31 584	-40 382	-38 373	-33 329	-29 860
Toiminnan ja investointien rahavirta	4 771	-26 116	-5 535	-25 590	-18 472	-8 666
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäys	-597	-500	-500	-500	-500	-500
Antolainasaamisten vähennys	1 470	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
	873	500	500	500	500	500
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	30 000	39 000	62 000	62 000	60 000	55 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-34 400	-34 900	-35 300	-37 800	-41 100	-46 100
Lyhytaikaisten lainojen muutos, lis(+),väh(-)	772					
	-3 628	4 100	26 700	24 200	18 900	8 900
Oman pääoman muutokset	537					
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 688	21 950	-22 040	0	-100	-300
Vaikutus maksuvalmiuteen	865	434	-375	-890	828	434

Ulkoinen rahoituslaskelma 2023 1 000 euroa	Perus- kaupun	Joensuun Vesi	Rahastot	Yhteensä
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	37 097	8 300	2 400	47 797
Satunnaiset erät				0
Tulorahoituksen korjauserät	-2 250			-2 250
	34 847	8 300	2 400	45 547
Investointien rahavirta				
Investointimenot (-)	-44 989	-8 170		-53 159
Rahoitusosuudet investointimenoihin (+)	1 907	270		2 177
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot (+)	2 700	0		2 700
	-40 382	-7 900	0	-48 282
Toiminnan ja investointien rahavirta	-5 535	400	2 400	-2 735
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-500			-500
Antolainasaamisten vähennys	1 000			1 000
	500	0	0	500
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	62 000			62 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-35 300			-35 300
Lyhytaikaisten lainojen muutos, lis(+),väh(-)	0			0
	26 700	0	0	26 700
Muut maksuvalmiuden muutokset	-22 040			-22 040
Vaikutus maksuvalmiuteen	-375	400	2 400	2 425

Ulkoinen rahoituslaskelma 2021-2026 1 000 euroa	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025	TS2026
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	51 031	22 673	47 797	26 383	28 857	35 394
Satunnaiset erät						
Tulorahoituksen korjauserät	-365	-11 835	-2 250	-2 250	-2 250	-2 250
	50 666	10 838	45 547	24 133	26 607	33 144
Investointien rahavirta						
Investointimenot (-)	-37 293	-42 762	-53 159	-49 551	-45 609	-43 250
Rahoitusosuudet investointimenoihin (+)	2 271	574	2 177	278	1 080	1 890
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 746	3 004	2 700	2 700	2 700	2 700
	-31 277	-39 184	-48 282	-46 573	-41 829	-38 660
Toiminnan ja investointien rahavirta	19 389	-28 346	-2 735	-22 440	-15 222	-5 516
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäys	-597	-500	-500	-500	-500	-500
Antolainasaamisten vähennys	1 470	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
	873	500	500	500	500	500
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	30 000	39 000	62 000	62 000	60 000	55 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-34 400	-34 900	-35 300	-37 800	-41 100	-46 100
Lyhytaikaisten lainojen muutos, lis(+),väh(-)	772	0	0	0	0	0
	-3 628	4 100	26 700	24 200	18 900	8 900
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 539	21 950	-22 040	0	-100	-300
Vaikutus maksuvalmiuteen	15 095	-1 796	2 425	2 260	4 078	3 584

Rahoituslaskelman tunnusluvut	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025	TS2026
Lainakanta milj. euroa	235	239	266	290	309	318
Asukasluku	77 266	77 541	77 797	78 029	78 241	78 432
Lainat €/asukas	3 041	3 082	3 415	3 715	3 947	4 051

Rahoituslaskelman tulorahoituksen korjauserissä on huomioitu käyttötalouteen kohdistuvat myyntivoitot. Peruskaupungin myyntivoitoista Joensuun Tilakeskus –taseyksikölle kohdistuu 0,25 milj. euroa ja 2,0 milj. euroa ovat muun peruskaupungin myyntivoittoja (tonttien myyntivoitot).

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot on esitetty myyntitulojen mukaisina ja sisältävät siten myös myyntivoitot.

Antolainoissa vuokratilohankkeiden III-sijalainoihin on varattu 0,5 milj. euroa. Kolmassijalainoista peritään 1,0 %-yksikön marginaali (viitekorkona peruskorko).

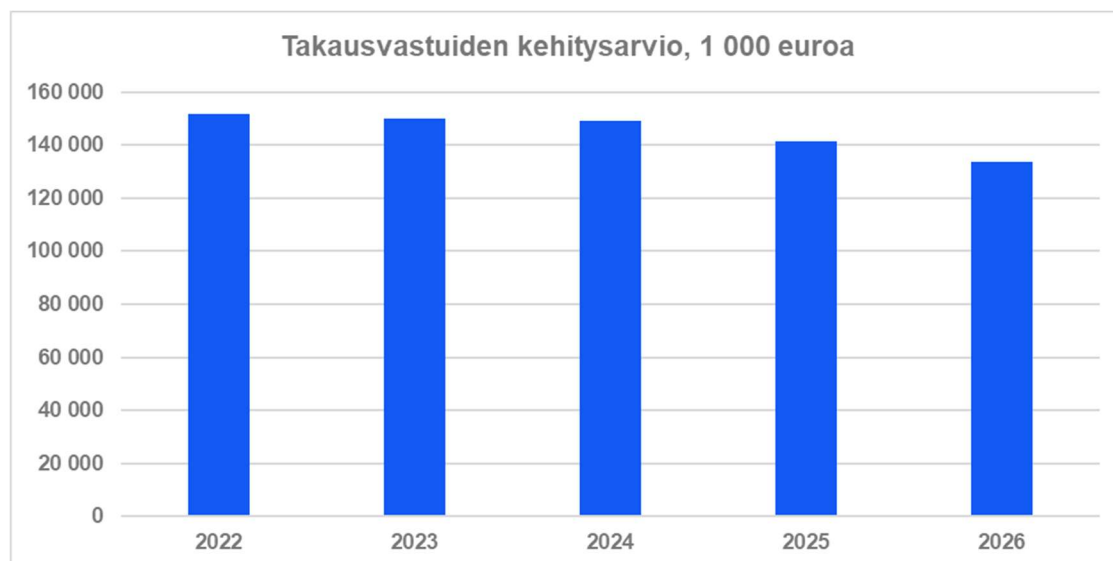
Muissa maksuvalmiuden muutoksissa on huomioitu Siun soten alijäämän maksu vuoden 2023 puolella, sopimusten mukaiset asemanseudun maankäyttökorvaustulot, Motonet Areenaan liittyvä yksityisen rahoitusosuuden tuloutus käyttötalouteen sekä North Karelia Growth Fund – pääomasijoitusrahastoon kohdistuvan Elyn osuuden mukaiset pääomakutsut.

Peruskaupungin uuden pitkäaikaisen lainan tarve vuodelle 2023 on 62 milj. euroa. Pitkäaikaista lainaa lyhennetään 35,3 milj. euroa. Lainakanta kasvaa 3 415 euroon/asukas vuonna 2023. Taloussuunnitelmakaudella lainakanta kasvaa 4 051 euroon/asukas. Lainakannan kasvuun vaikuttaa olennaisesti talouden sopeutustoimissa onnistuminen. Mikäli niissä ei onnistuta, lainakanta muodostuu huomattavasti suuremmaksi, koska vuosittainen lainakanta muodostuisi jo vuodesta 2024 suuremmaksi.

Investointeja on toteutettu viime vuosina myös leasingrahoituksella sekä vuokraamalla toimitiloja. Vuokravastuiden määrässä huomioidaan leasingsopimukset jäännösarvoineen sekä määräaikaisten vuokrasopimukset että toistaiseksi voimassa olevat vuokrasopimukset irtisanomisehdon mukaisesti. Kaupungin vuokravastuut vuoden 2021 lopussa olivat 135 milj. euroa, joista toimitilojen vuokravastuut (sis. kiinteistöleasing) olivat 130 milj. euroa. Vuokravastuiden määrään vaikuttaa alentavasti erityisasumiseen liittyvien vuokrasopimusten siirtyminen hyvinvointialueelle.

Strategian painopistealue Vakaan ja vastuullisen Joensuu keskeisenä tavoitteena on lainakannan sekä vuokra- ja leasingvastuiden tason vakauttaminen. Tavoitteena on, että vastuiden taso säilyy vuoden 2021 tasolla. Talousarvio- ja taloussuunnitelman mukainen vastuinen määrä ei toteuta tavoitetta. Vuonna 2021 lainakannan ja vuokravastuiden taso on 4 792 euroa/asukas, kun vuoden 2026 lopussa vastuiden määrä olisi noin 5 240 euro/asukas. Vuosittaisten vastuiden kokonaismäärä olisi noin 20 milj. euroa suurempi, mikäli hyvinvointialueelle siirtyneiden erityisasumisen sopimusten arvo huomioitaisiin.

Kaupungin takausvastuut 31.12.2021 oli yhteensä 158 milj. euroa. Tästä konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut takaukset olivat 156,6 milj. euroa. Takausvastuut kasvoivat voimakkaasti vuosina 2017-2019 erityisesti opiskelija-asuntotuotantoa koskevien takauksen seurauksena, mutta on alentunut sen jälkeen. Vuoden 2022 aikana on tehty yksi uusi takauspäättös. Vuonna 2023 varaudutaan uuden takauksen myöntämiseen Joensuun Yrityskiinteistöt Oy:lle. Kokonaisuutena takausvastuiden määrä laskee edelleen vuoden 2023 aikana.

Liite 1

Tulosaluekohtaiset muutokset

Tulosalue/muutos	€	Selite
10 Kaupunginvaltuusto		
100 Valtuusto		
Talousarvio 2022 (muutettu)	-436	
- Vaalien kustannukset	81	V. 2022 aluevaalit, v. 2023 eduskuntavaalit
- Valtuuston toiminta	-11	Varaus valtuuston toimintaan
Talousarvio 2023	-366	
11 Tarkastuslautakunta		
110 Tarkastuslautakunta		
Talousarvio 2022 (muutettu)	-110	
- Tarkastuslautakunnan menojen muutos	-6	Kokouspalkkiot, palveluiden ostot
Talousarvio 2023	-116	
12 Kaupunginhallitus		
120 Yleishallinto		
Talousarvio 2022 (muutettu)	-8 242	
- Henkilöstökulujen muutos	-16	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus
- Tilavuokrien muutos	-58	Indeksin ja vuokraperusteiden tarkistus
- Kertaluontoisten erien poistuminen	300	V. 2022 kertaluont.erien poistuminen (myyntitappio, Ukrainan avustus)
- Verotuskustannusuten aleneminen	862	Ennakotieto, alenee sote-uudistuksen myötä
- Tapahtumatuet	178	Suurtapahtumat v. 2022 517, te, v. 2023 339 te
- Jäsenmaksut, avustukset ja osuudet	-103	Varaus korotuksiin, mm. PK maakuntaliitto, professuurien rahoitus
- Kehittämishankkeet	-100	Ekosysteemisopimus 0,6 me, muut hankkeet 0,4 me (v. 2022 0,3 me)
- Tasausmaksu	1 545	Tasausmaksu korvaa eläkemenoperusteisen maksun
- Avustuspäärahajien siirto	114	Avustuskäytäntöjen uudistus
- Ilmastotyön koordinointi	-55	Ilmastotyön koordinoinnin menot (v. 2022 osa menoista katettu hankerahalla)
- Historiakirja	-40	V. 2022 varaus 60te, v. 2023 100te
- Muut muutokset	-82	Muut muutokset, mm. kv-toiminta, kh:n pj. palkkamenot
Talousarvio 2023	-5 697	
140 Työllistäminen		
Talousarvio 2022 (muutettu)	-15 400	
- Henkilöstökulujen muutos	-86	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus
- Tilavuokrien muutos	-24	Indeksin ja vuokraperusteiden tarkistus
- Tasausmaksu	-160	Tasausmaksu korvaa eläkemenoperusteisen maksun
- Muut muutokset	721	Muut muutokset, mm. hyvinvointialueelle siirtyvät toiminnot
Talousarvio 2023	-14 950	
150 Konsernipalvelut		
Talousarvio 2022 (muutettu)	-4 810	
- Henkilöstökulujen muutos	-78	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus
- Tilavuokrien muutos	-116	Indeksin ja vuokraperusteiden tarkistus
- Asuntotoimen vuokratulot	-2 477	Erityisryhmien asuntojen siirtyminen hv-alueelle, muut muutokset
- Asuntotoimen vuokramenot	2 516	Erityisryhmien asuntojen siirtyminen hv-alueelle, muut muutokset
- Kertaluontoisten erien poistuminen	267	V. 2022 kertaluonteisten erien poistuminen (johtokeskuksen muutostyöt, koronaexit määräraha työhyvinvointiin)
- Tasausmaksu	19	Tasausmaksu korvaa eläkemenoperusteisen maksun
- Strategian väliarviointin valmistelu	-20	Strategian väliarviointi/mahdolliset selvitykset ym.
- Maahanmuuttopalvelut	-82	Maahanmuuttopalveluiden muutokset, mm. henk.menot, palv.ostot
- Muut muutokset	91	Muut muutokset
Talousarvio 2023	-4 690	

Tulosalue/muutos	€	Selite
174 Ympäristöterveydenhuolto		
Talousarvio 2022 (muutettu)	-1 174	
- Maksuosuuksien muutos	-62	Varaus ymp.terveydenhuollon maksuosuuden kasvuun
Talousarvio 2023	-1 236	
184 Elinvoimapaalvelut		
Talousarvio 2022 (muutettu)	-2 525	
- Kertaluontoisten erien poistuminen	175	V. 2022 kertaluonteiden erien poistuminen (yhteistyösopimus)
Talousarvio 2023	-2 350	
190 Pohjois-Karjalan hankintatoimi		
Talousarvio 2022 (muutettu)	0	
- Henkilöstökulujen muutos	-207	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus, henk.muutokset
- Tilavuokrien muutos	-9	Indeksin ja vuokraperusteiden tarkistus
- Muut menojen muutokset	-2	Muut toimintamenojen muutokset
- Toimintatuottojen muutos	218	Komissioiden muutos, komissiot kattavat menot
Talousarvio 2023	0	
31 Osallisuus- ja vetovoimalautakunta		
310 Osallisuus- ja vetovoimapaalvelut		
Talousarvio 2022 (muutettu)	-2 169	
- Henkilöstökulujen muutos	-42	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus
- Tilavuokrien muutos	-15	Indeksin ja vuokraperusteiden tarkistus
- Kertaluontoisten erien poistuminen	-27	V. 2022 kertaluonteiden erien poistuminen
- Carelicumin palv.pisteen siirto	-166	Carelicumin hallinnollinen siirto osallisuus- ja vetovoimalk:n alle
- Avustusmäärärahojen siirto	-58	Avustuskäytäntöjen uudistus
- Tasausmaksu	-40	Tasausmaksu korvaa eläkemenooperusteisen maksun
- Siirto yleishallinnosta	-25	Talvilomaviikon tapahtuman järjestäminen
- Muut muutokset	-33	Muut muutokset (strat.ohjelmat/markkinointi, siirto yleishallinnosta)
Talousarvio 2023	-2 575	

Tulosalue/muutos	€	Selite
Hyvinvoinnin toimiala		
46 Kasvatus- ja koulutuslautakunta		
400 Hyvinvoinnin talous- ja hallintopalvelut		
Talousarvio 2022 (muutettu)	-1 031	
- Henkilöstökulujen muutos	-41	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus
- Tilavuokrien muutos	20	Indeksin ja vuokraperusteiden tarkistus
- Sote-neuvottelukunnan lakkaaminen	34	Neuvottelukunnan menot jäävät pois
- Carelicumin palv.pisteen siirto	122	Carelicumin hallinnollinen siirto osallisuus- ja vetovoimallt:n all
- Tasausmaksu	-57	Tasausmaksu korvaa eläkemenoperusteisen maksun
- Avustusmäärärahojen siirto	141	Avustuskäytäntöjen uudistus
Talousarvio 2023	-812	
405 Hyvinvoinnin edistämisen palvelut		
Talousarvio 2022 (muutettu)	-14 242	
- Henkilöstökulujen muutos	-473	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus
- Tilavuokrien muutos	-88	Indeksin ja vuokraperusteiden tarkistus
- Toimialan sisäiset laskutukset	-5	Toimialan sisäisten laskutusten muutokset
- Nuorisovaalien järjestäminen	15	Nuorisovaaleja ei vuonna 2023
- Tilamuutokset	7	Nuorisopalv.tilamuutokset, sis. Puhtauspalvelut
- Iltpäivätoiminnan laajuus	-12	Karhunmäen uuden ryhmän vaikutus v. 2023
- Toimialan sisäinen vuokrien kohdennus	69	Ap/ip-toiminnan vuokrien siirto koulutuspalveluiden alle
- Vammaisten aamu- ja iltpäivätoiminta	-241	Vampa-kerhojen siirtyminen kaupungin toiminnaksi
- Viittomakielen opetus, tulkkaus	-125	Viittomakielen opetuksen ja tulkkauksen järjestäminen
- Oppilasmäärien muutokset	-170	Pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaiden määrän muutos
- Henkilöstökulujen muutos	12	Nuorisopalveluiden tehtäväjärjestelyt, Tuva-opetuksen tuki
- Tasausmaksu	-542	Tasausmaksu korvaa eläkemenoperusteisen maksun
- Avustusmäärärahojen siirto	-42	Avustuskäytäntöjen uudistus
- Sairaalaopetuksen tulot	20	Kustannusten nousun vaikutus kuntalaskutukseen
- Henkilöstökulujen muutos	-270	Lisämääräraha oppimisen tukeen
- Henkilöstökulujen muutos	-50	Lisämääräraha nuorisopalveluihin
Talousarvio 2023	-16 138	
410 Koulutuspalvelut		
Talousarvio 2022 (muutettu)	-68 507	
- Henkilöstökulujen muutos	-892	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus
- Tilavuokrien muutos	-3 355	Indeksin ja vuokraperusteiden tarkistus
- Kotikuntakorvaukset	304	Perusopetuksen kotikuntakorvausten muutos
- Toimialan sisäiset laskutukset	-20	Toimialan sisäisten laskutusten muutokset
- Koulukuljetukset	-135	Koulukuljetusten kustannusten nousu
- Kieli- ja kulttuuriopetus	-213	Kieli- ja kulttuuriopetuksen tarpeen kasvu
- Toimialan sisäinen vuokrien kohdennus	-69	Ap/ip-toiminnan vuokrien siirto koulutuspalveluiden alle
- Oppilasmäärien muutokset	1	Perus- ja esiopetuksen oppilasmäärän muutos
- Valmistuvien koulutilojen kertahankinnat	37	Pielisjoen koulun ja Karsikon kertahankintojen muutokset
- Puhtaus- ja ateriapalvelut	-442	Varaus puhtaus- ja ateriapalv.muutokseen, sis.uudet tilat
- Oppivelvollisuuden laajennus	-160	Oppivelvollisuuden laajennus
- Tasausmaksu	-852	Tasausmaksu korvaa eläkemenoperusteisen maksun
Talousarvio 2023	-74 304	
440 Varhaiskasvatuspalvelut		
Talousarvio 2022 (muutettu)	-41 642	
- Henkilöstökulujen muutos	-653	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus
- Tilavuokrien muutos	-731	Indeksin ja vuokraperusteiden tarkistus
- Toimialan sisäiset laskutukset	-5	Toimialan sisäisten laskutusten muutokset
- Avoin varhaiskasvatus	60	Avoimen varhaiskasvatuksen muutos, henk.menot
- Perhepäivähoito	-239	Perhepäivähoidon hlöstömuutokset (-117te), iPadit (-16te), ateriapalv. (-22te), as.maksut (-84te)
- Päiväkodit	-1 223	Päiväkotihoidon hlöstömuutokset (-270te), ateria- ja puht.palv. (-412te), toim.muutokset (-48 te), as.maksut (-492te)
- Yksityinen varhaiskasvatus	-165	Yksityisen varh.kasv. Indeksimuutos (-175te), tuen kertoimet (-61te), toim.muutos (+254te), as.maksut (-183te)
- Kotihoidon tuki	139	Kotihoidontuen piirissä olevien lasten määrän vähentyminen
- Laatu työ	10	Laatuohjajan henk.kulujen muutos, hankerahoitus
- Tasausmaksu	59	Tasausmaksu korvaa eläkemenoperusteisen maksun
Talousarvio 2023	-44 390	

Tulosalue/muutos	€	Selite
47 Kulttuuri ja liikuntalautakunta		
660 Kulttuuripalvelut		
Talousarvio 2022 (muutettu)	-14 363	
- Henkilöstökulujen muutos	-355	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus
- Tilavuokrien muutos	-578	Indeksin ja vuokraperusteiden tarkistus
- Kansalaisjuhlien järjestäminen	-5	Siirto yleishallinnosta
- M_Itä biennaali	-20	M_Itä biennaalin järjestäminen
- Kaupunginorkesteri	-29	Avustustulojen väh., tulojen lisäys, soitinkorv., asiainhallinta
- Seutukirjasto	16	Sop.kuntien laskutuksen kasvu, e-aineisto, polttoaine, info-tv:t
- Konservatorio	19	Konservatorion muuttokulujen poisto, vesimaksut ja siivous
- Kansalaisopisto	7	Kurssiop.painatus, sop.kuntien laskutuksen kasvu
- Tasausmaksu	-52	Tasausmaksu korvaa eläkemenoperusteisen maksun
- Avustusmäärärahojen siirto	-72	Avustuskäytäntöjen uudistus
Talousarvio 2023	-15 431	
690 Liikuntapalvelut		
Talousarvio 2022 (muutettu)	-9 405	
- Henkilöstökulujen muutos	-89	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus
- Tilavuokrien muutos	-926	Indeksin ja laskentatavan muutos
- Toimintatuotot	400	Tulojen kasvu, kysynnän palautuminen ja Motonet-Areena
- Tasausmaksu	30	Tasausmaksu korvaa eläkemenoperusteisen maksun
- Siirto kaupunkiympäristön toimialalle	41	1 htv siirto kaupunkiympäristön toimialalle/liikuntapaikat
- Sisäliikuntapaikkojen menomuutos	-4	Puhtauspalvelut
Talousarvio 2023	-9 952	

Tulosalue/muutos	€	Selite
KAUPUNKIYMPÄRISTÖN TOIMIALA		
75 Kaupunkirakennelautakunta		
<u>210 Kaupunkirakennelautakunnan toimialan hallinto ja talous</u>		
Talousarvio 2022 (muutettu)	-1 070	
- Henkilöstökulujen muutos	-18	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus
- Tilavuokrien muutos	2	Indeksin ja vuokraperusteiden tarkistus
- Siirto Carelicumin palvelusteelle	20	Siirto Carelicumin asiakaspalveluun
- Kertaluontoisten erien poistuminen	-196	V. 2022 kertaluontoisten erien muutokset
- Eläkemenoperusteiset maksut	1	Tarkistettu ennuste
- Toimialan sisäinen siirto	-10	Sisäinen siirto, henkilöstömenot
- Tasausmaksu	17	Tasausmaksu korvaa eläkemenoperusteisen maksun
Talousarvio 2023	-1 254	
<u>240 Yhdyskuntasuunnittelu</u>		
Talousarvio 2022 (muutettu)	-1 024	
- Henkilöstökulujen muutos	-23	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus
- Tilavuokrien muutos	-25	Indeksin ja vuokraperusteiden tarkistus
- Kertaluontoisten erien poistuminen	-78	V. 2022 kertaluontoisten erien muutokset
- Eläkemenoperusteiset maksut	1	Tarkistettu ennuste
- Joukkoliikenteen muutokset	-4	Ta-rakenteen muutos, tulojen ja menojen muutokset
- Tasausmaksu	2	Tasausmaksu korvaa eläkemenoperusteisen maksun
- Muut muutokset	-50	Joensuun seudun yleiskaava
Talousarvio 2023	-5 441	
<u>245 Joukkoliikenne ja logistiikka</u>		
Talousarvio 2022 (muutettu)	-4 447	
- Joukkoliikenteen muutokset	4 447	Ta-rakenteen muutos, siirto tulosalueelle 240
Talousarvio 2023	0	
<u>270 Maaomaisuus</u>		
Talousarvio 2022 (muutettu)	8 303	
- Henkilöstökulujen muutos	-39	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus
- Tilavuokrien muutos	-29	Indeksin ja vuokraperusteiden tarkistus
- Eläkemenoperusteiset maksut	4	Tarkistettu ennuste
- Maanvuokrat	310	Uudet sopimukset, päättyvien sop.muutos, indeksi
- Sisäiset maanvuokrat	800	Sisäinen maanvuokra tilakeskukselle
- Maankäyttökorvaukset	-850	Maankäyttökorvausten muutos v. 2022 nähden
- Toimialan sisäiset siirrot	-45	Henkilöstömenojen kohdentaminen toimielimen sisällä
- Kertaluontoisten erien poistuminen	-6	V. 2022 kertaluontoisten erien muutokset
- Maastomittauksen tulot	-30	Tulojen muutos, rakentamisen hiljentyminen
- Tasausmaksu	-16	Tasausmaksu korvaa eläkemenoperusteisen maksun
Talousarvio 2023	8 402	
<u>280 Yhdyskuntatekniikka</u>		
Talousarvio 2022 (muutettu)	-9 080	
- Henkilöstökulujen muutos	-88	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus
- Tilavuokrien muutos	-78	Indeksin ja vuokraperusteiden tarkistus
- Ajoin- ja liikennemerkit	-250	Tieliikennelainsäädännön muutokset
- Lumenkuormausta ja kuljetusta	450	V. 2022 poikkeuksellisen korkeat menot
- Kertaluontoisten erien poistuminen	-137	V. 2022 kertaluontoisten erien muutokset
- Katulämmityksen kustannukset	-90	Kauppakadun lämmitys
- Menojen kohdentaminen	-30	Menojen kohdentaminen investoinneista käyttötalouteen
- Toimialan sisäiset siirrot	55	Henkilöstömenojen kohdentaminen toimielimen sisällä
- Eläkemenoperusteiset maksut	23	Tarkistettu ennuste
- Katuväläistuksen ohjausjärjestelmä	-45	Katuväläistuksen ohjausjärjestelmäpalvelu
- Katuväläistus	-30	Sähkön hinta katuväläistuksessa
- Asemaparkin talvikunnossapito	-40	Asemaparkin kustannukset
- Tasausmaksu	310	Tasausmaksu korvaa eläkemenoperusteisen maksun
- Muut muutokset	-10	Muut muutokset (mm. puistojen kausityö, hulevesi)
Talousarvio 2023	-9 040	

Tulosalue/muutos	€	Selite
295 Tilakeskus		
Talousarvio 2022 (muutettu)	17 089	
- Vuokratulojen muutos	4 003	Tilakeskuksen saaminen vuokratulojen muutos
- Henkilöstökulujen muutos	-96	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus
- Vuokramenojen muutos	1 347	Vuokrattavien kohteiden vuokramenojen muutos
- Tasausmaksu	62	Tasausmaksu korvaa eläkemenoperusteisen maksun
- Muut muutokset	-1 683	Muiden menojen muutos (mm. sähkö, lämmitys)
Talousarvio (toimintakate) 2023	20 722	
Rahoituskulut	-5 486	korvaus peruspääomasta
Poistot	-12 119	Rakennusten ja kaluston poisto
Arvon alentumiset	-197	Käytöstä poistettujen rakennusten arvonalentumiset
Tilikauden tulos	2 920	
80 Joensuun alueellinen jätelautakunta		
810 Joensuun alueellinen jätelautakunta		
Talousarvio 2022 (muutettu)	0	
- Henkilöstökulujen muutos	-4	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus
- Henkilöstökulujen muutos	20	0,5 htv määräaikainen lisäys 2022/poisto
- Tasausmaksu	-6	Tasausmaksu korvaa eläkemenoperusteisen maksun
- Muut muutokset	-10	Tulojen muutos
Talousarvio 2023	0	
85 Rakennus- ja ympäristölautakunta		
850 Rakennus- ja ympäristölautakunta		
Talousarvio 2022 (muutettu)	-102	
- Henkilöstökulujen muutos	-2	Tilakeskuksen saaminen vuokratulojen muutos
- Vuokramenojen muutos	1	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus
- Kertaluontoisten erien poistuminen	-20	V. 2022 kertaluontoisten erien muutokset
- Tasausmaksu	-3	Tasausmaksu korvaa eläkemenoperusteisen maksun
Talousarvio 2023	-125	
860 Pysäköinninvalvonta		
Talousarvio 2022 (muutettu)	236	
- Henkilöstökulujen muutos	-8	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus
- Vuokramenojen muutos	-5	Indeksin ja vuokraperusteiden tarkistus
- Kertaluontoisten erien poistuminen	-33	V. 2022 kertaluontoisten erien muutokset
- Toimialan sisäiset siirrot	10	Sisäinen siirto
- Pysäköintivirhemaksut	55	Arvio pysäköintivirhemaksujen määrästä
- Tasausmaksu	3	Tasausmaksu korvaa eläkemenoperusteisen maksun
- Muut muutokset	-9	Vittämättömät menojen muutos
Talousarvio 2023	250	
870 Rakennusvalvonta		
Talousarvio 2022 (muutettu)	-161	
- Henkilöstökulujen muutos	-20	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus
- Vuokramenojen muutos	-21	Indeksin ja vuokraperusteiden tarkistus
- Eläkemenoperusteiset maksut	-1	Tarkistettu ennuste
- Toimialan sisäiset siirrot	-10	Sisäinen siirto
- Kertaluontoisten erien poistuminen	-14	V. 2022 kertaluontoisten erien muutokset
- Henkilöstökulujen muutos	-24	0,5 htv palveluasiantuntija
- Rakennusvalvonnan tulot	-16	Rakentamisen hiljentyminen
- Tasausmaksu	9	Tasausmaksu korvaa eläkemenoperusteisen maksun
Talousarvio 2023	-258	
880 Ympäristönsuojelu		
Talousarvio 2022 (muutettu)	-215	
- Vuokramenojen muutos	-5	Virka- ja työehtosop.mukainen korotus
- Vuokramenojen muutos	-7	Indeksin ja vuokraperusteiden tarkistus
- Kertaluontoisten erien poistuminen	-8	V. 2022 kertaluontoisten erien muutokset
- Ympäristönsuojelun tulot	7	Tulojen lisäys
- Henkilöstökulujen muutos	-13	Ympäristönsuojelupäällikkö, päällekkäinen palkkamenno
- Tasausmaksu	-9	Tasausmaksu korvaa eläkemenoperusteisen maksun
Talousarvio 2023	-250	

Peruskaupungin toimielimien yhteenveto

Liite 2

Tiliryhmä/toimielin 1 000 euroa	Kaupungin- valtuusto	Tarkastus- lautakunta	Kaupungin- hallitus	Osallisuus- ja vetovoimaitk	Kasvatus- ja koulutusltk	Kulttuuri- ja liikuntaltk	Kaupunki- rakenneltk	Joensuun alueellinen jätelautak	Rakennus- ja ympäristö- lautakunta	Perus- kaupunki yhteensä
Toimintatuotot	142	0	7 385	200	8 855	7 284	77 220	209	1 434	102 729
Myyntituotot	142	0	1 172	2	2 019	2 229	10 424	208	26	16 221
Maksutuotot	0	0	0	0	1 499	2 686	640		718	5 542
Tuet ja avustukset	0	0	1 725	0	5 228	429	1 805	1	62	9 250
Muut toimintatuotot	0	0	4 488	198	110	1 940	64 351	0	628	71 715
 Valmistus omaan käyttöön	 0	 0	 0	 0	 0		 2 868	 0	 0	 2 868
Toimintakulut	-508	-116	-36 310	-2 775	-144 499	-32 667	-66 699	-209	-1 817	-285 600
Henkilöstökulut	-325	-42	-9 578	-1 051	-74 357	-15 466	-9 481	-142	-1 296	-111 739
Palkat ja palkkiot	-302	-42	-7 686	-833	-58 959	-12 252	-7 490	-114	-1 030	-88 707
Henkilösivukulut	-23	0	-1 892	-218	-15 398	-3 215	-1 991	-28	-267	-23 032
Eläkekulut	-18	0	-1 578	-183	-12 936	-2 703	-1 680	-24	-224	-19 346
Muut henkilösivukulut	-5	0	-314	-35	-2 462	-512	-311	-4	-42	-3 685
Palvelujen ostot	-105	-74	-9 157	-1 070	-38 762	-3 399	-28 462	-56	-299	-81 383
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-16	0	-234	-26	-3 113	-1 399	-11 525	-1	-24	-16 339
Avustukset	-31	0	-13 826	-321	-2 879	-500	-323	0	0	-17 879
Muut toimintakulut	-31	0	-3 514	-307	-25 389	-11 903	-16 908	-10	-198	-58 260
 Toimintakate	 -366	 -116	 -28 925	 -2 575	 -135 644	 -25 383	 13 389	 0	 -383	 -180 003
Suunnitelman mukaiset poistot	-1	0	-260	-9	-1 760	-836	-26 429	0	-5	-29 300
Arvon alentumiset	0	0	-163	0	0	0	-197	0	0	-360

Investointiosan yhteenveto

Toimielin/tulosalue	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025	TS2026
12 Kaupunginhallitus						
120 Yleishallinto						
Investointitulot	3 224 834	2 400 000	2 400 000	2 400 000	2 400 000	2 400 000
Investointimenot	-1 042 635	-2 340 000	-1 720 000	-1 250 000	-1 310 000	-1 150 000
Nettoinvestoinnit	2 182 199	60 000	680 000	1 150 000	1 090 000	1 250 000
150 Konsernipalvelut						
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Investointimenot	0	-50 000	-325 000	0	0	0
Nettoinvestoinnit	0	-50 000	-325 000	0	0	0
12 Kaupunginhallitus yhteensä						
Investointitulot	3 224 834	2 400 000	2 400 000	2 400 000	2 400 000	2 400 000
Investointimenot	-1 042 635	-2 390 000	-2 045 000	-1 250 000	-1 310 000	-1 150 000
Nettoinvestoinnit	2 182 199	10 000	355 000	1 150 000	1 090 000	1 250 000
30 Osallisuus- ja vetovoimalautakunta						
310 Osallisuus- ja vetovoimapalvelut						
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Investointimenot	-14 665	-47 000	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Nettoinvestoinnit	-14 665	-47 000	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
30 Osallisuus- ja vetovoimalautakunta yhteensä						
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Investointimenot	-14 665	-47 000	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
Nettoinvestoinnit	-14 665	-47 000	-20 000	-20 000	-20 000	-20 000
46 Kasvatus- ja koulutuslautakunta						
405 Hyvinvoinnin edistämisen palvelut						
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Investointimenot	0	0	-163 000	-30 000	-30 000	0
Nettoinvestoinnit	0	0	-163 000	-30 000	-30 000	0
410 Koulutuspalvelut						
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Investointimenot	-350 036	-1 296 000	-943 000	-400 000	-400 000	-1 200 000
Nettoinvestoinnit	-350 036	-1 296 000	-943 000	-400 000	-400 000	-1 200 000
440 Varhaiskasvatuspalvelut						
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Investointimenot	-13 963	-66 000	-54 000	-34 000	-34 000	-250 000
Nettoinvestoinnit	-13 963	-66 000	-54 000	-34 000	-34 000	-250 000
46 Kasvatus- ja koulutuslautakunta yhteensä						
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Investointimenot	-363 999	-1 362 000	-1 160 000	-464 000	-464 000	-1 450 000
Nettoinvestoinnit	-363 999	-1 362 000	-1 160 000	-464 000	-464 000	-1 450 000

Toimielin/tulosalue	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025	TS2026
47 Kulttuuri- ja liikuntalautakunta						
660 Kulttuuripalvelut						
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Investointimenot	-860 383	-400 000	-191 000	-50 000	-1 320 000	-30 000
Nettoinvestoinnit	-860 383	-400 000	-191 000	-50 000	-1 320 000	-30 000
690 Liikuntapalvelut						
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Investointimenot	-322 747	-489 000	-477 000	-400 000	-200 000	-200 000
Nettoinvestoinnit	-322 747	-489 000	-477 000	-400 000	-200 000	-200 000
47 Kulttuuri- ja liikuntalautakunta yhteensä						
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Investointimenot	-1 183 130	-889 000	-668 000	-450 000	-1 520 000	-230 000
Nettoinvestoinnit	-1 183 130	-889 000	-668 000	-450 000	-1 520 000	-230 000
75 Kaupunkirakennelautakunta						
210 Kaupunkir.toimialan talous- ja hallinto						
Investointitulot	0	0	0	0	0	0
Investointimenot	-419 764	-493 000	-417 000	-573 000	-365 000	-310 000
Nettoinvestoinnit	-419 764	-493 000	-417 000	-573 000	-365 000	-310 000
245 Joukkoliikenne ja logistiikka						
Investointitulot	16 048					
Investointimenot	0					
Nettoinvestoinnit	16 048	0	0	0	0	0
280 Yhdyskuntatekniikka						
Investointitulot	1 357 017	139 000	1 172 000	8 000	0	0
Investointimenot	-13 726 417	-13 159 000	-14 672 000	-12 008 000	-11 500 000	-11 500 000
Nettoinvestoinnit	-12 369 400	-13 020 000	-13 500 000	-12 000 000	-11 500 000	-11 500 000
160 Tilakeskus						
Investointitulot	1 226 395	829 000	1 035 000	300 000	300 000	300 000
Investointimenot	-14 057 649	-16 612 000	-26 007 000	-26 316 000	-20 850 000	-17 900 000
Nettoinvestoinnit	-12 831 254	-15 783 000	-24 972 000	-26 016 000	-20 550 000	-17 600 000
75 Kaupunkirakennelautakunta yhteensä						
Investointitulot	2 599 461	968 000	2 207 000	308 000	300 000	300 000
Investointimenot	-28 203 830	-30 264 000	-41 096 000	-38 897 000	-32 715 000	-29 710 000
Nettoinvestoinnit	-25 604 369	-29 296 000	-38 889 000	-38 589 000	-32 415 000	-29 410 000
Peruskaupunki yhteensä						
Investointitulot	5 824 294	3 368 000	4 607 000	2 708 000	2 700 000	2 700 000
Investointimenot	-30 808 259	-34 952 000	-44 989 000	-41 081 000	-36 029 000	-32 560 000
Nettoinvestoinnit	-24 983 965	-31 584 000	-40 382 000	-38 373 000	-33 329 000	-29 860 000

Liite 3

Peruspalvelujen valtionosuus vuonna 2023

Ikärakenteen laskennalliset kustannukset

Ikärakenne	Määrä	Perushinta	Lask.kust.
0-5-vuotiaat	3 629	8 010,94	29 071 701
6-vuotiaat	710	8 499,51	6 034 652
7-12-vuotiaat	4 446	7 071,51	31 439 933
13-15-vuotiaat	2 164	12 129,14	26 247 459
yli 16-vuotiaat	66 312	62,57	4 149 142
Ikärakenne yhteensä:			96 942 888

Muut laskennalliset kustannukset

Työttömyys	Joensuu	Koko maa	
Työttömien määrä	5 231	297 260	
Työvoima	35 180	2 615 769	
Työttömyyskerroin	0,1487	0,1136	1,308434
Perushinta			67,78
<i>Työttömyyden perusteella yhteensä</i>			6 851 942

Vieraskielisyys	Joensuu	
Vieraskielisten määrä	4 307	
Vieraskielisten osuus	0,0557	
Perushinta		1 680,57
<i>Vieraskielisyyden perusteella yhteensä</i>		7 238 215

Asukastiheys	Joensuu	Koko maa	
Maapinta-ala	2 382	302 394	
Asukastiheys	32,44	18,25	
Asukastiheyskerroin			0,56
Perushinta			40,64
<i>Asukastiheyden perusteella yhteensä</i>			1 766 229

Koulutustausta	Joensuu	Koko maa	
Ilman perusasteen jälkeistä tutkintoa olevat 30–54-vuotiaat	2 072	231 828	
30-54-vuotiaat	21 799	1 729 254	
	0,095	0,134	
Koko maan minimi		0,0540	
Koulutustaustakerroin			0,709
Perushinta			27,82
<i>Koulutustaustan perusteella yhteensä</i>			1 523 925

Peruspalvelujen valtionosuuksien rahoitusosuus

€/asukas	-1 360
Asukasmäärä	77 261
Kunnan omarahoitusosuus yhteensä	-105 074 960

Lisäosat

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	<i>Joensuu</i>	
Perushinta	19	
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin	1,03	
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen yhteensä		1 509 762

Asukasmäärän kasvu		
Perushinta	10,02	
Kerroin	0,31	
Asukasmäärän kasvu yhteensä		238 679

Työpaikkaomavaraisuus	<i>Joensuu</i>	<i>Koko maa</i>	
Alueella työssäkäyvät (työpaikat)	33 597	2 270 623	
Työlliset	29 400	2 270 984	
osuus	1,1428	0,9998	
Työpaikkaomavaraisuuskerroin			1,1429
Perushinta			12,82
Työttömyyden perusteella yhteensä			1 132 063

Valtionosuuksiin tehtävät vähennykset ja lisäykset

Vähennykset	<i>€/asukas</i>	<i>euroa</i>
Kuntien harkinnanvarainen yhdistymisavustus	-1,00	-77 261
Harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen rahoitus	-1,81	-139 842
Kriisikuntien harkinnanvarainen yhdistymisavustus	-1,00	-77 261
Tasauksen neutralisointi	-24,43	-1 887 486
Aloittavien koulujen rahoitukseen liittyvä vähennys	-0,02	-1 545
Kertaluontoinen vähennys vuodelle 2023	-1,81	-139 842
Eläketukivähennys, "Lex Lindström"	-0,18	-13 907

Perustoimeentulotuen siirto Kelalle; valtionosuusvähennys	-5 029 751
---	------------

Vähennykset yhteensä	-7 366 896
-----------------------------	-------------------

Lisäykset	<i>euroa</i>
------------------	--------------

Muutosrajoitin	7 066 020
----------------	-----------

Siirtymätasaus	7 004 543
----------------	-----------

Lisäykset yhteensä	14 070 563
---------------------------	-------------------

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus ennen tasausta	18 832 410
---	-------------------

Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus	24 810 752
---	-------------------

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus tasauksen jälkeen	43 643 162
--	-------------------

Valtion korvaus veromenetyksistä

Veroperustemuutoksista johtuvien veromenetysten korvaus	12 824 524
---	------------

Veromenetysten kompensatiot yhteensä	12 824 524
---	-------------------

Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet
1 000 euroa

2023

	Yksikkö- hinta	Suorite- määrä	Vos-%	TA yhteensä 1 000 euroa
<u>Valtionosuudet, jotka eivät kuulu kunnan omarahoitusosuuden laskennan piiriin</u>				
Aamu- ja iltapäivätoiminta	26 €/h	17 214	57 %	255
Kansalaisopisto	93,04 €/h	31 992	57 %	1 697
Kansalaisopisto/kotoutumissuunnitelma	93,04 €/h	581	100 %	54
Taiteen perusopetus/konservatorio	86,19 €/h	26 386	57 %	1 296
Liikunta	12 €/as	77 261	30 %	275
Nuorisotyö	15 €/alle 29-v as	26 908	30 %	120
Museo	82 861 €/htv	16,9	43 %	
perusrahoitus 37 %	82 861 €/htv	12	37 %	368
vastuumuseotehtävä 85 %	82 861 €/htv	4,9	85 %	345
Orkesteri				
perusrahoitus 37 %	56 818 €/htv	41	37 %	862
alueellinen tehtävä 60 %	56 818 €/htv	1	60 %	34
<u>Perusopetuksen lisärahoitus</u>				
Esiopetus				
- pid. oppiv. 5-vuotiaat	10 033 €/oppilas	0	100 %	0
Perusopetuksen aineopetus	285 €/kurssi	33	100 %	9
Opp.velv.ylittäneet	327 €/kurssi	1 107	100 %	362
Opp.velv.ylittäneet/korjaus	327 €/kurssi	87	100 %	28
Pidennetty oppivelvollisuus				
- vaikeimmin vammaiset	33 872 €/oppilas	28	100 %	948
- vammaiset	21 134 €/oppilas	121	100 %	2 557
Joustavan perusopetuksen lisä	2 701 €/oppilas	10	100 %	27
Maahanmuutt.valmistava opetus	1 324 €/kuukausi	873	100 %	1 155
Maahanmuutt.valmistava opetus/tarkistus	1 324 €/kuukausi	162	100 %	214
<u>Ylläpitäjämallin mukaiset valtionosuudet</u>				
Lukiot				
- lukiokoulutus, nuorten oppim.	7 230 €/oppilas	1 190	100 %	8 603
- lukiokoulutus, aikuisten oppim.	4 576 €/oppilas	168	100 %	769
- erityisen tehtävän rahoitus				207
- tutkintokoulutukseen valmentava, TUVA	8 820 €/oppilas	34	100 %	300
Ammatillinen koulutus (konservatorio)				
- perusrahoitus	505 036 €	1	100 %	505
- suoritusrahoitus	149 116 €	1	100 %	149
- vaikuttavuusrahoitus	60 470 €	1	100 %	60
Kunnan rahoitusosuus				
- lukiokoulutus	-96 €/asukas	77 261	100 %	-7 378
- ammatillinen koulutus	-193 €/asukas	77 261	100 %	-14 896
Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet yhteensä				-1 072

Liite 4

Tilakeskuksen tulosbudjetti

1 000 euroa	TP 2021	TA 2022	TA2023
Toimintatulot	47 466	50 087	53 999
Toimintamenot	-28 912	-32 998	-33 277
Toimintakate	18 553	17 089	20 722
Rahoitustulot ja -menot			
Korvaus peruspääomasta	-5 486	-5 486	-5 486
Vuosikate	13 068	11 603	15 236
Suunnitelman mukaiset poistot	-11 517	-11 714	-12 119
Pysyvien vastaavien arvonalentumiset	-2 001	-46	-197
Tilikauden tulos	-450	-157	2 920
Poistoeron muutos	1 258		
Varausten muutos	-2 499		
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 690	-157	2 920

Toimitilainvestointeihin otettujen lainojen korkokulut eivät kohdennu Tilakeskuksen tulosalueelle.

Nimi	Toimenpide	Huoneistoala m2	Käyttömenot vuositasolla	Lisätiedot
Utrantie 91, entinen koulu	myynti	388,0	7 717 €	Ei omaa toimintaa
Utrantie 91, talousrakennus	myynti	120,0	16 836 €	Ei omaa toimintaa
Utrantie 91, keittiörakennus	myynti	50,0	439 €	Ei omaa toimintaa
Hasaniemen kesäteatterin katsomo	purku	150,0	1 317 €	Maaomaisuuden pyyntö siivota alue, tontti muuhun käyttöön
Virastotalo 1, Tuupovaara	myynti	404,0	19 683 €	Ei omaa toimintaa
Enon terveysasema	purku	3 660,0	177 387 €	Ei omaa toimintaa, sisäilmaongelmat ja huono kunto
Enon paloasema	yhtiöittäminen	725,0	40 162 €	Ei omaa toimintaa, Siun Sote vuokralla
Tuupovaaran paloasema/työkaluvarasto	yhtiöittäminen	406,0	27 258 €	Ei omaa toimintaa, Siun Sote vuokralla
Hammaslahden paloasema	yhtiöittäminen	850,0	38 423 €	Ei omaa toimintaa, Siun Sote vuokralla
Toimintakeskus Vaahterapiha	yhtiöittäminen	982,0	94 056 €	Ei omaa toimintaa, Siun Sote vuokralla
Laitosyksikkö Kultaniitty	yhtiöittäminen	1 706,9	102 961 €	Ei omaa toimintaa, Siun Sote vuokralla
Pyhäselän terveyskeskus	yhtiöittäminen	2 916,0	118 433 €	Ei omaa toimintaa, Siun Sote vuokralla
Siilaisen ravintokeskus	yhtiöittäminen	1 559,0	258 209 €	Ei omaa toimintaa, Polkka Oy vuokralla
Siilaisen terveysasema	yhtiöittäminen	14 101,0	125 504 €	Ei omaa toimintaa, Siun Sote vuokralla
Joensuun Paloasema ja varastorakennus	yhtiöittäminen	5 667,0	208 221 €	Ei omaa toimintaa, Siun Sote vuokralla
Koivupihan hoitokoti	yhtiöittäminen	2 700,0	173 195 €	Ei omaa toimintaa, Siun Sote vuokralla
Eläinklinikka, Takilatie 5	yhtiöittäminen	454,0	34 063 €	Ei omaa toimintaa, Siun Sote vuokralla
Rantakylän terveysasema	yhtiöittäminen	2 250,0	93 473 €	Ei omaa toimintaa, Siun Sote vuokralla
Enon kunnavirasto	yhtiöittäminen	2 470,0	81 609 €	Siunsote päävuokralainen
Antinkujan yksikkö	yhtiöittäminen	395,0	20 893 €	Ei omaa toimintaa, Siun Sote vuokralla
Asunto Oy Joensuun Suvituuli	myynti	694,0	40 610 €	Ei omaa toimintaa, Siun Sote vuokralla, ravintola Pepe
Mulontie 12 teollisuushalli	myynti	349,0	14 949 €	Ei omaa toimintaa, Pela vuokralla ja 2 yksistyistä
Kiinteistö Oy Heinävaaran liikekulma osakkeet	myynti	203,5	9 894 €	Ei omaa toimintaa, Siun Sote vain osittain vuokralla
Yhteensä		43 200,4	1 705 292 €	

Lisäksi tässä tilanteessa on käynnistettävä yhtiöittämisen valmistelu. Yhtiöittämisestä tehdään päätös valtuustossa viimeistään syksyllä 2023. Kaupunki voi myöhemmin linjata omistajapolitiikan mukaisia toimenpiteitä.

Vuosien 2023- 2026 talousarvion ja -suunnitelman toimitilahankkeiden kuvaukset

Hankekuvaukset

Nimetyt hankkeet

Sirkkalan muutos yläkouluksi käsittää aiemmin mm. ammattikorkeakoulun käytössä olleen kiinteistön muutostyöt yläkoulukäyttöön soveltuvaksi. Muutostöiden ensimmäinen vaihe valmistui syksyllä 2019. Hankkeen toisen vaiheen rakentaminen käynnistyy marraskuun 2022 alusta, kun Karsikon alakoulu aloittaa uusissa tiloissa Karsikossa ja väistötiloina olleet tilat tyhjenevät. Muutostyöt valmistuvat kesän 2023 aikana niin, että Pielisjoen yläkoulu voi ottaa muutosalueen tilat käyttöön 2023 syyslukukauden alussa.

Vanha, hankesuunnittelun yhteydessä hyväksytty kustannusarvio oli 4,23 milj. euroa (alv 0%). Sirkkalan liikuntatilojen sisällön täsmentymisen myötä ja ensimmäisen vaiheen rakentamisen yhteydessä sekä toisen vaiheen suunnittelun edetessä havaittujen lisätyö- ja korjaustarpeiden takia hankkeen kokonaiskulut tulevat nousemaan yhteensä n. 1,368 milj. euroon. Hankkeen uusi kustannusennuste on siten 5,598 milj. euroa (alv. 0 %). Muutos on käsitelty vuoden 2022 talousarvion käsittelyn yhteydessä (KV 13.12.2021 §137).

Sirkkalan liikuntatilat käsittää yläkoulua ja kuntalaisia palvelevien liikuntatilojen rakentamisen aiemmin teollisuuden käytössä olleeseen hallitilaan. Tiloihin sijoittuu myös kulttuuria palveleva Black Box -näyttämö ja esitystila. Kohteen suunnitelmat valmistuivat vuoden 2021 loppuun mennessä ja rakennustyöt aloitettiin toukokuussa 2022 vanhan kylmän hallin purkamisella.

Purkutöiden yhteydessä on vanhoissa rakennusosissa todettu lisäkorjaustarvetta, jolla on vaikutusta hankkeen kustannuksiin ja aikatauluun. Hankkeen tuli valmistua kesällä 2023, mutta uusi ennuste valmistumiselle on syksy 2023.

Hankkeen alkuperäinen ja hyväksytty kustannusarvio oli 4,057 milj. euroa (alv 0%) Hankkeelle myönnettiin (KV 28.3.2022 §34) lisämäärärahaa niin, että uusi hyväksytty kustannusarvio on 6,212 milj. euroa (alv 0%). Muun muassa rakennuskustannusten noususta johtuen kustannusarvio on vielä kasvanut ja on nyt 6,633 milj. euroa (alv 0%), mikä on huomioitu investointiohjelmassa.

Mehtimäen jääurheilukeskuksen laajennuksella ja peruskorjauksella tehostetaan jäälajien harastamis- ja kilpailumahdollisuuksia Mehtimäen urheilupuiston alueella. Samalla parannetaan hallin käyttöturvallisuutta ja huoltovarmuutta uusimalla kentän ammoniakkiuosputkisto. Hankkeen toteutussuunnittelu on käynnissä ja rakentaminen ajoittuu vuosille 2023-2024.

Hankkeen hyväksytty kustannusarvio on 12,8 milj. euroa (alv 0%). Kohteesta on laadittu toteutussuunnitteluvaiheessa rakennusosa-arvio, jonka mukaan hankkeen kustannusarvio on n. 15,1 milj. euroa (alv 0%), mikä on huomioitu investointisuunnitelmassa. Investoinnin kustannusten nousu syynä on yleisen kustannustason nousu. Hankkeelle tullaan hakemaan 0,75 milj. euron avustusta opetus- ja kulttuuriministeriöltä.

Rantakylän nuorisotoimen ja kirjaston tilojen peruskorjaus käsittää korjaustöiden lisäksi myös kohteen toiminnallisia muutoksia mm. asiakaspalvelun parantamiseksi.

Hankkeen hyväksytty kustannusarvio oli 1,2 milj. euroa (alv. 0%). Suunnittelun edetessä kustannusarviota tarkennettiin niin, että uusi kustannusarvio hankkeelle on 1,696 milj. euroa (alv 0%). Kustannusnousun syynä on yleinen voimakas hintatason nousu ja suunnitteluratkaisun sekä korjauslaajuuden tarkentuminen. Hankkeelle myönnettiin lisämäärärahaa talousarvion 2022 muutoksen yhteydessä (KV 3.10.2022 §109), päätös lisämäärärahasta kohdentuu vuodelle 2023. Rakennustöiden on tarkoitus valmistua syysyksi 2023 käyttöön.

Kaupungintalon muutos museoksi käsittää konsernipalveluilta vapautuvien tilojen muuntamisen museon käyttöön sopivaksi. Rakennustyöt voidaan käynnistää alkuvuodesta 2024 Torikadun uusien hallintotilojen valmistumisen ja niihin muuton jälkeen. Hankkeen toteutussuunnittelu käynnistyy kun hankesuunnitelma on hyväksytty ja suunnittelijat valittu. Kohteen kustannuksiksi on arvioitu 6,5 milj. euroa (alv. 0%).

Wärtsilätalon C-siiven peruskorjaus käsittää tilojen korjaustöiden lisäksi opetustilojen toiminnallisia muutostöitä. Hankkeeseen sisältyy myös v. 2019 keittiötilojen saneerauksen yhteydessä uudempiin jääneiden ruokasalin lattian ja ikkunoiden uusiminen. Nykyisellään Sirkkalan kampuksella sijaitseva energiapuisto muuttaa C-siiven kellariin hankkeen yhteydessä tehtäviin tiloihin.

Hankkeen hyväksytty kustannusarvio oli 3,7 milj. euroa (alv. 0%). Suunnittelun tarkentuessa ja yleisen kustannusnousun takia hankkeen kustannusarvioksi muuttui 4,440 milj. euroa (alv 0%), jonka mukaisesti hankkeelle myös on myönnetty määrärahaa. Kohde kilpailutettiin loppusyksyllä 2022. Urakkatarjousten perusteella hankkeen urakkahinnaksi saatiin kuitenkin noin 3,9 milj. euroa (alv 0%), joten kustannusnousun vaikutus on osoittautunut suunnitteluvaiheessa arvioitua pienemmäksi. Rakennustöiden on tarkoitus valmistua vuoden 2023 aikana.

Pekkalan pelastuslaitoksen uusien toimitilojen myötä parannetaan pelastuslaitoksen toimintavalmiusaikaa ja siten asukkaiden turvallisuutta. Uusi pelastuslaitos rakennetaan Itä-Suomen poliisi- ja oikeustalon läheisyyteen. Kohteen rakentamiskulut ovat n. 1,519 milj. euroa (alv. 0%) ja rakentaminen ajoittuu vuosille 2022-2023.

Enon uusi alakoulu rakennetaan nykyiselle Enon koulukampukselle. Kohteen toteutussuunnittelu valmistuu syksyn 2022 aikana ja rakennustyöt aloitetaan vuoden 2023 alussa. Hankesuunnitelmasta poiketen uudisosa toteutetaan kaupungin omaan taseeseen. Leasing-rahoitus olisi edellyttänyt erityisiä omistusjärjestelyjä tontin ja käyttöön jäävän rakennusosan suhteen.

Enon koulun hankkeen hyväksytty kustannusarvio oli 6,850 milj. euroa (alv. 0%). Suunnittelun edetessä kustannusarviota tarkennettiin niin, että uusi kustannusarvio hankkeelle on 7,805 milj. euroa (alv 0%). Kustannusnousun syynä on yleinen voimakas hintatason nousu sekä suunnitteluratkaisun tarkentuminen. Rakennustöiden on tarkoitus valmistua niin että tilat voidaan ottaa käyttöön syyslukukaudeksi 2024.

Hammaslahden uuden alakoulun ja liikuntasalin hankesuunnitelma on laadittu vuoden 2022 aikana. Hanke käsittää myös Hammaslahden aluekirjaston rakentamisen. Hankesuunnitelman mukainen kustannusarvio on 11,655 milj. euroa (alv 0%). Kohteen toteutussuunnittelu toteutetaan vuonna

2023 ja rakentaminen ajoittuu vuosille 2023-2025. Rakennustöiden on tarkoitus valmistua niin että tilat voidaan ottaa käyttöön syyslukukaudeksi 2025.

Niinivaaran ulkoliikkumiskeskuksen huoltorakennuksen hankesuunnitelma kustannusarvioineen käsitellään loppuvuodesta 2022. Hankkeen toteutussuunnittelu ja rakentaminen ajoittuu vuodelle 2023. Hankkeella korvataan Niinivaaran urheilukentän huonokuntoinen huolto- ja pukukoppi-rakennus.

Hallinnon tilojen kalustaminen käsittää Torikatu 19:sta valmistuvien hallinnon toimitilojen irtokalusteiden ja varusteiden hankinnan. Hankinta käsittää normaalit toimistokalusteet ja siirtokelpoiset neuvottelu- ja puhelintilat. Hankinnan suunnittelussa huomioidaan nykyisten käytössä olevien kalusteiden hyödyntäminen ja kierrätys uudelleenkäyttöön. Hankinta toteutetaan käänteisenä kilpailutuksena, jolloin hankintahinta on ennalleen määrätty ja hankintapäätös tehdään laatutekijöillä. Hankintatapa on yleisesti käytössä kalustehankinnoissa.

Reijolan uuden alakoulun hankesuunnitelman laadinta alkaa vuoden 2023 aikana. Hankkeen tavoitteet, laajuus, toteutus ja sisältö kustannusarvioineen hahmottuvat hankesuunnittelun aikana. Rakennustyöt on alustavasti suunniteltu ajoittuvan vuosille 2024 – 2026.

Reijolan uuden päiväkodin hankesuunnitelman laadinta alkaa vuoden 2023 aikana. Hankkeen tavoitteet, laajuus, toteutus ja sisältö kustannusarvioineen hahmottuvat hankesuunnittelun aikana. Rakennustyöt on alustavasti suunniteltu ajoittuvan vuosille 2024 – 2026.

Rantakylän uimahallin parannuksen hankesuunnittelu on aloitettu vuonna 2022 tarveselvityksellä ja kuntotutkimuksin. Kuntotutkimusten perusteella halli on vielä korjattavissa. Hankesuunnittelun yhteydessä arvioidaan hallin elinkaari ja järkevät korjaustoimenpiteet rakennuksen elinkaari huomioon ottaen. Hankkeen tavoitteet, laajuus, toteutus ja sisältö kustannusarvioineen hahmottuvat hankesuunnittelun aikana ja hankesuunnitelma käsitellään loppuvuodesta 2023.

Vesikon virkistysuimala esitetään korvattavaksi uudisrakennusvaihtoehdolla. Esitys pohjautuu tarveselvitysvaiheessa tehtyihin kuntotutkimuksiin ja selvityksiin. Kuntotutkimuksissa nykyisen virkistysuimalan betoni- ja allasrakenteissa on todettu laaja-alaista korjaustarvetta, eikä hallin korjaaminen teknisesti ja taloudellisesti ole näin ollen järkevää. Hankkeen tavoitteet, laajuus, toteutus ja sisältö kustannusarvioineen hahmottuvat hankesuunnittelun aikana ja hankesuunnitelma käsitellään loppuvuodesta 2023 tai alkuvuodesta 2024.

Mehtimäen pallokentän huoltotilojen hankesuunnittelu käsittää pallokentän pukeutumis- ja huoltotilojen rakentamisen pallokentän yhteyteen. Hankkeen tavoitteet, laajuus, toteutus ja sisältö kustannusarvioineen hahmottuvat hankesuunnittelun aikana ja hankesuunnitelma käsitellään kesällä 2023. Hankkeen toteutussuunnittelu ja rakentaminen ajoittuu vuosille 2023-2024, painottuen vuoteen 2024.

Teatteriravintolan keittiön ja lasiterassin peruskorjauksen hankesuunnittelu käsittää kaupungintalolla sijaitsevan ravintolan keittiön peruskorjauksen ja ravintolan yhteydessä sijaitsevan lasiterassin peruskorjauksen. Hankkeen tavoitteet, laajuus, toteutus ja sisältö kustannusarvioineen hahmottuvat hankesuunnittelun aikana ja hankesuunnitelma käsitellään syksyllä 2023. Hankkeen toteutussuunnittelu ja rakentaminen on suunniteltu vuosille 2024-2025.

Taidemuseon peruskorjaus käsittää taidemuseon käytössä olevien nykyisten tilojen ja rakennuksen peruskorjauksen. Taidemuseon tiloissa ja rakennuksessa on kuntotutkimusten ja selvitysten perusteella laaja-alaista korjaustarvetta, ja rakennuksen talotekniikka on monilta osin käyttöikänsä päässä eikä palvele käyttötarkoitustaan. Hankkeen tavoitteet, laajuus, toteutus ja sisältö kustannusarvioineen tarkentuvat hankesuunnittelun aikana ja hankesuunnitelma käsitellään syksyllä 2023.

Pienet hankkeet

Pienet hankkeet täsmentyvät ja nimetään loppuvuoden kuluessa. Pieniin hankkeisiin jätetään myös ns. sitomatonta määrärahavarausta yllättäviin ja kyseisen vuoden aikana nimettäviin investointirahalla toteutettaviin hankkeisiin.

Liite 5

Joensuun Vesi-liikelaitos

Tulosbudjetti 2023, suunnitelma 2024-2026, 1 000 euroa

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatulot	18 869	18 090	19 050	19 660	20 100	20 350
Liikevaihto	17 278	17 180	18 030	18 530	18 870	19 120
Valmistus omaan käyttöön	1 549	890	1 000	1 100	1 200	1 200
Liiketoiminnan muut tuotot	32	20	20	30	30	30
Muut tuet ja avustukset	10					
Toimintamenot	-9 320	-8 593	-9 623	-9 583	-9 623	-9 673
Materiaalit ja palvelut	-6 582	-5 680	-6 488	-6 495	-6 495	-6 490
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 483	-2 408	-2 753	-2 755	-2 760	-2 760
Palvelujen ostot	-4 099	-3 272	-3 735	-3 740	-3 735	-3 730
Henkilöstökulut	-2 319	-2 483	-2 647	-2 668	-2 708	-2 763
Palkat ja palkkiot	-1 838	-1 977	-2 096	-2 130	-2 160	-2 200
Henkilösivukulut	-481	-506	-551	-538	-548	-563
Eläkekulut	-412	-434	-464	-448	-455	-463
Muut henkilösivukulut	-69	-72	-87	-90	-93	-100
Liiketoiminnan muut kulut	-419	-430	-488	-420	-420	-420
Toimintakate	9 549	9 497	9 427	10 077	10 477	10 677
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 128	-1 127	-1 127	-1 127	-1 127	-1 127
Muut rahoitustuotot	5	6	6	6	6	6
Korkokulut (sisäiset)	-315	-315	-315	-315	-315	-315
Korvaus peruspääomasta	-818	-818	-818	-818	-818	-818
Vuosikate	8 421	8 370	8 300	8 950	9 350	9 550
Poistot ja arvonalentumiset	-5 545	-5 720	-6 000	-6 300	-6 700	-6 900
Suunnitelman muk. poistot	-5 545	-5 720	-6 000	-6 300	-6 700	-6 900
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	2 876	2 650	2 300	2 650	2 650	2 650
Tilinpäätössiirrot	-1 373	0	0	0	0	0
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	298	0	0	0	0	0
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys	-1 671	0	0	0	0	0
Tilikauden ylijäämä	1 503	2 650	2 300	2 650	2 650	2 650

Joensuun Vesi -liikelaitos

Rahoitusbudjetti 2023, suunnitelma 2024-2026, 1 000 euroa

	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	8 421	8 370	8 300	8 950	9 350	9 550
Tulorahoituksen korjauserät	0	0	0	0	0	0
Investointimenot	-6 485	-7 810	-8 170	-8 470	-9 580	-10 690
Rahoitusosuudet investointimenoihin	192	210	270	270	1 080	1 890
Omaisuuksien myyntitulot	0	0	0	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 128	770	400	750	850	750
Rahoituksen rahavirta						
Muut maksuvalmiuden muutokset	312	0	0	0	0	0
Saamisten muutos kunnalta	-3	0	0	0	0	0
Saamisten muutos muilta	-10	0	0	0	0	0
Korottomien velkojen muutos kunnalta	143	0	0	0	0	0
Korottomien velkojen muutos muilta	182	0	0	0	0	0
Vaikutus maksuvalmiuteen	2 440	770	400	750	850	750

Investointibudjetti 2023, suunnitelma 2024-2026, 1 000 euroa

		Edellisten vuosien toteutuma	TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025	TS 2026
Rahoitusosuudet investointimenoihin			-192	-210	-270	-270	-1080	-1890
Yhteisviemäröintisopimukset			-192	-210	-270	-270	-1 080	-1 890
Investointimenot								
	kustannusarvio		6 485	7 810	8 170	8 470	9 580	10 690
Talousveden tuotanto, josta:			1 255	1 420	2 750	2 950	770	1 050
- Niinivaaran ylävesisäiliö*	4 700	84	36	400	2 100	2 200		
Vesi- ja viemäriverkostot, josta:			4 790	5 770	4 800	4 900	6 690	6 020
- yhteishankkeet kaupunkirakennepalvelujen kanssa (vesihuollon osuus)	jatkuu vuosittain		2 747	3 020	2 455	2 450	3 540	3 310
- verkostosaneeraukset	jatkuu vuosittain		1 525	1 605	1 365	2 050	2 750	2 510
Jäteveden puhdistus ja lietteen käsittely, josta:			338	500	500	500	2 000	3 500
- Kuhasalon jätevedenpuhdistamon ympäristöluvan vaatimat tehostamistoimenpiteet*	4 700					200	1 500	3 000
Kalusto			102	120	120	120	120	120
Nettoinvestoinnit			6 293	7 600	7 900	8 200	8 500	8 800

Joensuun Veden talousarvion sitouvuustaso valtuustoon nähden investointien osalta ovat nettoinvestoinnit. Joensuun Vesi -liikelaitoksen johtokunta päättää vuoden lopussa investointihankkeista tarkemmalla tasolla.

* Ns. yksilöity hanke, jonka kokonaiskustannusarvio on yli miljoona euroa. Näiden hankkeiden osalta taulukossa esitetään edellisten vuosien toteutumätiedot. Kustannusarvio on tämänhetkinen ja voi vielä tarkentua hankkeen valmistelun edetessä.

Tulevaisuus- ja elinkeinorahastojen tuloslaskelma
1 000 euroa

	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025	TS2026
Toimintatulot	0	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-33	-30	-30	-30	-30	-30
Tuet ja avustukset kunnalta						
Toimintakate	-33	-30	-30	-30	-30	-30
Rahoitustulot ja -menot						
Korkotulot	208	130	100	100	100	100
Muut rahoitustulot	13 105	3 000	2 630	2 630	2 630	2 630
Korkomenot						
Korvaus peruspääomasta						
Muut rahoitusmenot	-789	-6 100	-300	-300	-300	-300
Vuosikate	12 491	-3 000	2 400	2 400	2 400	2 400
Poistot ja arvonalentumiset					0	0
Tilikauden tulos	12 491	-3 000	2 400	2 400	2 400	2 400
Tilinpäätössirrot						
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	12 491	-3 000	2 400	2 400	2 400	2 400

Tulevaisuus- ja elinkeinorahastojen rahoituslaskelma
1 000 euroa

	TP2021	TA2022	TA2023	TS2024	TS2025	TS2026
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	12 491	-3 000	2 400	2 400	2 400	2 400
Investointien rahavirta	0	0	0	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	12 491	-3 000	2 400	2 400	2 400	2 400
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Vaikutus maksuvalmiuteen	12 491	-3 000	2 400	2 400	2 400	2 400